

به نام آنکه فرصت داد ما را

دانشگاه فرهنگیان
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

برنامه درسی
دوره کارشناسی پیوسته آموزش جغرافیا

۱۶ خرداد ماه ۱۳۹۴

موضوع: بازنگری برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا

مجری: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه فرهنگیان

رئیس کارگروه: جناب آقای دکتر سیاوش شایان

اعضای کارگروه بازنگری و تدوین کنندگان سرفصل دروس (به ترتیب الفبا):

جناب آقای دکتر پرویز انصاری راد، جناب آقای دکتر مهدی چوبینه، جناب آقای دکتر سیاوش شایان، سرکار خانم مریم قاسمی، سرکار خانم نازیا ملک محمودی و سرکار خانم دکتر مریم نادری.

تاریخ بازنگری: ۱۳۹۴/۰۳/۱۶

فهرست مطالب

فصل اول: معرفی برنامه	۵
فصل دوم : جداول دروس	۷
فصل سوم : سرفصل دروس	۲۱
پیوست ها	۲۷۱

فهرست جداول

- جدول ۱- تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته آموزش جغرافیا ۱۰
- جدول ۲- دروس عمومی دوره کارشناسی پیوسته آموزش جغرافیا ۱۱
- جدول ۳- دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا ۱۲
- جدول ۴- دروس تربیت اسلامی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا ۱۲
- جدول ۵- دروس تربیتی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا ۱۳
- جدول ۶- دروس تخصصی الزامی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا ۱۳
- جدول ۷- توزیع دروس دوره کارشناسی پیوسته آموزش جغرافیا در هشت ترم ۱۷
- جدول ۹- تطبیق واحدها برای دانشجویان ورودی سال های ۹۱ و ۹۲ ۲۵۹

فصل اول

معرفی برنامه

معرفی بنیادین رشته آموزش جغرافیا

محیط جغرافیایی یکی از ارکان عمده تشکیل دهنده هویت ملی دانش آموزان و دانشجویان در همه کشورهاست. عناصر تشکیل دهنده محیط جغرافیایی از آب و هوا، رودها، کوه ها، دشتهای و جلگه ها گرفته تا زندگی عشایری و شهری و روستایی در سرتا سر ایرانزمین از جمله مواردی هستند که در پیوند با زبان و تاریخ، هویت فردی را در یک پهنه جغرافیایی ایران می سازند. این پیوند ها ناگسستنی، دراز مدت و بر زندگی و بینش فرد تاثیر گذارند و هر حرکت فردی و اجتماعی تحت تاثیر آنها انجام می گیرد. به همین جهت آموزش محیط در قالب درس جغرافیا از دیرباز جزء لاینفک جدول دروس آموزشی دانش آموزان در بسیاری از کشورهای جهان منجمله کشور ما بوده و هست. پژوهشها نشان می دهند که هرگاه آموزش جغرافیا در کشوری تضعیف یا حذف شده است، پس از مدتی تاخیر، در کاهش آگاهی های محیطی افراد اثر گذاشته و به شکل بی هویتی محیطی، لامکانی و امثال آن در افراد ظاهر شده و افراد در درک مکانی که در آن زندگی می کنند دچار اختلال شده اند. به همین سبب جغرافیا همواره با تاریخ به عنوان دو عضو برنامه های درسی هویت بخشی زمان و مکان را در دانش آموزان برعهده داشته اند. علاوه بر این دانشجویان با مطالعه موضوع جغرافیا نسبت به موقعیت زندگی خویش در مقیاسهای مختلف (محلی، کشوری، منطقه ای و جهانی) درک صحیحی پیدا می کنند.

تنوع محیط طبیعی و انسانی ایران، تحولات محیطی، مخاطرات زمینی و انسانی ناشی از برخوردهای ناموزون با طبیعت همگی موضوعاتی هستند که لازم است دانش آموزان و دانشجویان ایران با آنها آشنا شده و با آموزش روش تحقیق و بررسی آنها، برای رویارویی با تحولات جغرافیایی محیط آینده آمادگی لازم را داشته باشند و در تصمیم گیریها ملاحظات جغرافیایی را نیز به طور متناسب در نظر گیرند.

دانشگاه فرهنگیان به عنوان نهادی که رسالت سنگین تربیت معلمانی شایسته و حرفه ای را بر عهده دارد، در نظام آموزشی خود شأن و جایگاه رشته جغرافیا را به درستی در نظر داشته و برای آموزش آن، در رشته تخصصی جغرافیا، برنامه ریزی مطلوبی سامان داده است. از جمله بازنگری اساسی در سرفصلهای دروس جغرافیا، طراحی ملاکها و سطوح، ابتکار در ارزیابی، به روز کردن منابع هر واحد درسی، توجه به نیازهای جامعه امروز در آموزش جغرافیا، توجه به کارکرد ویژه درس جغرافیا در تربیت و شایسته محوری از جمله ویژگی های برنامه درسی رشته جغرافیاست. برنامه حاضر حاصل این بازنگری است.

این برنامه شامل چهاربخش است:

۱. شایستگی عمومی (*Gk*)
۲. شایستگی تربیتی (*PK*)
۳. شایستگی علمی (*CK*)
۴. شایستگی تربیتی موضوعی (*PCK*)

هدف کلی برنامه:

هدف از رشته آموزش جغرافیا در دوره کارشناسی آشنا ساختن دانشجویان با یک مفاهیم، تئوریه و مهارتهای جغرافیایی و همچنین آشنایی با روشهای تحقیق و بررسی موضوعات جغرافیایی و مناطق عمده جغرافیایی ایران و جهان است. دانشجویان در

این رشته تحصیلی با دانش، مهارت و تفکر جغرافیایی آشنا می شوند و نگرش آنها نسبت به موقعیت (سرزمین اسلامی - ایرانی و کره زمین که ساکنان آن محسوب می شوند) و محیطی که در آن به سر می برند بهبود می یابد. آنان در جریان آموختن دروس شناخت بیشتری از اصطلاحات و تعبیرات جغرافیایی به دست آورده و با شیوه های نگاه جغرافیدانان به جهان و چگونگی طرح پرسش در باره محیط از سوی جغرافیدانان و شیوه های پاسخ گویی آنان به سوالات مطرح شده آشنا می شوند. گسترش مهارت های جغرافیایی (از جمله نقشه خوانی، کارتوگرافی، تفسیر عکسهای مایل و عمودی، داده های ماهواره ای و تصاویر آنها و سیستم های اطلاعات جغرافیایی) و طرح مسایلی در باره زمین و محیط و تغییرات آن و مسایل امروز ایران، منطقه و جهان، از دیگر مواردی است که دانشجویان در جریان آموزش جغرافیای دوره کارشناسی جغرافیا در دانشگاه فرهنگیان آنها را خواند آموخت.

در جریان تدوین برنامه دوره کارشناسی آموزش جغرافیا، موارد زیر مورد توجه جدی گروه برنامه ریزی بوده است:

- توجه به گسترش هویت ایرانی - اسلامی در دانشجویان از طریق آموزش موثر مناطق جغرافیایی ایران و درک اهمیت آنها در زندگی و معیشت مردم ایرانزمین و آشنایی با جلوه های بدیع و ارزشمند جغرافیایی کشور
- توجه به افزایش شناخت دانش آموزان از مسایل و بحرانی های محیط جغرافیایی امروز ایران، منطقه و جهان
- سعی در افزایش مهارت های جغرافیایی به منظور کسب اطلاعات فزونی تر از محیط با بهره گیری از این مهارت ها در دانشجویان
- گسترش تکالیف کلاسی برای تمرین بیشتر دانشجویان و نهادینه کردن آموخته ها توسط خود فراگیران
- توجه به برنامه های مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در جهت هماهنگی هرچه بیشتر با برنامه ریزان کمیته تخصصی برنامه ریزی درس جغرافیا و بهره گیری از تجارب آنان در گسترش برنامه آموزش جغرافیا.

اهداف / شایستگی های مورد انتظار در برنامه درسی

انتظار می رود دانشجو در پایان دوره بتواند:

۱. با کسب توانایی در زمینه روش های تدریس در حوزه های موضوعی جغرافیا راهبرد هایی را برای حل مسائل آموزشی - محیطی که در فرایند تدریس با آن روبه رو می شود شناسایی کند و نتایج بکارگیری راهبرد ها را در بهبود یادگیری دانش آموزان به همراه ملاک های روشن مورد ارزیابی قرار دهد.
۲. تصمیمات قابل دفاعی مبتنی براساس اصول و مبانی تربیت اسلامی و یافته های جغرافیایی محیط ایران، برای تاثیرگذاری مثبت بر رفتار دانش آموزان و تقویت هویت ایرانی - اسلامی در سطح کلاس درس و مدرسه اتخاذ نماید.
۳. از زبان آموزش برای سازمان دادن فرصت های یادگیری و کمک به دانش آموزان متناسب با ویژگی های آنان در گروه های مختلف (دانش آموزان با نیاز های ویژه، دانش آموزان تیزهوش و...) بصورت منعطف استفاده کند.
۴. برنامه درسی موضوعات جغرافیا را برای انطباق با ویژگی های بومی (محلی، منطقه ای و جهانی) و نیازهای یادگیرندگان تحلیل کرده، و بر اساس مفاهیم و مهارت های پایه جغرافیایی طرح برنامه درسی را با استفاده از ظرفیت رویکرد تلفیق در سازمان دادن فرصت های یادگیری یکپارچه تهیه و اجرا نماید.
۵. با بکارگیری اصول و مبانی تربیت اسلامی و یافته ها و روش های علمی راه حل های اثر بخشی را برای موقعیت های تربیتی در سطح کلاس درس /مدرسه شناسایی، و نتایج اجرای آن در بهبود عملکرد حرفه ای خود را مورد ارزیابی قرار دهد.
۶. با درک فرآیند رشد شناختی و توانایی حل مسئله دانشجویان، بتواند ماهیت کسب تجربیات دست اول و تبدیل دانش غیر رسمی به دانش سازمان یافته از سوی دانش آموزان را تحلیل و فرصت های یادگیری را برای توسعه توانایی های شناختی آنان تدارک ببیند.

۷. از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای خلق/غنی سازی فرصت ها آموزشی/ تربیتی و توسعه توانایی های حرفه‌ای استفاده نماید.
۸. از زبان هنر برای مطالعه و تحلیل موقعیت های تربیتی جهت پرورش ظرفیت هایی چون قوه تخیل، تصور، تفکر استعاره‌ای و شهودی در دانش آموزان و توانایی انعکاس احساسات و هیجانات کمک بگیرد.
۹. با مشارکت عوامل درگیر در فرایندآموزش / تربیت تصمیماتی را برای پشتیبانی از یادگیری دانش آموزان، کمک به آنان برای حل مشکلات یادگیری و ارتقاء سطح توانایی دانش آموزان اتخاذ کند و از نتایج آن برای نوسازی تجربیات شخصی استفاده نماید.

پیشینه درس جغرافیا در نظام تعلیم و تربیت ایران

اگر آموزش های دوره دارالفنون را هم جزو آموزش های دانشگاهی قلمداد کنیم این قدمت آموزش جغرافیا در ایران سال ۱۲۳۰ هجری شمسی می رسد. اگر چه در این دوران جغرافیا به همراه درس حساب و یا توام با درس توپخانه به عنوان درسی در خدمت آموزش های نظامی تدریس می شد اما بزودی جایگاه و اهمیت خود را به عنوان دانشی فراتر از آموزش های نظامی به اثبات رساند و در جرگه علوم جدید در آمد و به سطوح پایین تر نیز تسری یافت. با توجه به ریشه لغوی این دانش که برگرفته از زبان یونان بود تا مدت ها با عناوین مختلفی نظیر صوره الارض، المسالك والممالك، هفت اقلیم و چهار سو شناخته می شد. پیشینه برنامه درسی آموزش دانشگاهی جغرافیا در ایران مربوط به تصویب قانون تأسیس دارالمعلمین مرکزی در سال ۱۲۹۷ است برنامه این دوره شامل تحصیل در رشته تحصیلی، و علوم تربیتی بود. با تأسیس مدرسه ای به نام «دارالمعلمین مرکزی» در ۱۲۹۷ ش. تربیت معلمانی برای مدارس ابتدایی و عالی را در دستور کار قرار گرفت. در این مدرسه، جمعی از دانش آموختگان قدیم و جدید تدریس می کردند. فروغی به مدت ده سال (۱۲۹۷-۱۳۰۷) مدیریت مدرسه را برعهده داشت تا اینکه با تصویب شورای عالی معارف، «دارالمعلمین عالی» جایگزین «دارالمعلمین مرکزی» شد. در هر دو مدرسه مزبور رشته تاریخ و جغرافیا از جمله نخستین رشته های تحصیلی بود. دارالمعلمین عالی در ادامه به «دانشسرای عالی» تبدیل شد و بعدها با تأسیس دانشگاه تهران، دانشکده جای دانشسرای عالی را گرفت. در هر سه نهاد مزبور رشته «تاریخ و جغرافیا» یکی از اصلی ترین رشته های تحصیلی بود. بنابراین، می توان گفت سابقه آموزش تاریخ و جغرافیا در تعلیم و تربیت جدید به بیش از صد سال می رسد. با تأسیس دانشکده ادبیات، رشته آموزشی «تاریخ و جغرافیا» از یکدیگر تفکیک شد و هریک در نظام دانشگاهی به عنوان رشته ای مستقل جایگاه خود را یافتند. در مرحله نخست یعنی از ۱۲۹۸ تا ۱۳۴۲ ش. رشته های علمی بر اساس نظام شهادت نامه بود. هر عنوان درسی طی یک سال آموزش داده می شد. در این دوره هنوز نظام واحدی معمول نبود. هر درس با توجه به حجم آن در هفته یک تا پنج ساعت را به خود اختصاص می داد. در این مرحله دانشجویان بعد از گذراندن سه سال تحصیلی، با نوشتن پایان نامه موفق به دریافت درجه لیسانس می شدند.

در سال تحصیلی ۴۳-۱۳۴۲ مهمترین تغییر در شکل نظام آموزش عالی در ایران صورت گرفت. در این سال دانشگاه تهران درصدد برآمد تا شیوه برنامه درسی دانشکده ها را از صورت پراکنده درسی خارج کرده و درسها و مواد آموزشی را در یک جا جمع کند. در پی این دگرگونی، گروه مستقل آموزشی جغرافیا تأسیس شد و نظام آموزشی آن همانند امروز بر اساس گذراندن واحدهای درسی تغییر یافت. در این نظام هر درس معادل چند واحد نظری و عملی ارزش تحصیلی پیدا کرد و دانشجو موظف بود در طول دوره لیسانس تعداد مشخصی از این واحدها را بگذراند، از این رو به آن «نظام واحدی» گفته شده است.

بعد از تأسیس دانشگاه، دانشسراها نیز در سطح مقدماتی و عالی کم و بیش به فعالیت خود ادامه دادند. در سال ۱۳۵۲ ش. تشکیلات اداری و آموزشی جدید دانشسرای عالی شامل دانشکده تربیت معلم علوم، دانشکده تربیت معلم ادبیات و علوم انسانی، دانشکده علوم تربیتی به تصویب رسید. در سال ۱۳۵۳ دانشسرای عالی به «دانشگاه تربیت معلم» تغییر نام یافت. پس از انقلاب اسلامی، تحولات زیادی در عرصه آموزش عالی پدید آمد. از جمله در سال ۱۳۶۱ اساسنامه جدید مراکز دو ساله تربیت معلم در

شورای عالی آموزش و پرورش برای تربیت معلمان ابتدایی و راهنمایی در ۱۲ رشته به تصویب رسید. یکی از این رشته های تحصیلی، رشته علوم اجتماعی بود. دانشجویان در این رشته، با گذراندن واحدهایی از دروس تاریخ، جغرافیا و جامعه شناسی، بعد از دو سال موفق به دریافت درجه کاردانی شده و برای تدریس درسهای تاریخ، جغرافیا و علوم اجتماعی در مقطع راهنمایی آمادگی پیدا می کردند.

اقدام دیگر در زمینه برنامه درسی معلمان ابتدایی تصویب برنامه درسی دانشسرای مقدماتی در شهریور ماه ۱۳۱۳ بود. مواد درسی دانشسرا را دروس علوم پایه و علوم انسانی و همچنین کارهای دستی و فلاحتی، اصول تعلیم و تربیت و اصول علم اخلاق تشکیل می دادند. در سال تحصیلی ۴۹-۱۳۴۸ جدول ساعات هفتگی مواد درسی دانشسراهای مقدماتی بازنگری شد و مواد درسی آن شامل: علوم تربیتی و روانشناسی، زبان و ادبیات فارسی و روش تدریس آن، علوم ریاضی و روش تدریس آن؛ علوم تجربی و روش تدریس آن، علوم اجتماعی و روش تدریس آن، علوم دینی و اخلاق و روش تدریس آن؛ زبان خارجه، امورتربیتی و هنری، تربیت بدنی و تدریس عملی بود. برنامه مزبور، تا سال ۱۳۵۸، برای پذیرفته شدگان سوم متوسطه نظام قدیم اجرا می گردید.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون دو برنامه درسی یکی توسط مراکز تربیت معلم وابسته به وزارت آموزش و پرورش در سطح کاردانی و برنامه درسی "جغرافیا" در سطح کارشناسی در واحد های دانشگاهی اجرا شده است.

در سال ۱۳۷۲ نیز برنامه کارشناسیجغرافیا تدوین و جهت اجرا به کلیه دانشکده های مجری ابلاغ گردید، که مجموع واحد های درسی آن ۱۴۲ واحد و شامل: ۲۱ درس عمومی، ۶۱ درس اصلی (پایه) و ۵۰ درس تخصصی و ۸ واحد انتخابی است. این برنامه ها تا سال ۱۳۹۲ مبنای پذیرش دانشجو توسط مراکز آموزش عالی بوده است.

از عمر این برنامه ها بالغ بر ۲۰ سال می گذرد و طبیعتاً تحولات و یافته های علمی حوزه جغرافیا و علوم تربیتی و نیز تغییرات ناشی از برنامه های درسی جغرافیای مدارس که طی دهه ۸۰ و ۹۰ در برنامه های درسی این دوره رخ داده - که منجر به اتخاذ رویکرد ها و شکل گیری عناوین جدید درسی شده است- در این برنامه ها اعمال نشده است. فاصله برنامه درسی تربیت معلم جغرافیا با نیاز های نظام آموزشی و نیز تحولات علمی موجب خواهد شد تا دانشجویان پذیرفته شده این رشته طی سال های مختلف- که انتظار می رود با ورود خود روح جدیدی را در کالبد مدارس بدمند- در بدو ورود برای اجرای برنامه های درسی خود بازم نیازمند آموزشهای مختلف باشند و نتوانند تحولات را دنبال نمایند. از این رو ضروری است در راستای اساسنامه نامه دانشگاه فرهنگیان و جهت گیری های اتخاذ شده در «برنامه درسی ملی تربیت معلم» این برنامه ها مورد بازنگری قرار گیرد.

منطق برنامه درسی

امروزه استانداردهای یادگیری در سطح جهانی ارتقا یافته و جوامع برای دستیابی به موفقیت، به کسب دانش و مهارت های جدید در عرصه های مختلف نیازمند هستند. در چنین شرایطی، معلمان باید بتوانند همسو با تحولات علمی و متناسب با نیاز های جامعه، توانایی های دانشی و روشی خود را ارتقا داده و موقعیت های یادگیری متنوعی را برای کسب عادات و مهارت های یادگیری مادام العمر^۱ از سوی دانش آموزان تدارک ببینند. کسب این توانایی در دوران کودکی بیش از هر دوره دیگری دارای اهمیت است؛ چرا که آنچه فرد در دوران نوجوانی و بزرگسالی انجام می دهد، تحت تأثیر تجربیات دوران کودکی است. بدیهی است که تحقق این امر تا حد زیادی به کیفیت برنامه درسی جغرافیا و چگونگی آماده سازی آنان وابسته است. این فرایند باید به معلمان کمک کند تا عادت "فکور بودن" را در خود تقویت کرده و با دنبال نمودن تحولات علمی و بکارگیری آن در عرصه

^۱ - اصل ۳-۴ (برنامه های درسی و تربیتی باید نقش مرجعیت معلم در هدایت تربیتی برای تقدم تزکیه بر تعلیم، غنی سازی محیط تربیتی و یادگیری، فعال سازی دانش آموزان در فرآیند یادگیری و تربیت پذیری و ترغیب آنان نسبت به یادگیری مستمر توجه نماید. همچنین زمینه ارتقاء صلاحیت های اعتقادی، اخلاقی، حرفه ای و تخصصی معلم را فراهم سازد) و اصل ۹-۳ (برنامه های درسی و تربیتی باید زمینه کسب شایستگی ها و مهارت های لازم برای استمرار و معنادار شدن یادگیری و پیوستگی تجارب یادگیری در زندگی را برای دانش آموزان تأمین کنند) برنامه درسی ملی، ص ۱۰ ۱۳۹۱

عمل نقش خود را به عنوان یادگیرنده مادام العمر در توسعه حرفه‌ای و نیز شناخت استعدادهای دانش آموزان و هدایت آن ایفا کنند.

با عنایت به ضرورت فوق "برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته آموزش جغرافیا در راستای «بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت ...^۱» و "سند ملی برنامه درسی تربیت معلم" طراحی و تدوین شده است. از آنجا که در مبانی نظری سند تحول، نقش معلم در فرآیند تربیت "کمک به بسط و توسعه ظرفیت‌های وجودی دانش آموزان و کسب شایستگی‌های مورد نیاز برای دستیابی به مراتبی از حیات طیبه...^۲" است، لذا هدف کلی برنامه درسی کارشناسی پیوسته آموزش جغرافیا، توسعه ظرفیت حرفه‌ای مربیان به منظور خلق فرصت‌های یادگیری است^۳، که در آن امکان بکارگیری تجربیات شخصی و آزادی عمل یادگیرنده برای دستیابی به دانش پایه، پرورش مهارت‌ها، باور‌ها و گرایش‌هایی که زمینه ساز عمل و تداوم عمل یادگیرنده در دستیابی به شایستگی‌های مورد انتظار در نظام آموزشی است، را فراهم می‌کند.

شرایط و ویژگی‌های داوطلبان ورود به رشته آموزش جغرافیا:

الف- شرایط:

۱- دانش‌آموختگان دوره پیش دانشگاهی نظام آموزشی سابق، و کلاس دوازدهم نظام آموزشی جاری همه رشته‌ها؛

۲- پذیرفته شدن در آزمون ورودی و مصاحبه اختصاصی؛

یادآوری: دانش‌آموختگان رشته علوم انسانی در شرایط مساوی در اولویت هستند.

ب- ویژگی‌ها:

۱- علاقه به تحصیل در رشته آموزش جغرافیا؛

۲- علاقه به حرفه معلمی؛

۳- قدرت بیان و استدلال و رسایی کلام

۴- بهره‌مندی از اطلاعات عمومی مناسب و فناوری اطلاعات؛

۵- بهره‌مندی از ویژگی‌های جسمی و شخصیتی مناسب برای حرفه معلمی جغرافیا؛

تعریف دوره

دوره کارشناسی پیوسته آموزش جغرافیا، یکی از دوره‌های آموزش عالی است که هدف آن تربیت معلمان است که واجد شایستگی‌های لازم جهت اشتغال به فعالیتهای آموزشی، پرورشی باشند

شرایط و ضوابط کلی پذیرش

-دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی/ دیپلم دوره دوم متوسطه

-قبولی در آزمون ورودی

^۱ - هدف عملیاتی ۱۱ «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» (شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۰:۳۸ ب)

^۲ - رهنامه نظام تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران، الگوی زیر نظام تربیت معلم و منابع انسانی ص ۱۰۶.

^۳ - رویکرد برنامه درسی ملی، نقش معلم، بند ۵ (معلم برای خلق فرصت‌های تربیتی و آموزشی مسئولیت تطبیق، تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه درسی و تربیتی در سطح کلاس درس را بر عهده دارد)، ص ۱۲ همان.

طول دوره

طول دوره کارشناسی پیوسته آموزش جغرافیا چهار سال می باشد و ارائه واحدها در هر نیم سال براساس آیین نامه آموزشی مربوطه خواهد بود.

واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته آموزش جغرافیا ۱۵۰ واحد (۳۵۵۲) است. از این تعداد ۲۷ واحد دروس عمومی، ۱۹ واحد دروس تربیت اسلامی، ۱۸ واحد دروس تربیتی، ۸۶ واحد دروس تخصصی می باشد.

جدول ۱- تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا

نوع درس		تعداد واحد
عمومی	مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۲۴ واحد
	ویژه دانشگاه فرهنگیان	۳ واحد
تربیت اسلامی		۱۹ واحد
تربیتی		۱۸ واحد
تخصصی		۸۶ واحد
جمع		۱۵۰ واحد

فصل دوم

جداول دروس

جدول دروس دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش زیست شناسی مشتمل بر ۷ جدول دروس عمومی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان، دروس تربیت اسلامی، دروس تربیتی، دروس تخصصی الزامی، تخصصی انتخابی و جدول توزیع پیشنهادی دروس در طول دوره تحصیلی چهار ساله می باشد.

جدول ۲- دروس عمومی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا

پیش نیاز	ساعت						تعداد واحد	عنوان درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
	۴۸				-	۴۸	۳*	زبان فارسی		GK ¹
	۳۲				-	۳۲	۳	زبان خارجی		
	۳۲				۳۲	-	۱	تربیت بدنی ۱		
	۳۲				۳۲	-	۱	تربیت بدنی ۲		
	۳۲				-	۳۲	۲	دانش خانواده و جمعیت ^۲		
	۳۲				-	۳۲	۲	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)		
	۳۲				-	۳۲	۲	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)		
	۳۲				-	۳۲	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام		
	۳۲				-	۳۲	۲	انقلاب اسلامی ایران		
	۳۲				-	۳۲	۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)		
	۳۲				-	۳۲	۲	تفسیر موضوعی قرآن		
	۳۲				-	۳۲	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران ^۳		
	۴۱۶				۶۴	۳۵۲	۲۴	جمع		

1 General Knowledge (GK)

*در دانشگاه فرهنگیان این درس به صورت تفکیکی ۱+۲ ارائه می شود و یک واحد آن به درس «نگارش خلاق» اختصاص می یابد.

۲- به استناد ابلاغیه شماره ۲/۹۳۷۲۷ مورخ ۱۳۹۲/۰۶/۲۵ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مسئول تنظیم برنامه ها و اجرای این درس در سطح دانشگاه ها گروه معارف اسلامی است.

۳- به استناد ابلاغیه شماره ۲/۷۰۷۳ مورخ ۱۳۸۶/۰۴/۰۳ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس جزو دروس اجباری گروه معارف اسلامی قرار دارد.

جدول ۳- دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان^۱ دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا

پیش نیاز	ساعت						تعداد واحد	عنوان درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
	۴۸				۳۲	۱۶	۲	سلامت / بهداشت و صیانت از محیط زیست		GK
	۳۲				۳۲		۱*	نگارش خلاق		
	۳۲				۳۲		۱	نگارش علمی		
	۸۰				۶۴	۱۶	۳	جمع		

جدول ۴- دروس تربیت اسلامی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا

پیش نیاز	ساعت						تعداد واحد	عنوان درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	انسان در اسلام		تربیت اسلامی
	۴۸	-	-	-	-	۴۸	۳	نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))		
	۴۸	-	-	-	-	۴۸	۳	فلسفه تربیت در ج.ا.ا. ^۲		
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	فلسفه تربیت رسمی و عمومی در ج.ا.ا. ^۱		
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در ج.ا.ا. ^۱		
	۴۸	-	-	-	-	۴۸	۳	اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی) ^۳		
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	تاریخ اندیشه - ها و عمل تربیت در اسلام و ایران		
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام		
	۳۰۴					۳۰۴	۱۹	جمع		

جدول ۵- دروس تربیتی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا

۱- به استناد شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و توافق بین دانشگاه فرهنگیان و دفتر گروه معارف اسلامی نهاد نمایندگی ولایت فقیه.

**این واحد در جمع واحد دروس محاسبه نمی‌شود، زیرا در جمع واحد دروس عمومی (جدول ۲) محاسبه شده است.

۲- دروسی که در این جدول با ستاره مشخص شده‌اند، دروس ثابت این جدول هستند و در همه حال دانشجویان باید آنها را بگذرانند.

۳- براساس مصوبه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه، کارگروه‌های تخصصی (کارگروه‌های بخش موضوعی رشته‌های علمی) مجاز هستند در صورت امکان از واحدهای درسی تربیت اسلامی به میزان حداکثر هفت واحد (از میان دروس بدون ستاره این جدول) با رعایت اصول حاکم بر جدول دروس «تربیت اسلامی»، دروس تخصصی تعریف کنند. این واحدها از جدول دروس تربیت اسلامی کاسته و به جدول دروس تخصصی اضافه می‌شود.

پیش نیاز	ساعت						تعداد واحد	عنوان درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	روانشناسی تربیتی		علم تربیتی PK ¹
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	جامعه‌شناسی تربیتی		
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	نظریه های یادگیری و آموزش		
	۴۸	-	-	-	۳۲	۱۶	۲	اصول و روش های تدریس		
	۴۸	-	-	-	۳۲	۱۶	۲	اصول و روش های راهنمایی و مشاوره		
	۴۸	-	-	-	۳۲	۱۶	۲	ارزشیابی از یادگیری		
	۳۲	-	-	-	۳۲	-	۱	کاربرد هنر در آموزش		
	۳۲	-	-	-	۳۲	-	۱	کاربرد زبان در تربیت		
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	مدیریت آموزشی		
	۳۲				-	۳۲	۲	آموزش و پرورش تطبیقی با تاکید بر دوره های تحصیلی		
	۳۶۸				۱۶۰	۲۰۸	۱۸	جمع		

جدول ۶- دروس تخصصی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش جغرافیا

پیش نیاز	تعداد ساعت						تعداد واحد	نام درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	مبانی علم جغرافیا		موضوعی CK ²
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	زمین در فضا		
	۴۸	-	-	-	۳۲	۱۶	۱+۱	زمین شناسی برای جغرافیا		
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	جغرافیای جمعیت با تاکید بر ایران		
	۴۸	-	-	-	۳۲	۱۶	۱+۱	کاربرد آمار در جغرافیا		
	۴۸	-	-	-	۳۲	۱۶	۱+۱	نقشه خوانی		
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	اقلیم شناسی با تاکید بر ایران		
	۳۲	-	-	-	-	۳۲	۲	جغرافیای جهان		

¹Pedagogical Knowledge (PK)

²Content Knowledge (CK)

جغرافیای شهری با تاکید بر ایران	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
مبانی سنجش از دور	۱+۱	۱۶	۳۲	-	-	-	۴۸	اصول و مبانی نقشه خوانی
فلسفه جغرافیا	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	تاریخ علم جغرافیا
ژئومورفولوژی با تاکید بر ایران	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	زمین شناسی برای جغرافیا
جغرافیای روستایی و عشایری ایران	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
جغرافیای سیاسی با تاکید بر ایران	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
کارتوگرافی و تهیه نقشه های موضوعی	۱+۱	۱۶	۳۲	-	-	-	۴۸	مبانی سنجش از دور
جغرافیای خاکها با تاکید بر ایران	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
ژئوتوریسم با تاکید بر ایران	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
متون تخصصی جغرافیا	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
روش ها و فنون میدانی در جغرافیا	۱	-	۳۲	-	-	-	۳۲	
جغرافیای آبها	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
سیستم های اطلاعات جغرافیایی GIS	۱+۱	۱۶	۳۲	-	-	-	۴۸	
جغرافیای ناحیه ای (خشک و نیمه خشک) ایران*	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
جغرافیای توسعه	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
مسائل و منابع آب با تاکید بر ایران	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
جغرافیای ناحیه ای (کوهستانی و کوهپایه ای) ایران*	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
مبانی آمایش سرزمین	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
مسائل محیطی جهان امروز از دیدگاه جغرافیا	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	
جغرافیای ناحیه ای (سواحل) ایران*	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲	

روش تحقیق در جغرافیا	۱+۱	۱۶	۳۲	-	-	-	۴۸
شناخت مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام	۲	۳۲	-	-	-	-	۳۲
جمع	۵۹	۸۱۶	۲۵۶	۰	۰	۰	۱۰۷۲
فلسفه معلمی در آموزش جغرافیا	۱	۱۶	-	-	-	-	۱۶
برنامه ریزی درسی در آموزش جغرافیا	۲	۱۶	۳۲	-	-	-	۴۸
راهبرد های تدریس در آموزش جغرافیا	۱	-	-	۴۸	-	-	۴۸
طراحی آموزشی در آموزش جغرافیا	۱	-	۳۲	-	-	-	۳۲
طراحی واحد یادگیری در آموزش جغرافیا	۱	-	۳۲	-	-	-	۳۲
آزمون های تحصیلی و آزمون سازی در آموزش جغرافیا	۲	۱۶	۳۲	-	-	-	۴۸
تحلیل محتوای مواد آموزشی در جغرافیا	۲	۱۶	۳۲	-	-	-	۴۸
فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش جغرافیا ^۱	۱	-	-	۴۸	-	-	۴۸
فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش جغرافیا ^۲	۱	-	-	۴۸	-	-	۴۸
فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش جغرافیا ^۳	۱	-	-	۴۸	-	-	۴۸
تجربه های خاص حرفه ای در آموزش جغرافیا	۱	۱۶	-	-	-	-	۱۶
پژوهش و توسعه حرفه ای ۱: پژوهش روایی	۱	-	-	۴۸	-	-	۴۸
پژوهش و توسعه حرفه ای ۲: اقدام پژوهی	۱	-	-	۴۸	-	-	۴۸

	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی	
	۶۴	-	۶۴	-	-	-	۱	کارورزی ۱	
	۶۴	-	۶۴	-	-	-	۱	کارورزی ۲	
	۶۴	-	۶۴	-	-	-	۱	کارورزی ۳	
	۶۴	-	۶۴	-	-	-	۱	کارورزی ۴	
	۱۲۸	-	۱۲۸	-	-	-	۲	کارورزی ۵	
	۱۲۸	-	۱۲۸	-	-	-	۲	کارورزی ۶	
	۱۲۸	۱۲۸	-	-	-	-	۲	پروژه/ کارنما	
	۱۲۱۶	۱۲۸	۵۱۲	۳۳۶	۱۶۰	۸۰	۲۷	جمع	
	۲۲۴۳	۱۲۸	۵۱۲	۳۳۶	۴۱۶	۸۹۶	۸۶	جمع کل	

*این دروس با انجام بازدید علمی از ناحیه مورد بحث و ارایه گزارش از بازدید و یافته های عملیات میدانی خاتمه یافته تلقی می شوند.

جدول ۷- توزیع پیشنه‌ها دیدرو سدر طول دور هت تحصیل چهار ساله (۸ نیمسال)

نوع درس	نیمسال تحصیلی														
	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم	تعداد واحد	تعداد واحد	تعداد واحد	تعداد واحد	تعداد واحد	تعداد واحد	تعداد واحد
عمومی	اندیشه اسلامی ۱	اندیشه اسلامی ۲	انقلاب اسلامی ایران	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	-	تفسیر موضوعی قرآن	-	نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات معصومین (ع))	۳ن						
	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	-	-	-	-	انسان در اسلام	-	۲ن						
عمومی	تربیت بدنی ۱	تربیت بدنی ۲	زبان فارسی	زبان خارجی	دانش خانواده و جمعیت	سلامت/بهداشت و صیانت از محیط زیست	-	نگارش علمی	۱ع						
	-	-	نگارش خلاق	-	-	-	-	-							
تربیت اسلامی	-	فلسفه تربیت در ج.ا.ا.	فلسفه تربیت رسمی و عمومی در ج.ا.ا.	اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در ج.ا.ا.	تاریخ اندیشه- ها و عمل تربیت در اسلام ایران	-	اخلاق حرفه- ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی)-	نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام	۲ن	۳ن					
تربیتی	روانشناسی تربیتی	نظریه های یادگیری و آموزش	اصول و روش های تدریس	ارزشیابی از یادگیری	کاربرد زبان در تربیت	-	-	-							

تخصصی تربیتی (۲۷ واحد)	جامعه شناسی تربیتی	۲ن	-		-		مدیریت آموزشی	۲ن	-		-		-		-	
	اصول و روش های راهنمایی و مشاوره	۱ن + ۱ع	کاربرد هنر در آموزش	۱ع	-		-		-		-		-		-	
	فلسفه معلمی در آموزش جغرافیا	۱ن	فناوری در حوزه آموزش جغرافیا ۱	۱ک	فناوری در حوزه آموزش جغرافیا ۲	۱ک	فناوری در حوزه آموزش جغرافیا ۳	۱ک	کارورزی ۳	۱	کارورزی ۴	۱	کارورزی ۵	۲	کارورزی ۶	۲
	-		-		کارورزی ۱	۱	راهنمایی های تدریس در آموزش جغرافیا	۱ک	کارورزی ۲	۱	برنامه ریزی درسی در آموزش جغرافیا	۱ن + ۱ع	پژوهش و توسعه حرفه ای ۲: اقدام پژوهی	۱ک	کارنما(پروژه)	۲

۱ک	پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی	۱ن ۱+ ع	تحلیل محتوای مواد آموزشی	۱ع	طراحی آموزشی در آموزش جغرافیا	-	-	۱ع	طراحی واحد یادگیری	-	-	-	-	-	-	-
۱ن	تجربه‌های خاص کلاس‌داری	۱ن ۱+ ع	آزمون‌های تحصیلی و آزمون سازی	۱ک	پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: پژوهش روایی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲ن	مبانی آمایش سرزمین	۲ن	جغرافیای توسعه	۲ن	جغرافیای آبها	۲ن	جغرافیای خاکها با تاکید بر ایران	۲ن	ژئومورفولوژی با تاکید بر ایران	۲ن	اقلیم شناسی با تاکید بر ایران	۲ن	جغرافیای جمعیت با تاکید بر ایران	۲ن	مبانی علم جغرافیا	تخصصی

زمین در فضا	ن ^۲	کاربرد آمار در جغرافیا	ن ^۱ + ع ^۱	جغرافیای جهان	ن ^۲	جغرافیای روستایی و عشایری ایران	ن ^۲	ژئوتوریسم با تاکید بر ایران	ن ^۲	سیستم های اطلاعات جغرافیایی GIS	ن ^۱ + ع ^۱	مسائل و منابع آب با تاکید بر ایران	ن ^۲	مسایل محیطی جهان امروز از دیدگاه جغرافیا	ن ^۲
زمین شناسی برای جغرافیا	ن ^۱ + ع ^۱	نقشه خوانی	ن ^۱ + ع ^۱	جغرافیای شهری با تاکید بر ایران	ن ^۲	جغرافیای سیاسی با تاکید بر ایران	ن ^۲	متون تخصصی جغرافیا	ن ^۲	جغرافیای ناحیه ای) خشک و نیمه خشک) ایران	ن ^۲	جغرافیایناحیه ای (کوهستانی و کوهپایه ای) ایران	ن ^۲	جغرافیای ناحیه ای) سواحل) ایران	ن ^۲
-		-		مبانی سنجش از دور	ن ^۱ + ع ^۱	کارتوگرافی و تهیه نقشه های موضوعی	ن ^۱ + ع ^۱	روش ها و فنون میدانی در جغرافیا	ع ^۱				روش تحقیق در جغرافیا	ن ^۱ + ع ^۱	

						۲ن	شناخت مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام			۲ن	فلسفه جغرافیا						
	-		-						-			-		-			
جمع واحد	۲۰	۱۸	۱۵	۱۸	۲۰	۲۱	۱۸	۱۵	۱۶	۱۳	۱۵	۳	۴	۱	-	-	-
نظری	۱۳	۱۳	۹	۱۴	۱۵	۱۶	۱۴	۹	۱۶	۱۳	۱۵	۳	۴	۱	-	-	-
عملی	۲	۲	۴	۲	۳	۳	۲	۴	۳	۴	۳	۳	۴	۱	-	-	-
کارگاهی	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	-	-	-
کارورزی	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	-	-	-	-	-	-	-	-
پروژه	۲	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

فصل سوم

سرفصل دروس

سرفصل درس «فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن

۱-۱ معلمان به عنوان مهم ترین عامل فرآیند تربیت در صورتی می توانند به شکلی فکورانه، نوآورانه و متناسب با موقعیت خاص زمانی و مکانی به نقش آفرینی موثر در این جریان بپردازند که با اتکا بر فلسفه تربیتی معین و معتبری، مجموعه ای از ملاک ها و معیارهای مشخص را جهت راهنمایی تدابیر و عمل تربیتی خویش در شرایط و موقعیت های خاص و غیرقابل پیش بینی مد نظر داشته باشند؛

۱-۲ از سوی دیگر معلمان در هر جامعه ارزش مدار و متعهد به یک نظام فکری و ارزشی معین، لازم است با مضامین اصلی فلسفه تربیتی مقبول آن جامعه عمیقاً آشنا شده و آن را بپذیرند تا به مثابه چهارچوب راهنمای عمل تربیتی-به منزله عمل اجتماعی هدفمند و دارای آثار و ابعاد جمعی- از آن بهره مند شوند. لذا معلمان جامعه اسلامی به منظور ابتدای مجموعه فعالیت های تربیتی خود بر اساس نظام معیار اسلامی و لوازم تربیتی آن، علاوه بر آشنایی دقیق با نظام تربیتی اسلام باید با فلسفه تربیت اسلامی در قالب فلسفه تربیتی مقبول جامعه اسلامی خود آشنایی عمیق داشته و نسبت به آن التزام عملی داشته باشند؛

۱-۳ از آنجا که «فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران» به عنوان مصداقی از فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران در دوران معاصر طی سالیان اخیر براساس تلاشی روشنمند و با استفاده بهینه از خرد جمعی تدوین و تحت اشراف شورای عالی انقلاب فرهنگی اعتبار بخشی و تایید شده است ضروری است همه معلمان آینده جامعه اسلامی ایران ضمن دروس تربیتی برنامه درسی تربیت معلم مفاهیم اصلی، مضامین و محتوای این مجموعه نظری مدون را به عنوان مهم ترین سند تربیتی کلان جامعه بخوبی درک نمایند و بتوانند دلالت ها و پیامدهای آن را برای هدایت انواع تربیت-به لحاظ تعیین اهداف، اصول، سیاستها، برنامه ها، محتوا، روشها و رویکردها- در نظام جمهوری اسلامی ایران طی دهه های آینده شناسایی و پیگیری کنند.

نام درس: فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران	مشخصات درس
	نوع درس: نظری
	تعداد واحد: ۳ واحد
	زمان درس: ۴۸ ساعت
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:	
۱- با شناخت و درک مفاهیم و مولفه های اساسی فلسفه تربیتی مقبول در جامعه اسلامی ایران (فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران)، نقش این چارچوب نظری در هدایت و ساماندهی انواع تربیت و فعالیت نهادهای تربیتی مختلف در جامعه اسلامی ایران را تبیین نماید.	
۲- با توجه به مفاهیم و مولفه های اصلی فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران، به توصیف، تحلیل، مقایسه و ارزیابی مستدل دیدگاه های فلسفی مختلفی بپردازد که در تاریخ اندیشه های تربیتی (به شکل مدون یا غیر مدون) در باره چیستی، چرایی و یا چگونگی جریان تربیت مطرح شده اند و براین مبنا، اهم نقاط قوت و ضعف هر یک از آنها را (در صورت لزوم) مشخص کند.	
۳- با تکیه بر مضامین فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران (و یا با استنباط رهنمودهای مناسب از آنها)، به نقد و ارزیابی سیاست ها، برنامه ها و اقدامات تربیتی رایج در جامعه بپردازد و براین اساس پیشنهادهای عملی مناسب برای اصلاح و یا تغییر آنها طراحی و ارائه نماید.	

۴- با تأمل و ژرف اندیشی در محتوای فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران و التزام به مضامین اصلی آن از یک سو و تحلیل انتقادی سایر اندیشه ها و تجارب تربیتی از سوی دیگر، بتدریج فلسفه تربیتی شخصی خود را به عنوان یک معلم فکور مسلمان در جامعه اسلامی ایران برای هدایت مستمر اعمال تربیتی خود و دیگران ، ساخته و پرداخته کرده و از آن در جهت درک و بهبود موقعیت متربیان براساس نظام معیار اسلامی استفاده کند .

ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
شناخت و درک مفاهیم و مولفه های اساسی فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران و تبیین نقش آن در هدایت انواع تربیت	با اینکه عناصر اصلی فلسفه تربیت در ج.ا.ا. را فرا گرفته است و میتواند آنها را به زبان خود بیان نماید (سطح دانش) اما قادر به تبیین مستدل آنها نیست و نمی تواند ارتباط بین آنها را به عنوان یک مجموعه سازوار و هدفمند- به مثابه فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران- توضیح دهد (سطح درک).	می تواند با توجه به مبانی اساسی تربیت - مبانی پنج گانه فلسفی و دینی تربیت- و توضیح مفاهیم کلیدی برگرفته از این مبانی، چستی ، چرایی و چگونگی فرآیند تربیت (در معنای عام و گسترده آن) را از منظر اسلامی بطور مستدل و روشن بیان نماید، (سطح درک) اما قادر نیست لزوم تدوین این چارچوب را برای جامعه اسلامی معاصر ایران توضیح دهد و نقش هدایتگر آن را در ساماندهی و هدایت انواع تدابیر و فعالیت های تربیتی جامعه تشریح نماید (سطح کاربرد).	قادر است افزون بر بیان مدلل دیدگاه تربیتی مندرج در فلسفه تربیت در ج.ا.ا. در باره چستی چرایی و چگونگی جریان تربیت از منظر اسلامی، دلایل تدوین این مجموعه نظری را - به عنوان فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران- توضیح دهد و نقش و جایگاه التزام به مفاد آن- از سوی تمامی سیاستگذاران و برنامه ریزان و عموم دست اندرکاران جریان تربیت- را برای هرگونه بهبود و اصلاح اساسی این جریان توضیح دهد.
توصیف، تحلیل ، مقایسه و ارزیابی مستدل دیدگاه های فلسفی مطرح در باره چستی ، چرایی و یا چگونگی جریان تربیت (براساس مضامین فلسفه تربیت در ج.ا.ا.)	می تواند به بیان خود برخی از دیدگاه های مطرح در فلسفه تربیت را با اشاره به مبانی فلسفی آن توصیف نماید و دلالت های این دیدگاه را در عرصه عمل تربیتی تبیین کند ولی قادر به تحلیل و بررسی مقایسه ای آن با دیدگاه اسلامی نیست	می تواند پس از توصیف و تبیین یک دیدگاه مشخص در حوزه فلسفه تربیت، نسبت به تحلیل و مقایسه عناصر و مولفه های آن با عناصر و مولفه های اصلی فلسفه تربیت در ج.ا.ا. پردازد و نکات مشترک و تمایز پیمدهای آنها را در مقام عمل تربیتی تشخیص دهد، لیکن قادر به نقد و ارزیابی مبنایی و مستدل آن دیدگاه نیست	می تواند علاوه بر توصیف و تبیین برخی از دیدگاه های رایج در فلسفه تربیت و تحلیل و مقایسه عناصر و مبانی آن با فلسفه تربیتی معیار در جامعه اسلامی، نسبت به نقد و ارزیابی منصفانه و مستدل این دیدگاه تربیتی و شناسایی نقاط قوت و ضعف آن - براساس مضامین فلسفه تربیت در ج.ا.ا- اقدام نماید.

تبیین، مقایسه، تحلیل، نقد و ارزیابی سیاست ها، برنامه ها و اقدامات تربیتی رایج در جامعه ایران و طراحی و آرایه پیشنهادها و عملی مناسب برای اصلاح و یا تغییر آنها (با تکیه بر مضامین فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران)	توانایی تبیین وریشه یابی نظری و فلسفی اهم سیاستها و برنامه های تربیتی مصوب و تدابیر و اقدامات تربیتی متداول در جامعه را دارد ولی قادر نیست مانی و پیامدهای تربیتی آنها را -با توجه به مضامین فلسفه تربیت در ج.ا.ا- مورد تحلیل و نقد عالمانه و منصفانه قرار دهد	می تواند نسبت به تحلیل و نقد مبنایی سیاستها ، برنامه ها و اقدامات تربیتی رایج در جامعه-با تکیه بر مضامین فلسفه تربیت در ج.ا.ا-پردازد و نسبت آنها را با دلالتهای این چارچوب نظری در عرصه عمل مشخص کند ولی به لحاظ ایجابی قادر به عرضه پیشنهادهای جایگزین و یا اصلاحی برای این موضوعات براین اساس نیست	می تواند پس از تحلیل و نقد و ارزیابی مبنایی و مستدل سیاستها ، طرح ها ، تدابیر و اقدامات تربیتی رایج در جامعه، پیشنهادهای عملی مناسبی را برای اصلاح و یا تحول اساسی در آنها براساس مضامین فلسفه تربیت در ج.ا.ا و دلالتهای آن طراحی و عرضه نماید.
پردازش تدریجی فلسفه تربیتی شخصی خود به عنوان یک معلم فکور مسلمان برای هدایت مستمر اعمال و موقعیت تربیتی خود و دیگران (در چارچوب فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران و با التزام به مضامین اصلی آن)	با اینکه به مضمون فلسفه تربیتی مقبول در جامعه اسلامی باور دارد ولی نمی تواند) به مثابه یک معلم فکور) متناسب با تجارب و موقعیت خاص خویش فلسفه تربیتی شخصی و متمایز خویش را در این چارچوب کلی ساخته و پرداخته کند.	توانایی پردازش تدریجی فلسفه تربیتی شخصی خود را با تامل در تجارب و دیدگاه تربیتی خود و دیگران - در چارچوب فلسفه تربیت در ج.ا.ا- به دست آورده است ولی قادر به استفاده از این فلسفه تربیتی شخصی در مقام درک و بهبود مداوم موقعیت تربیتی خود و دیگران نیست.	افزون بر اینکه قادر است فلسفه تربیتی شخصی خود را ضمن التزام به مضامین اصلی فلسفه تربیت در ج.ا.ا در طول زندگی حرفه ای ساخته و پرداخته کند می تواند از این چارچوب شخصی برای هدایت و بهبود مداوم عمل تربیتی خود و دیگران در موقعیت های تربیتی نوپدید و غیرقابل پیش بینی به خوبی استفاده کند و آن را نیز در پرتو تامل مداوم در این تجارب تربیتی، بتدریج تکامل بخشد

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول: آشنایی با فلسفه تربیت و تاریخچه و جایگاه آن (چهار جلسه)

فصل اول: تعریف فلسفه تربیت، قلمرو مباحث ، پیشینه و ضرورت مطالعه آن

فصل دوم: آشنایی با برخی از دیدگاه های کلاسیک و معاصر در فلسفه تربیت و بررسی آنها

فصل سوم: رویکرد اسلامی به فلسفه تربیت و اهم مشخصات آن

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد

- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تعریف فلسفه تربیت و تبیین قلمرو مباحث آن

- تبیین و تشریح اهمیت و ضرورت آشنایی با فلسفه تربیت بخصوص برای معلمان و مربیان

-توصیف اجمالی برخی از دیدگاه های کلاسیک و رایج در فلسفه تربیت و بیان اهم نقاط قوت و ضعف آنها
-تبیین مختصر رویکرد اسلامی به فلسفه تربیت و بیان وجوه تمایز محتوایی آن از رویکردهای غربی

بخش دوم: معرفی فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران (فلسفه تربیت در ج.ا.ا) و خصوصیات و جایگاه آن (دو جلسه)

فصل پنجم: تبیین انواع فلسفه تربیت (تاریخی، نظری، شخصی و اجتماعی) و نقش متفاوت فلسفه تربیتی اجتماع
فصل ششم: تدوین فلسفه تربیتی اجتماع متناسب با رویکرد اسلامی برای جامعه اسلامی معاصر ایران و نقش آن
بخش سوم: توصیف و تبیین مضامین فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران (شش تا هشت جلسه)

فصل هفتم: مرور بر اهم مبانی اساسی تربیت و باهم نگری آنها

- مبانی هستی شناختی
- مبانی انسان شناختی
- مبانی معرفت شناختی
- مبانی ارزش شناختی
- مبانی دین شناختی
- باهم نگری مبانی اساسی تربیت

فصل هشتم: تبیین اهم مفاهیم کلیدی تربیت

-مفاهیم کلیدی دسته اول: حیات طیبه، نظام معیار اسلامی، هویت، جامعه صالح،
- مفاهیم کلیدی دسته دوم: فرآیند تعاملی، زمینه سازی، مربی، متربی، هدایت، کسب شایستگی
فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فصل نهم: تبیین چرایی تربیت و مولفه های آن

-بیان تعریف برگزیده تربیت

-تبیین خصوصیات تعریف برگزیده و قلمرو آن

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده و مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث در باره تناسب تعریف و ویژگی های تربیت با مبانی اساسی تربیت

فعالیت عملکردی:

- مقایسه تعریف برگزیده تربیت با تعاریف دیگر تربیت (اعم از تعریف سایر مکاتب و یا دیگر متفکران مسلمان)
- نقد و ارزیابی برنامه ها و تجارب تربیتی خود یا دیگران از منظر ویژگی های تربیت.

فصل دهم: تبیین چرایی تربیت

-بیان ضرورت تربیت و جایگاه آن (در مقایسه با دیگر فعالیت های اجتماعی)

-تبیین غایت و نتیجه تربیت (نتایج مشترک و اختصاصی)

- تبیین اهداف تربیت (شایستگی های مشترک و اختصاصی)

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده و مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث و مقایسه اهداف تبیین شده با اهداف سایر دیدگاه های تربیتی
- بحث و بررسی چگونگی ارتباط اهداف تبیین شده با مبانی اساسی تربیت

فعالیت های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت تربیتی (برنامه ها و طرح های تربیتی) و بررسی آن از منظر اهداف تربیت

فصل یازدهم: تبیین چگونگی تربیت

-تبیین انواع تربیت (رسمی/غیررسمی، عمومی/تخصصی، الزامی/اختیاری و ساحت های شش گانه)

- بیان اصول عام حاکم بر جریان تربیت
- بیان عوامل و نهادهای سهمیه و موثر در فرآیند تربیت
- تبیین ارکان تربیت

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
 - شناسایی و بررسی دلالت های فلسفه تربیت در ج.ا.ا برای بهبود جریان تربیت (در گستره انواع تربیت)
- فعالیت های عملکردی:

- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه های آن از منظر اصول عام تربیت
 - تحلیل نقش عوامل و نهادهای موثر در عملکرد یکی از انواع تربیت غیر رسمی
 - بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آنها از منظر اصول عام تربیت
- بخش چهارم: التزام به فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران؛ چرا و چگونه؟ (دو تا سه جلسه)

فصل دوازدهم: تدوین فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور؛

- معلم فکور و ضرورت داشتن فلسفه تربیتی شخصی
- ارتباط فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور با فلسفه تربیتی مدرسه
- نسبت فلسفه تربیتی شخصی معلم با فلسفه تربیتی اجتماع
- نسبت فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور با تجارب و موقعیت تربیتی خود او

فصل سیزدهم: ساماندهی و هدایت انواع تربیت براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا

- تعریف وظایف و مأموریت انواع نهادهای تربیتی جامعه اسلامی ایران براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا
- تنظیم سیاست ها و برنامه های تربیتی در همه انواع تربیت براساس دلالت های فلسفه تربیت در ج.ا.ا
- ایجاد هماهنگی میان همه نهادها و عوامل سهیم و موثر در جریان تربیت (بخصوص ارکان تربیت) براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ
استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب
انجام فعالیت های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب

۴. منابع آموزشی

- کتب درسی فلسفه تعلیم و تربیت (نلر، شریعتمداری، شعاری نژاد، ابراهیم زاده، اوزمن، بهشتی، پاک سرشت، باقری، و...) و مقالات مربوط به نقش فلسفه تربیت در بهبود سیاست و عمل تربیتی
- کتب فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی (باقری، مصباح، اعرافی، الکیلانی، علم الهدی و...)
- بنیان نظری تحول بنیادین (بخش اول و مقالات مربوط به آن)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۴ نمره
ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۴ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران»

۲. معرفی درس و منطق آن

عمل اصیل تربیتی عملی فکورانه و اندیشه ورزانه است عملی است که که مبتنی بر درک و فهم موقعیت است. در واقع یکی از لوازم اصلی تحقق یک عمل اصیل تربیتی داشتن توانایی تحلیل درست از شرایط و بستر موجود و مواجهه انتقادی با آن و تلاش برای اصلاح و بهبود موقعیت است. موقعیتی که عمل فکورانه معلم در آن بروز و ظهور می یابد، نهادهای است که نوع خاصی از تربیت را که همان تربیت رسمی و عمومی (قانون مند، سازماندهی شده، همگانی) را تمهید و ارائه می دهد.

این سخن بدان معنی است که همل تربیتی معلم بر روی چنین بستری تحقق می یابد از این رو معلم بیش از موضوع دیگری لازم است با کسب شناخت ابعاد و مولفه های مختلف فلسفه تربیت رسمی و عمومی قادر به تحلیل و ارزیابی و اصلاح عمل فردی و برنامه ها و طرحها باشد

نام درس: فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوریاسلامیایران			
مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ واحد زمان درس: ۳۲ ساعت شایستگی اساسی: <i>Pck& ۱-۲ & ۱-۱ Ck</i> <i>Gk&۳-۱ ۴-۱</i>			
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین و مقایسه می کند. موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد ارزیابی و نقد می کند.			
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
ارزیابی موقعیتهای تربیتی بر اساس چستی و چرایی و چگونگی فلسفه تربیت رسمی	قادر نیست موقعیتهای مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین (دلیل آوری) و مقایسه کند.	با بررسی موقعیتهای تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) آنها را از منظر چستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین (دلیل آوری) کند.	با بررسی موقعیتهای تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) آنها را از منظر تناسب با چستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد مقایسه کند.
ارزیابی ارزشها و اصول تربیت مبتنی بر چستی، چرایی و چگونگی فلسفی تربیت رسمی	ارزشها و اصول تربیت مبتنی بر چستی چرایی فلسفه تربیت رسمی و عمومی عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را بیان می کند و پیشنهادهای مناسب برای بهبود آن ارائه می دهد.	برای ضعف ها و قوت های (ارزشها و اصول تربیتی مبتنی بر چستی چرایی فلسفه تربیت رسمی و عمومی) در عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) شناسایی شده (توجیهات مناسبی ارائه می دهد.	دلایل و عوامل موثر در ایجاد ضعف و قوت در عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را بیان می کند و پیشنهادهای مناسب برای بهبود آن ارائه می دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

• بخش اول: مفهوم پردازی تربیت رسمی و عمومی

- تبیین تربیت رسمی و عمومی
- ضرورت و امکان تربیت رسمی و عمومی
- تاریخچه تربیت رسمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تهیه تاریخچه مختصری از تربیت رسمی و عمومی در ایران و جهان

بخش دوم: مبانی تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران

- مبانی سیاسی
- مبانی حقوقی
- مبانی جامعه‌شناختی
- مبانی روان‌شناختی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی

فعالیت عملکردی:

- نقد مبانی از منظر کفایت آنها و یا سازگاری درونی

فصل سوم: چیستی تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران

- نقد الگوهای رایج تربیت رسمی و عمومی
- ویژگی‌های تربیت رسمی و عمومی متناسب با کشور جمهوری اسلامی ایران
- تعریف تربیت رسمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- بحث در باره تناسب ویژگی‌های تربیت رسمی و عمومی با مبانی و فلسفه تربیت

فعالیت عملکردی:

- مقایسه ویژگی‌ها تربیت رسمی و عمومی با الگوهای دیگر
- نقد و ارزیابی برنامه‌ها و فعالیت‌های موجود از منظر ویژگی‌های تربیت رسمی و عمومی .

• چرایی تربیت رسمی و عمومی

- هدف تربیت رسمی و عمومی

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- بحث و مقایسه هدف تبیین شده با اهداف دیدگاه‌های مختلف
- بحث و بررسی ارتباط هدف تبیین شده با مبانی فلسفه تربیت رسمی و عمومی

فعالیت‌های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت تربیتی (برنامه‌ها و طرح‌های) و بررسی آن از منظر هدف تربیت رسمی و عمومی

• چگونگی تربیت رسمی و عمومی

- اصول حاکم بر جریان تربیت رسمی و عمومی
- ویژگی‌های مدرسه مطلوب

- ارکان تربیت رسمی و عمومی
- چرخش های اساسی در تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- بررسی نتایج اصول و ویژگی های تربیت رسمی و عمومی در عمل فردی معلم و برنامه ها و طرح ها و مناسبات حاکم بر مدرسه
- بررسی نتایج چرخش های اساسی در عمل فردی و عمل نظام تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های عملکردی:

- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه های آن از منظر اصول و ویژگیهای مدرسه
- بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آن از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی

• مشخصات و ویژگی های نظام تربیت رسمی و عمومی

- تعریف و قلمرو نظام تربیت رسمی و عمومی
- رهیافت نظام تربیت رسمی و عمومی
- رویکردهای اساسی نظام تربیت رسمی و عمومی
- روابط نظام تربیت رسمی و عمومی با ارکان و نهادهای دیگر
- ساختار نظام تربیت رسمی و عمومی
- مولفه ها نظام تربیت رسمی و عمومی
- زیر نظام ها ی نظام تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فعالیت های عملکردی:

- بررسی و نقد عملکرد یکی از مولفه های نظام تربیت رسمی و عمومی از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و نقد عملکرد یکی از زیر نظام های تربیت رسمی و عمومی از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و ارزیابی میزان روابط موجود نظام تربیت رسمی و عمومی با ارکان دیگر
- ارزیابی تناسب رهیافت ها و رویکردها ی نظام تربیت رسمی و عمومی با مبانی و فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران

• اسناد راهبردی نظام تربیت رسمی و عمومی

- سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش
- سند برنامه درسی ملی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فعالیت های عملکردی:

- بررسی و نقد یکی از اسناد از منظر ارتباط با مبانی و فلسفه تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و ارزیابی میزان تناسب و هماهنگی بین اسناد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ

استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب
انجام فعالیت های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب

۴. منابع آموزشی

مبنای نظری سند تحول بنیادین

سند تحول بنیادین

سند برنامه درسی ملی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۸ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران»
متعاقبا اعلام می‌شود.

سرفصل درس «روانشناسی تربیتی»

متعاقبا ارائه می شود.

سرفصل درس «جامعه شناسی تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن

تعلیم و تربیت امری اجتماعی است. تعلیم و تربیت با متن و زمینه جامعه در هم تنیده است و نمی توان جدا از مقوله اجتماعی بودن، به مطالعه در مسائل تعلیم و تربیت پرداخت. به بیان دیگر، شناخت واقعی مسائل تعلیم و تربیت مستلزم تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی و فرهنگی محیط اجتماعی است. بنابراین درک دانشجویان نسبت به جامعه شناسی تربیت، این امکان را پدید می آورد تا با چشم انداز جامعه شناختی، نگاهی واقع بینانه به تعلیم و تربیت داشته باشد و درس جامعه شناسی آموزش و پرورش، زمینه ای مناسب برای انتخاب آگاهانه راه حل های تربیتی با توجه به مسائل عام جامعه و یا خاص منطقه خدمت دانشجویان فراهم می کند.

نام درس: جامعه شناسی تربیتی				مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				شایستگی اساسی: ۱- ۲ و ۳-PK
- با مطالعه رویکردهای کلان و نظری جامعه شناختی تربیت (آموزش و پرورش) تحولات این رشته را بررسی کرده و ارتباط این رویکردها را با مسائل کنونی تعلیم و تربیت گزارش دهد. - با رویکرد تعاملی و نگاهی خردنگر و با استفاده از روشهای تحقیق در جامعه شناختی تربیت، سازمان مدرسه، کلاس درس و روابط در مدرسه را شناسایی کند و شیوه مناسبی برای مطالعه و بررسی این روابط پیشنهاد دهد.				
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نظریه های جامعه شناختی تربیت	نظریه های جامعه شناختی تربیت را به طور سطحی می شناسد و نمی تواند ویژگیهای اصلی نظریه ها و کاربردهای عملی آنها را تشخیص دهد.	نظریه ها را با توجه به ویژگیهای اساسی آنها در تعلیم و تربیت می شناسد، کاربردهای عملی نظریه ها را در حل مسائل جهانی آموزش و پرورش بیان می کند، اما قادر نیست از نظریه ها در حل مسائل خاص منطقه خود بهره گیرد.	علاوه بر درک عمیق نظریه های مختلف جامعه شناختی تربیت، قادر به تفسیر روابط عام و کلی با توجه به نظریه هاست و می تواند علت پدیدایی مسائل را با توجه به نظریه ای تبیین کند.	
رویکرد تعاملی به جامعه شناسی تربیت	تکنیکهای مشاهده (گروههای کوچک) را فرا گرفته است، قادر به ارائه گزارش پدیده های مختلف است، اما نمی تواند روابط بین پدیده ها و افراد را شناسایی کند.	علاوه بر ارائه گزارش های مبنی بر مشاهده و مصاحبه، روابط بین پدیده ها و افراد را می تواند شناسایی و تبیین کند.	علاوه بر بهره گیری از ابزار تحقیق و شناسایی و تحلیل روابط بین پدیده ها و افراد، می تواند به تبیین و پیش بینی وقایع آموزشی با توجه به نظریه ها بپردازد.	
طراحی برنامه حل مسئله تربیتی (با تاکید بر جامعه شناسی)	قادر به شناسایی یک مسئله تربیتی است، برای حل مسئله یک طرح پیشنهادی نیز ارائه می دهد، ولی طرح پیشنهادی او فاقد توجه به رویکردهای جامعه شناختی است.	قادر به شناسایی یک مسئله تربیتی، و ارائه راه حل با توجه به رویکردهای جامعه شناختی است اما نسبت به پیچیدگی و شبکه ای بودن مسائل بی توجه است.	می تواند برنامه حل مسئله تربیتی را با توجه به رویکردهای جامعه شناختی به طور سیستمی و شبکه ای طراحی و ارزیابی کند.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات جامعه شناسی تعلیم و تربیت (یک جلسه)

جامعه‌شناسی تربیتی و جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت

خاستگاه و تکامل جامعه‌شناختی تربیت

قلمرو جامعه‌شناختی تربیت

تکالیف یادگیری: مطالعه و مرور یکی از کتابهای جامعه‌شناسی تربیت یا جامعه‌شناسی آموزش و پرورش و ارائه نقشه

مفهومی در رابطه با قلمرو جامعه‌شناسی تربیت

تکالیف یادگیری: ارائه یک تعریف جامع از جامعه‌شناسی تربیت توسط دانشجو

منابع: موریش، ایور() درآمدی به جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت، ترجمه غلامعلی سرمد(۱۳۸۷). مرکز نشر دانشگاهی تهران.

علاقه بند، علی(۱۳۸۷). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران انتشارات روان.

فصل دوم: رویکردهای نظری در جامعه‌شناختی تربیت (دو جلسه)

نظریه کارکرد گرایی (امیل دورکیم)

نابرابری اجتماعی (کریستوفر جنکز)

پارادایم انتقادی (نظریه آموزش و پرورش و کنش فرهنگی، فریره، ایوان ایلینچ)

نظریه تفسیری (مایکل یانگ)

تکالیف یادگیری: طبقه‌بندی نظریه‌های جامعه‌شناختی تربیت و بیان ویژگیهای اصلی این نظریات در یک جدول

تکالیف یادگیری: انتخاب حداقل یکی از نظریه‌ها و مطالعه منابع بیشتر برای مطالعه

منابع: شارع پور، محمود(۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران. انتشارات سمت.

علاقه بند، علی(۱۳۸۷). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران انتشارات روان.

سلی، پ(). جامعه‌شناسی مدرن، ترجمه حسن پویان.

فصل سوم: روشهای تحقیق در جامعه‌شناسی تربیت (دو جلسه)

روشهای تحقیق کمی

روشهای تحقیق کیفی (قوم نگاری، مردم نگاری، روان‌شناسی اجتماعی، کنش متقابل نمادین، تحقیق در گروههای کوچک)

تکالیف یادگیری: مطالعه کتاب کندوکاوها و پنداشته‌ها، فرامرز رفیع پور

تکالیف یادگیری: مطالعه یک مقاله مربوط به جامعه‌شناختی تربیت و ارائه گزارش آن به کلاس با تاکید بر روش‌شناسی

تحقیق

تکالیف عملکردی: تحلیل و ارزیابی یک مقاله با توجه به نظریه پشتیبان آن

منابع: رفیع پور، فرامرز(۱۳۹۰). تکنیکهای خاص تحقیق در علوم اجتماعی (جلد دوم کندوکاوها و پنداشته‌ها). تهران انتشارات

شرکت سهامی انتشار.

شارع پور، محمود(۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران. انتشارات سمت.

فصل چهارم: مدرسه و جامعه (یک جلسه)

مدرسه به مثابه جامعه

نگاهی تاریخی به سازمان اجتماعی مدرسه

شناخت سازمان مدرسه و روابط انسانی در آن

مدرسه و نابرابریهای اجتماعی

خانواده و مدرسه

تکالیف یادگیری: تهیه یک چک لیست از مسائل عمده مدرسه از نظر معلمان و دانش آموزان

تکالیف عملکردی: تحلیل مسائل مدرسه با توجه به یکی از نظریه‌های جامعه‌شناختی تربیت

منابع: موریش، ایور() درآمدی به جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت، ترجمه غلامعلی سرمد(۱۳۸۷). مرکز نشر دانشگاهی تهران.

شارع پور، محمود(۱۳۹۲). جامعه شناسی آموزش و پرورش. تهران. انتشارات سمت.

فصل پنجم: فرایندهای مربوط به مدرسه (یک جلسه)

فرهنگ دانش آموزان و عملکرد تحصیلی

جو مدرسه

انتظار از مدرسه

انگیزه پیشرفت (نظریه اکتینسون، نظریه مک کلند)

انتظارات معلم از دانش آموز

فرهنگ و روابط معلمان

تکالیف یادگیری: مشاهده روابط موجود در یک مدرسه ارائه گزارش درباره آن و تعیین جو مدرسه با استناد به شواهد کافی

منابع: شارع پور، محمود(۱۳۹۲). جامعه شناسی آموزش و پرورش. تهران. انتشارات سمت.

فصل ششم: جامعه شناسی کلاس درس (دو جلسه)

گروههای دانش آموزی

پویایی گروه

دانش آموزان و تغییرات اجتماعی

دانش آموزان و آسیبهای اجتماعی

تکالیف یادگیری: مشاهده گروههای دانش آموزی در کلاس درس، زنگ تفریح و زنگ ورزش. یادداشت گفتگوهای غیر

رسمی در بین دانش آموزان و ارائه گزارش آن به کلاس (تکنیک مشاهده بیلز پیشنهاد می شود)

تکالیف عملکردی: مطالعه گزارشهای فوق در گروههای دانشجویی و تحلیل پویایی و آسیب های اجتماعی

منابع: موریش، ایور() درآمدی به جامعه شناسی تعلیم و تربیت، ترجمه غلامعلی سرمد(۱۳۸۷). مرکز نشر دانشگاهی تهران.

شارع پور، محمود(۱۳۹۲). جامعه شناسی آموزش و پرورش. تهران. انتشارات سمت.

فصل هفتم: جامعه شناسی برنامه درسی (یک جلسه)

جامعه شناسی کتابهای درسی

جامعه شناسی فضا

برنامه درسی پنهان

تکلیف یادگیری: مشاهده و ارائه گزارش در رابطه با فضا و کتابهای درسی

تکلیف عملکردی: بررسی و تحلیل همه گزارشهای قبل و کاوش و جستجو در برنامه درسی پنهان در مدرسه مورد نظر

منابع: منادی، مرتضی(۱۳۹۲). جامعه شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات آوای نور

فصل هشتم: جامعه شناختی تربیت و مسائل تربیتی (سه جلسه)

چگونگی اولویت بندی مسائل تربیتی مدرسه

تکالیف عملکردی: طراحی یک برنامه موثر برای حل یک مسئله تربیتی با توجه به یک نظریه پشتیبان

تکالیف عملکردی: ارزیابی طرح برنامه فوق توسط هم کلاسیها

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

در این درس، آموزش با توجه به پیوند نظریه با عمل انجام می شود. کاربرد عملی دانش نظری و تحلیل مشاهدات از زاویه

نظریه های جامعه شناسی تربیت توسط دانشجو مورد تأکید قرار می گیرد. بنابراین، علاوه بر مطالعه منظم دانشجویان،

توجه به جنبه های کاربردی این درس مورد توجه است. بهتر است زمینه پرسش و پاسخ و تحلیل گزارشهای دانشجویان

و بهره گیری از روشهای مشارکتی در آموزش فراهم شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: (به تفکیک هر فصل منابع مشخص شده است).

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی تکوینی: تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی و شرکت در مباحث کلاس ۸ نمره

ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث انجام شده در کلاس، ۱۲ نمره

سایر نکات

از آنجا که یک فصل به روشهای تحقیق جامعه شناسی تربیت پرداخته شده است و ممکن است با درس روشهای تحقیق رشته های مختلف درسی هم پوشانی داشته باشد، تاکید می شود بر روشهای تحقیق کمی اشاره ای اجمالی شود و بیشتر بر روشهای تحقیق قوم نگاری، کیفی کنش متقابل نمادین و گروههای کوچک تاکید شود.

سرفصل درس «نظریه‌های یادگیری و آموزش»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس اثربخش مستلزم درکی فزاینده از یادگیری و شیوه وقوع آن می‌باشد، چنین درکی شامل دانش مربوط به نظریه‌های یادگیری و آموزش و کاربرد هر یک از آنها در فرایند تدریس است که کسب آن می‌تواند معلمان را در کاربرد آگاهانه و مقتضی اصول مربوط به هریک از نظریه‌ها یاری رساند. این درس ضمن هدایت روش‌های تدریس در موقعیت‌های مختلف تربیتی، دانشجو معلمان را با سودمندی و کاربردی بودن روش‌های تدریس به کار گرفته شده نیز آشنا می‌سازد.

نام درس: نظریه‌های یادگیری و آموزش				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن درک انواع نظریه‌های یادگیری و آموزش، شرایط حصول و عدم حصول یادگیری را در موقعیت‌های مختلف تربیتی تحلیل نماید و بر آن اساس راهبردهای تدریس متناسبی بکار برد.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت
				شایستگی اساسی: PK ۱-۲ & ۲-۲ & ۳-۲ PCK ۳-۴
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نظریه‌های یادگیری و آموزش	نظریه‌های یادگیری و آموزش را می‌شناسد و قادر است بدون ارائه تحلیل حاصل از مقایسه دیدگاه‌ها آنها را طبقه‌بندی نماید.	ضمن مقایسه نظریه‌های یادگیری و آموزش به ارائه دلالت‌های هریک از دیدگاه‌ها می‌پردازد اما قادر به کاربرد نظریه‌ها در حل مسائل تربیتی نمی‌باشد.	با درک نقاط ضعف و قوت هر یک از نظریه‌ها در موقعیت‌های مختلف تربیتی، قادر به کاربرد نظریه‌ها در حل مسائل تربیتی می‌باشد.	
روش‌های آموزش	دانشجو قادر است انواع روش‌های آموزش را شناسایی و طبقه‌بندی نماید.	ضمن مقایسه هر یک از روش‌های آموزش قادر به تحلیل شرایط حصول و عدم حصول یادگیری در موقعیت‌های مختلف تربیتی است.	با ارزیابی موقعیت تربیتی قادر به استفاده از راهبردهای تدریس متناسب است.	
حل مسائل تربیتی	مسئله تربیتی را شناسایی می‌کند و برای حل آن طرح پیشنهادی ارائه می‌دهد، اما طرح پیشنهادی او فاقد توجه به نظریات یادگیری و آموزش است.	با در نظر گرفتن اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش قادر به حل مسئله تربیتی می‌باشد اما نسبت به پیچیدگی و شبکه‌ای بودن مسائل بی‌توجه است.	قادر است برنامه حل مسئله تربیتی را با توجه به راهبردها و اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش به طور سیستمی و شبکه‌ای طراحی و ارزیابی نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

هفته اول: ارائه طرح درس و اعلام نحوه ارزشیابی و معرفی منابع

- بیان ضرورت و جایگاه نظریه در علم

- مکاتب تجربه‌گرا

- مکاتب خردگرا

-نظریه های جدید در یادگیری

فصل دوم: تعریف مفاهیم (نظریه، نظریه علمی، یادگیری، آموزش)

- تعریف یادگیری و ویژگی های آن

- ویژگی های نظریه یادگیری جامع

-مقایسه یادگیری با آموزش

-ارائه چارت مربوط به نظریات یادگیری

تکالیف عملکردی:

از دانشجویان خواسته شود با مراجعه به منابع متعدد تعاریف مختلفی گردآوری و در قالب جدولی ارائه نمایند.

فصل سوم: نظریه های رفتاری یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه هایی از روش های آموزش رفتارگرایان در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل چهارم: نظریه های شناختی یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه هایی از روش های آموزش شناختی در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل پنجم: نظریه های خبرپردازی یادگیری

تکالیف یادگیری:

ارزیابی نقاط ضعف و قوت اصول یادگیری در نظریه خبرپردازی.

فصل ششم: نظریه های سازندگی یادگیری

تکالیف عملکردی:

مشاهده یک موقعیت آموزشی و تربیتی در کلاس درس و تحلیل میزان تأثیر پذیری تصمیمات آموزشی/ تربیتی از

نظریه های یادگیری و کاربرد های آن.

فصل هفتم: نظریه نورو فیزیولوژیکی

تکالیف عملکردی:

مقالات و پژوهش های منتشر شده در زمینه مطالعات مربوط به مغز و ارتباط آن با آموزش و یادگیری را مطالعه

نموده و یافته های خود را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل هشتم: کاربرد نظریه های یادگیری در آموزش

کاربرد رویکرد رفتاری

کاربرد رویکرد شناختی

کاربرد نظریه سازندگی یادگیری

کاربرد نظریه نروفیزیولوژیکی

تکالیف عملکردی:

با استفاده از نظریه های مطالعه شده یک موقعیت آموزشی/ تربیتی را با استفاده از نظریه های مطالعه شده تحلیل و

تصمیمات آموزشی/ تربیتی خود را به همراه مستندات پژوهشی یا علمی ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

با توجه به اینکه درک عمیق دانش نظری مستلزم کاربرد آن در موقعیت‌های مختلف می‌باشد، پیشنهاد می‌شود ضمن ارائه مباحث نظری به شیوه مشارکتی، بر انجام فعالیت‌های عملی و بکارگیری دانش نظری در موقعیت‌های واقعی تدریس تاکید شود. علاوه بر این تدارک فرصت‌های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی می‌تواند زمینه رشد راهبردهای فراشناختی دانشجویان را فراهم سازد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- اولسون، متیو.اچ و هرگنهان، بی.آر (۱۳۸۸). مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری، ترجمه علی‌اکبر سیف، تهران: دوران.

- سیف، علی‌اکبر (۱۳۸۷). روانشناسی پرورشی نوین. تهران: انتشارات دوران.

منبع فرعی:

- شعبانی، حسن (۱۳۸۳). مهارت‌های آموزشی و پرورشی. تهران: سمت. جلد اول و دوم.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

۱-۵ ارزشیابی مستمر (۸ نمره)

- عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها **۴ نمره**

- عملکرد دانشجو در مجموعه تکالیف عملکردی **۴ نمره**

۲-۵ ارزشیابی پایانی (۱۲ نمره)

ارزشیابی پایانی درس نظریه‌های یادگیری و آموزش به صورت آزمون مکتوب در پایان ترم صورت می‌گیرد.

سرفصل درس «اصول و روش‌های تدریس»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس در تمامی نظام‌های آموزش و برنامه درسی، عرصه اصلی اختیارات معلم است؛ و همین اختیارات است که مسئولیت معلم را برای بکارگیری موثر روش‌های تدریس الزامی می‌کند. «تدریس» فعالیتی موقعیتی است که شکل موثر آن بر بنیاد دانش و یافته‌های علمی دنبال می‌شود. چنین دانشی را معلمان آینده برای هرگونه عمل خود نیاز دارند؛ اما عمل معلمی کردن فقط با کسب این دانش ممکن نمی‌شود. آنچه دانشجومعلمان را برای بکارگیری روش‌های تدریس آماده می‌کند، کسب دانش تدریس به همراه قابلیت‌های ساخت دانش تدریسی بر اساس تجربه‌های شخصی است؛ مجموعه تلفیق شده‌ای از دانش و هنر که می‌تواند شایستگی تدریس نامیده شود. اصول و روش‌های تدریس در پی آن است که زمینه‌های لازم و عمومی را برای دانشجومعلمان در سطحی عام فراهم کند تا آنان قادر به ادراک و بکارگیری روش‌های تدریس شوند. در این درس، دانشجومعلمان با مبانی، اصول و مراحل تدریس آشنا می‌شوند و قادر می‌شوند از فنون آن در عمل بهره بگیرند. برای تحقق دستاوردی، ضروری است معلمان با منابع این حوزه علمی، با نمونه‌هایی از تدریس و با برخی از اعمال و فعالیت‌های تدریسی معلمان پیشین در عرصه واقعی آشنا شوند و برای اقدام به آن، تمرین‌هایی داشته باشند. چنین شرایطی می‌تواند به آنان کمک کند تا معلمان آینده در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم‌گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت‌های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته‌های علمی و پژوهشی باشند.

نام درس: اصول و روش‌های تدریس				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود: به ارائه تصویری از تدریس مدرسه‌ای اقدام کند که در آن نقش معلم به عنوان کارگزار اصلی آن عرصه به روشنی تشریح و تبیین گردد و چگونگی عمل خود را به عنوان کارگزار یک کلاس درس فرضی، به استناد دانش معتبر مدلل سازد و از برنامه خود دفاع نماید. همچنین، دانشجومعلم در پایان این واحد یادگیری با اصول عام و خاص تدریس آشنایی دارد و برخی روش‌های تدریس را با قابلیت‌های بکارگیری آنها در موقعیت‌های متفاوت می‌شناسد و از منابع معتبر تدریس آگاه است و امکان شناسایی منابع مناسب‌تر را دارد و به پیگیری دستاوردهای علمی جدید حوزه تدریس، متعهد است.				نوع درس: نظری و عملی تعداد واحد: ۱+۱ زمان درس: ۳۲+۱۶ ساعت پیشنیاز: روانشناسی تربیتی نحوه آموزش: انفرادی
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
- فهم اصول و روش‌های تدریس	توانسته است به بیان تعاریفی از تدریس و اصول و روش‌های آن اقدام کند.	به تبیین تدریس مدرسه‌ای بر اساس متغیرهای مختلف متمایزکننده آن مبتنی بر منابع علمی اقدام می‌کند و تشریحی به زبان خاص خود ارائه می‌نماید.	به شناسایی اصول و روش‌های تدریس در موقعیت‌های مختلف مدرسه‌ای اقدام می‌کند و تبیینی مدلل از بکارگیری هر یک از اصول و روش‌های تدریس توسط معلم در موقعیت خاص ارائه می‌نماید.	شایستگی اساسی: PK کد ۲-۲ & ۳-۲ PCK کد ۳-۳ & ۴-۳
ایفای نقش معلمی در تدریس مدرسه‌ای	توانسته است به شرح آنچه در منابع و مباحث درس در ارتباط با موضوع آمده است، اقدام کند.	به زوایایی از نقش‌های معلمان توجه می‌دهد و به آن عمل می‌کند که در منابع درس بر آنها تاکید نشده است ولی در منابع این حوزه موجود است.	توانسته است خود را در نقش معلم متصور شود و بر آن اساس به تصمیم‌گیری در موقعیت‌های واقعی یا فرضی اقدام و به عنوان معلم ایفای نقش حرفه‌ای کند.	

انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه دیده می‌شود که قابل پذیرش است.	پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.
--------------	--	--	---

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد. تکلیف ۱: هر دانشجو یکی از تجربیات تدریس معلمان مدرسه‌ای خود را یادآوری و آن را روایت و مقبول یا نامقبول بودن آن را مدلل تشریح کند.
دوم	ارائه نمونه‌ها و یادآوری تجربه‌ها	ارائه نمونه‌هایی از تدریس معلمان به صورت فیلم و بحث و بررسی درباره تجربیات دانشجومعلمان به گونه‌ای که نشان داده شود اصول و روش‌های متعددی در تدریس مطرح است.
سوم	تشریح چپستی تدریس	مفهوم‌شناسی و شرح گستره موضوعی تدریس (به عنوان یک علم)، تشریح اصول و انواع روش‌های تدریس و معرفی وضعیت ایران از حیث تدریس (با استناد تجربه‌های گزارش شده دانشجومعلمان) و تشریح وضعیت تدریس در چند کشور جهان.
چهارم	تبیین نقش معلم در تدریس مدرسه‌ای	تبیین نقش‌های تدریسی معلمان و ضرورت‌های آن بر اساس واقعیات عمل مدرسه‌ای و با تشریح وضعیت ایران. عملی: در این ارتباط، نمایش یک فیلم تدریسی ضرورت دارد. تکلیف ۲: چرا معلمان نیاز دارند از اصول و روش‌های تدریس آگاه باشند و چگونه می‌توانند چنین کنند؟
پنجم	مراحل تدریس مدرسه‌ای: قسمت اول	تشریح مراحل تدریس به عنوان عمل واقعی معلم در کلاس درس مشتمل بر مخاطب-شناسی و منطق‌یابی برای یک مبحث علمی، تعیین اهداف درس، انتخاب محتوا و فرصت-های یادگیری، سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری. عملی: نقد و بررسی منطق مراحل ذکر شده.
ششم	مراحل تدریس مدرسه‌ای: قسمت دوم	انتخاب روش تدریس محتوا و ارائه فرصت‌های یادگیری، تصمیم‌گیری در باره زمان درس، تنظیم مکان (فضا و روابط) درس و چگونگی ارزشیابی یادگیری مخاطبان. عملی: نقد و بررسی مراحل ذکر شده.
هفتم	برنامه‌ریزی تدریس: طرح درس سالیانه	اجزای طرح درس سالیانه و اصول تهیه آن، تدوین طرح درس سالیانه در کلاس و نقد و بررسی نمونه‌های ارائه شده در کلاس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به تدوین طرح درس سالیانه اقدام می‌کنند. تکلیف ۳: هر یک از دانشجومعلمان یک طرح درس سالیانه برای موضوع مورد نظر خود تهیه و با مدرس درس ارائه کند.
هشتم	برنامه‌ریزی تدریس: طرح درس روزانه	اجزای طرح درس روزانه و اصول تهیه آن، تدوین طرح درس روزانه در کلاس و نقد و بررسی نمونه‌های ارائه شده در کلاس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به تولید طرح درس روزانه اقدام می‌کنند. تکلیف ۴: هر یک از دانشجومعلمان یک طرح درس سالیانه برای موضوع مورد نظر خود تهیه و با مدرس درس ارائه کند.

نهم	مدیریت کلاس درس	الگوها و روش‌های کلاس‌داری، فرهنگ کلاس درس، مقررات کلاس درس، جو کلاس درس و رفتار در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به بررسی روش‌های مدیریت کلاس‌هایی می‌پردازند که به طور فرضی یا واقعی توسط مدرس معرفی شده است.
دهم	روش‌های تدریس	انواع روش‌های تدریس و طبقه‌بندی آنها به دو طبقه: روش‌های تدریس معلم‌محور و روش‌های تدریس شاگردمحور و معرفی مشروح هر یک برای بکارگیری. تکلیف ۵: طبقه‌بندی‌های دیگر به چه شکلی روش‌های تدریس را طبقه‌بندی کرده‌اند؟
یازدهم	روش‌های تدریس معلم‌محور	یادآوری کوتاه منطق، اصول و مراحل بکارگیری روش‌های تدریس معلم‌محور در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به طراحی تدریس بر اساس این روش اقدام و به تدریس می‌پردازند.
دوازدهم	روش‌های تدریس شاگردمحور	یادآوری کوتاه منطق، اصول و مراحل بکارگیری روش‌های تدریس شاگردمحور در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به طراحی تدریس بر اساس این روش اقدام و به تدریس می‌پردازند.
سیزدهم	توضیح دادن در کلاس درس	روش‌های توضیح دادن، قابلیت روش‌های توضیح در ارتباط با موضوعات درسی، اثربخش ساختن توضیحات در هر یک از روش‌های تدریس. عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر توضیح در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.
چهاردهم	پرسش کردن معلم در کلاس	انواع پرسش‌ها و چگونگی بهره‌گیری از آن در هر یک از روش‌های تدریس عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر پرسش کردن در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.
پانزدهم	مواجهه معلم با پرسش‌های کلاسی شاگردان	انواع پرسش‌های شاگردان، انگیزه‌های پرسش کردن شاگردان، چگونگی مواجهه با پرسش‌های شاگردان در هر یک از انواع روش‌های تدریس عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر پاسخگویی به پرسش‌ها در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.
شانزدهم	سنجش یادگیری شاگردان	روش‌های آزمون و سنجش پیشرفت تحصیلی در کلاس درس، انواع آزمون‌ها و مزایا و معایب آنها برای بکارگیری در کلاس درس، اهداف سنجش در کلاس درس، روش‌های اعلام نتایج به شاگردان در کلاس درس در هر یک از روش‌های تدریس. عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر سنجش یادگیری در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با مشارکت همه‌جانبه آموزشگر - دانشجو انجام می‌شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع نیز بپردازد و در مباحث شرکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۵ دقیقه در کلاس درس به ارائه نظر بپردازند. در همه جلسات درس، یک مبحث به صورت نظری ارائه می‌گردد و به صورت عملی مورد تمرین قرار می‌گیرد. درعین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
- منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۸ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از:
شعبانی، حسن. (۱۳۹۲): مهارت‌های آموزشی: روش‌ها و فنون تدریس. تهران: سمت
مهرمحمدی، محمود. (۱۳۸۶): بازاندیشی فرایند یاددهی - یادگیری و تربیت معلم. تهران: مدرسه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس اصول و روش‌های تدریس در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از کار عملی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.
- ارزشیابی ضمن نیمسال: ارزشیابی ضمن نیمسال از سویی تمام فعالیت‌های بخش عملی درس را شامل می‌شود و از سوی دیگر برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری انجام می‌گیرد و دستاورد هر دو قسمت جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می‌شود.
- ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بدانند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.
- سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:
- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۲۵ درصد امتیاز
 - آزمون ضمن نیمسال: ۴۰ درصد امتیاز
 - آزمون پایانی: ۳۵ درصد امتیاز

سایر نکات:

- مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:
۱. آمادگی مدام برای فعالیت عملی.
 ۲. مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
 ۳. رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
 ۴. رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
 ۵. مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
 ۶. ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس «اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره»

۱. معرفی درس و منطق آن:

راهنمایی مجموعه فعالیت‌های منظم و سازمان یافته‌ای است که به منظور حداکثر استفاده از توانایی‌های بالقوه در طول زندگی درباره فرد اعمال می‌شود. مشاوره رابطه رویاروی بین مراجع و مشاور است که بدان وسیله به مراجع کمک می‌شود تا پس از شناخت خویش تصمیمات مناسبی اتخاذ نماید، از طریق مشاوره مراجع می‌آموزد که چگونه یک زندگی سالم و سازنده را طرح ریزی کند و بدان ادامه دهد.

راهنمایی و مشاوره همواره به عنوان تسهیل کننده فرایند تعلیم و تربیت دانش آموزان برای معلمان مطرح بوده است. از طریق خدمات راهنمایی و مشاوره می‌توان به توانایی‌ها و محدودیت‌های دانش آموزان پی برد، یکی از وظایف اساسی معلمان راهنمایی و هدایت دانش آموزان می‌باشد به طور مسلم ارایه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش آموزان بدون آگاهی معلمان از مبانی، اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره میسر نمی‌باشد، بنابراین لازم است دانشجویان معلمان در دوران تحصیل خود با مبانی، اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره آشنا شده تا بتوانند در آینده به عنوان معلم مدرسه نقش راهنمایی و مشاوره‌ای خود را به خوبی ایفا نمایند. همچنین این درس به عنوان یکی از دروس پایه برای دانشجویان رشته راهنمایی و مشاوره محسوب می‌شود که آمادگی‌های لازم در آنها برای کسب مهارت‌های پایه حرفه‌ای فراهم نموده زمینه ساز ورود به دروس تخصصی مشاوره می‌باشد.

نام درس: اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه درس مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، با مفاهیم اساسی راهنمایی و مشاوره آشنا شده، در فرایند آموزش از مبانی و اصول مشاوره بهره کافی ببرد، به جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش پی ببرد و با نقش مشاوره‌ای معلمان در فرایند تدریس و کلاس درس آشنا شود. همچنین از فنون و روش‌های شناخت دانش آموزان و رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی اطلاعات کافی کسب نموده و بتواند در موقعیت واقعی مدرسه بکار ببرد. دانشجویان از گذراندن این درس قادر خواهد بود از اصول مشاوره در موقعیت‌های واقعی مدرسه بهره برده و با شناختی که از تفاوت‌های فردی، ویژگی‌ها و مسایل و مشکلات دانش آموزان پیدا می‌کند بتواند در زمینه‌های تحصیلی- شغلی و سازشی به آنها کمک نماید.				نوع درس: نظری و عملی تعداد واحد: ۲ (۱+۱) زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز:
				شایستگی اساسی: <u>Ck&pck</u> کد ۲- <u>۱ & ۳-۳ & ۴-</u> <u>۳</u>
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
دانش محتوایی و موضوعی راهنمایی و مشاوره و انواع آن	در مورد مباحث اساسی راهنمایی و مشاوره، فنون و روش‌های مشاوره صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	موضوعات اساسی راهنمایی و مشاوره و انواع آن را مورد مقایسه قرار داده و یافته‌های خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	مباحث اساسی راهنمایی و مشاوره و انواع آن، تفاوت و تشابه مفاهیم و رابطه آنها با یکدیگر را مورد مقایسه و ارزیابی قرار داده و دلایل خود را در قالب یافته‌ها به صورت یک گزارش منسجم ارایه نموده است.	
نقش و وظایف کارکنان مدرسه در رابطه با فرایند راهنمایی و مشاوره دانش	درباره نقش و وظایف کارکنان مدرسه در مورد راهنمایی و مشاوره دانش	نقش و وظایف کارکنان مدرسه را در فرایند راهنمایی و مشاوره دانش آموزان مورد	نقش و وظایف کارکنان مدرسه را در فرایند راهنمایی و مشاوره دانش	

	آموزان	آموزان صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	مقایسه قرار داده و یافته های ناشی از این مقایسه را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	آموزان تفاوت و تشابه آنها با یکدیگر را مورد مقایسه و تجزیه و تحلیل قرار داده و یافته های خود را به صورت مکتوب گزارش نموده است.
	رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی و کاربردهای آنها	درباره رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	مفاهیم اساسی رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی را مورد مقایسه قرار داده و یافته های خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	مباحث مهم رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی و تفاوت و تشابه آنها با یکدیگر را مورد مقایسه و ارزیابی قرار داده و دلایل خود را در قالب یافته ها به صورت یک گزارش منسجم ارایه نموده است.
	برنامه های راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش	درباره برنامه های راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش جهان و ایران صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	برنامه های راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران را با سایر کشورها مورد مقایسه قرار داده و دلایل خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	برنامه های راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران و تفاوت و تشابه آن با برنامه های مشاوره در سایر کشورها را مورد مقایسه و ارزیابی قرار داده و یافته های خود را به صورت مکتوب و در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مباحث اساسی

- اهمیت و ضرورت راهنمایی و مشاوره
- فلسفه و اهمیت راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش
- تاریخچه راهنمایی و مشاوره در جهان و ایران
- راهنمایی و مشاوره در اسلام
- مفهوم و تعریف راهنمایی
- اصول و اهداف راهنمایی
- خدمات راهنمایی
- مفهوم و تعریف مشاوره
- اصول و اهداف مشاوره
- خدمات مشاوره
- مفهوم و تعریف مشورت
- تعریف روان درمانی
- تفاوت بین مشورت، راهنمایی، مشاوره و روان درمانی

فعالیت یادگیری:

۱- مطالعه مطالب فصل از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه مفاهیم راهنمایی، مشاوره و روان درمانی و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

- تحلیل و مقایسه اهداف و خدمات راهنمایی و مشاوره و ارایه گزارش آن در کلاس درس

فصل دوم: انواع راهنمایی و مشاوره و الگوهای آن

- انواع راهنمایی از نظر موضوع

- انواع راهنمایی از نظر شیوه اجرا

- انواع مشاوره از نظر موضوع

- انواع مشاوره از نظر شیوه اجرا

- الگوهای رایج راهنمایی

فعالیت یادگیری:

۱- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره از نظر موضوع و شیوه اجرا و بیان تفاوت های آنها

۴- مقایسه الگوهای راهنمایی و بیان شباهت ها و تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه الگوهای راهنمایی و مشاوره و ارایه گزارش آن در کلاس درس

۲- تهیه جدول مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره و بیان کاربرد هریک از آنها در محیط واقعی مدرسه

فصل سوم: روش ها و فنون راهنمایی و مشاوره

- تعریف روش و فن

- روش های راهنمایی و مشاوره

- فنون راهنمایی (مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، شرح حال نویسی، واقعه نویسی، مقیاس درجه بندی رفتار، گروه سنجی، مطالعه موردی، مطالعه پرونده تحصیلی، سیاهه رفتار، آزمون های روانی)

- فنون مشاوره (گوش دادن، تشویق کردن، برخورد با مقاومت، برخورد با سکوت، سازمان دادن، انعکاس احساس و محتوا، قرارداد بستن، تعیین تکلیف، پایان دادن به جلسه، همدلی، مواجهه سازی، تفسیر و بینش، رهبری، ایفای نقش، تسکین یا آرام بخشی، ارجاع)

- مهارت های مشاوره

فعالیت یادگیری:

۱- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره با یکدیگر و بیان تفاوت های آنها

۴- مشاهده اجرای فنون مشاوره توسط متخصصان (مستقیم/ فیلم) و تحلیل مشاهدات به صورت مکتوب

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره و ارایه گزارش آن در کلاس درس

۲- طراحی و اجرای یک نمونه از هر کدام از فنون راهنمایی نظیر مشاهده، مصاحبه و و ارایه گزارشی از آنها به مدرس ۳-

بیان کاربرد هریک از فنون راهنمایی و مشاوره در محیط واقعی مدرسه در قالب گزارش کتبی

۴- اجرای فنون مشاوره توسط دانشجویان رشته مشاوره با توجه به مشاهدات خود (مستقیم/ فیلم) در مورد یک نفر از دانش آموزان و ارایه گزارش صوتی- تصویری و کتبی آن به مدرس

فصل چهارم: نقش و وظایف کارکنان مدرسه در برنامه راهنمایی و مشاوره دانش آموزان

- نقش و وظایف مدیرمدرسه
- نقش و وظایف معلم مدرسه
- نقش و وظایف مشاورمدرسه
- نقش و وظایف مربی پرورشی مدرسه
- نقش سایر متخصصان در فرایند راهنمایی و مشاوره
- نقش خانواده در فرایند راهنمایی و مشاوره
- نقش دانش آموز در فرایند راهنمایی و مشاوره

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه نقش و وظایف معلم،مدیر،مشاور،مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه نقش و وظایف معلم،مدیر،مشاور،مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و ارایه گزارش آن در کلاس درس

فصل پنجم: جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش

- برنامه های راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه
- نقش و عمل مشاور در دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه
- ساختار و تشکیلات راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران
- خدمات و وظایف مراکز مشاوره دانش آموزی و خانواده در مناطق آموزش و پرورش
- خدمات و وظایف مراکز مشاوره دانشجویی در دانشگاهها
- مشاوره در موسسات و مراکز بهداشت روانی
- تفاوت های فردی در بین دانش آموزان مدرسه
- در نظر گرفتن تفاوت های فردی در راهنمایی و مشاوره با دانش آموزان

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مدارس ابتدایی و متوسطه و بیان تفاوت های آنها

۴- مقایسه دانش آموزان از نظر تفاوت های فردی در ابعاد مختلف

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مدارس ابتدایی و متوسطه و ارایه گزارش آن در کلاس درس

۲- تحلیل و مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مراکز مشاوره دانش آموزی، خانواده و دانشجویی و ارایه گزارش کتبی آن به مدرس

۳- مقایسه تفاوت های فردی دوفرد از دانش آموزان یک مدرسه توسط دانشجویان رشته مشاوره و ارایه گزارش کتبی آن به مدرس

فصل ششم: رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی

- مشاور و انتخاب نوع رویکرد درمانی
 - رویکردهای درمانی متمرکز بر زمینه
 - رویکردهای درمانی متمرکز بر هیجانات
 - رویکردهای درمانی متمرکز بر تفکر و باور
 - رویکردهای درمانی متمرکز بر عمل و رفتار
 - رویکردهای درمانی یکپارچه نگر و التقاطی
- فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

- ۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
 - ۳- مقایسه رویکردهای درمانی مختلف و بیان تفاوت های آنها
- فعالیت عملکردی:

- ۱- تحلیل و مقایسه رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- ۲- تحلیل کاربرد رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی در محیط واقعی مدرسه توسط دانشجویان رشته مشاوره و ارائه گزارش کتبی آن به مدرس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ های مربوط به پرسش های مطرح شده است. برقراری ارتباط میان آموخته های کلاسی و الزامات محیط آموزشی، بهره گیری از فرصتهای یادگیری خارج از محیط آموزشی، برقراری پیوند میان نظر و عمل در محیط آموزشی و فراهم نمودن مشارکت گروهی دانشجویان در انجام فعالیت های عملکردی توسط مدرس از راهبردهای تدریس این درس می باشد که منجر به درک عمیق تر مطالب و بکارگیری دانش نظری راهنمایی و مشاوره توسط دانشجو معلمان در موقعیت های واقعی مدرسه خواهد شد. یادگیری غیر مستقیم نیز مستلزم مطالعه فردی و درک شناختی فرد در موقعیت های مختلف محیط آموزشی می باشد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- قدمی، سید امیر؛ همت، نورعلی و نبوی، سید صادق (زیر چاپ). مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات دانشگاه فرهنگیان
 - گلادینگ، ساموئل تی. (۱۳۹۰). اصول و مبانی مشاوره، ترجمه مهدی گنجی، تهران، نشر ساوالان
 - شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۹۰). مقدمات راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات رشد
 - اصغری پور، حمید (۱۳۹۱). کلیات راهنمایی و مشاوره، مشهد، نشر ترمین
 - گیبسون، رابرت و میشل، ماریان (۱۳۸۶). زمینه مشاوره و راهنمایی، ترجمه باقر ثنائی و همکاران، انتشارات رشد
 - صافی، احمد (۱۳۷۹). راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی، تهران، انتشارات رشد
- منابع فرعی:
- تمدنی، مجتبی و بهمنی، بهمن (۱۳۹۱). فنون مشاوره و روان درمانی، تهران، نشر دانژه
 - حسینی بیرجندی، سید مهدی (۱۳۷۱). اصول و روش های راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری (باز پاسخ، بسته پاسخ، چندگزینه ای و یا ترکیبی) به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده کلاسی ۲ نمره
ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف (فعالیت) عملکردی ۸ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده براساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود.
مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «ارزشیابی از یادگیری»

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان یک حوزه تخصصی در بردارنده دروس متعددی چون آمار، روش تحقیق و اندازه گیری می باشد. در واقع این درس کمک میکند تا بتوان میزان تحقق اهداف کلی از آموزش را مورد ارزیابی قرار داده، سطح کیفی آموزش را ارتقا بخشیده و بطور نظامند اثرات آنرا مورد بازبینی و واکاوی قرار داد. استفاده و بکارگیری الگوهای متعدد ارزشیابی برای قضاوت درخصوص برنامه های درسی به معلمان کمک می کند تا نیازهای آموزشی را شناسایی نمایند و در سازماندهی مطالب و محتوای درسی انتقال دانش، نگرش و بالابردن سطح مهارتها را بهبود بخشند.

نام درس: ارزشیابی از یادگیری				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با کسب مهارت در حوزه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی قادر باشد انواع آزمونها و الگوهای ارزشیابی را پیاده سازی نماید و در خصوص اهداف ارزشیابی، آزمونهای عملکردی، محاسبه ضریب دشواری آزمون، نحوه محاسبه ضریب پایایی و آزمونهای ارزیابی عملکرد گزارشی را ارائه نماید.				نوع درس: نظری / عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز:
				شایستگی اساسی: ۱-۱-۲ CK & & ۲-۲-۳ PK &
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاکها	
دانشجو قادر است الگوهای ارزشیابی را مورد تحلیل قرار داده و کاربرد هر یک را در نمونه ای عینی مورد نقد و بررسی قرار دهد.	دانشجو قادر است در طبقه بندی از نقاط قوت و ضعف الگوهای ارزشیابی ارائه دهد و بر همین اساس الگوها را درجه بندی نماید.	دانشجو قادر است انواع الگوهای ارزشیابی را نام ببرد.	رویکرد ارزشیابی	
دانشجو قادر است انواع آزمونها عملکردی را به لحاظ کاربردی مورد نقد و تحلیل قرار دهد.	دانشجو قادر است انواع آزمونها را مقایسه نموده و برای هریک نقاط قوت و ضعف را مشخص نماید.	دانشجو قادر است انواع آزمونهای عملکردی را طبقه بندی نماید .	آزمونهای عملکردی	
دانشجو قادر است ضریب پایایی و روایی انواع آزمونهای پیشرفت تحصیلی را محاسبه نماید و مورد نقد و بررسی قرار دهد.	دانشجو قادر است محاسبات مربوط به تعیین روایی و پایایی آزمونهای پیشرفت تحصیلی را انجام دهد.	دانشجو قادر است در حوزه تعیین پایایی و روایی تعریفی را ارائه دهد	محاسبه ضریب پایایی و روایی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول	تعاریف و اصطلاحات: آزمون، اندازه گیری، ارزشیابی، مقیاسها و انواع آن،	با ذکر تعاریف و مثالهای گوناگون تعاریف مشخص و نقاط تفاوت و تشابه شناسایی و تحلیل گردد.	از دانشجویان خواسته شود با مراجعه به منابع متعدد تعاریف مختلفی گردآوری و در قالب جدولی ارائه نمایند.
دوم	انواع آزمونها و ویژگی آنها	نمونه هایی از آزمونها در کلاس مطرح و بر چگونگی و نحوه ساخت آنها بحث و تبادل نظر شود.	از دانشجویان خواسته شود نمونه هایی از آزمونها را در پژوهشها یافته و با ویژگیهای آنها تطابق بدهند.

سوم	رویکردهای مطرح در ارزشیابی	بحث و تبادل نظر در خصوص ارزشیابی و دیدگاه مقایسه ای با توجه به اهداف مطرح شود و با ذکر مثال های گوناگون الگوی متناسب با هر ساختار مورد بررسی قرار گیرد	
چهارم	مراحل ارزشیابی آموزشی، تحلیل موقعیت، اهداف و مولفه های ارزشیابی آموزشی	در این جلسه با نمایش فیلم مرحله تحلیل موقعیت مورد بررسی قرار گرفته و هدفها و پیش نیازها با بحث و گفتگو مورد واکاوی قرار بگیرد.	از دانشجویان خواسته شود که فیلم را مجدداً بررسی و نکات مطرح شده در خصوص اهداف و پیش نیازها را بازبینی مجدد و گزارش جدید ارائه نمایند.
پنجم	تعریف، اهداف، مراحل، روشها و طبقه بندیهای طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی	با ارائه نمونه هایی از انواع طرح های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، ویژگیها و سطوح طبقه بندی طرحها مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد.	از دانشجویان خواسته شود که با انتخاب یک درس مشخص یک نمونه از طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی آماده و در کلاس ارائه نمایند.
ششم	انواع آزمونها و کاربرد آنها و قواعد هر یک	با طرح نمونه های متفاوتی از انواع آزمون ها در کلاس نقاط قوت و ضعف هر یک از آزمونها به نقد و بررسی گذاشته شود.	از دانشجویان خواسته شود با طراحی یک نمونه ترکیبی از انواع آزمونها ویژگیهای هر یک از آزمونها را مورد ارزیابی قرار دهند.
هفتم	طرح نمونه های عملی در کلاس	نمونه های متعددی از طرح ها توسط دانشجویان شناسایی و نمونه های طراحی شده توسط ایشان را در گروه (کلاس) نقد و بررسی نمایند.	از دانشجویان خواسته شود نمونه های طراحی شده و بررسی شده را مورد بازبینی قرار دهند.
هشتم	تعریف آزمونهای عملکردی و انواع آن، مراحل تهیه آزمونهای عملکردی، روش واقعه نگاری، چگونگی تهیه چک لیست	با ارائه یک نمونه کار آزمونهای عملکردی و چگونگی مقیاس بندی آنها در کلاس به صورت عملی تهیه و نمونه طراحی انجام شده در جلسه قبل در این قالب اجرای مجدد گردد.	از دانشجویان خواسته شود یک نمونه از روشهای سنجش مشاهده ای را انتخاب و با استفاده از روش واقعه نگاری یک گزارش ارائه نمایند.
نهم	شرایط اجرای آزمون، نحوه نمره گذاری، نحوه تفسیر اطلاعات، محاسبه ضریب دشواری آزمون	یک نمونه از آزمونهای اجرا شده در کلاس ارائه و موارد و مباحث کلاس با نمونه تطبیق و واکاوی گردد.	از دانشجویان خواسته شود یک نمونه آزمون را مورد تحلیل و بررسی قرار داده، اطلاعات آنرا تفسیر و ضریب دشواری آزمون را محاسبه نمایند.
دهم	نقش و کاربرد آمار توصیفی در تفسیر داده ها، شاخصهای مرکزی و شاخصهای پراکندگی	به ذکر دلایلی اهمیت بکارگیری آمار توصیفی در تحلیل آزمونها پرداخته شود و شاخصهای مرکزی و پراکندگی با ذکر مثال حل و تمرین شود.	از دانشجویان خواسته شود در بخش شاخصهای مرکزی از میانگین و در بخش شاخصهای پراکندگی واریانس و ضریب همبستگی مثالها و نمونه هایی تمرین و نمرات آزمونهای قبلی محاسبه گردد.
یازدهم	تعیین روایی، اهمیت و انواع آن	در نمونه های آزمونهای قبلی محاسبات روایی در کلاس درس بطور عملی انجام و انواع آن مورد بحث و گفتگو قرار گرفته و ترجیحاً برای هر مورد نمونه ای انجام شود.	از دانشجویان خواسته شود در موارد آزمونهای قبلی روایی آزمونها محاسبه و گزارش گردد.
دوازدهم			

سیزدهم	تعریف پایایی، روشهای پایایی، نحوه محاسبه ضریب پایایی	روش محاسبه پایایی در نمونه ذکر شده محاسبه و موارد دیگر نیز طرح شود.	از دانشجویان خواسته شود نحوه محاسبه پایایی را در چند کار پژوهشی مورد بررسی قرار دهند.
چهاردهم	هدفهای ارزشیابی، تعریف ارزشیابی، انواع ارزشیابی	موارد و رئوس درس در کلاس به بحث و گفتگو گذاشته شود و نمونه هایی از انواع ارزشیابی بررسی گردد.	از دانشجویان خواسته شود در یک جدول انواع، تفاوتها و شباهتهای ارزشیابی را ترسیم نمایند.
پانزدهم	روشهای مشاهده موقعیت، مصاحبه، نظرخواهی	روشهای ارزشیابی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و محاسب و معایب هریک مورد نقد و بررسی قرار گیرد.	از دانشجویان خواسته شود در یک نمونه عملی و در جامعه کوچک ۵ نفری روشهای این جلسه را اجرا و گزارشی ارائه دهند.
شانزدهم	آزمونهای ارزیابی عملکرد آموزشی، خود سنجی، ارزیابی همکاران	رئوس مطرح در این جلسه مورد بحث و گفتگو قرار گیرد و محاسن و معایب هر یک طرح و نقد و ارزیابی گردد.	از دانشجویان خواسته شود ارزشیابی پیشرفت تحصیلی را در طرحی جامع و بطور یکپارچه در قالب یک کار پژوهشی طی یک هفته تا زمان برگزاری آزمون پایان ترم ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس به دلیل ماهیت عملی پیشنهاد میشود که به صورت حل مسئله و پروژه ای انجام شود و بیشتر مفاهیم به صورت تحلیلی و با ارائه نمونه های مشابه تدریس شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، دکتر علی اکبر سیف، نشر دوران.

منبع فرعی:

ارزشیابی آموزشی، دکتر عباس بازرگان، ناشر سمت.

روشهای ارزشیابی آموزشی، دکتر علیرضا کیامنش، ناشر: دانشگاه پیام نور.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

۶ نمره ارزیابی کار عملی که در جلسه آخر برای دانشجویان تعیین گردیده است.

ارزشیابی پایانی: ۱۴ نمره آزمون کتبی

سرفصل درس «کاربرد هنر در آموزش»
متعاقبا ارائه می شود.

سرفصل درس «کاربرد زبان در تربیت»

متعاقبا ارائه می‌شود.

سرفصل درس «مدیریت آموزشی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

مدیریت آموزشی اجرای یادگیری از طریق ارتباط درونی شاگرد با استعدادهای خود و استفاده از ظرفیت ذاتی و خلاقانه برای تولید و بازتولید دانش با حضور دائم، فعال و مشارکت جویانه او در تمام مراحل و جریان یادگیری است که در کلاس درس امکان پذیر می شود. عادت ورزی به یادگیری از طریق تولید دانش و بهره مندی از دانش یادگرفته در حل مسائل زندگی مستلزم پشتیبانی معلمان و مدیران حرفه ای در فراهم آوردن ساختار منسجم و مرکب از عناصر مرتبط و محیط مناسب است. مدیریت آموزشی پشتیبان تحقق آموزش و پرورش در جهت پرورش انسان کامل به لحاظ مهارت های شناختی و پردازش اطلاعات، به لحاظ مهارت های اجتماعی در پیوند انسان ها برای تقویت مهارت های تولید دانش و توسعه شناخت، به لحاظ مهارت های رفتاری برای عادت ورزی به رفتارهای منبث از ارزش ها و موضع های منطقی و جایافته در ساختار شناختی فرد و بالاخره خویشتن شناسی فرد در کمک به توسعه دانش بشری است. بدیهی است که یکی از اهداف آموزش و پرورش ایجاد تغییرات به هنگام و مفید جهت توسعه پایدار و رویارویی با سیاست های جهانی است و بی تردید، تغییرات بنیادین معنی دار در سیستم آموزشی می تواند منشاء اثر در توسعه سایر عرصه ها باشد و از این منظر نقش مدیریت آموزشی کلیدی و انکار ناپذیر است.

نام درس: به فارسی: مدیریت آموزشی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه و تشریح زمینه سازی برای شناخت علمی مدیریت و رهبری در آموزش و پرورش و با تحلیل مفاهیم، اصول، نظریه ها و یافته های علمی در مدیریت آموزشی قادر خواهد بود آن را در بهسازی محیط سازمانی مدرسه و مدیریت و رهبری کلاس درس بکار گرفته و اجرا نماید.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: PK& ۳-۴&۳-۱PCK ۲-۲
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
توانسته است در نقش یک معلم و مدیر آموزشی ساختاری منسجم و مرکب از عناصر آموزشی را تجزیه، تحلیل و تبیین نماید.	هر یک از دیدگاههای مدیریتی را تبیین نموده و تفاوتها و شباهتهای موجود را تحلیل نموده است.	توانسته است با بیان تعاریفی از مدیریت آموزشی به فهرستی از نظریات مدیریت آموزشی اقدام نماید.	مدیریت آموزشی	
نقش و ضرورت مدیریت آموزشی را در تغییر و بهسازی مدارس تفسیر و تبیین نماید.	مدیریت آموزشی و جایگاه آن را در آموزش و پرورش تجزیه و تحلیل نماید.	توانسته است فرآیندهای مدیریت آموزشی را در محیط های آموزشی فهرست نماید	مدیریت آموزشی	
با تحلیل و تفسیر موقعیت یک کلاس درس، ساماندهی صحیح را در کلاس بکار میگیرد.	شیوه های برقراری تعامل و ارتباط در یک موقعیت یادگیری را تفسیر و در یک کلاس درس تبیین نماید.	توانسته است شیوه های برقراری تعامل و ارتباط در کلاس درس را در فهرستی بیان کند.	مدیریت کلاس درس	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مدرسه بعنوان یک سیستم اجتماعی

۱. ساختار و تشکیلات آموزش و پرورش

۲. ارتباطات درون و بیرون مدرسه ای

۳. راه حل های رفع معضلات آموزش و پرورش

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدرسه و ساختار آموزش و پرورش

ضمن تشریح و تفسیر وظایف سازمان های آموزشی، روابط بین اداره کل آموزش و پرورش و مدرسه را تبیین نماید

فعالیت عملکردی:

یک نمونه عمودی زنجیره فرمان در اداره کل آموزش و پرورش در شهر خود را به نمایش می گذارد

فصل دوم: آشنایی با نظریات مدیریت

۱. نظریات سازمانی در مدیریت

- مدیریت کلاسیک

- تایلور

- فایول

- بوروکراسی

۲. نظریات انسانی در مدیریت

- مدیریت نئوکلاسیک

- مایو

- مک گرگور

- هرزبرگ

۳. نظریه های جدید در مدیریت

- اقتضایی

- سازمان های یادگیرنده

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه نظریه های مدیریت

معرفی انواع الگوها و نظریات مدیریت آموزشی و اصول حاکم بر هر یک از آنها

فعالیت عملکردی:

طراحی یک مدل سازمانی و سیستم اداری با توجه به درک رفتار سازمانی و مدیریتی مورد نیاز آموزش و پرورش امروز

فصل سوم: اصول و مبانی مدیریت آموزشی

-مدرسه اثربخش

-رهبری در مدرسه یادگیری محور

-پیوند مدرسه با خانواده و جامعه

-فرهنگ آموزش و یادگیری در مدرسه (جو و فرهنگ)

-نظام پایش و ارزشیابی کیفیت در مدرسه

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت آموزشی
ضمن تحلیل و تفسیر ماهیت و تعریف اثر بخشی سازمان ، مشخصات مدارس اثربخش را تشریح و تبیین کند.
فعالیت عملکردی:

فصل چهارم: مدیریت کلاس درس

۱. مدیریت کلاس درس و راهنمای یادگیری

۲. رویکرد سیستمی

۳. انضباط و معانی آن

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت کلاس درس

یک سیستم یادگیری را در موقعیت آموزشی تجزیه و تحلیل کند و روابط حاکم بر آن را توضیح دهند
فعالیت عملکردی:

مدیریت کلاس درس را در یک موقعیت آموزشی اجرا کرده و بصورت گزارشی ارائه دهد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ های مربوط به پرسش های مطرح شده است . در این درس، آموزش های کلاس درس با محوریت آموزشگر انجام می شود؛ هر چند که در هر جلسه درس دانشجویان مشارکت دارند و آنها موظف اند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند . انجام فعالیت های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و بکارگیری آموخته ها در موقعیت های آموزشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت ها می باشد.

۴. منابع آموزشی

شیرازی، علی (۱۳۹۲): مدیریت آموزشی (تئوری، تحقیق و کاربرد). تهران: موسسه کتاب مهربان نشر.

بهرنگی، محمدرضا (۱۳۹۱): مدیریت آموزشی و آموزشگاهی. تهران: نشر کمال تربیت.

مهرداد، حسین (۱۳۸۸): هنر تدریس (الگوها، روش ها، فنون و راهبردهای تدریس). تهران: نشر روان.

ساکي، رضا (۱۳۸۸): رهبری در مدرسه یادگیری محور. تهران: سازمان آموزش و پرورش شهر تهران.

علاقه بند، علی (۱۳۹۱): مبانی نظری و اصول مدیریت آموزشی. تهران: نشر روان

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره به ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت

ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول ترم داده می شود

ارزیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد .

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای

ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

تدوین کننده : مریم قاسمی

سرفصل درس «مبانی علم جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن:

این درس به بررسی قوانین حاکم بر روابط انسان و محیط می پردازد و تاثیرات متقابل انسان و طبیعت و نظم حاکم بر پدیده

های جغرافیایی و سیر تحولات و تلاش جغرافیدانان را در شناخت آن مطرح می کند. عمر جغرافیا با عمر انسان ساکن بر سیاره زمین برابر است. در علم جغرافیا ابتدا با پدیده های طبیعی و سپس با پدیده های حاصل از نتیجه روابط متقابل انسان و طبیعت سروکار داریم و این دو از هم تفکیک پذیر نیست. انسان وابسته به طبیعت است و علم جغرافیا در طول زمان و بخصوص در دوره تمدن اسلامی و سپس توسط جغرافیدانان گسترش پیدا کرد. تربیت معلمان و دانش آموزان آگاه با عوامل فرهنگی است که با ویژگی های فرهنگ انسانی اثر خود را بر محیط های جغرافیایی گذاشته و نهایتاً چشم انداز های فرهنگی را ایجاد می نماید. به عنوان مثال اشکال شهرها، ساختمانها و ... منظور این است که توانایی و آگاهی فرهنگی جوامع انسانی را در چشم انداز های فرهنگی آنها می توان مشاهده کرد.

نام درس: به فارسی: تاریخ علم جغرافیا به انگلیسی: History Of Geography				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه و فراگیری عناصر اصلی علم جغرافیا، ضمن بررسی روند تکاملی این علم، با چگونگی تغییرات چهره زمین، روند تغییراتی جمعیتی آشنا شده، بتواند مهمترین دیدگاههای جغرافیایی را تحلیل و تفسیر نماید. با مفاهیم و اصطلاحاتی که جغرافیدانان در بررسی زمین بکار می برند آشنا شده و ارکان علم جغرافیا واقف می شوند				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیشنیاز:
				نحوه تدریس:
				ثوابتگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
اصطلاحات و مفاهیم پایه	اصطلاحات و مفاهیم پایه جغرافیایی را بیان نماید	اهمیت و اثرگذاری مفاهیم پایه جغرافیا را در توسعه علم جغرافیا توضیح دهد	اصطلاحات و مفاهیم پایه را در موقعیت جدید به کار بندد	
دیدگاههای مربوط به سیر تکاملی علم جغرافیا	سیر تکاملی علم جغرافیایی را بیان می کند	چگونگی و شرایط تکامل علم جغرافیا را با دلایل اجتماعی گزارش میکند.	تأثیرات سیر تکامل علم جغرافیایی را در ایجاد دیدگاهها و نظریه های جدید اجتماعی تجزیه و تحلیل می کند.	
جغرافیا و آموزش آن در ایران از آغاز تاکنون	سیر آموزش جغرافیا در ایران را بیان می کند	آموزش جغرافیا را در ایران دوره بندی می کند	برای آینده آموزش جغرافیا در ایران پیشنهادهایی ارائه می کند	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول

- تعاریف جغرافیا در مکاتب گوناگون
- عناصر و مفاهیم اساسی در جغرافیا (انسان - مکان - محیط - فضا - روابط متقابل)
- قلمرو جغرافیا (انسانی - محیط - ارتباط - ساخت های مکانی فضائی) جغرافیا، علمی میان رشته ای
- فعالیت یادگیری: تعاریف علم جغرافیا در مکاتب مختلف را باهم مقایسه کند.
- فعالیت عملکردی: ارتباط و تاثیر عناصر مختلف جغرافیا را با نمونه هایی تحلیل کند.

فصل دوم

- سیر تکاملی جغرافیا از آغاز تا کنون (اندیشه شناسی جغرافیا در گذر زمان)
- ناپایداریها و پایداری ها در محیط زمین
- نقش انسان در تغییر چهره زمین
- ساخت نواحی جغرافیایی جهان : منابع طبیعی شکل گیری نواحی جغرافیایی
- فعالیت یادگیری: اندیشه های جغرافیایی در طول تاریخ را بحث کند
- فعالیت عملکردی: نقش انسان را در تغییر چهره زمین تجزیه و تحلیل نماید

فصل سوم

- وضعیت جغرافیا و آموزش آن در ایران از آغاز تاکنون
- جغرافیای آینده و آینده جغرافیا
- فعالیت یادگیری: وضعیت آموزش جغرافیا را در طول زمان تحلیل کند.
- فعالیت عملکردی: وضعیت جغرافیا را در آینده تجزیه و تحلیل و گزارش کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

پیشنهاد می شود برای ایجاد انگیزه و آمادگی در دانشجویان از آنان خواسته شود تحقیق و جستجوی درباره تعاریف علم جغرافیا در مکاتب گوناگون انجام داده و به کلاس ارائه کنند. سپس مدرس از طریق بحث گروهی در کلاس درس دانشجویان را به سمت کسب و دریافت مفاهیم جغرافیایی هدایت و راهنمایی می کند.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- ۱- یانسن ، تاریخ علم جغرافیا ، ترجمه جلال تبریزی ،

منبع فرعی:

۱. گنجی ، محمد حسن (۱۳۶۸) جغرافیا در ایران از دارالفنون تا انقلاب اسلامی - انتشارات آستان قدس رضوی
- ۲- شبلینگ ، ژاک (۱۳۷۷) جغرافیا چیست؟ ترجمه سیروس سهامی ، مشهد : انتشارات محقق.
- ۳- فرید،یداله (۱۳۷۹) شناخت شناسی و مبانی جغرافیای انسانی ، اهر : دانشگاه آزاد اهر.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره با ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت
ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول نرم داده می شود
ارزیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد .

سایر نکات

تدوین کننده : پرویز انصاری راد

سرفصل درس «زمین در فضا»

۱. معرفی درس و منطق آن:			
این درس به بررسی سیاره زمین در فضا، علم نجوم، کهکشانها و کهکشان راه شیری می پردازد . همچنین به فرضیه های پیدایش جهان ، منظومه شمسی ، خورشید و سیارات و تاثیرات حرکات زمین در تشکیل فصول و غیره را مورد بحث و بررسی قرار می دهد. این درس نقش انسان در فضا و دستیابی انسان به تواناییهای فضایی را مورد تاکید قرار می دهد. آگاهی دانشجویان به تواناییهای فضایی را مورد تاکید قرار می دهد. آگاهی دانشجویان از کره زمین ، منظومه شمسی ، خورشید ، سیارات ، ستارگان و غیره باعث تفکر به وجود خالق هستی و نظم حاکم بر جهان در آنها شده و انگیزه آنها برای تلاش بیشتر همت آنها را برای دستیابی به ورای زمین افزایش می دهد و ارتباط همه جانبه را بین اجزای مختلف خلقت دریافت میکند.			
نام درس: به فارسی: زمین در فضا		مشخصات درس	
به انگلیسی: The Earth in Space		نوع درس: نظری ۲	
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:		تعداد واحد: ۲	
با بیان اهمیت مطالعه زمین در فضا ، حرکات زمین و تاثیرات آن را مورد بحث قرار داده و نقش انسان در مطالعات فضایی را تحلیل کند.		زمان درس: ۳۲ ساعت	
ضمن فراگیری چگونگی پیدایش جهان و منظومه شمسی ، ویژگیهای منظومه شمسی را تشریح نماید.		پیشنیاز:	
		نحوه تدریس:	
		شایستگی اساسی:	
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
نظریه های مربوط به پیدایش کره زمین	نظریات و فرضیه های چگونگی پیدایش منظومه شمسی را بیان	نظریات و فرضیه ها چگونگی پیدایش منظومه شمسی را تحلیل می کند.	نظریات و فرضیه ها چگونگی پیدایش منظومه شمسی را با دلایلی معین

تفسیر میکند.		میکند.		
حرکات کره زمین را با سیارات دیگر مقایسه و ارتباط آنها با حرکات جهان هستی را تجزیه و تحلیل کند	اثرات حرکات کره زمین برای تشکیل فصلها را بحث و تشریح کند و چگونگی تولید یک تقویم را بیان کند	انواع حرکت کره زمین را با رسم شکل نشان دهد	کره زمین	
قوانین جغرافیای ریاضی را تجزیه و تحلیل کند	اثرات قوانین جغرافیای ریاضی را بر حرکات زمین تشریح کند	قوانین اصلی جغرافیای ریاضی را توضیح دهد	قوانین جغرافیای ریاضی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول

– مقدمه

– اهمیت مطالعه زمین در فضا

– تعریف و مفاهیم نجوم – کیهان ، کهکشان – انواع کهکشان ها – کهکشان راه شیری

فعالیت یادگیری: کیهان و کهکشان راه شیری را با کهکشان های دیگر مقایسه کند.

فعالیت عملکردی: چگونگی پیشرفت و تکامل نجوم را تحقیق کرده و به کلاس گزارش می دهد.

فصل دوم:

– فرضیه هایی در پیدایش جهان و منظومه شمسی

– نظرات دانشمندان (ایرانی – اسلامی – خارجی)

فعالیت یادگیری: چگونگی تشکیل منظومه شمسی را تحلیل می کند.

فعالیت عملکردی: نظرات دانشمندان اسلامی و دیگران را تجزیه و تحلیل می کند.

فصل سوم

– بررسی منظومه شمسی

– خورشید (ساختمان ، ویژگیها)

– سیارات (انواع ، ویژگیها)

– صورتهای فلکی – سیارک ها – ستارگان دنباله دار – شهاب ها – شهاب سنگها)

– تلسکوپ و انواع آن

فعالیت یادگیری: با رسم شکل ساختمان خورشید و بخشهای مختلف آن را تفسیر می کند.

فعالیت عملکردی: یک نمونه تلسکوپ را ساخته و مورد استفاده قرار می دهد.

فصل چهارم

– آشنایی با قوانین جغرافیای ریاضی (قوانین حرکت.....)

- اصطلاحات جغرافیایی ریاضی (طول و عرض جغرافیایی - مدارات - نصف النهارات - محور زمین - اختلاف ساعت
- حرکات زمین در فضا (انواع - جهت)
- اثرات حرکات زمین (فصول - جزر و مد)
- زمان و تقویم
- انسان و فضا

فعالیت یادگیری: با رسم شکل چگونگی تشکیل فصول را بحث می کند.

فعالیت عملکردی: با استفاده از یک افلاک نما تشکیل فصول را برای همکلاسیهای خود شرح می دهد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

پیشنهاد می شود در آموزش این درس از نمایش فیلم های آموزشی استفاده شود و تحقیق و جستجو برای مباحث مختلف و ارائه آن در کلاس درس می تواند مفید باشد.

استفاده از روش های فعال تدریس که در آن از ماکت ها و مدلها و تصاویر می تواند انگیزه فراگیران را افزایش دهد. حضور دانشجویان در رصد خانه برای آشنایی با تلسکوپها در یادگیری آنها موثر خواهد بود

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

-دالکی، احمد (۱۳۸۰)، زمین در فضا، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

منبع فرعی:

- ۱- مستوفی الممالکی، رضا (۱۳۷۵)، مبانی نجوم و جغرافیای ریاضی (زمین و فضا)، تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.
- ۲-قنوتی، عزت اله (۱۳۷۹)، مقدمه ای بر جغرافیای ریاضی (زمین در فضا)، تهران: انتشارات گفتمان.
- ۳-عدالتی، تقی و خرخری، حسن (۱۳۷۴) اصول و مبانی جغرافیای ریاضی (زمین در فضا)، مشهد: بنیاد پژوهش های اسلامی استان قدس رضوی.
- ۴-گنجی، محمد حسن و دیگران (۱۳۷۸)، زمین در فضا، تهران: انتشارات سازمان جغرافیای نیروهای مسلح

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره با ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت

ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول نرم داده می شود

ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد.

سایر نکات

تدوین کننده: پرویز انصاری راد

سرفصل درس «زمین شناسی برای جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن:

در آموزش علم زمین شناسی یا علم مطالعه زمین به ساختمان زمین، مواد، فرآیندها و زمان زمین شناسی را مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد که دانش آموزان با کسب دانستنی‌های علمی، مهارت‌ها و نگرش‌های ضروری آن می‌توانند در مواجهه با پدیده‌های طبیعی و زمین شناسی از اطلاعات و تفکر استفاده نموده و تصمیم مناسب را اتخاذ نمایند. جهت نیل به این هدف نیازمند تربیت معلمانی شایسته هستیم تا زمینه کسب مفاهیم و بکارگیری آن در موقعیت‌های جدید را فراهم نمایند.

نام درس: به فارسی: مبانی زمین شناسی به انگلیسی: Principals Of Geology				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: اهمیت و کاربرد علم زمین شناسی را بیان کرده و راههای مطالعه ساختمان زمین و لایه‌های زمین را از نظر فیزیکی و شیمیایی توضیح دهند. ضمن تشریح کانیها و سنگ‌ها و کاربردهای آنها، کانیها و سنگ‌ها را از هم شناسایی کنند. پدیده‌های مختلف زمین شناسی (زیر ساخت ورقه‌ای، زمین لرزه، آتش فشان، چگونگی تشکیل کوهها و ...) را مورد بحث قرار دهند. مختصری درباره زمین شناسی ایران و چگونگی تغییرات آن تشریح و تفسیر نمایند.				نوع درس: نظری ۱- عملی ۱ تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنهاد: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی:
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
لایه‌های تشکیل دهنده زمین و تاثیرات آن بر زندگی انسان	لایه‌های تشکیل دهنده کره زمین را با رسم شکل نشان میدهد	خصوصیات لایه‌های تشکیل دهنده کره زمین را با دلایل مطرح می‌کند.	تاثیرات ساختمان کره زمین بر ثبات زندگی انسان تجزیه و تحلیل می‌کند.	
پدیده‌های زمین شناسی	- چگونگی تشکیل زمین لرزه و آتشفشان را بیان کند - اصول دسته بندی سنگها را بیان کند	اثرات زمین لرزه و آتشفشان را با توجه به محیط زیستی خود تفسیر کند - چگونگی ایجاد سنگهای مختلف را از یکدیگر تشریح	چگونگی مواجهه با پدیده‌های زمین شناسی و راهکارهای لازم را ارائه کند - سنگهای مختلف را از	

یکدیگر بازشناسد	کند			
تاثیرات حرکات زمین ساخت ورقه ای را بر کشور ایران از نظر زمین شناسی تجزیه و تحلیل کند	اشکال و پدیده های حاصل از زمین ساخت ورقه ای را تفسیر کند	مفهوم نظریه زمین ساخت ورقه ای را با رسم شکل کره زمین و یا تولید ماکت نشان دهد	زمین ساخت ورقه ای	

۲. فرصتهای یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول

-مقدمه (تاریخچه - شاخه های علم زمین شناسی)

-اهمیت علم زمین شناسی

-کاربرد های علم زمین شناسی

-چگونگی یا راههای مطالعه ساختمان زمین

-لایه های تشکیل دهنده زمین از نظر فیزیکی و شیمیایی

فعالیت های یادگیری : رسم تحلیل نمودار مربوط چگونگی مطالعه غیر مستقیم ساختمان درونی زمین

فعالیت عملکردی : ساخت و تهیه ماکتی از کره زمین با توجه به ویژگیهای لایه های تشکیل دهنده ساختمان زمین

فصل دوم

-کانی و انواع آن

-سنگ های آذرین - طرز تشکیل ماگما - تبلور ماگما - انواع سنگ های آذرین و خصوصیات آنها

-پلوتونیسیم و لکانیسیم

-سنگ های رسوبی و انواع آنها - منابع ارزشمند انرژی موجود در سنگ های رسوبی

-سنگ های دگرگونی و انواع آنها - عوامل دگرگونی - تغییرات بافتی و کانی شناسی (

-پراکندگی انواع سنگ ها در ایران

فعالیت های یادگیری : شناسایی کانیها و سنگ ها و طبقه بندی آنها

فعالیت های عملکردی : تعیین پراکندگی سنگ ها و کانیها ی ایران بر روی نقشه ایران

فصل سوم

-زمین ساخت ورقه ای - تشکیل کوه ها

-زمان در زمین شناسی (دورانها) پوسته اقیانوسی - پوسته قاره ای (

-زمین لرزه - امواج زمین لرزه - واحد اندازه گیری زمین لرزه)

- مختصری درباره زمین شناسی ایران

فعالیت های یادگیری : رسم و تحلیل انواع حرکت ورقه های تشکیل دهنده زمین

فعالیت های عملکردی : بررسی زمین لرزه های ایران و ارائه گزارش به کلاس

بررسی تغییرات پوسته زمین شناسی ایران در طول زمان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

پیشنهاد می شود این درس توسط استاد جغرافیا در گرایش های طبیعی تدریس شود. در آموزش این درس برای فصل اول نمایش فیلم های آموزشی برای یادگیری بهتر استفاده شود و برای فصل دوم از نمونه های مختلف کانیها و سنگها استفاده شود که فراگیران با استفاده از مهارت های مختلف آنها را شناسایی و طبقه بندی کنند. برای فصل سوم از روش تلفیقی مثل نمایش فیلم – سخنرانی – پوستره های و غیره....) در صورت امکان بازدید میدانی جهت یادگیری و تجربه مستقیم دانشجویان بسیار مفید و توام با یادگیری عمیق و پایدار خواهد بود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

– تاربوک، ج و لوتگن. ف (۱۳۷۲) مبانی زمین شناسی، ترجمه رسول اخروی، تهران: وزارت آموزش و پرورش انتشارات مدرسه.

منبع فرعی:

– اویرچف (۱۳۶۸)، مبانی شناسی، ترجمه عبدالکریم قریب، تهران: انتشارات خوارزمی
– علائی طالقانی، محمود (۱۳۹۱) – زمین شناسی برای جغرافیا انتشارات قومس، تهران

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: ۳ نمره – تکمیل لیست سیاه رفتار دانشجو برای تعیین میزان مشارکت در بحث های گروهی
پوشه کار: ۷ نمره شامل جمع آوری نمونه های کانی و سنگ – ارزشیابی آزمایشگاهی و عملی در پایان تر م

سایر نکات

تدوین کننده: پرویز انصاری راد

سرفصل درس «شناخت مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام»

معرفی درس و منطق آن:

وظیفه علم جغرافیا بررسی پدیده های طبیعی و انسانی در چار چوب روابط متقابل انسان و طبیعت است، این علم در طول زمان و بخصوص در دوره تمدن اسلامی گسترش زیادی پیدا کرد. آموزش و منطق این درس آگاهی و تربیت معلمان و دانش آموزان به دلایل توجه و اهمیت به جغرافیا در اسلام، روند تغییرات در طول زمان، آشنایی با نقش جغرافیدانان ایرانی و مسلمان در توسعه دانش جغرافیا است.

مشخصات درس

نام درس: به فارسی: شناخت مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام

به انگلیسی: Understanding familiar Muslim Geographers

نوع درس: نظری

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با بیان دلایل توجه و اهمیت به جغرافیا در اسلام، ماهیت جغرافیا و مکتب ها یا مدارس جغرافیایی جهان اسلام (مدرسه اسلامی، مدرسه عربی، مدرسه یونانی، مدرسه نورمانی و سیسیل) را تحلیل و تبیین نماید. با بررسی روند تغییرات علم جغرافیا در طول زمان، نقش جغرافیدانان ایرانی در توسعه دانش جغرافیا را گزارش نماید. با شناسایی مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام، متون جغرافیایی آنان را شناسایی کند و طبقه بندی زمانی سفر نامه های نگاشته شده توسط جغرافیدانان اسلامی را بررسی و تشریح نماید. -دستاوردهای جغرافیدانان جهان اسلام و ایران را که به درک صحیحی از اصول و قوانین جغرافیایی یا فهم ویژگیهای جغرافیایی مکانها انجامیده است دسته بندی و تشریح کند.				تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیش نیاز: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاکها	
این دلایل را در قرون مختلف با یکدیگر مقایسه کند.	دلایل توجه و اهمیت به جغرافیا در اسلام را تحلیل و بررسی کند.	دلایل توجه و اهمیت به جغرافیا در اسلام را بیان کند.	دلایل توجه و اهمیت به جغرافیا در اسلام	
بتواند چند سفر نامه را تحلیل کند.	سفرنامه های جغرافیدان مسلمان را از نظر زمانی طبقه بندی کند.	سفرنامه های جغرافیدان مسلمان را فهرست کند.	سفرنامه های جغرافیدان مسلمان	
نقش جغرافیدانان مسلمان را در توسعه علم جغرافیا و درک مکانها تحلیل کند.	ابتکارات و یافته های خاص جغرافیدانان مسلمان را در مقایسه با سایر جغرافیدانان زمان خود بیان کند.	نام مشاهیر جغرافیدان مسلمان را فهرست کند.	دستاوردهای جغرافیدان جهان اسلام	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن -

فصل اول :

مقدمه

دلایل توجه و اهمیت به جغرافیا در اسلام
مبانی و سرچشمه های جغرافیای جهان اسلام

فعالیت های یادگیری: شناسایی دلایل توجه و اهمیت به جغرافیا در اسلام (قبله یابی، شناسایی ماه های قمری به مناسبت های مذهبی، اجرای مناسک حج و سفرهای زیارتی. سفر به مناطق توسعه یافته اسلام برای دریافت مالیات و.....)

فصل دوم :

- نحوه انتقال جغرافیای دوران باستان و یونان و روم به جهان اسلام
- جغرافیای ایران پیش از اسلام و انتقال آن به جغرافیدانان ایرانی قرون اولیه اسلامی
- ماهیت جغرافیا و مکتب ها یا مدارس جغرافیایی جهان اسلام (مدرسه اسلامی، مدرسه عربی، مدرسه یونانی، مدرسه نورمانی و سیسیل)

فعالیت های یادگیری: آشنایی با نحوه انتقال جغرافیای دوران باستان و یونان و روم به جهان اسلام و بررسی جغرافیای ایران پیش از اسلام، انتقال آن به جغرافیدانان ایرانی قرون اولیه اسلامی و بررسی مکاتب یا مدارس جغرافیایی جهان اسلام.

فعالیت های عملکردی: تحقیق عملی در باره یکی از مکاتب یا مدارس جغرافیای جهان اسلام.

فصل سوم :

- مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام و متون جغرافیایی آنان
- برداشت جغرافیایی، روشها، انگیزه ها و تقسیمات جغرافیا
- تقسیم بندی مطالب جغرافیایی و محتوای آن نزد هر یک از مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام
- ابتکارات مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام در مقایسه با جغرافیدانان یونانی و رومیهای باستان.

فعالیت های یادگیری: شناسایی مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام و متون جغرافیایی آنان، فهرست کردن ابتکارات مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام در برابر جغرافیدانان یونانی و رومیهای باستان

فعالیت های عملکردی: تهیه جدول مقایسه ای ابتکارات مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام در مقایسه با جغرافیدانان یونانی و رومیهای باستان و تهیه فهرستی از یافته های علمی مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام و متون جغرافیایی آنان.

فصل چهارم :

- موارد پیشنهادی جهت بررسی مشاهیر جغرافیدانان اسلامی:
 - از صدر اسلام تا قرن چهارم
 - از قرن چهارم تا قرن هفتم
 - از قرن هفتم تا سیزدهم
- فعالیت های یادگیری: بررسی نظریات مشاهیر جغرافیدانان اسلامی از صدر اسلام تا قرن سیزدهم.
- فعالیت های عملکردی: تهیه فهرستی از یافته های علمی مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام و متون جغرافیایی آنان در این دوره.

فصل پنجم :

- طبقه بندی زمانی سفر نامه های نگاشته شده توسط جغرافیدانان اسلامی
- نقش جغرافیدانان ایرانی در توسعه دانش جغرافیا
- بررسی آثار و تاثیرات برخی از جغرافیدانان برجسته اسلامی نظیر خوارزمی - ابن خرداد - ابوریحان بیرونی - ابن فقیه - ابراهیم اصطخری - مقدسی -....

فعالیت های یادگیری: بررسی زمانی سفر نامه های نگاشته شده توسط جغرافیدانان اسلامی، تبیین نقش جغرافیدانان ایرانی در توسعه دانش جغرافیا و بررسی آثار جغرافیدانان برجسته اسلامی

فعالیت های عملکردی: تحلیل چند سفرنامه معتبر، تهیه جدول مقایسه ای دستاوردهای جغرافیایی در بررسی آثار جغرافیدانان برجسته اسلامی.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد متخصص در یکی از رشته های جغرافیای انسانی تدریس می شود. تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی در انجام فعالیت های عملی برای درک عمیق تر است. مانند بررسی سفر نامه های جغرافیدانان مسلمان، برشمردن دلایل توجه دین اسلام به علم جغرافیا نقش جغرافیدانان ایرانی و مسلمان در توسعه علم جغرافیا.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- ۱- نفیس، احمد (۱۳۶۷). خدمات مسلمانان به جغرافیا. ترجمه حسن لاهوتی: انتشارات آستان قدس رضوی
- ۲- الحسینی، سلیم. (۱۳۹۰)، ترجمه سیاوش شایان و همکاران، ۱۳۹۲، ۱۰۰۱ اختراع، میراث مسلمانان در جهان ما، دانشمندان مسلمان، نشر طلایی

منابع فرعی

- ۱- نظری، علی اصغر (۱۳۸۱). تاریخ علم جغرافیا: انتشارات پیام نور.
- ۲- گنجی، محمد حسن (۱۳۶۷). جغرافیا از دارالفنون تا انقلاب اسلامی: انتشارات آستان قدس رضوی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۲ نمره
ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود.

تدوین کننده: نازیا ملک محمودی

سرفصل درس « مبانی جغرافیای جمعیت با تاکید بر ایران »

۱. معرفی درس و منطق آن

شناخت ویژگی های جمعیتی به عنوان یکی از ابزارهای مهم در امر برنامه ریزی های اقتصادی ، اجتماعی ، آموزشی محسوب می شود، از آن جایی که جغرافیای جمعیت گروه های انسانی را از لحاظ پراکندگی ، حرکت و اثری که در محیط خود می گذارد مطالعه می کند ، شناسایی این ویژگی ها برای دانشجویان جغرافیا ضروری به نظر می رسد . همچنین آگاهی دانشجویان از میزان رشد و حرکات جمعیت در ایران و تاثیرات آن بر شرایط اجتماعی و اقتصادی باعث شناخت بهتر آنها از محیط زندگی خود می شود .

نام درس: به فارسی: جغرافیای جمعیت با تاکید بر ایران به انگلیسی: Population Geography				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه و شناخت شاخص های جمعیتی ، ساختمان جمعیت و ویژگی های آن را بیان نموده و حرکات جمعیت و انواع آن را توضیح دهد . با تبیین تاثیر جمعیت بر ویژگی های اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی جامعه بشری نتایج سرشماری های ایران را در دهه های گذشته با هم مقایسه کند ضمن ترسیم هرم سنی و جنسی جمعیت ایران بتواند توزیع فضایی - مکانی جمعیت ایران را شناسایی و انواع مهاجرت های داخلی و خارجی در ایران را با یکدیگر مقایسه کند .				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیش نیاز:
				نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
ساختمان جمعیت و ویژگیهای آن	ویژگیهای ساختمان جمعیت را بیان کند .	ویژگی های ساختمان جمعیت ایران را توضیح دهد .	ویژگی های ساختمان جمعیت ایران را با سایر کشورهای دنیا مقایسه کند.	
سرشماری جمعیت	مفهوم سرشماری جمعیت و هدف از اجرای آن را بیان کند .	نتایج سرشماری های ایران در دهه های گذشته را با هم مقایسه کند .	نتایج سرشماری های ایران را در دهه های گذشته تحلیل کند .	
هرم سنی و جنسی جمعیت	هرم سنی و جنسی جمعیت ایران را ترسیم کند .	هرم سنی و جنسی جمعیت ایران را در سالهای متفاوت با یکدیگر مقایسه کند .	تغییرات جمعیتی در ایران را با کمک هرم سنی جمعیت در سالهای آتی تحلیل کند .	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات ماهیت و قلمرو جغرافیای جمعیت

- مفهوم جغرافیای جمعیت
- اصول حاکم بر توزیع جمعیت در فضاهاى جغرافیایی
- پراکندگی جهانی جمعیت
- الگو های پخش جمعیت
- رابطه پخش جمعیت با توسعه
- فعالیت های یادگیری : مطالعه کلیات و مفاهیم جغرافیای جمعیت ، شناسایی مبانی پخش جمعیت در فضاهاى جغرافیایی نحوه پراکندگی جهانی جمعیت و انواع الگوهای آن . برقراری ارتباط پخش جمعیت با توسعه
- فعالیت های عملکردی : مشاهده و یافتن مناطق پرجمعیت جهان و کم جمعیت جهان در سطح نقشه اطلس جهان .

فصل دوم : حرکات جمعیت

- ساختمان جمعیت
- الگو های ترکیب جمعیت (زادو ولد، مرگ و میر ، مهاجرت ، رشد جمعیت ، ...)
- فعالیت های یادگیری : شناسایی انواع حرکات جمعیت شامل انواع مهاجرت (بین المللی : اختیاری و اجباری) (داخلی : روستا به شهر ، روزانه و فصلی) ، بررسی خصوصیات ساختمان جمعیت از نظر جنس و سن ، شناخت عوامل چهارگانه جمعیت (زادو ولد، مرگ و میر ، مهاجرت ، رشد جمعیت ، ...)
- فعالیت های عملکردی : ترسیم جدول با توجه به انواع مهاجرت های داخلی و بین المللی و نمونه های آن ، مشاهده و تحلیل جمعیت ایران از نظر زادو ولد، مرگ و میر ، مهاجرت و رشد جمعیت و سن و جنس در سالهای اخیر .

فصل سوم : - پیشینه تاریخی و گذشته نگری جمعیت ایران

- سرشماری ها در ایران
- تعداد و الگو های توزیع جمعیت در ایران
- توزیع فضایی - مکانی جمعیت ایران
- ترکیب جنسیتی و سنی جمعیت ایران (هرم سنی و ترسیم آن)
- فعالیت های یادگیری : مطالعه سر شماری های نفوس و مسکن در دهه های گذشته ، شناخت انواع الگوهای توزیع جمعیت در ایران ، مطالعه توزیع فضایی - مکانی جمعیت ایران آشنایی با ترکیب جنسیتی و سنی جمعیت ایران و نحوه ترسیم هرم سنی آن .
- فعالیت های عملکردی : تعیین نقاط پرجمعیت و کم جمعیت در نقشه ایران و بیان علل آن ، تهیه جداولی از سرشماری های مختلف و مقایسه آنها با یکدیگر و ترسیم هرم سنی و جنسی جمعیت ایران در سال های مختلف .

فصل چهارم : ترکیب و وضع سواد و آموزش در ایران

- ترکیب جمعیت فعال و نیروی انسانی در ایران (جمعیت شهری ، روستایی و عشایری)
- رشد جمعیت فعال و نیروی انسانی در ایران
- مهاجرت های داخلی - مهاجرت های خارجی در ایران

فعالیت های یادگیری : بررسی وضعیت سواد و آموزش در ایران در دهه های گذشته و مقایسه آن با شرایط موجود ، بررسی جمعیت فعال و نیروی انسانی در مناطق شهری ، روستایی و عشایری ، مقایسه رشد جمعیت فعال در سال های اخیر و بررسی مهاجرت های داخلی و خارجی در ایران .

فعالیت های عملکردی : تهیه جدول مقایسه ای وضعیت سواد و آموزش در ایران در دهه های گذشته
رسم نمودار برای روند افزایش جمعیت فعال و نیروی انسانی در مناطق شهری ، روستایی و عشایری
و مقایسه مهاجرت های داخلی و خارجی قبل و بعد از انقلاب .

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد متخصص جغرافیای جمعیت تدریس می شود . با توجه به اهمیت ویژگی های جمعیت در جهان امروز، سعی کنید در کلاس درس با استفاده از شیوه ارائه مباحث و مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده ایشان را به فعالیت بیشتر تشویق کنید . طرح مسائلی مانند بررسی توزیع جمعیت جهان ، توزیع جغرافیایی جمعیت در ایران ، ترسیم هرم جمعیتی (جنسی و سنی) در سه دوره سرشماری و مقایسه آن ها با یکدیگر از این موارد است .

۴. منابع آموزشی

: منابع اصلی :

۱. فرید، یداله (۱۳۷۴). جغرافیای جمعیت: تبریز. انتشارات دانشگاه تبریز
۲. زیلینسکی، ویلبر (۱۳۷۰). مقدمه ای بر جغرافیای جمعیت. ترجمه فیروز جمالی: انتشارات سمت

: منابع فرعی:

۱. جوان، جعفر (۱۳۸۰). جغرافیای جمعیت جوان: مشهد. جهاد دانشگاهی مشهد
۲. جوان، جعفر (۱۳۶۷). جمعیت ایران و بستر جغرافیایی آن: مشهد. دانشگاه فردوسی مشهد
۳. زنجانی، حبیب الله (۱۳۷۰). جمعیت و شهر نشینی در ایران: تهران. دفتر مطالعات و تحقیقات شهر سازی
۴. مهدوی حاجیلویی، مسعود (۱۳۷۳). اصول و مبانی جغرافیای جمعیت: تهران. قومس

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۲ نمره
ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۳ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود .

سرفصل درس «کاربرد آمار در جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن:

علم آمار علمی است که با جمع آوری، سازماندهی، تجزیه و تحلیل و تفسیر داده های عددی که از مشاهده یا تجربه بدست می آیند، سروکار دارد و از آنجایی که در کلیه پژوهش های علمی برای تعیین روابط علت و معلول در پدیده های مختلف از اصول این علم استفاده می شود از این رو دانستن روش های مقدماتی و آشنایی با مفاهیم آمار برای همه دانشجویان علوم مختلف به خصوص علم جغرافیا ضروری است

نام درس به فارسی: کاربرد آمار در جغرافیا				مشخصات درس
به انگلیسی: Applications of Statistics in Geography				نوع درس: نظری ۲
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن توضیح رابطه جغرافیا و آمار، مفاهیم اساسی آمار را معرفی نماید و روش های نمونه گیری را و علت انتخاب نمونه در مطالعات جغرافیایی را در قالب یک نمونه کار عملی ارائه نماید. نرم افزار های آماری و نحوه ی کار با یکی از آنها را توضیح دهد.				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲
				پیشنیاز: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
محاسبات آماری برای یک مطالعه جغرافیایی را تحلیل نماید	با مثالی ساده از مفاهیم اولیه آماری یک مساله را طرح نماید	اصطلاحات آماری را بیان نماید	مبانی آمار	
نرم افزارهای آماری را معرفی و تفاوت آنها در کاربرد مطالعات جغرافیایی تفسیر کند	انواع مدل های نمونه گیری در مطالعات جغرافیایی را تشریح کند	رابطه و اهمیت علم آمار را در مطالعات جغرافیایی توضیح دهد	ارتباط آمار با جغرافیا	
نتایج بدست آمده از یک مطالعه آماری در محیط	نقش و اهمیت کاربرد آمار را در یک مطالعه جغرافیایی	یک مطالعه جغرافیایی را از طریق مدل های	کاربرد آمار در جغرافیا	

واقعی رادر گزارشی ارائه نماید	تشریح نموده و نتایج یک مطالعه توصیفی را با آن مقایسه نماید	آماري انجام دهد		
-------------------------------	--	-----------------	--	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱- رابطه جغرافیا و آمار ، مراحل تحقیق در آمار

۲- مفاهیم اساسی آمار : داده های آماری ، پارامتر و آمار ، متغیر های جامعه ، متغیر های کمی و کیفی .

فعالیت یادگیری: ----

فعالیت عملکردی: تمرینی با استفاده از داده های فرضی انجام داده و آنها را از هم متمایز نماید

فصل دوم:

۱- اهمیت و کار برد میانگین ها ، نما، شاخص های پراکندگی همبستگی و رگرسیون در مطالعات جغرافیایی

۲- روش های نمونه گیری و علت انتخاب نمونه در مطالعات جغرافیایی

فعالیت یادگیری: روشهای نمونه گیری را توضیح دهد

فعالیت عملکردی: برروی تمرین قبلی میانگین و نما را اندازه گیری نموده ، همبستگی را تعیین نماید

فصل سوم:

۱- توزیع نرمال و کاربرد منحنی نرمال در پیش بینی توزیعها و پراکندگی های زمانی و مکانی

۲- محاسبه ویژگی های آماری جمعیت

فعالیت یادگیری: ویژگی های آماری جمعیت را بیان نماید

فعالیت عملکردی: نتایج تمرین قبلی را روی منحنی نرمال نمایش دهد

فصل چهارم:

۱- تخمین ویژگی های جمعیت از روی نمونه

۲- آزمون تفاوت و تشابه بین دو ناحیه یا گروه با استفاده از آزمون اختلاف میانگین ها ، اختلاف نسبت ها و

اختلاف در صد ها

فعالیت یادگیری: -----

فعالیت عملکردی: نتایج تمرینهای قبلی با استفاده از جدول آزمونها کنترل نماید

۱. راهبردهای تدریس و یادگیری:

این درس توسط استاد متخصص جغرافیا آشنا با آمار و یا متخصص ریاضیات و آمار آشنا با موضوعات علوم زمین تدریس می شود. برای اطمینان از تحقق اهداف آن علاوه بر شیوه های مرسوم در تدریس، از روش های فعال و امکانات فناوری می بایست استفاده شود. بخشی از آموخته های این درس توسط دانشجو پیگیری می شود و فعالیت های عملی در قالب انجام یک نمونه کار بر روی یک منطقه یا ناحیه مورد ارزیابی استاد قرار خواهد گرفت. در تدریس این درس می بایست ضمن بیان اصول آمار و نقش آن در مطالعات جغرافیایی مثال های آن را از موضوعات ملموس برای دانشجویان رشته جغرافیا ارایه نماید

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

وحیدی اصل، محمد قاسم (۱۳۷۹)، آمار و احتمال در جغرافیا جلد اول، انتشارات دانشگاه پیام نور، تهران

منبع فرعی:

۱. مهدوی، مسعود (۱۳۷۳) آمار و روشهای تجزیه تحلیل داده ها در جغرافیا، انتشارات قومس، تهران

۲. طاهر خانی، مهدی و مهدوی مسعود (۱۳۸۴) کاربرد آمار در جغرافیا، انتشارات قومس، تهران

۳. مهدی نژاد، محمود (۱۳۷۸)، مقدمه ای بر اصول و روشهای آمار در جغرافیا، انتشارات کبیر، اصفهان

۴. آذر، عادل و مومنی منصور (۱۳۸۱) آمار و کاربرد آن در مدیریت، جلد اول، انتشارات سمت، تهران

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: ۳ نمره

ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره

سایر نکات

تدوین کننده: مهدی چوپینه

سرفصل درس «نقشه خوانی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

نقشه خوانی عبارت است از: استفاده از نقشه به منظور پی بردن به ویژگی های سطح زمین که در آن منعکس شده است. و برای آن که به ویژگی های مورد اشاره پی ببریم ابتدا باید بدانیم که در یک نقشه چه چیزهایی قابل مشاهده است. دانش جغرافیا را معمولاً به عنوان سواد نقشه می شناسند. بدون داشتن این سواد نمی توان از اطلاعات جغرافیایی تولید شده اطمینان

نام درس به فارسی: نقشه خوانی به انگلیسی: Map Reading				مشخصات درس نوع درس: نظری \ عملی ۱ تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: انواع نقشه های جغرافیایی را بخواند و تفسیر نماید و چگونگی انجام محاسبات را روی نقشه انجام داده و نیمرخ توپوگرافی را رسم و تفسیر نماید				شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
تمرینی از جستجوی یک مکان در یک نقشه توپوگرافی را انجام دهد	اطلاعات مندرج در حاشیه نقشه ها را توضیح دهد	انواع سیستم های تصویری را معرفی نماید	اصول نقشه خوانی	
روی نقشه یک پروژه مطالعه جغرافیایی را انجام دهد	فاصله دو نقطه ، ارتفاع یک نقطه ، مساحت یک محدوده و شیب یک دامنه را روی نقشه انجام دهد	تمرین مربوط به تبدیل مقیاس را انجام دهد	محاسبات نقشه ای	
مطالعه جغرافیایی منطقه معین شده را به وسیله مهارتهای نقشه خوانی گزارش نماید	نیمرخ توپوگرافی رسم شده را تشریح کند	نیمرخ توپوگرافی یک برش را رسم نماید	مهارتهای نقشه خوانی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱- تعریف و انواع نقشه ، فنون تهیه نقشه

۲- اطلاعات حاشیه ای نقشه و علایم قراردادی

۳- انواع شمال در نقشه (جهات جغرافیایی)

فعالیت یادگیری: فنون تهیه نقشه را بیان نماید
فعالیت عملکردی: اطلاعات حاشیه ای یک نقشه را بر روی یک نقشه توپوگرافی گویانماید

فصل دوم:

۱- مختصات جغرافیایی و شبکه بندی قائم الزاویه

۲- مقیاس نقشه و انواع آن

۳- بررسی و تفسیر نقشه های توپوگرافیک

فعالیت یادگیری: رابطه بین مختصات جغرافیایی و شبکه قائم الزاویه را بیان نماید
فعالیت عملکردی: یک تمرین بر اساس مقیاس نقشه ۱:۲۵۰۰۰ حل نماید

فصل سوم:

۱- نمایش ارتفاعات روی نقشه توپوگرافی و تهیه نیمرخ های توپوگرافیک

۲- چگونگی تهیه بلوک دیاگرام و تفسیر آن

۳- چگونگی نمایش انواع عوارض توپوگرافیک روی نقشه

فعالیت یادگیری: چگونگی تهیه بلوک دیاگرام را شرح دهد
فعالیت عملکردی: یک نیمرخ توپوگرافی از روی نقشه ترسیم نماید

فصل چهارم:

۱- چگونگی تهیه نقشه شیب و نحوه ی محاسبه آن

۲- اندازه گیری طول و مساحت روی نقشه های توپوگرافی

فعالیت یادگیری: چگونگی اندازه گیری شیب روی نقشه های توپوگرافی را توضیح دهد
فعالیت عملکردی: مساحت یک محدوده مشخص شده بر روی یک نقشه توپوگرافی را محاسبه نماید

۲. راهبردهای تدریس و یادگیری:

این درس توسط استاد متخصص جغرافیا آشنا با نقشه خوانی تدریس می شود . برای اطمینان از تحقق اهداف آن علاوه بر شیوه های مرسوم در تدریس ، از روش های فعال و امکانات فناوری می بایست استفاده شود . بخشی از آموخته های این درس توسط دانشجو پیگیری می شود و فعالیت های عملی در قالب انجام یک نمونه کار عملی بر روی نقشه یک منطقه یا ناحیه مورد ارزیابی استاد قرار خواهد گرفت . در تدریس این درس می بایست ضمن بیان اصول نقشه خوانی مثال های آن را از موضوعات ملموس ارایه نماید

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

یمانی مجتبی (۱۳۸۶) مبانی نقشه خوانی ، انتشارات دانشگاه تهران ، تهران

منبع فرعی:

مهدی نژاد ، محمد (۱۳۸۰) نقشه خوانی ، اصفهان ، انتشارات گلپای محمدی ، اصفهان

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: ۳ نمره

ارزیابی پوشه کار: ۷ نمره

سایر نکات

تدوین کننده : مهدی چوبینه

سرفصل درس « اقلیم شناسی با تاکید بر ایران »

۱. معرفی درس و منطق آن:

یکی از عوامل مهم در زندگی انسان آب و هواست. از این رو جغرافیدانان همواره به عنوان یکی از اجزاء اصلی چشم انداز جغرافیایی بدان نگرسته و مطالعه ویژگی های آن را به صورت یک علم دقیق وجهه همت خویش قرار داده اند تا جایی که امروزه آب و هوا شناسی به صورت یک رشته کاملاً محرز علمی در آمده است. از سوی دیگر، آن بخش از علوم زمین را که به مطالعه اتمسفر سیاره زمین می پردازد "علوم اتمسفری" می نامند. شاخص ترین این علوم هواشناسی و آب و هوا شناسی است. عمده ترین عامل تفکیک این دو علم مقیاس زمانی است. زیرا مطالعه اتمسفر در مقیاسهای زمانی و مکانی متفاوت انجام می شود به طوری که اقلیم شناسی را می توان هوا شناسی در درازمدت و در مقیاس بزرگ در نظر گرفت.

مشخصات درس	نام درس: به فارسی: اقلیم شناسی با تاکید بر ایران
نوع درس: نظری ۲	به انگلیسی: Principals Of Climatology, Emphasis on Iran

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن آرایه تعریف آب و هوا شناسی ، رابطه آب و هوا شناسی را با علم جغرافیا تبیین نماید و ساختار آتمسفر و عناصر آب و هوا را شناسایی و تابش ، دما ، رطوبت و بارش را توصیف و تبیین نماید . پراکندگی فضایی عناصر اقلیمی را در سطح جهانی و همچنین پراکندگی فضایی انواع آب و هوا در ایران را تحلیل نماید فشار هوا و پراکندگی آن را شناسایی کند و الگوهای فشار در سطح زمین و سطوح بالای آتمسفر را توضیح و تفسیر نماید . ضمن معرفی آب و هوای ایران ، عوامل موثر بر آب و هوای ایران را تحلیل و تبیین نماید				تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ پیشنیاز: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی:
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
تعاریف و قوانین آب و هوا	تعاریف مربوط به اصطلاحات و مفاهیم آب و هوا را مورد بحث قرار دهند	قوانین حاکم بر فرایندهای آب و هوا شناسی را درک نمایند	تفاوت ها و تشابهات آب و هوایی در جهان را مورد توجه قرار دهند	
عناصر و عوامل آب و هوا	عناصر و عوامل آب و هوا را شناخته و از هم تفکیک نمایند	همبستگی بین فشار هوا با انواع بارشها را تفسیر نمایند	نقش الگوهای فشار را در تفاوتهای آب و هوای د رجهان توضیح دهد	
آب و هوای ایران	انواع آب و هوای ایران را شناسایی نماید	عوامل موثر بر آب و هوای ایران را تفسیر نماید	تاثیر آب و هوای مناطق مختلف ایران را بر معیشت ساکنین آن توضیح دهد .	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. تعریف هوا، آب و هوا و رابطه آن با جغرافیا، جو زمین به منزله جایگاه تغییرات آب و هوایی ، ساختار جو
۲. عناصر آب و هوایی شامل : تابش ، عوامل موثر یعنی زاویه تابش ، جو زمین ، تغییرات زمانی و مکانی تابش ، دما ،
۳. عوامل موثر مانند ارتفاع ، تابش و غیره ، نوسان دما ، پراکندگی مکانی دما ، رطوبت ، معیارهای اندازه گیری ، حالت سه گانه رطوبت در جو ، فرایندهای تبخیر ، تعرق، ذوب و انجماد ،
۴. اشباع و راههای اشباع از طریق سرد کردن هوا یا تزریق بخار آب ، تراکم ، هسته های تراکم ، اشکال تراکم مانند مه و ابر ،

فعالیت یادگیری: تفاوت عناصر و عوامل آب و هوایی را در جدولی ارائه نماید
فعالیت عملکردی: یک نمونه اشباع از طریق آزمایش را به کلاس ارائه نماید

فصل دوم:

۱. فشار: فشار هوا، مراکز کم فشار و پر فشار باد. صعود هوا به طریق آدیاباتیک،
۲. نیروهای موثر در باد: نیروی شیب فشار، نیروی کوریولیس، نیروی اصطکاک انواع بادهای (محلی، منطقه ای، سیاره ای).
۳. بادهای سیاره زمین یا گردش عمومی جو، مدل‌های گردش عمومی جو، بادهای غربی، وزش موجی بادهای غربی، بادهای موسمی، بادهای سامان،
۴. پراکندگی فشار روی زمین، کمربندهای فشار.

فعالیت یادگیری: نقش فشار هوا در تولید بادهای سیاره زمین را توضیح دهد
فعالیت عملکردی: نمودار جریان بادهای غربی یا گردش عمومی جو را ترسیم نماید

فصل سوم:

۱. سیستم های سینوپتیک: موجهای بادهای غربی، رودباد، توده های هوا، سیکلونها، موجهای شرقی، طوفانهای حاره ای، توفند، تندر،
۲. بارش: مکانیسم های صعود، کوهستانی، همرفتی (معمولی، وزشی، دامنه ای)، دینامیک (موج کوتاه، سیکلونی، جبهه ای) منابع رطوبت، اشکال بارش، شدت بارش، پراکندگی بارش بر روی زمین (در هریم از سرفصل های فوق مثال از آب و هوای ایران ارائه می شود)
۳. ویژگی های استثنایی آب و هوای ایران،
۴. موقعیت نسبی ایران بین سرزمین های مجاور مانند سیبری، اقیانوس هند، بیابانهای افریقا، عربستان و دریای مدیترانه،

فعالیت یادگیری: پراکندگی بارشها در نواحی مختلف ایران را بیان نماید
فعالیت عملکردی: نمونه ای از تند باد ها و طوفانها را به شکل سه بعدی تهیه نماید.

فصل چهارم:

۲. پراکندگی عناصر اقلیمی ایران

۳. عوامل موثر بر اقلیم ایران

۴. طبقه بندی آب و هوایی ایران

فعالیت یادگیری: عوامل موثر در بارش های ایران را توضیح دهد
فعالیت عملکردی: یک نقشه طبقه بندی ایران را - بر اساس یکی از مدل های طبقه بندی - ترسیم نماید .

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

این درس توسط استاد متخصص جغرافیادراش اقلیم شناسی تدریس میشود . برای اطمینان از تحقق اهداف آن علاوه بر شیوه های مرسوم در تدریس ، از روش های فعال و امکانات فناوری می بایست استفاده شود . بخشی از آموخته های این درس توسط دانشجو پیگیری می شود و فعالیت های عملی در قالب انجام یک نمونه کار بر روی یک منطقه یا ناحیه مورد ارزیابی استاد قرار خواهد گرفت . در تدریس این درس می بایست ضمن بیان اصول و مبانی آب و هوا شناسی مثال های آن را از شرایط ملموس نظیر آب و هوا ایران و کشور های همسایه ارایه نماید

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

علیجانی، بهلول و کاویانی ، محمدرضا (۱۳۸۶). مبانی آب و هواشناسی : انتشارات سمت .

منبع فرعی:

علیجانی ، بهلول (۱۳۸۶)، آب و هوای ایران ، انتشارات دانشگاه پیام نور ، تهران

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره با ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت
ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول نرم داده می شود
ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد .

سایر نکات

تدوین کننده : مهدی چوپینه

سرفصل درس «جغرافیای جهان»

۱. معرفی درس و منطق آن:

جغرافیای جهان بخشی از جغرافیاست که در آن به خاطر کسب درک بزرگ مقیاسی از موقعیت انسان در کره زمین (مقیاس انسانی - جهانی) به ویژگی های قاره ها و مناطق جغرافیایی جهان پرداخته می شود . چگونگی پراکندگی

قاره ها با توجه به گذشت زمان و موقعیت یابی کنونی آنها ، اندازه و ابعاد قاره ها و ویژگی های جغرافیایی طبیعی و انسانی آنها از مباحث جغرافیای جهان است .تقسیم بندی قاره ها به مناطق جغرافیایی و ذکر کشور های مهم و خصوصیات آنها ، ارتباطات جهانی کشور با یکدیگر و.... از جمله مواردی است جغرافیادانان در بیان ویژگی های دنیای کنونی به آنها می پردازند .دانشجویان با مطالعه این درس قادر به درک صحیح تقسیمات جغرافیایی و سیاسی جهان امروز شده و قادر به تدریس جغرافیای قاره ها و کشور ها به دانش آموزان خواهند بود

نام درس: به فارسی: جغرافیای جهان به انگلیسی: World Geography				مشخصات درس
				نوع درس: نظری ۲
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیشنیاز:
				نحوه تدریس:
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: -با مطالعه قاره ها و کشور های جهان ، از هر قاره حداقل یک کشور را بتواند به طور مفصل معرفی کرده و سپس گزارش نماید . - درک نسبتا گسترده ای از کره زمین که در آن زندگی می کند را به دست آورد و پیوستگی مسایل جغرافیایی را در مقیاس وسیع دریابد.				شایستگی اساسی:
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
کلیات قاره ها	تعداد و موقعیت قاره ها، خشکی ها و آبها را به درستی تعیین نماید	ویژگی های طبیعی قاره ها را مقایسه نماید	علل تفاوتها در ویژگی های انسانی قاره ها را بیان کند	
شناخت قاره ها و مسایل جغرافیایی آنها	وضعیت طبیعی و عوامل موثر در هر قاره بیان نماید	تاثیر عوامل متعدد طبیعی را در سکونت یابی هر قاره را بیان نماید	پیوستگی مسایل جغرافیایی، اقتصادی، اجتماعی قاره ها را با توجه به عوامل مختلف تحلیل نماید	
شناخت برخی کشورها	موقعیت کشورهای همسایه ایران را با رسم نقشه ای مشخص نماید	از هر قاره اطلاعات جغرافیایی یک کشور برجسته را توضیح و تشریح کند	نقش عوامل جغرافیایی و شکل کشورها را در توسعه یافتگی آنها تفسیر نماید	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. ضرورت آشنایی جغرافیای جهان و قاره ها و کشور ها

۲. کلیات قاره ها

فعالیت یادگیری: ضرورت آشنایی با جغرافیای جهان و کشور ها را بیان نماید
فعالیت عملکردی: یکی از قاره ها را به شکل مستند (نقشه ، عکس و...) ارائه نماید

فصل دوم:

۱. آشنایی با ویژگی های قاره آسیا

۲. آشنایی با همسایگان ایران

۳. آشنایی با برخی از کشورهای آسیایی

فعالیت یادگیری: جایگاه ایران در منطقه و قاره آسیا را توضیح دهد
فعالیت عملکردی: نقشه کشور های همسایه را ترسیم نماید

فصل سوم:

۱. آشنایی با ویژگی های قاره افریقا

۲. آشنایی با برخی از کشورهای افریقایی

۳. آشنایی با ویژگی های قاره اروپا

۴. آشنایی با برخی از کشورهای اروپایی

فعالیت یادگیری: ویژگی های بارز قاره افریقا که آن را از سایر قاره ها متمایز می نماید بیان نماید
فعالیت عملکردی: یک کشور از قاره افریقا یا اروپا را با اطلاعات اضافه به کلاس ارائه نماید

فصل چهارم:

۱. آشنایی با ویژگی های قاره امریکا

۲. آشنایی با برخی از کشورهای امریکایی (شمالی و جنوبی)

۳. آشنایی با ویژگی های قاره استرالیا و اقیانوسیه

۴. آشنایی با برخی از کشورهای اقیانوسیه

۵. آشنایی با ویژگی های قاره قطب جنوب

۶. آشنایی با ایستگاههای تحقیقاتی در قطب جنوب

فعالیت یادگیری: موقعیت جغرافیایی کشور های امریکای جنوبی یا اقیانوسیه را روی نقشه گنگ توضیح دهد
فعالیت عملکردی: علل توجه جهانی به قطب جنوب را در چند دهه اخیر تشریح کند

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد متخصص جغرافیا تدریس می شود . برای اطمینان از تحقق اهداف آن علاوه بر شیوه های مرسوم در تدریس ، از روش های فعال و امکانات فناوری می بایست استفاده شود . بخشی از آموخته های این درس توسط دانشجو پیگیری می شود و فعالیت هادر قالب انجام یک نمونه کار پژوهشی بر روی یک کشور مورد ارزیابی استاد قرار خواهد گرفت . در تدریس این درس می بایست ضمن بیان کلیات قاره ها بر روی تفاوت ها و تشابهات کشور ها تاکید شود

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

سیاوش شایان و دیگران ، ۱۳۹۳ ، جغرافیای جهان ۲۱ ، انتشارات مدرسه تهران

منبع فرعی:

۱. منابع فرعی: جغرافیای جهان ۲۱ مراکز تربیت معلم

۲. هر گونه منبعی با عنوان عمومی شناخت قاره ها و کشور ها

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره

ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره

سایر نکات

تدوین کننده : مهدی چوبینه

سرفصل درس « جغرافیای شهری با تاکید بر ایران »

۱. معرفی درس و منطق آن:

پیدایش شهرها در نتیجه تحولات دوره‌های متعدد تاریخی شکل گرفته است. در شکل‌گیری شهرهای جهان عوامل متعدد طبیعی و انسانی نقش داشته‌اند. جغرافیای شهری روی نظام فضایی و موقع شهر تأکید دارد و علل پراکندگی مکان‌های شهری، تشابهات و تناقضات اجتماعی-اقتصادی میان آنها را در ارتباط با شرایط مکانی مطالعه می‌کند. همچنین نظام داخلی شهرها و ماهیت الگوها به ویژه کاربری زمین و حوزه‌های اجتماعی در شهرها را بررسی می‌کند. در این واحد درسی تعاریف مفاهیم و اصول جغرافیای شهری و عوامل جغرافیایی در استقرار و مورفولوژی و ساختار فضایی شهرها مورد بررسی قرار می‌گیرد. همچنین چگونگی پیدایش شهرهای ایران ویژگی‌های شهر و شهرنشینی ایران در دوره‌های گذشته تاکنون مورد توجه قرار می‌گیرد.

نام درس: به فارسی: جغرافیای شهری با تاکید بر ایران به انگلیسی: Urban Geography, Emphasis in Iran				مشخصات درس نوع درس: نظری ۲ تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: تاثیر نظریه‌های جدید بر توسعه جغرافیای شهری را تشریح نماید دلایل اثرگذار طبیعی و انسانی بر شکل‌گیری شهرها و کیفیت زندگی در آنها را در دوره‌های تاریخی بررسی و تحلیل نماید. روند تحولات شهرنشینی در ایران را در دوره‌های تاریخی تحلیل و تفسیر کند.				شایستگی اساسی:
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
جغرافیای شهری	نظریه‌های مطرح در جغرافیای شهری و سیر تکامل آن را بیان نماید	تاثیرات نظریه‌های مختلف بر توسعه جغرافیای شهری را مقایسه نماید	تنگناها و چالش‌های حاکم بر توسعه جغرافیای شهری را با توجه به نظریه‌های موجود تجزیه و تحلیل	

نماید			نظریه ای	
راهکارهایی برای توسعه شهر ها ارائه دهد	نقش فعالیت های انسان در تشکیل و توسعه شهر را توضیح دهد	عوامل موثر بر شکل گیری شهر ها را فهرست نماید	شکل گیری شهر ها	
مسایل عمده محیطی کنونی را در شهرهای عمده کشور توضیح داده و برای آنها راهکار ارائه کند	نقش اقتصاد بر تحولات شهر نشینی را در نقاط مختلف ایران بررسی نماید	روند شهر نشینی در ایران را توضیح دهد	شهر نشینی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. مقدمه (تعاریف ، اصطلاحات و قلمرو جغرافیای شهری)

۲. محیط طبیعی و جغرافیای شهری

۳. سیر تکوینی جغرافیای شهری

۴. نظریه های پیدایش شهرها

۵. موقع جغرافیای شهرها

فعالیت یادگیری:

سیر تکوینی شهر دانشگاه محل تحصیل خود را بررسی و مطالعه نماید

فعالیت عملکردی:

۱. نحوه پیدایش شهر محل تحصیل دانشگاه با نظریه های پیدایش شهرها مطابقت نماید

۲. جدول مقایسه ای نظریه ها در زمینه پیدایش شهررا تهیه نماید

فصل دوم:

۱. شناخت شهر بر اساس کارکرد

۲. آشنایی با انواع شهرها (مفهوم مادر شهر ، مگالوپلیس ، اگروپلیس ،)

۳. شهر و مهاجرت

۴. مورفولوژی شهرها و کیفیت زندگی در دوره های تاریخی (رومی؛ رنسانس و ماقبل صنعتی، دوره انقلاب صنعتی)

۵. ساخت اکولوژیک شهرها و انواع الگوهای شهری (ساخت قطاعی؛ ستاره ای؛ چند هسته ای؛ دوایر متحدالمرکز عمومی و طبیعی شهر،.....)

۶. عوامل موثر در ساخت منطقه مسکونی شهر

فعالیت یادگیری:

— شهرها را به لحاظ مفهوم مورد مقایسه قرار دهد

فعالیت عملکردی:

— عوامل موثر در شکل گیری شهر محل زندگی یا نزدیک به محل زندگی خود را مورد بررسی قرار دهد.

فصل سوم:

۱. تاریخچه شهر و شهرنشینی در ایران

۲. تحولات و ویژگی های اقتصادی و اجتماعی شهرهای ایران

۳. ویژگیهای کالبدی شهرها و پراکندگی؛ اندازه و شبکه شهرهای ایران

۴. تحولات شهر و شهرنشینی در دوره جمهوری اسلامی (نظام اجتماعی — اقتصادی و فرهنگی و تأثیرات آن بر شهرها — قوانین و مقررات قانونی و فقهی و تأثیر آن بر شهرها)

فعالیت یادگیری:

نکات ارائه شده در کلاس در ارتباط با ویژگی های اقتصادی و اجتماعی شهرهای ایران را تحلیل کند

فعالیت عملکردی:

نمونه های فرهنگی موثر بر شکل گیری و نحوی گسترش شهرها در ایران را ارائه نماید

فصل چهارم:

۱. روابط شهر و پیرامون (حوزه نفوذ شهر)

۲. مسائل محیطی کنونی شهرهای عمده ایران (آلودگیها، محدودیت منابع، تمرکز ساکنان در حاشیه شهرها، دشواریهای

رفت آمد ، مشاغل غیر رسمی ، بحران آب و...

۳. فعالیت یادگیری:

مسائل و مشکلات محله‌ها در شهرها در دهه‌های اخیر را فهرست نماید

۱. فعالیت عملکردی: جدولی از مسائل محیطی کنونی شهرهای عمده ایران (آلودگیها ، محدودیت منابع ، تمرکز ساکنان در حاشیه شهرها، دشواریهای رفت آمد ، مشاغل غیر رسمی ، بحران آب و...) ارائه کند

مدل مفهومی از مشکلات و معضلات شهرهای بزرگ ایران (حوزه نفوذ) را ارائه نماید

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد جغرافیا در گرایش های انسانی تدریس می شود. برای تحقق اهداف درس، استفاده از روش های فعالی که دانشجویان را با موقعیت های چالش برانگیز روبرو می کند مناسب است. بهره گیری از وسایل و امکانات فناوری تجارب یادگیری را با زندگی دانشجویان مرتبط می سازد. توجه به مشارکت دانشجویان در ارائه مطالب درسی برای دستیابی به مفاهیم پایه ای مناسب است. بهره گیری از پرسش های پیگیر و ارائه مطالب با تحلیل سوال و جواب ها برای درک عمیق مطالب پیشنهاد می شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی :

۱- شکویی حسین (۱۳۷۵)؛ دیدگاه های نو در جغرافیای شهری؛ سمت

منابع فرعی :

۱- فرید، یداله (۱۳۸۰) جغرافیا و شهرشناسی، تبریز، دانشگاه تبریز

۲- زیاری، کرامت اله (۱۳۸۶) برنامه ریزی شهرهای جدید، سمت

۳- نظریان، اصغر (۱۳۷۵) جغرافیای شهرهای ایران، انتشارات پیام نور

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره ارزشیابی کتبی پایان ترم

ارزشیابی فرایند: ۲ نمره شرکت در فعالیت کلاسی

ارزیابی از پوشه کار: ۳ نمره ارائه گزارش ناشی از فعالیت‌های تعیین شده در کلاس

سایر نکات

تدوین کننده: مریم نادری

سرفصل درس «مبانی سنجش از دور»

۱. معرفی درس و منطق آن:

عمل بازیابی، شناسایی و تشخیص عوارض و اشیاء واقع در فاصله دور که با استفاده از تصاویر و ابزار شناسایی انجام می‌گردد را سنجش از دور می‌نامند. این فاصله می‌تواند از چند متر تا چندین هزار کیلومتر متغیر باشد درشته جغرافیا از جمله علوم است که به دلیل ماهیت آن نیازمند این ابزار و اطلاعات فراهم شده از طریق سنجش از دور می‌باشد.

نام درس به فارسی: مبانی سنجش از دور				مشخصات درس
به انگلیسی: Principal Of Remote Sensing				نوع درس: نظری ۱ عملی ۱
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه مفاهیم و اصطلاحات سنجش از دور، ویژگی‌های طیف الکترومغناطیسی، واکنش طیفی پدیده‌ها و قوانین حاکم بر آن را تبیین نماید چگونگی تولید و تفسیر تصاویر ماهواره‌ای را توضیح دهد و کاربرد تصاویر ماهواره‌ای را در مطالعات جغرافیایی در قالب یک کار عملی ارائه نماید				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۴۸
				پیشنیاز: نقشه خوانی
				نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	

مبانی سنجش از دور	اصطلاحات اساسی سنجش از دور را بیان نماید	انواع سنجنده ها و انواع داده های ماهواره ای را دسته بندی نماید	تفاوت داده های ماهواره ای مختلف را با ذکر دلیل توضیح دهد
عوامل موثر در کیفیت تصاویر ماهواره ای	سابقه تهیه داده های ماهواره ای را بیان نموده و ابزار این شاخه را معرفی نماید	ویژگی های طیف الکترومغناطیسی را توضیح دهد	قوانین حاکم بر واکنش طیفی پدیده ها را توضیح دهد
کاربردهای سنجش از دور	موثر بودن سنجش از دور را در مطالعات جغرافیایی بیان نماید	کاربرد سنجش از دور را در بررسی های محیط طبیعی شرح دهد	کاربرد سنجش از دور را در مطالعات جغرافیای انسانی تفسیر نماید

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱- تعاریف و مفاهیم پایه سنجش از دور

۲- تبیین ویژگی های طیف الکترومغناطیسی و قوانین حاکم بر آن

۳- بررسی واکنش طیفی پدیده ها در مقابل طیف الکترومغناطیسی

فعالیت یادگیری: مفاهیم پایه و ویژگی های طیف الکترومغناطیسی و واکنش پدیده های سطح زمین را نسبت به آن بیان نماید
فعالیت عملکردی: نمودار توزیع و پراکنش انرژی در طیف الکترومغناطیسی و انواع طیف ها را روی نمودار تشریح نماید

فصل دوم:

۱- انواع سکو ها و سنجنده های سنجش از دور

۲- تبیین ویژگی های عکس های هوایی از نظر برجسته بینی، مقیاس و اندازه گیری عرض و طول و ارتفاع و حجم از روی عکس های هوایی

۳- بررسی ویژگی های تصاویر ماهواره ای از نظر چگونگی تهیه و مخابره

۴- فنون آشکار سازی و تفسیر داده های سنجش از دور

فعالیت یادگیری: انواع سکو ها و سنجنده ها را از یکدیگر باز شناخته و ویژگی های عکس های هوایی را توضیح دهد

فعالیت عملکردی: اطلاعات حاشیه عکس های هوایی را بخواند و فایل همراه با داده های ماهواره ای تشریح نماید

فصل سوم:

۱- تصاویر ماهواره لندست و اسپات

۲- تصاویر رادار

۳- حرارت سنجی و حرارت نگاری

۴- تصاویر رنگی کاذب

فعالیت یادگیری: تفاوت ها و اشتراک های داه های ماهواره ها را از نظر طیف ، پیکسل و اندازه ها توضیح دهد
فعالیت عملکردی: یک تصویر راداری را از تصاویر غیر فعال تشخیص داده و اطلاعات روی آنها را بخواند و توضیح دهد

فصل چهارم:

۱- تهیه نقشه های حرارتی و شناسایی آلودگی های حرارتی محیط

۲- مروری بر کاربردهای سنجش از دور در مسایل مختلف جغرافیایی

فعالیت یادگیری: نقشه های آلودگی را در طیف های مختلف مطالعه نماید و نقشه های حرارتی را توضیح دهد
فعالیت عملکردی: یک دسته بندی عملی از موضوعاتی که سنجش از دور در جغرافیا مورد بهره برداری قرار می دهد ارائه نماید

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

این درس توسط استاد متخصص سنجش از دور تدریس می شود . برای اطمینان از تحقق اهداف آن علاوه بر شیوه های مرسوم در تدریس ، از روش های فعال و امکانات فناوری می بایست استفاده شود . بخشی از آموخته های این درس توسط دانشجو پیگیری می شود و فعالیت های عملی در قالب انجام یک نمونه کار بر روی یک منطقه یا ناحیه مورد ارزیابی استاد قرار خواهد گرفت . در تدریس این درس می بایست ضمن بیان اصول و سنجش از دور مثال های آن را از شرایط ملموس نظیر وضعیت سنجش از دور ایران ارایه نماید

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

میدز ، پل (۱۳۷۷)، پردازش کامپیوتری سنجش از راه دور ، ترجمه محمد نجفی دیسفانی ، انتشارات سمت ، تهران

منبع فرعی:

۱. علیزاده ربیعی ، حسن (۱۳۷۴) سنجش از راه دور (اصول و کاربرد) انتشارات سمت ، تهران

۲. کوران، پل (۱۳۷۳)، اصول سنجش از دور، ترجمه رضا حائز، مرکز سنجش از دور، تهران

۳. زبیری، محمود و مجد علیرضا (۱۳۸۳) آشنایی با فن سنجش از دور و کاربرد در منابع طبیعی، انتشارات دانشگاه تهران، تهران

۴. لیلسلند، کی فر (۱۳۷۹) اصول و مبانی سنجش از دور، ترجمه و تدوین حمید المیران، سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح، تهران

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: ۳ نمره

ارزشیابی پوشه کار: ۷ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سایر نکات: این درس بدون گذراندن واحد عملی در کارگاه رایانه ای دانشگاه، نا تمام تلقی می شود و دانشگاه موظف است امکانات لازم را برای آموزش بخش عملی از نظر سخت افزاری و نرم افزاری فراهم نماید.

تدوین کننده: سیاوش شایان

سرفصل درس «فلسفه جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن:

اگر جغرافیا را علم شناسایی مشخصات مناطق و نواحی مختلف زمین و پراکندگی پدیده های گوناگون سطح زمین اعم از طبیعی و انسانی و بالاخره از روابط انسان و محیط که خود باعث بوجود آمدن پدیده های انسانی است و نیز از روابط متقابل پدیده های فوق بدانیم در درس فلسفه جغرافیا به مطالعه و بررسی دیدگاه ها و مکاتب جغرافیایی، اصول فلسفی علم جغرافیا، نظریه های جدید در قلمرو جغرافیا پرداخته می شود.

نام درس: به فارسی: فلسفه جغرافیا				مشخصات درس
به انگلیسی: Philosophy Of Geograpy				نوع درس: نظری ۲
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیشنیاز:
				نحوه تدریس:
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				
تغییر اندیشه‌ها و دیدگاه‌های جغرافیایی را در طول زمان بررسی کرده و نقاط مشترک بین آنها را تعیین و گزارش نماید.				
جایگاه نظریه‌های علم جغرافیا را نسبت به سایر علوم مقایسه کند				
				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
دیدگاه‌های مربوط به سیر تکاملی اندیشه های جغرافیا	سیر تکاملی اندیشه های جغرافیایی را بیان می کند	چگونگی و شرایط تکامل اندیشه ها را با دلایل اجتماعی گزارش میکند.	تأثیرات سیر تکامل اندیشه های جغرافیایی را در ایجاد دیدگاهها و نظریه های جدید اجتماعی تجزیه و تحلیل می کند.	
نظریه های جدید در جغرافیا	نظریه های جدید در جغرافیا را فهرست کند	محدودیت ها و مزایای نظریه ها را نسبت به هم مقایسه و تشریح نماید	با توجه به نظریه های جدید تنگناها و چالشهای علم جغرافیا را تجزیه و تحلیل کند	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. جغرافیا و مفاهیم جغرافیایی

۲. تحول تعاریف جغرافیا از نظرگاه جغرافیدانان

۳. تبیین فلسفی موضوع درس (تعریف از نظر مکتب‌ها و پارادایم‌های مختلف)

۴. تعیین قلمرو جغرافیا به عنوان یک علم بین رشته‌ای

فعالیت یادگیری:

دیدگاه غالب جغرافیایی در فضای علم جغرافیای کنونی را بررسی نماید

فعالیت عملکردی:

جایگاه علم جغرافیا را به عنوان یک علم بین رشته ای در میان رشته های مجاور تعیین نماید

فصل دوم:

۱. اصول فلسفی علم جغرافیا (علیت، تعمیم، رابطه، عاملیت، فاعل انسانی، اجتماع نقیضین)

۲. مفهوم فرهنگ در جغرافیا

فعالیت یادگیری:

مفاهیم اساسی فلسفی جغرافیا را توضیح دهد

فعالیت عملکردی:

زمینه های مشترک فرهنگی نواحی مختلف را مورد مقایسه قرار دهد

فصل سوم:

۱. مفاهیم جغرافیای ناحیه ای

۲. سهم عوامل محیط طبیعی و فرهنگ انسانی در علم جغرافیا

فعالیت یادگیری:

عوامل تعیین مرزهای یک ناحیه را بیان نماید

فعالیت عملکردی:

تاثیر عوامل محیط طبیعی و فرهنگ انسانی در تمایز نواحی مختلف را توضیح دهد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد جغرافیا در گرایش های انسانی تدریس می شود. برای درک مفاهیم پایه ای درس جغرافیا در این واحد درسی به اساتید پیشنهاد می شود که از چندین روش (تلفیقی) به منظور نیل به اهداف آموزشی بهره گیرند. باتوجه به ماهیت این

درس که موجب می‌شود مفاهیم بطور مستقیم ارائه شود باید تلاش شود که دانشجویان را با مطالب ارائه داده شده درگیر نمود. جستجو و مطالعه منابع مختلف و کسب اطلاعات جدید از مبانی ارائه شده ضروری است.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

۱- شکویی، حسین (۱۳۷۲) اندیشه‌های نو در فلسفه جغرافیا، جلد اول، تهران گیتاشناسی

منابع فرعی:

۱- بلانت، آلیسون و ویلس، جین (۱۳۸۸) دگر اندیشی در فلسفه جغرافیا، ترجمه حسین حاتمی‌نژاد، انتشارات دانشگاه تهران

۲- پوراحمد، احمد (۱۳۸۶) فلسفه و قلمرو جغرافیا، انتشارات دانشگاه تهران

۳- شبلینگ، ژاک (۱۳۷۷) جغرافیا چیست؟ ترجمه سیروس سهامی، مشهد، انتشارات محقق

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره ارزشیابی کتبی پایان ترم

ارزشیابی فرایند: ۲ نمره شرکت در فعالیت کلاسی

ارزیابی از پوشه کار: ۳ نمره ارائه گزارش‌های حاصل از جستجوهای دانشجویان

سایر نکات

تدوین کننده: مریم نادری

سرفصل درس «ژئومورفولوژی با تاکید بر ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن:

ژئو مورفولوژی علم مطالعه نحوه تشکیل و تکوین تحولات چهره خارجی زمین است که اساس آن را بررسی زمین شکلها (لندفرمها) تشکیل می دهد. دانش ژئو مورفولوژی، داده های اولیه مورد نیاز خود را از علومی مانند زمین شناسی، اقلیم شناسی

هیدرولوژی و منابع طبیعی دریافت کرده و آن را بر اساس دیدگاههای ژئو مورفولوژیک با یکدیگر ترکیب می کند تا سازوکار لندفرمها و نحوه و نرخ تحولات آنها را تفسیر کند و آینده آنها را پیش بینی نماید . آشنایی با مبانی این علم ، دانشجویان را توانا می کند تا ناهمواریها را تفسیر کرده و بخش های ناهمواریهای کتب درسی جغرافیای متوسطه را تدریس کنند . مطالعات ژئومورفولوژی دانشجویان را در درک چگونگی حفظ منابع طبیعی (خاک ، جنگل و.....)و محیط زیست یاری می دهد و زمینه رشد و آگاهی آنها را برای فعالیت در این رشته ایجاد می نماید.

نام درس: به فارسی: ژئومورفولوژی با تاکید بر ایران به انگلیسی: Geomorphology, Emphasis on Iran				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با بیان اهمیت و کاربرد علم ژئومورفولوژی ، رابطه علم ژئومورفولوژی را با سایر علوم تبیین و تاثیر کاربرد آن را در حفظ منابع زمینی را تشریح کند. فرآیندهای بیرونی و داخلی تغییر دهنده سطح زمین را توضیح دهد. تاثیر پدیده های ژئومورفولوژی را بر محیط زیست بیان نموده و واحدهای ژئومورفولوژی ایران و اثر انسان را توضیح و گزارش دهد. تاثیر حرکت آب بر سطح زمین را با نمونه های مشخص تبیین نماید.				نوع درس: نظری ۲
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیشنیاز:
				نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی:
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
ژئومورفولوژی و اثرات آن بر محیط زیست	علم ژئومورفولوژی و اهمیت آن را بیان می کند.	رابطه ژئومورفولوژی را با سایر علوم بحث میکند.	تاثیرات ژئومورفولوژی را بر محیط زیست با دلایل تجزیه و تحلیل می کند.	
فرآیندهای تغییر دهنده	انواع فرایندهای تغییر دهنده سطح زمین را توضیح دهد	چگونگی تاثیر فرایندها را با نمونه هایی در کشور بحث کند	چگونگی تاثیر این فرایندها بر محیط و راهکارهای مواجهه با آنها را تحلیل کند	
واحدهای ژئومورفولوژی ایران	واحدهای ژئومورفولوژی ایران را بر روی نقشه ایران نشان دهد	واحدهای ژئومورفولوژی ایران را با هم مقایسه کند و تفاوتها و شباهتها را بیان کند	توان محیطی واحدهای ژئومورفولوژیک ایران را تحلیل نماید	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول

۱. مقدمه (تعریف ، قلمرو و کاربرد)

۲. اهمیت و کاربرهای علم ژئومورفولوژی

۳. رابطه ژئومورفولوژی با علوم دیگر

۴. ساختمان زمین (لایه های تشکیل دهنده)

۵. مفاهیم (لیتوسفر- استنوسفر - فرسایش - لیتولوژی - تالوگ - دامنه - خط راس ...)

فعالیت یادگیری: ترسیم نمودار چگونگی ارتباط ژئومورفولوژی با علوم دیگر
فعالیت عملکردی: بررسی کاربردهای ژئومورفولوژی امور توسعه ای محیط و ارائه گزارش

فصل دوم

۱. فرایند های داخلی تغییر دهنده سطح زمین (کوهزایی - اپیر و ژنتیک - اروژنیک - چین خوردگیها - انواع چین ها - آتش فشان ها - ماده مذاب - اشکال حاصل از نفوذ ماده مذاب در داخل زمین - گسل ها - روراندگی ها

فعالیت یادگیری : تولید و ساخت ماکت هایی از چین ها - آتشفشانها - گسل ها و غیره...
فعالیت های عملکردی: تحقیق و مطالعه درباره گسل ها و روراندگی های ایران و تاثیرات آنها

فصل سوم

۱. فرایندهای بیرونی تغییر دهنده سطح زمین (هوا زدگی - فیزیکی و شیمیایی - بیولوژیکی - تشکیل خاک - دگرگونی - ناهمواریهای حاصل از اقلیم (بیابان - کارست....)

فعالیت یادگیری: بحث و بررسی چگونگی تشکیل غارهای کشور
فعالیت عملکردی: مقایسه دامنه های جنوبی و شمالی البرز از نظر فرآیندهای بیرونی تغییر دهنده سطح زمین و ارائه گزارش

فصل چهارم

۱. کلیاتی از واحدهای ژئومورفولوژی ایران (البرز ، زاگرس ، لوت ، کوههای منفرد مرکزی و کوههای مرکزی ، جلکه ها ، دشت ها ، ...)

فعالیت یادگیری: مقایسه واحد ژئومورفولوژیک البرز با زاگرس
فعالیت عملکردی : بررسی توان های محیطی واحدهای ژئومورفولوژی ایران

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

پیشنهاد می شود تدارک دیدن بازدید میدانی جهت تجربه مستقیم در طبیعت برای دانشجویان منجر به مشارکت و یادگیری عمیق و پایدار خواهد شد. استفاده از فیلم و ماکت های آموزشی به همراه روش تلفیقی تدریس جهت کسب دانسته ها و مهارت ها با تاکید بر روش های فعال تدریس از ضروریات بکارگیری راهبردهای شناختی و فراشناختی می

باشد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

دریو، ماکس (۱۳۷۰)، ژئومورفولوژی اقلیمی و دینامیک خارجی، ترجمه مقصود خیام، تبریز: انتشارات نیما

منبع فرعی:

- محمودی، ف (۱۳۷۶) ژئومورفولوژی ساختمانی، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور
- احمدی، ح (۱۳۷۸)، ژئومورفولوژی کاربردی، فرسایس آبی، جلد ۱. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- علایی طالقانی، محمود (۱۳۸۵)، ژئومورفولوژی ایران، انتشارات قومس

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره با ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت
ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول نرم داده می شود
ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد.

سایر نکات

تدوین کننده: سیاوش شایان

سرفصل درس « جغرافیای روستایی و عشایری ایران »

۱. معرفی درس و منطق آن:

مطالعه و شناخت روستا به عنوان کوچکترین واحد سیاسی سرزمین ها و شناسایی ویژگی های این واحد سیاسی و جمعیت آن، شامل ویژگی های کالبدی، اکولوژیکی، اجتماعی، اقتصادی و دستیابی به شناخت عمیق مسائل و تنگنای های حاکم بر آن ضروری است. در این واحد درسی با مفاهیم پایه ای جغرافیای روستایی به شناخت و درک از ویژگی های روستاهای ایران و نقش عوامل تاریخی در شکل گیری و پراکندگی های آنها پرداخته می شود. همچنین در این واحد درسی به منشأ، پراکندگی و سیر تحول زندگی عشایری در ایران توجه میشود.

مشخصات درس

نام درس: به فارسی: جغرافیای روستایی و عشایری با تاکید بر ایران

نوع درس: نظری ۲ تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:			
به انگلیسی: Rural and Nomadic Geography, Emphasis on Iran			
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: دلایل اهمیت مطالعه جغرافیای روستایی را بیان کرده و مدلی مفهومی از عوامل اثرگذار بر تغییرات اقتصادی و اجتماعی روستاهای ایران ارائه دهد. سیر تغییرات کوچ و زندگی عشایری را بررسی و با استناد به این مطالعه آینده این نوع جامعه را پیش‌بینی کرده و پیشنهادهایی برای حفظ نقش آن در اقتصاد کشور ارائه دهد.			
شایستگی اساسی:			
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
جغرافیای روستایی	اهمیت مطالعه جغرافیای روستایی را بیان نماید	تأثیرات محیط جغرافیای بر روند زندگی اقتصادی – اجتماعی روستائیان را تفسیر نماید	مدل مفهومی از عوامل اثرگذار بر تغییرات اقتصادی و اجتماعی روستا ارائه نماید
زندگی عشایری	مفهوم کوچ و زندگی عشایری را بیان کرده و مناطق کوچروی را بر روی نقشه نشان دهد	اثرات زندگی عشایری بر معیشت روستایی توضیح دهد	راهکارهایی برای بهبود زندگی عشایری و تأثیرات بیشتر آن بر اقتصاد کشور ارائه دهد
روستا و روابط آن با شهر	ارتباط زندگی احتمالی و اقتصادی روستا با شهر را بیان کند	عوامل تأثیرگذار بر روابط روستا با شهر را توضیح دهد	روابط شهر و روستا را در قالب یک شهر و روستا در محل زندگی بررسی و تحلیل کند

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. مقدمه (مفاهیم ، اصطلاحات و قلمرو جغرافیای روستایی)

۲. شالوده، دامنه و هدف های جغرافیای روستایی

۳. اهمیت مطالعات و روش بررسی در جغرافیای روستایی

۴. جغرافیای روستاها (موقعیت و عوامل موثر در نحوه استقرار سکونت گاه های روستایی)

فعالیت یادگیری: بحث در مورد یک فیلم یا یک مقاله در مورد نحوه استقرار سکونت گاه های روستایی

فعالیت عملکردی: تهیه گزارشی از عوامل جدید و تاثیر گذار (فناوری های نوین یا ارتباطات) بر استقرار سکونت گاه های روستایی در محیط نزدیک

فصل دوم:

۱. نقش عوامل جغرافیایی ، تاریخی و اقتصادی در پراگندگی و شکل یابی روستاهای ایران

۲. ویژگی های اجتماعی- اقتصادی روستاها

۳. دگرگونی های بنیادی مالکیتی در روستاهای کشور

۴. دگرگونی در منابع آب و اثرات آن در جامعه روستایی

۵. اهمیت کشاورزی و اثرات آن در اقتصاد روستا

فعالیت یادگیری:

عوامل شکل گیری روستاهای ایران با عوامل خالی از سکنه شدن آنها را مورد مطالعه و مقایسه قرار دهد

فعالیت عملکردی:

شبکه مفهومی از تاثیر آب بر دوام زندگی روستایی تهیه نماید

فصل سوم:

۱. انقلاب اسلامی و تاثیر آن بر جامعه روستایی ایران

۲. تعاریف و مفاهیم کوچ و کوچندگی و انواع آن

۳. منشا و سیر تحولات کوچندگی در ایران و جهان

۴. عوامل جغرافیایی و معیشت کوچندگی در ایران و جهان

۵. روابط شهر ، روستا و عشایر

۶. بررسی دیدگاه ها و سیاستها در زمینه کوچ و زندگی عشایری در جمهوری اسلامی ایران

فعالیت یادگیری:

نقش فعالیت‌های عشایری در اقتصاد کشور را بررسی و آن را با شرایط کنونی مقایسه نماید

فعالیت عملکردی:-----

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد جغرافیا در گرایش‌های انسانی تدریس می‌شود. برای تحقق اهداف درس استفاده از روش‌های فعال و امکانات فناوری مناسب است. مشارکت دانشجویان در ارائه مطالب درسی برای دستیابی به مفاهیم پایه‌ای مناسب است. استفاده از پرسش‌های پیگیر و ارائه مطالب با تحلیل سوال و جواب‌ها برای درک عمیق مطالب پیشنهاد می‌شود. ارائه گزارش توسط دانشجویان از نحوه استقرار یک سکونت‌گاه روستایی در دهه‌های اخیر سبب تعمیق مطالب می‌شود.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

۱- مهدوی، مسعود (۱۳۸۰): مقدمه‌ای بر جغرافیای روستایی ایران؛ سمت

منابع فرعی:

۱- حسینی‌ابری، سیدحسن (۱۳۸۰) مدخلی بر جغرافیای روستایی ایران، انتشارات دانشگاه اصفهان

۲- سعیدی، عباس (۱۳۷۷): مبانی جغرافیای روستایی؛ سمت

۳- فشارکی، پریدخت (۱۳۷۸) جغرافیای روستایی، تهران، انتشارات دانشگاه آزاد

۴- مشیری، رحیم (۱۳۸۷) جغرافیای کوچ نشینی؛ سمت

۵- امان‌الهی بهاروند، سکندر (۱۳۶۰) کوچ نشینی در ایران؛ نشر کتاب

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره ارزشیابی کتبی پایان ترم

ارزشیابی فرایند: ۲ نمره شرکت در فعالیت کلاسی

ارزیابی از پوشه کار: ۳ نمره ارائه گزارش ناشی از فعالیت‌های تعیین شده در کلاس

سایر نکات

تدوین کننده: مریم نادری

سرفصل درس « جغرافیای سیاسی با تاکید بر ایران »

۱. معرفی درس و منطق آن :

جغرافیای سیاسی شاخه ای از علم جغرافیاست که تاثیر پذیری و تاثیر گذاری سیاست و قدرت در محیط جغرافیایی و به بیان دیگر تاثیر تصمیمات سیاسی در محیط جغرافیایی را مورد کاوش و بررسی قرار می دهد . آگاهی دانشجویان به این مفاهیم و علی الخصوص موقعیت مهم و با ارزش ایران در جنوب غربی آسیا دیدگاه نوین علمی برای آنها ایجاد می کند .

نام درس: به فارسی: جغرافیای سیاسی با تاکید بر ایران				مشخصات درس
به انگلیسی: Political Geography, Emphasis on Iran				نوع درس: نظری
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیشنیاز: نحوه تدریس:
با مطالعه ماهیت و قلمرو جغرافیای سیاسی ، شکل ، وسعت ، موقع جغرافیایی ، ناهموازی و منابع استراتژیک را به عنوان ویژگی سیاسی کشورها تحلیل نمایدوانواع مرزهای سیاسی : (خشکی و آبی) را تفکیک نماید . دیدگاههای ژئوپلتیکی را تشریح و تفاوت جغرافیای سیاسی را با ژئوپلتیک را بیان نماید . ضمن مقایسه تاریخی نقشه های سیاسی ایران علت وجودی ایران به صورت یک دولت مدرن و واحد را گزارش نماید و عوامل وحدت بخش و تفرقه انداز ملی رادر ایران بررسی نماید . اختلافات مرزی خشکی و دریایی ایران با همسایگانش (با تاکید بر رودهای مرزی) را تفسیر و مبانی جغرافیایی سیاست خارجی ایرانی را تبیین نماید .				شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
کار آمدمی و کار آیی یکی از نظریات ژئوپلتیکی را استدلال نماید .	تفاوت بین جغرافیای سیاسی و ژئوپلتیک را توضیح دهد .	انواع دیدگاهها و نظریات ژئوپلتیکی و جغرافیای سیاسی را	دیدگاهها و نظریات ژئوپلتیکی و جغرافیای	

	سیاسی	بیان کند .		
	ویژگی های سیاسی کشورها	ویژگی های سیاسی کشورها را بیان کند .	کشورها را با توجه به شکل وسعت ،موقع جغرافیایی ،ناهمواری و منابع استراتژیک شناسایی کند .	بعضی از کشورها را با توجه به شکل وسعت ،موقع جغرافیایی ،ناهمواری و منابع استراتژیک با یکدیگر مقایسه کند .
	نقشه های سیاسی ایران	ویژگی های نقشه های سیاسی ایران را در قرون مختلف بیان کند .	نقشه های سیاسی ایران را در قرون مختلف با یکدیگر مقایسه کند .	یکی از نقشه های سیاسی ایران را با توجه به حوادث سیاسی زمان تحلیل کند .(مانند تغییر نقشه سیاسی ایران بعد از عهد نامه ترکمانچای و گلستان در زمان قاجاریه)
	اختلافات مرزی ایران و همسایگانش	مرزهای سیاسی ایران و همسایگانش را شناسایی کند .	علت اختلافات ایران بر سر مرزهای سیاسی با همسایگانش را توضیح دهد.	راهکارهایی برای حل این مناقشات پیشنهاد نماید .

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

کلیات ماهیت و قلمرو جغرافیای سیاسی

- ریخت شناسی سیاسی کشورها :

- شکل

- وسعت

- موقع جغرافیایی

- ناهمواری

- منابع استراتژیک

فعالیت های یادگیری :مطالعه کلیات ومفاهیم جغرافیای سیاسی ، شناسایی کشورها با توجه به شکل وسعت ،موقع جغرافیایی ،ناهمواری و منابع استراتژیک .

فعالیت های عملکردی : مشاهده و یافتن کشورهای مختلف با توجه به ویژگیهای آنان در سطح نقشه اطلس جهان .

فصل دوم :

پیدایش نظام دولت به معنای امروزی

- ساختار درونی دولت :

الف) خصوصیات سرزمین

ب) خصوصیات ملی

- واحدهای اداری داخلی

فعالیت های یادگیری : شناسایی خصوصیات سرزمینی و ملی یک کشور ، بررسی تقسیمات کشوری و یا واحدهای اداری داخلی با توجه به ویژگیهای آن .

فعالیت های عملکردی :)

فصل سوم :

مرزها

- تعریف مرز

- انواع مرزهای خشکی

- انواع مرزهای آبی (دریای سرزمینی ، خط تالوگ ، خط منصف)

فعالیت های یادگیری : مطالعه مفاهیم مرز و انواع آن ، پیدا کردن مصادیق انواع مرز در بین کشورهای جهان
فعالیت های عملکردی : تعیین انواع مرزها در نقشه اطلس جهان ، تهیه جداولی از کشورها و نوع مرزبندی آنها .

فصل چهارم :

ژئوپلتیک

- دیدگاههای ژئوپلتیکی :

- مکیندر

- هاوس هوفر

- آلفرد ماهان

- اسپایکمن

تفاوت جغرافیای سیاسی و ژئوپلتیک

فعالیت های یادگیری : طراحی یک نمونه فعالیت بر اساس یکی از دیدگاه های ژئوپلتیکی در سطح جهان ، بیان تفاوت جغرافیای سیاسی و ژئوپلتیک و پیدا کردن مصادیق آن در جهان و ایران

فعالیت های عملکردی : تهیه جدول مقایسه ای نظریه ها در زمینه مسائل ژئوپلتیک جهان ، بررسی یکی از وقایع جهانی با

توجه به دو نظر از دیدگاه های ژئوپلیتیک .

فصل پنجم :

جغرافیای سیاسی ایران :

- علت وجودی ایران به صورت یک دولت مدرن و واحد

- بررسی تاریخی نقشه سیاسی ایران

- ساختار درونی : پایتخت ، واحدهای سیاسی داخلی ، مناطق فرهنگی

- ساختار ملی : بررسی عوامل وحدت بخش و تفرقه انداز ملی

فعالیت های یادگیری : مطالعه علل وجودی ایران به عنوان یک دولت مدرن ، بررسی عوامل درونی ساختار ، و عوامل وحدت بخش در ایران .

فعالیت های عملکردی : مقایسه نقشه های سیاسی ایران در طول تاریخ .

فصل ششم :

مبانی جغرافیایی سیاست خارجی ایرانی

- مرزهای سیاسی ، اختلافات مرزی خشکی و دریایی با همسایگان (با تاکید بر رودهای مرزی)

- مرزهای دریایی ایران (خلیج فارس ، دریای عمان ، دریای خزر)

- مبانی جغرافیایی سیاست خارجی ایرانی

فعالیت های یادگیری : بررسی و مطالعه مسیر عبور یک رودخانه به عنوان یک مناقشه سیاسی ، اهمیت دریای سرزمینی و تاثیر آن بر روابط ایران با کشورهای همسایه اش ، بررسی مبانی جغرافیایی سیاست خارجی ایرانی .

فعالیت های عملکردی : با توجه به نقشه ایران اختلاف بین کشورمان با یکی از کشورهای همسایه بر سر یک رودخانه مرزی را تبیین کند .

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد متخصص جغرافیای سیاسی تدریس می شود . با توجه به اهمیت مسائل سیاسی خاورمیانه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده در کلاس و نیز شیوه مشارکتی در انجام فعالیت های عملی برای درک عمیق تر ضروری می باشد . در این درس ضمن بیان دیدگاهها و بررسی اطلس سیاسی جهان ، با مثال هایی از مناقشات قرن معاصر و بررسی جنگهای اخیر ایران بر سر اختلافات مرزی رودخانه ها شرایط ملموسی را برای تدریس بوجود آورید .

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

میر حیدر، دره (۱۳۶۵)، اصول و مبانی جغرافیای سیاسی: تهران، انتشارات پیام نور.

منابع فرعی :

۱. مجتهد زاده، پیروز (۱۳۸۱). جغرافیای سیاسی و سیاست جغرافیایی: تهران، سمت.

۲. حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۱). جغرافیای سیاسی ایران: تهران، سمت

۳- عزتی، عزت الله (۱۳۸۰). ژئوپلتیک در قرن بیست و یک: انتشارات سمت

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۲ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۳ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود .

تدوین کننده: نازیلا ملک محمودی

سرفصل درس « کار توگرافی و تهیه نقشه های موضوعی »

۱. معرفی درس و منطق آن:

به علم و هنر ترسیم نقشه های زمین، نقشه نگاری یا کار توگرافی گفته می شود . مراحلی که از برداشتن مینیوفتوگرام تا ترسیم همانترسیم و چاپ نقشه است، کار توگرافی میگویند. در واقع تهیه نقشه ها از یک منطقه شامل دو گروه فعالیت مجزا است. یکی جمع آوری اطلاعات توسط مهندسی نقشه برداری و دیگری ترسیم نقشه بر اساس آن اطلاعات که کار توگرافی است. اطلاعاتی که توسط نقشه برداران گردآور می گردد برای هم مقابلاستفاده نیست و این کار توگرافی است که این داده ها را به یکدیگر می پیونداند و به نقشه ها می گوید و با و مطلوب تبدیل می کند . کار توگرافی شامل تنظیم پیش نویس، ترسیم اطلاعات، استفاده از نقشه ها و مدار کمر بوطه، انتخاب شبکه، تعیین علائم و نوشتن آنها، هماهنگی اطلاعات موجود در نقشه، طراحی اطلاعات حاشیه نقشه، انتخاب و شترسیم و چاپ و تکثیر آن می شود .

مشخصات درس	نام درس به فارسی: کار توگرافی و تهیه نقشه های موضوعی
نوع درس: نظری ۱ عملی ۱	به انگلیسی: Cartography and Thematic Maps
تعداد واحد: ۲	اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
زمان درس: ۴۸ ساعت	با شناخت اصول حاکم بر تهیه نقشه های مختلف ، سیستم های بنیادین تهیه نقشه را تحلیل و تبیین نماید.
پیش نیاز: نقشه خوانی	نقشه یک منطقه جغرافیایی را با توجه به نقشه های پایه ، تغییر مقیاس داده و ترسیم نماید
نحوه تدریس:	

				شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
خطوط ساده (شبکه قائم الزاویه) برای یک نقشه جغرافیایی ترسیم نماید	نحوه استفاده از ابزارها را توضیح دهد	ابزارهای نقشه کشی را فهرست نماید	اصطلاحات نقشه کشی	
یک نقشه توپوگرافی را تبدیل مقیاس نموده و از آن یک نقشه موضوعی تهیه نماید	کاربرد نقشه های موضوعی و انواع نمودارها و گراف ها را در مطالعات جغرافیایی تفسیر و تشریح نماید	سابقه تاریخی و اهمیت نقشه در جغرافیا را بیان نماید	فنون و ابزارهای نقشه کشی	
برای نقشه ی تغییر مقیاس یافته ترسیمی ، سیستم تصویری تعیین نماید	سیستم های تصویری را با یکدیگر مقایسه کرده و مزایای هر یک را بیان نماید	سیستم های تصویری نقشه ها را فهرست نماید	سیستم های تصویری در نقشه	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

تعاریف و مفاهیم پایه نقشه و کیفیت آن از دیدگاه کارتوگرافی
 طبقه بندی نقشه ها از نظر کار توگرافی و تاریخچه کارتوگرافی
 فعالیت یادگیری: انواع نقشه های جغرافیایی را معرفی نماید
 فعالیت عملکردی: از بین نقشه های موجود یک نقشه توپوگرافی انتخاب نماید

فصل دوم:

اصول بنیادین کارتوگرافی شامل: مقیاس ، سیستم تصویر ، تعمیم و گویا کردن نقشه
 اصول طراحی و تهیه نقشه
 فعالیت یادگیری: سیستم های تصویری را معرفی نماید
 فعالیت عملکردی: اصول تغییر مقیاس بر روی نقشه انتخابی را اجرا نماید

فصل سوم:

لوازم و ابزار ترسیم نقشه
 ترتیب و تکنیک در ترسیم نقشه
 فعالیت یادگیری: ابزار ترسیم را معرفی نماید
 فعالیت عملکردی: تکنیک های ترسیم را در تبدیل مقیاس نقشه انتخابی اجرا نماید

فصل چهارم:

نوشتن اسامی و تکنیک آن

انواع نقشه های جغرافیایی

آشنایی با نرم افزار های کارتوگرافی (سورفر ، اتوکد،....)

فعالیت یادگیری: طرز کار برخی از نرم افزار های کارتوگرافی را توضیح دهد

فعالیت عملکردی: یک نقشه موضوعی تهیه کرده و آن را تشریح کند

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد متخصص کارتوگرافی یا جغرافیدان مسلط به این فن تدریس می شود . برای اطمینان از تحقق اهداف آن شیوه تدریس این درس تماما روش فعال بوده و در صورت وجود امکان در کارگاه جغرافیا اجرا می شود. بخشی از آموخته های این درس توسط دانشجو پیگیری می شود و فعالیت هادر قالب انجام یک نمونه اجرای عملی ترسیم نقشه مورد ارزیابی استاد قرار خواهد گرفت . در تدریس این درس می بایست ضمن بیان مبانی نظری به ارزشهای این مهارت در آموزش جغرافیا تاکید شود

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

زاهدی ، مجید (۱۳۸۱) ، کارتوگرافی ، تهران ، انتشارات سمت

منبع فرعی:

۱- دانشور ، هوشنگ (۱۳۷۰)، کارتوگرافی، تهران ، سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح

۲- مقیمی ، سید جعفر و همراه ،مجید (۱۳۷۰)، کارتوگرافی ، تهران ، انتشارات گیتا شناسی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: ۳ نمره

ارزیابی پوشه کار: ۷نمره

سایر نکات

تدوین کننده: مهدی چوبینه

سرفصل درس « جغرافیای خاکها با تاکید بر ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن:

در این درس به چگونگی تشکیل خاک و فرسایش آن و طبقه بندی خاک ها پرداخته شده است. با توجه به اینکه خاک به عنوان مهمترین منابع طبیعی نقش به سزائی در تولید مواد غذایی موجودات زنده دارد و تشکیل یک سانتیمتر خاک نیازمند صدها سال زمان می باشد از اهمیت خاصی برخوردار است.

انسان در تغییر و تکامل خاک نقش مهمی را ایفا می کند انسان از طریق کشاورزی نامناسب، شخم بی رویه ، چرای مفرط دام، قطع درختان ، فشار بیش از حد به خاک و.... حاصلخیزی خاک را مخاطره انداخته است. به همین دلیل تربیت معلمان و دانش آموزان آگاه به اهمیت خاک و تاثیر آن در زندگی روزمره و توسعه پایدار و جلوگیری از فرسایش بی رویه خاک و حفظ خاک به عنوان یک منبع طبیعی حیاتی نیاز به این واحد درسی را اجتناب ناپذیر می نماید.

نام درس: به فارسی: جغرافیا ی خاک ها با تاکید بر ایران به انگلیسی: Pedogeography, Emphasis on Iran				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن تشریح چگونگی تشکیل خاک ، افق های خاک و خصوصیات آنها را با رسم شکل نمایش دهد و چگونگی ارزیابی فرسایش خاک را از طریق مدل های مختلف تشریح نماید. با بیان طبقه بندی خاک ها بر اساس سیستم ها ، خاک های ایران و ویژگی ها و پراکندگی آنها را مورد بحث قرار دهد. مسائل و موضوعات چگونگی حفاظت از خاک را تجزیه و تحلیل کند.				نوع درس: نظری ۲
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیشنیاز:
				نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
افق های خاک و ویژگی های آن	افق های مختلف خاک ها را با رسم شکل نشان می دهد	چگونگی تشکیل افق های خاک ویژگی های آن را تفسیر می کند.	ویژگی های خاک های مناطق ایران و تاثیرات بر وضعیت اقتصادی ایران را تفسیر کند.	
حفاظت خاک	راههای حفاظت خاک را بیان کند	چگونگی استفاده بهینه از خاکها را بحث کند	چگونگی حفظ خاک را در نقاط مختلف ایران را با ارائه راهکارهایی تجزیه و تحلیل کند	
طبقه بندی خاکها	انواع خاکها را بر اساس یک معیار معین طبقه بندی کند	خاکها را از نظر حاصلخیزی با هم مقایسه کند	از نقشه های قابایت اراضی منطقه خود دسته بندی خاکها را بررسی کند و توضیح دهد	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول

۱. تعاریف ، مفاهیم و اصطلاحات در جغرافیای خاک

۲. افق های خاک

۳. مواد تشکیل دهنده

۴. خواص فیزیک و شیمیایی خاک ها

۵. چگونگی تشکیل خاک ها(فرایندهای خاک ساز)

فعالیت یادگیری : با رسم شکل افق های مختلف خاک را نشان دهد.
فعالیت عملکردی: چگونگی تشکیل خاک در مناطق کشور (منطقه خشک و مرطوب) را تحلیل کند.

فصل دوم

۱. تغییرات و فرسایش خاک

۲. آشنایی با مدل های ارزیابی فرسایش خاک (مدل امپسیاک، پسیاک ، FAO و)

۳. طبقه بندی خاک در سیستم USPA

۴. طبقه بندی خاک ها در سیستم CPCS

فعالیت یادگیری: چگونگی فرسایش خاک و عوامل موثر بر فرسایش خاک را بحث کند.
فعالیت عملکردی: چگونگی ارزیابی فرسایش خاک با مدل ام پسیاک را تجزیه و تحلیل کند.

فصل سوم

۱. پراکندگی خاک های جهان

۲. پراکندگی خاک های ایران (خاک های مناطق خشک و نیمه خشک - خاک های مناطق کوهستانی - خاک های سواحل شمال و جنوب)

۳. مسائل مربوط به بهره برداری از خاک های ایران

۴. روش های حفاظت و بهره برداری منابع خاک

فعالیت یادگیری : ویژگی خاک های مناطق مختلف ایران را با هم مقایسه کند.
فعالیت عملکردی: مسائل و چالش بهره برداری از خاک های ایران را تجزیه و تحلیل کند و راهکارهای راهبردی ارائه دهد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد جغرافیا در گرایش های طبیعی تدریس می شود. نمایش پوستر و نمایش فیلم در تدریس این درس می تواند به یادگیری آن کمک کند. همچنین بازدیدهای میدانی از مناطق مختلف مثل دامنه های جنوبی البرز و دامنه های شمالی البرز در فهم چگونگی فرایند خاک بسیار مهم است. همچنین استفاده از نقشه های خاک می تواند در درک تاثیرات عوامل آب و هوایی در تشکیل خاک را برای دانشجویان قابل استفاده باشد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

منابع اصلی:

۱- رامشت ، محمد حسین (۱۳۸۳) ، جغرافیای خاکها ، اصفان : انتشارات دانشگاه اصفهان

منبع فرعی:

۱. کردوانی ، پرویز (۱۳۸۲) ، جغرافیای خاکها ، تهران : انتشارات دانشگاه تهران

۲. بنایی ، محمد حسن ، مومنی ، عزیز و بردی ، بای (۱۳۸۳) خاک های ایران ، تهران: وزارت جهاد کشاورزی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره با ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت

ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول نرم داده می شود

ارزیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق میگیرد .

سایر نکات

تدوین کننده: پرویز انصاری راد

سرفصل درس « ژئوتوریسم با تاکید بر ایران»

ژئوتوریسم با تاکید بر ایران

۱. معرفی درس و منطق آن:

در این درس، مقولهٔ توریسم از دید جغرافیا مورد بررسی قرار می گیرد. با توجه به اینکه ویژه بودن یک مکان (مثل یک ساحل شنی آفتابی، آبشار، روستای پلکانی)، به موقعیت جغرافیای آن مکان مربوط است، ارتباط مهمی بین جغرافیا و توریسم وجود دارد. جغرافیا و توریسم به دو طریق با هم در ارتباط هستند، اول اینکه ویژه بودن یک محل، می تواند به جلب توریست کمک کند و هدف مطالعات جغرافیایی تلاش برای درک علل ویژگی محل است؛ دوم اینکه توریسم، خود به عنوان یک عامل تغییر، در حال تبدیل شدن به یک عنصر پر اهمیت در ویژه بودن یک مکان و یک متغیر مهم در مطالعات جغرافیایی است. آشنایی دانشجویان با مفاهیم توریسم منجر به شناخت پتانسیل های موجود در کشور شده ، و موجب می شود که حراست از این عوامل را جزء وظایف و تعهداتشان بدانند . عواملی که می توانند چشم اندازهای جدید و

متفاوت فرهنگی، سیاسی، اقتصادی در کشور ایجاد کنند.

مشخصات درس			
نام درس: به فارسی: ژئوتوریسم با تاکید بر ایران به انگلیسی: Geotourism ,Emphasis on Iran			
نوع درس: نظری			
تعداد واحد: ۲			
زمان درس: ۳۲ ساعت			
پیش نیاز:			
نحوه تدریس:			
شایستگی اساسی:			
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:			
دانشجویان با فراگیری مفاهیم، دیدگاهها و اهمیت گردشگری، اهمیت گردشگری در بهره وری های اقتصادی و توسعه منطقه ای را تبیین خواهند نمود و با شناخت پتانسیل های گردشگری با توجه به ویژگی های مکانی - فضایی، فضاهای جغرافیایی را تحلیل و گزارش می نمایند.			
با شناخت جاذبه های مناطق شهری و روستایی و جریانهای عرضه و تقاضا به ارائه روشها و مدلهایی برای توسعه گردشگری خواهند پرداخت.			
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
اهمیت گردشگری در بهره وری اقتصادی و توسعه منطقه ای .	تاثیرات مثبت و منفی گردشگری را بر یک منطقه بیان می کند .	تاثیرات مثبت و منفی گردشگری را در یک منطقه مقایسه می کند .	راهکارهایی برای تاثیرگذاری مثبت فعالیت گردشگری در یک منطقه پیشنهاد می کند .
جاذبه های گردشگری مناطق شهری و روستایی ایران	جاذبه های گردشگری مناطق شهری و روستایی ایران را بیان می کند .	پتانسیلها و محدودیتهای گردشگری مناطق شهری و روستایی ایران را شناسایی می کند .	برای منطقه زندگی خود جاذبه های گردشگری را استخراج و فهرست کند

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

مقدمه

- کلیات ماهیت مفاهیم و قلمرو ژئوتوریسم، تاریخچه گردشگری در جهان و ایران .

فعالیت های یادگیری: مطالعه کلیات و مفاهیم جغرافیای گردشگری، بررسی تاریخچه ایرانگردی و جهانگردی در ایران و جهان .
فعالیت های عملکردی: تهیه فهرستی از جاذبه های گردشگری بر حسب: فرهنگی، مذهبی، طبیعی، باستان شناختی از منطقه زندگی دانشجو.

فصل دوم :

عوامل موثر در ژئوتوریسم

- نقش در آمد خانوار در رشد گردشگری
- گذران اوقات فراغت و رشد گردشگری
- نقش ارتباطات و حمل و نقل در رشد گردشگری
- نقش زیر ساختهای منطقه ای در رشد ژئوتوریسم

-فعالیت های یادگیری : شناسایی در آمد خانواده ها و نوع گذراندن اوقات فراغت در ایران ، بررسی نقش ارتباطات ، حمل و نقل و زیر ساختها در رشد گردشگری.

-فعالیت های عملکردی : ترسیم جدول اختصاص هزینه خانوار به اوقات فراغت در سبد خانوار ،بررسی انواع گذران اوقات فراغت در بین خانواده های ایرانی ،

فصل سوم :

انواع گردشگری بر اساس جاذبه ها

- طبیعت گردی
- فرهنگی
- تفریحی و ورزشی
- علمی و درمانی
- فعالیت های یادگیری : مطالعه انواع گردشگری براساس جاذبه ها و مفاهیم و انواع آن ، پیدا کردن مصادیق انواع گردشگری در ایران .
- فعالیت های عملکردی : ترسیم جدول بر اساس انواع گردشگری و مصادیق آن در مناطق مختلف گردشگری .

فصل چهارم :

اقتصاد گردشگری

- سرمایه گذاری و رشد گردشگری
- اشتغال و در آمد فضایی و رشد گردشگری

فعالیت های یادگیری : بررسی سرمایه گذاری در بخش گردشگری و باز تاب آن در منطقه مورد نظر .

تحلیل و بررسی اشتغال و در آمد بر رشد گردشگری .

فعالیت های عملکردی : تهیه جدول مقایسه ای در آمدهای گردشگری در سال های متفاوت در ایران ، بررسی موردی اشتغال و در آمد در یکی از مناطق فعال گردشگری در ایران .

فصل پنجم :

اثرات گردشگری

-اثرات اقتصادی گردشگری بر مکان های گردشگری

-اثرات فرهنگی گردشگری بر جامعه میزبان

- اثرات مثبت گردشگری بر جامعه میزبان و مهمان

- اثرات منفی گردشگری بر جامعه میزبان و مهمان

-

-فعالیت های یادگیری :مطالعه اثرات اقتصادی و فرهنگی گردشگری بر مکان های گردشگری و جوامع میزبان ، بررسی اثرات

مثبت و منفی گردشگری بر جامعه میزبان و مهمان

فعالیت های عملکردی :تحلیل و مطالعه موردی اثرات اقتصادی و فرهنگی گردشگری بر مکان های گردشگری ، طراحی و

بررسی اثرات مثبت و منفی گردشگری بر جامعه میزبان و مهمان

فصل ششم :

محیط زیست و ژئوتوریسم

فعالیت های یادگیری : بررسی تاثیرات مثبت و منفی گردشگری در محیط زیست

فعالیت های عملکردی : تحلیل اثرات مثبت و منفی گردشگری در محیط زیست یک منطقه خاص

فصل هفتم :

آینده نگری و برنامه ریزی برای رشد ژئوتوریسم در نواحی شهری و روستایی ایران

فعالیت های یادگیری : مطالعه و طراحی یک برنامه برای رشد گردشگری در نواحی شهری و روستایی ایران

فعالیت های عملکردی :مطالعه موردی و طراحی یک برنامه گردشگری در یک ناحیه شهری یا روستایی ایران

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم در مباحث نظری به

همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی در انجام فعالیت های عملی برای

درک عمیق تر است یکی از این موارد تنوع جاذبه های ژئوتوریستی در ایران است که مشاهده آن ها می تواند در درک بهتر

مفاهیم درس تاثیر گذار باشد لذا ارائه درس به صورت سمعی و بصری و استفاده از وسایل کمک آموزشی برای ارائه فیلم ،

اسلاید و power point از فضاهای متنوع گردشگری ایران ، در آموزش مطلوب درس موثر خواهد بود .

این درس دارای ۳ تا ۵روز سفر علمی همراه با گزارش سفروکار پژوهشی میدانی در یکی از نواحی گردشگری ایران می باشد .

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

پاپلی یزدی، محمد حسین؛ سقایی، مهدی(۱۳۸۵). گردشگری (ماهیت ،مفاهیم)تهران. سمت

معصومی ،مسعود(۱۳۸۵). ماهیت گردشگری ابعاد اقتصادی ، فرهنگیگردشگری:تهران. پیک کوثر

منابع فرعی :

قره نژاد، حسن(۱۳۸۶).مقدمه ای بر توسعه گردشگری و مهمانپذیری: دانشگاه آزادنجف آباد

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۲ نمره
ارزیابی حضور وارائه گزارش کامل از برنامه بازدید علمی ۳ تا ۵ روزه از یکی از نقاط گردشگری ایران ۳ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود .

تدوین کننده: نازیا ملک محمودی

سرفصل درس «متون تخصصی جغرافیا»:

۱. معرفی درس و منطق آن:

طی سالیان اخیر به دلایل مختلف علمی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی، زبان انگلیسی تبدیل به وسیله ارتباط مردمانی از فرهنگها و ملیت های متفاوت شده است. امروزه زبان انگلیسی در فعالیتهای مالی، تجاری، آموزشی، پژوهشی و علمی سراسر جهان به عنوان ابزار اصلی انتقال مفاهیم به کار گرفته می شود، در دنیای امروز، اگر بخواهید در هر رشته ای تحصیل کنید یا مدیری موفق باشید، دانستن زبان انگلیسی برایتان یک ضرورت به شمار می آید چرا که در آن صورت می توانید در تجربیاتی که دیگر مردم دنیا بدست آورده اند سهیم شوید و در ارتباطی تنگاتنگ با آنان، دانش خود را به روز نگه دارید.

آگاهی دانشجویان از اصطلاحات و مفاهیم جغرافیایی به زبان انگلیسی باعث می شود که بتوانند در پژوهش ها و تحقیقات علمی خود از مرجع به زبان اصلی استفاده کرده ،و از آن جایی که زبان انگلیسی، زبان علم است و آموزش رشته های مختلف در سطوح عالی و تولید علم به زبان انگلیسی صورت می گیرد در فراگیری سایر دروس هم به آنها کمک میکند زیرا در سرفصل های این درس هر دو گرایش جغرافیای طبیعی و انسانی به زبان اصلی در نظر گرفته شده است . تربیت معلمانی ، آشنا با زبان انگلیسی یکی از توانمندیهای آنان محسوب می گردد.

مشخصات درس	نام درس: به فارسی: متون تخصصی به زبان انگلیسی
نوع درس: نظری	Geographic Texts in English به انگلیسی:
تعداد واحد: ۲	<u>اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود</u>
زمان درس: ۳۲ ساعت	با مطالعه لغات و اصطلاحات جغرافیای طبیعی بتواند یک متن انگلیسی جغرافیای طبیعی را به زبان روان ترجمه کند.
پیش نیاز:	با مطالعه لغات و اصطلاحات جغرافیای انسانی بتواند یک متن انگلیسی تخصصی جغرافیای انسانی را به زبان
نحوه تدریس:	

روان ترجمه کند.				شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک	
مفهوم کلی کلمات را در جمله تحلیل کند .	کاربرد هر کلمه ای را در جمله بشناسد	کلمات و اصطلاحات جغرافیای طبیعی را ترجمه کند .	اصطلاحات و مفاهیم جغرافیای طبیعی	
مفهوم کلی کلمات را در جمله تحلیل کند .	کاربرد هر کلمه ای را در جمله بشناسد .	کلمات و اصطلاحات جغرافیای انسانی را ترجمه کند .	اصطلاحات و مفاهیم جغرافیای انسانی	

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن -

فصل اول :

جغرافیای طبیعی

اصطلاحات و لغات مرتبط به مفاهیمی چون موقع زمین در فضا، اشکال عمده سطح زمین، فرسایش، انرژی خورشید و حرارت رطوبت و بارش، خاک و پوشش گیاهی و آلودگی‌های محیط زیست .

فعالیت‌های یادگیری: دسته‌بندی مفاهیم و آموزش اصطلاحات و لغات اختصاصی آن به زبان انگلیسی

فعالیت‌های عملکردی: تهیه متن‌های مختلف جغرافیای طبیعی و ترجمه روان آن (مرتبط با مفاهیم تدریس شده) توسط دانشجویان .

فصل دوم :

جغرافیای انسانی

اصطلاحات و لغات مرتبط به مفاهیمی چون توزیع جمعیت در جهان، حرکات مهاجرتی در دنیا، جغرافیای کشاورزی، جغرافیای صنعتی، جغرافیای روستایی، جغرافیا شهری، ساختار درونی شهر و جغرافیای گردشگری .

فعالیت‌های یادگیری: دسته‌بندی مفاهیم و آموزش اصطلاحات و لغات اختصاصی آن به زبان انگلیسی

فعالیت‌های عملکردی: تهیه متن‌های مختلف جغرافیای انسانی و ترجمه روان آن (مرتبط با مفاهیم تدریس شده) توسط دانشجویان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد متخصص جغرافیا در گرایش‌های طبیعی یا انسانی تدریس می‌شود. برای جلب توجه دانشجویان سعی شود متون جذابی انتخاب گردد و دانشجویان در فعالیت‌های عملی متون کاربردی در ارتباط با رشته تحصیلی‌شان را برای ترجمه انتخاب کنند .

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی :

(۱) گودرزی نژاد، شاپور؛ عسجدی، مینو (۱۳۸۸). ترجمه توحیدی، فرهاد. راهنمای انگلیسی برای دانشجویان جغرافیای طبیعی: ارومیه. نشر آذربایجان غربی .

(۲) عسجدی، مینو (۱۳۹۰). متون جغرافیای انسانی به زبان انگلیسی: انتشارات دانشگاه پیام. چاپ یازدهم

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۲ نمره

ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود

تدوین کننده: نازیا ملک محمودی

سرفصل درس «روش ها و فنون میدانی در جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن:

زمین و طبیعت آزمایشگاه جغرافیاست. در این آزمایشگاه است که قوانین و نظریه های جغرافیایی شکل می گیرند و آزموده می شوند. مشاهده مستقیم، به عنوان یک منبع عمده اطلاعات در تاریخ علم جغرافیا ریشه ای عمیق دارد از طرف دیگر بعضی از مسائل تحقیقاتی جغرافیا تماما و یا بعضا به اطلاعات تهیه شده در مطالعات میدانی متکی است زیرا یا اطلاعات مورد نیاز مکتوب نیست و یا از نظر مقیاس و زمان با اهداف پژوهش ها تناسب ندارد. وظیفه محقق جغرافیاست که این مسائل را شناسایی کند و برای سوالاتش پاسخ بیابد این مهم در مرحله اول به مهارت در فعالیت های میدانی و در مراحل بعد به جمع آوری داده های صحیح و دقیق نیازمند است

نام درس به فارسی: روش ها و فنون میدانی در جغرافیا به انگلیسی: Methods and Field Works in Geography				مشخصات درس نوع درس: عملی ۱ تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضرورت انجام فعالیت های میدانی را در مطالعات جغرافیایی توضیح و تشریح نماید مهارت های لازم برای برگزاری فعالیت های میدانی اعم از نحوه ی اجرا تا گردآوری داده های اولیه را تهیه و گزارش نماید				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
ضرورت انجام فعالیت های میدانی در جغرافیا	اهمیت مشاهده مستقیم را توضیح دهد	اولویت ها در اجرای یک فعالیت میدانی را فهرست نماید	چگونگی فراهم نمودن مقدمات انجام یک فعالیت میدانی را توضیح و تفسیر کند	
ابزارها و شرایط اجرای فعالیت میدانی در جغرافیا	لیست ابزار و لوازم اجرای فعالیت میدانی را تهیه نماید	نحوه استفاده و کاربرد هر یک از ابزارها را توضیح دهد	طرح انجام یک فعالیت میدانی را با همه جزئیات تهیه نماید	
تاثیر فعالیتهای میدانی در یادگیری جغرافیا	عوامل مزاحم در اجرای فعالیتهای میدانی را بیان نماید	چگونگی رفع عوامل مزاحم در اجرای فعالیتهای میدانی را پیش بینی کند	یک گزارش فعالیت میدانی انجام شده را نقد، تجزیه و تحلیل و گزارش دهد	
۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن فصل اول: ۱. ماهیت، ابعاد، اهداف ، روشها و مهارتهای میدانی جغرافیا ۲. نقشه های پایه در کارهای میدانی و تهیه کروکی ۳. آشنایی با نمونه هایی از تمرینهای میدانی (کار با قطب ، پیدا ۴. آشنایی با چگونگی نقشه برداری با میز تراز				

فعالیت یادگیری: ارزشهای فعالیت میدانی در آموزش جغرافیا را بیان نماید
فعالیت عملکردی: یک کروکی از محل بازدید میدانی تهیه نماید

فصل دوم:

۱. آشنایی با لیست منابع درجه دوم و سوم

۲. آشنایی با جدول اعداد تصادفی

۳. آشنایی با روشهای طبقه‌بندی کاربری زمینی

فعالیت یادگیری: ----

فعالیت عملکردی: ----

فصل سوم:

۱. آشنایی با چگونگی اجرای یک اردوی آموزشی

۲. آشنایی با وسایل مورد نیاز در یک مطالعه میدانی

۳. روشهای اندازه‌گیری، ابزار و مهارتهای نقشه‌برداری

۴. تهیه اطلاعات درباره ویژگیهای نامرئی

۵. روشهای نمونه‌برداری مناسب برای مطالعه میدانی جغرافیا

فعالیت یادگیری: وسایل مورد نیاز یک بازدید میدانی را معرفی نماید
فعالیت عملکردی: در بازدید میدانی انجام شده یک روش نمونه‌برداری را اجرا کند

فصل چهارم:

۱. طرح تحقیق میدانی

۲. تمرین برگزاری یک اردوی آموزشی (تعیین مکان و پیش بینی های لازمه)

۳. ارائه یک گزارش از فعالیت میدانی

فعالیت یادگیری: طرح یک بازدید میدانی را تهیه نماید
فعالیت عملکردی: گزارش بازدید اجرا شده را به استاد ارائه نماید

۴. راهبردهای تدریس و یادگیری:

این درس توسط استاد متخصص جغرافیا تدریس می شود . برای اطمینان از تحقق اهداف آن شیوه تدریس این درس تماما روش فعال بوده و در صورت وجود امکان خارج از فضای کلاس اجرا می شود. بخشی از آموخته های این درس توسط دانشجو پیگیری می شود و فعالیت هادر قالب انجام یک نمونه اجرای عملی فعالیت میدانی مورد ارزیابی استاد قرار خواهد گرفت . در تدریس این درس می بایست ضمن بیان مبانی نظری به ارزشهای این فعالیت ها در آموزش جغرافیا تاکید شود

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

جان اف. لونسبری ، فرانک تی. آلدريج ، درآمدی بر روشها و فنون میدانی جغرافیا ، ترجمه دکتر بهلول علیجانی ، انتشارات سمت ، چاپ ششم ۱۳۹۲ تهران

منبع فرعی:

۱. علیجانی بهلول ، پژوهش میدانی در جغرافیا (روش تحقیق عملی) ، دانشگاه پیام نور - چاپ ۶ سال ۱۳۹۰ ، تهران
۲. آسایش، حسین ؛ مشیری، سیدرحیم ، روش شناسی و تکنیک های تحقیق علمی در علوم انسانی با تاکید بر جغرافیا ؛ ویراستار: منصور بدری فر - انتشارات قومس - - چاپ ۵ سال ۱۳۹۱

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی پایانی: ۷ نمره
ارزشیابی فرآیند: ۳ نمره
ارزشیابی پوشه کار: ۱۰ نمره

سایر نکات

تدوین کننده: مهدی چوبینه

سرفصل درس «جغرافیای آبها»

۱. معرفی درس و منطق آن:

آب بعنوان مظهر زندگی ، مهمترین ماده ایست که در طبیعت وجود دارد و سطح وسیعی از سطح زمین را پوشانده است . کشور ما با موقعیت جغرافیایی خود دارای اقلیم خشک و نیمه خشک بوده و میانگین بارش سالانه آن در حدود ۲۴۰ میلی متر می باشد که تقریبا یک چهارم متوسط بارندگی جهان است . از اینرو آب در کشور ما از اهمیتی فوق العاده برخوردار می باشد. به همین دلیل با افزایش جمعیت کشور تربیت معلمان و دانش آموزانی که با کسب شایستگی های لازم در حفظ محیط زیست و منابع مختلف آن از جمله آب و توسعه فرهنگ صرفه جویی حمایت از منابع خدادادی را جزء تعهد ایشان بدانند.

نام درس: به فارسی: جغرافیای آبها				مشخصات درس نوع درس: نظری ۲ تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
به انگلیسی: Geography Of Waters (Hydrography)				
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				
با مطالعه اهمیت و کاربرد آب در بخشهای مختلف و پراکندگی آن در نقاط مختلف جهان هیدرولوژی و حوضه های آبریز را با ویژگیهای آن شرح دهد و آبهای زیر زمینی و اهمیت و ارزش آن را برای کشور گزارش نماید. ضمن تفسیر بیلان آب کشور و حوضههای آبریز کشور ، محدودیت آب و مسائل آن را در کشور تحلیل و بحث کند.				
				شایستگی اساسی:
				Ck&pck کد ۱-۲-۳-۴
				۳-۴&۳
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاکها	
وضعیت هیدرولوژی در حوضه های آبریز ایران را به همراه راهبردها و چگونگی بهبود محدودیت آب در آن حوضه را گزارش می کند.	چرخه هیدرولوژی را با پارامترهای مربوطه تفسیر کند.	چرخه هیدرولوژی را با پارامترهای مربوط به آن کامل رسم کند	چرخه هیدرولوژی و پارامترهای آن	
اهمیت آبهای زیرزمینی و ارزشها و چگونگی استفاده بهینه از آنها را ضمن تحلیل، گزارش میکند	لایه های ابدار و قناتها را در مناطق مختلف ایران مقایسه کند	انواع لایه های ابدار، چاهها و قنات ها را با رسم شکل نشان میدهد	آبهای زیر زمینی	
با توجه به وضعیت بیلان اب کشور، پیشنهادی در باره بهره برداری مناسب در این زمینه ارائه و دلایل خود را گزارش کند	وضعیت بیلان آب کشور را در دو دهه اخیر مقایسه میکند	وضعیت بیلان آب کشور را با نمودار نشان میدهد	بیلان آب	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول

۱. مقدمه - (اهمیت - کاربرد - بیلان آب دنیا - پراکندگی جغرافیایی آبها)

۲. مفاهیم و اصطلاحات (ناهمواری های میان اقیانوسی ، انواع دریاچه ها ، تالاب ها ، مانداب ، جزایر مرجانی ،)

فعالیت‌های یادگیری : رسم نمودار مربوط به درصد آب‌های روی سطح زمین (شیرین ، شور و) و تفسیر آن
فعالیت های عملکردی : مقایسه دریاچه ها و تقسیم بندی آنها و ارائه در یک جدول

فصل دوم

۱. منشاء آب - تعریف هیدرولوژی - پارامترهای هیدرولوژیکی - چرخه هیدرولوژی

۲. ویژگی‌های حوضه آبریز - مبانی فیزیوگرافی حوضه (دبی - سیل - پیش بینی - طغیان)

فعالیت‌های یادگیری : رسم چرخه هیدرولوژی آب و تفسیر آن
فعالیت های عملکردی : تحقیق و ارائه گزارش درباره یکی از حوضه های آبریز ایران (کرج - کارون)

فصل سوم

۱. آب‌های زیر زمینی -انواع سفره‌های آب زیرزمینی - اهمیت آب‌ها زیرزمینی - چشمه - قنات - چاه

فعالیت‌های یادگیری : ارائه انواع سفره های آب زیرزمینی از طریق رسم شکل
فعالیت های عملکردی : تحقیق درباره قنات های کشور و ارائه گزارش به کلاس درس

فصل چهارم:

۱-بیان آب کشور و حوضه های آبریز ایران

۲-مصارف آب و آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی در ایران

۳-سد سازی ، کانال کشی و مهار سیلابها

۴-محدودیت منابع آب ایران و جهان و مسائل ناشی از آن

فعالیت‌های یادگیری : بررسی بیان آب کشور بصورت نمودار و تفسیر آن

فعالیت های عملکردی : چگونگی آلودگی آب‌های سطحی ایران و راهکارهای پیشنهادی جهت جلوگیری از آب‌های سطحی کشور

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

پیشنهاد می شود که استفاده از روش های فعال تدریس که در آن دانشجویان مشارکت داشته باشند بسیار موثر است بحث گروهی درباره اهمیت آب و چگونگی استفاده صحیح از آن . همچنین انجام تحقیق و ارائه آن در کلاس در باره آب‌های زیرزمینی ایران منجر به تفکر در آنها خواهد شد. که بصورت واگرا فکر کنند .مثلا آیا سد سازی مفید است یا مضر و غیره که بتوانند دلایل مفید بودن و مضر بودن را باهم ببینند.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

۱- شکویی، حسین (۱۳۷۵) ، فلسفه جغرافیا ، تهران : انتشارات گیتا شناسی.

منبع فرعی:

۱. شکویی، حسین (۱۳۷۵)، سیر اندیشه های نو در فلسفه جغرافیا، جلد اول، تهران، گیتا شناسی
۲. شکویی، حسین ()، مکتب های جغرافیایی و جغرافیای کاربردی، انتشارات آستان قدس رضوی، مشهد
- ۳- بلانت، آلیسون و ویلس، جین (۱۳۸۶)، دگراندیشی در فلسفه جغرافیا، ترجمه حسین حاتمی نژاد، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- ۴- پور احمد، احمد (۱۳۸۶) فلسفه و قملرو جغرافیا، تهران: انتشارات دانشگاه تهران .
- ۵- شبلینگ، ژاک (۱۳۷۷) جغرافیا چیست؟ ترجمه سیروس سهامی، مشهد: انتشارات محقق.
- ۶- فریدیداله (۱۳۷۹) شناخت شناسی و مبانی جغرافیای انسانی، اهر: دانشگاه آزاد اهر.
- ۷- شکویی، حسین (۱۳۸۲)، فلسفه های محیطی و مکتب های جغرافیایی، تهران: انتشارات گیتاشناسی .

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره با ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت
ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول ترم داده می شود
ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد .

سایر نکات

تدوین کننده: پرویز انصاری راد

سرفصل درس «مبانی سیستم های اطلاعات جغرافیایی» GIS

۱. معرفی درس و منطق آن

سیستم اطلاعات جغرافیایی (Geographic Information Systems) یا GIS یک سیستم رایانه ای برای مدیریت و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی بوده که قابلیت جمع آوری، ذخیره، تجزیه و تحلیل و نمایش اطلاعات جغرافیایی (مکانی) را دارد.

داده هادریک (GIS) بر اساس موقعیت جغرافیایی شان نشان داده می شوند.

فناوری GIS با جمع آوری و تلفیق اطلاعات پایگاه داده های معمولی، به وسیله تصویر سازی و استفاده از آنالیز های جغرافیایی، اطلاعاتی را برای تهیه نقشه ها فراهم می سازد. این اطلاعات به منظور واضح تر جلوه دادن رویدادها، پیش بینی نتایج و تهیه نقشه ها به کار گرفته می شوند.

دریک سیستم اطلاعات جغرافیایی واژه جغرافیایی یا (Geographic) عبارت است از موقعیت موضوع های داده ها، برحسب مختصات جغرافیایی (طول و عرض). واژه (Information) یا اطلاعات نشان می دهد که داده ها در GIS برای ارائه دانسته های مفید، نه تنها به صورت نقشه ها و تصاویر رنگی بلکه بصورت گرافیک های آماری، جداول و پاسخ های نمایشی متنوعی به منظور جستجوهای عملی سازماندهی می شوند. واژه (System) یا سیستم نیز نشان دهنده این است که

GIS از چندین قسمت متصل و وابسته به یکدیگر برای کارکرد های گوناگون، ساخته شده است.

دانشجویان این رشته در تدریس بخش سیستمهای اطلاعات جغرافیایی کتب متوسطه و در انجام پژوهشهای بنیادی و کاربردی جغرافیایی، می توانند از آموخته های این واحد درسی بهره مند شوند.

نام درس: به فارسی: مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) به انگلیسی: Introduction to Geographic Information Systems				مشخصات درس نوع درس: نظری ۱ عملی: ۱ تعداد واحد: ۲ (۱+۱) زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: مبانی سنجش از دور نحوه تدریس: تدریس به صورت تئوری و عملی انجام می شود و لازم است مدرس پس از بیان تئوریه‌ها در یک کارگاه رایانه ای، با استفاده از نرم افزارهای مرتبط (آرک / جی آی . اس و...) به طور عملی کار با سیستم و دستورات آن را به شکل عملی به دانشجویان آموزش دهد. <u>شایستگی اساسی:</u>
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه مفاهیم پایه سیستم اطلاعات جغرافیایی، ساختار مدل‌های مکانی در سیستم اطلاعات جغرافیایی را توضیح دهند. ضمن یادگیری انواع ورودی ها به GIS، روشهای مختلف وارد کردن داده ها به سیستم را تحلیل کرده و بتواند منابع ورود خطا در یک سیستم اطلاعات جغرافیایی را تبیین کرده و روشهای جلوگیری از آنها را گزارش نماید. با آشنایی با سیستم های تصویر نقشه، سیستم های مناسب برای نمایش در سیستم اطلاعات جغرافیایی را توضیح دهند و کاربردهای جی آی اس را در تحلیل های مکانی محیط های برداری و رستری تعیین و تحلیل کنند. با آموختن چگونگی تولید مدل‌های رقومی زمین، کاربردهای آنها در بررسی های زمینی تشریح کنند و برخی کاربردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی را در مطالعات گوناگون جغرافیایی فهرست کرده و نمونه هایی را بیان و به کلاس ارائه کنند.				
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
مفاهیم پایه در GIS	اصطلاحات عمده GIS را بیان نماید	انواع ورودی ها را در یک GIS فهرست نماید	منابع ورود خطا و روشهای جلوگیری از آنها را در GIS توضیح و تشریح کند	
GIS	سیستم های تصویری و مختصات را در GIS بیان نماید	طرز تهیه مدل‌های رقومی زمین را در GIS توضیح دهد	کاربرد مدل‌های رقومی زمین را در مطالعات جغرافیایی توضیح، تفسیر و ارائه نماید	
کاربرد GIS	کاربرد GIS در مطالعات جغرافیایی را	کاربرد GIS را در محیط زیستی مقایسه نماید	نمونه ای از یک مطالعه بر مبنای GIS انجام دهد	

		فهرست نماید		
--	--	-------------	--	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱- مفاهیم پایه در سیستم اطلاعات جغرافیایی

۲- ساختار مدل‌های مکانی در سیستم اطلاعات جغرافیایی

۳- انواع ورودی‌ها به GIS

فعالیت یادگیری: مفاهیم پایه و ساختار یک مدل مکانی را تعریف نماید.
فعالیت عملکردی: در یک نمودار ترسیمی انواع ورودی‌ها به یک سیستم را نشان دهد.

فصل دوم:

۱. تبیین روشهای مختلف وارد کردن داده‌ها به سیستم

۲. منابع ورود خطا و روشهای جلوگیری از آنها

فعالیت یادگیری: روشهای مختلف وارد کردن داده‌ها به یک سیستم اطلاعات جغرافیایی را شرح دهد.
فعالیت عملکردی: منابع ورود خطا به سیستم را فهرست کرده و راههای جلوگیری از آنها را توضیح دهد

فصل سوم:

۱. سیستم‌های تصویر و مختصات

۲. تحلیل‌های مکانی در محیط‌های برداری و رستری

فعالیت یادگیری: سیستمهای تصویری را دسته بندی و معرفی کند.
فعالیت عملکردی: سیستم تصویری مناسب برای کار ویژه پژوهشی را تشخیص داده و انتخاب کند.

فصل چهارم:

۱. مدل‌های رقومی زمین و کاربردهای آن

۲. مروری بر کاربردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی در مطالعات جغرافیایی.

فعالیت یادگیری: چگونگی ایجاد یک مدل رقومی زمین را بیان کند.

بخشهای مختلف یک سیستم اطلاعات جغرافیایی را دانشجو از هم تشخیص داده و مراحل انجام یک پژوهش مرتبط را بیان کند.

فعالیت عملکردی: یک پژوهش اولیه و تمرینی جی آی اس را با راهنمایی استاد خود انجام دهد.
کاربردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی را با استفاده از اخبار و گزارشهای رسانه های گروهی فهرست کرده و دسته بندی نماید.

۲. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدریس توسط متخصص جغرافیا آشنا به سیستم های اطلاعات جغرافیایی، به صورت تئوری و عملی انجام می شود و لازم است مدرس پس از بیان تئوریه ها در یک کارگاه رایانه ای، با استفاده از نرم افزارهای مرتبط (آرک / جی آی . اس و...) به طور عملی کار با سیستم و دستورات آن را به شکل عملی به دانشجویان آموزش دهد

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی :

- استان، آرنوف (۱۳۷۵)، سیستم اطلاعات جغرافیایی، ترجمه سازمان نقشه برداری کشور، تهران: انتشارات سازمان نقشه برداری

منابع فرعی :

- بارو، ی. ای (۱۳۷۶)، سیستم اطلاعات جغرافیایی، ترجمه حسن طاهر کیا، تهران، انتشارات سمت .

- هایوودیان، کورنلیوس سارا و کارور، استیو (۱۳۸۱)، مقدمه ای بر سیستم اطلاعات جغرافیایی، ترجمه گیتی تجویدی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۰ نمره از یافته های تئوریک درس

ارزشیابی فرآیند: ۳ نمره از شرکت در کارگاه آموزشی و کار با سیستم

ارزشیابی پوشه کار: ۷ نمره برای انجام یک پژوهش اولیه و تمرینی جی آی اس

سایر نکات: این درس بدون گذراندن واحد عملی در کارگاه رایانه ای دانشگاه، نا تمام تلقی می شود و دانشگاه موظف است امکانات لازم را برای آموزش بخش عملی از نظر سخت افزاری و نرم افزاری فراهم نماید.

تدوین کننده: سیاوش شایان

سرفصل درس «جغرافیای ناحیه ای (خشک و نیمه خشک) ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن:

نواحی خشک و نیمه خشک با پوشش گیاهی محدود که نشانه ای از کمبود شدید بارش، گرما و تبخیر زیاد و فقر خاک دارد از

شمال با دامنه‌های جنوبی البرز، از غرب به دامنه‌های شرقی زاگرس و از جنوب به کرانه‌های خلیج فارس و دریای عمان محدود می‌شود. با توجه به وسعت این ناحیه و پتانسیل‌های موجود در آن شناخت این ناحیه به عنوان یک قطب بزرگ اقتصادی کشور ضروری است. آموزش این واحد درسی به دانشجویان کمک می‌کند تا شناخت صحیحی از نواحی خشک و نیمه خشک کشور ایران کسب کنند و در صورت نیاز تصمیمات صحیحی برای این نواحی در بگیرند.

نام درس: به فارسی: جغرافیای ناحیه‌ای (نواحی خشک و نیمه خشک) ایران به انگلیسی: Regional Geography of Iran (Arid and Semi Arids)				مشخصات درس نوع درس: نظری ۲ تعداد واحد: ۲ زمان درس ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه کامل و جامع وضعیت جغرافیای نواحی خشک و نیمه خشک اطلاعات کافی را کسب کرده و لیستی از پتانسیل‌های موجود در ناحیه مذکور تهیه و در کلاس گزارش نماید. نقش و اهمیت استفاده از انرژی‌های نو و پاک را در این نواحی تحلیل کند و نقش منابع و معادن موجود در این نواحی را در اقتصاد کلان کشور بررسی نماید.				شایستگی اساسی:
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نواحی خشک و نیمه خشک	ویژگی‌های نواحی خشک و نیمه خشک را فهرست نماید	توانمندی‌های نواحی خشک و نیمه خشک ایران را تشریح نماید	اثرات عوامل طبیعی در نواحی خشک و نیمه خشک بر معیشت مردم آن نواحی را تجزیه و تحلیل نماید	
انرژی‌های نو	مفهوم انرژی‌های نو و انواع آن را بیان نماید	تأثیرات و نقش استفاده از انرژی‌های نو را بر محیط زیست بررسی نماید	راهکارهایی برای توسعه استفاده از انرژی‌های نو در نواحی خشک و نیمه خشک ارائه نماید	
منابع و معادن نواحی خشک و نیمه خشک	منابع و معادن نواحی خشک و نیمه خشک بر روی نقشه نشان دهد	تأثیرات بهره‌برداری از منابع نواحی خشک و نیمه خشک را بر اقتصاد این نواحی تفسیر نماید	تأثیرات استفاده از منابع نواحی خشک و نیمه خشک را بر رشد اقتصادی کشور تبیین نماید	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. تعاریف، مفاهیم و اهمیت مطالعات نواحی خشک و نیمه خشک
۲. نقش عوامل طبیعی در تقسیمات ناحیه خشک و نیمه خشک (نقش ناهمواری، شیب و اقلیم...)
۳. نقش عوامل انسانی در تقسیمات ناحیه خشک و نیمه خشک (جمعیت، معیشت و...)
۴. چگونگی تشکیل نواحی خشک و نیمه خشک ایران (از دیدگاه‌های زمین‌شناختی و ژئومورفولوژیک)

فعالیت یادگیری:

بررسی رابطه میان شکل‌گیری ارتفاعات ایران و بوجود آمدن نواحی خشک

فعالیت عملکردی:-----

فصل دوم:

۱. بررسی نقشه ناهمواری‌های ایران
۲. نقش ناهمواری‌ها در تقسیم بندی نواحی خشک و نیمه خشک
۳. نواحی جغرافیایی خشک و نیمه خشک ایران و تقسیمات آن با توجه به ویژگی‌های آب و هوایی و توپوگرافیک

فعالیت یادگیری:

با مرور نقشه ناهمواری‌های ایران، دلایل شرایط اقلیمی خاص این نواحی را استدلال نماید

فعالیت عملکردی:

با ارائه مثالهایی در سطح مقیاس محلی، نقش موانع در جابجایی توده‌های هوا و اثرات آن در یک خرده ناحیه را ارائه نماید

فصل سوم:

۱. ویژگی‌های طبیعی نواحی خشک و نیمه خشک ایران (ژئومورفولوژی، آب و هوا، منابع آب، خاک، پوشش گیاهی و زندگی جانوری...)

۲. ویژگی های انسانی نواحی خشک و نیمه خشک ایران (جمعیت ، معیشت ، سکونتگاهها و...)

۳. جغرافیای اقتصادی نواحی خشک و نیمه خشک ایران

۴. بررسی تغییرات طبیعی و انسانی در نواحی خشک و نیمه خشک

فعالیت یادگیری:

مطالعاتی در زمینه منابع نواحی خشک و نیمه خشک انجام دهد

فعالیت عملکردی:

با بررسی آمارها و نقشه های اقلیمی (دوره ۵۰ ساله) از نظر تغییر وسعت نواحی خشک و نیمه خشک گزارشی ارائه نماید

فصل چهارم:

۱. تحول در معیشت نواحی خشک و نیمه خشک

۲. شیوه های جدید برای بهبود شرایط زیست نواحی خشک و نیمه خشک (انرژی های نو و)

۳. اکوتوریسم در نواحی خشک و نیمه خشک

۴. تکنیک های مطالعه جغرافیای ناحیه ای خشک و نیمه خشک ایران

فعالیت یادگیری:

توانهای گردشگری خرده نواحی خشک و نیمه خشک را بررسی نماید

فعالیت عملکردی:

مناطق مختلف خشک و نیمه خشک ایران با امکان جذب گردشگر با توجه به جاذبه های گردشگری موجود در آن مورد مقایسه قرار دهد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد جغرافیا در گرایش های انسانی تدریس می شود. برای تحقق اهداف درس استفاده از روش های فعال و مشارکت دانشجویان مناسب است. بکارگیری نقشه و نمایش فیلم از نواحی خشک و نیمه خشک ایران درک فضایی مناسب تری برای دانشجویان فراهم می آورد. طراحی بازدید میدانی و تهیه گزارش توسط دانشجویان و ارائه گزارش از بازدید فوق در پایان ترم توسط استاد درس مربوطه پیشنهاد می شود

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی :

۱- رهنمایی ، محمد تقی (۱۳۸۴) ، توان های محیطی ایران ، تهران مرکز مطالعات و تحقیقات شهر سازی و معماری

منابع فرعی :

۱- جغرافیای ناحیه ای ایران (۱۳۸۴) حجازی زاده ، زهرا و دیگران ، دفتر برنامه ریزی و تالیف کتاب های درسی ، تهران وزارت آموزش و پرورش

۳- درش ، ژان (۱۳۷۳) جغرافیای نواحی خشک (بیابان ها و استپ ها) ترجمه شهریار خالدي، تهران، نشر قومس

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره ارزشیابی کتبی پایان ترم

ارزشیابی فرایند: ۲ نمره شرکت در فعالیت میدانی و فعالیت های دانشجو در کلاس درس

ارزیابی از پوشه کار: ۳ نمره ارائه گزارش ناشی از فعالیت های تعیین شده در کلاس

سایر نکات: این درس با انجام یک سفر علمی کامل می شود. استاد و دانشجویان بایستی حداقل به مدت ۲ روز و حداکثر ۵ روز به یکی از مناطق ایران سفر نمایند. پردیس ها بایستی امکانات قانونی، وسائل و ابزار لازم در اختیار گروه ها قرار دهند.

تدوین کننده: مریم نادری

سرفصل درس «جغرافیای توسعه»

۱. معرفی درس و منطق آن:

جغرافیای توسعه به بررسی زندگی و کیفیت زندگی انسانهای ساکن بر سطح زمین می پردازد . توسعه فر آیند متغیری است که

زندگی مردم را تحت تاثیر خود قرار می دهد . کشور ما جزء کشورهای در حال توسعه است و آشنایی معلمان و دانش آموزان با مفاهیم ، نظریه ها و مدل های رایج توسعه از منظر نگرش فلسفی ، جهان بینی و ایدئولوژی های گوناگون و پیامدهای آن در پیدایش چشم اندازهای جغرافیایی و همچنین برنامه های توسعه جمهوری اسلامی ایران ضروری به نظر می رسد .

نام درس: به فارسی: جغرافیای توسعه به انگلیسی: Development Geography	مشخصات درس نوع درس: نظری
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن فراگیری مفهوم توسعه و انواع نظریه های توسعه ، مدل ها و الگوهای رایج را شناسایی کرده و مفهوم شاخص های کمی و کیفی را بیان کند . با تبیین چشم انداز بیست ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران ، مدلی برای توسعه ارائه نماید	تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیش نیاز: نحوه تدریس:
	شایستگی اساسی:

سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها
با استفاده از یکی از نظریه ها و یا مدل ها مدلی برای توسعه ارائه کند .	دیدگاه های مختلف توسعه را با هم مقایسه کند .	مفهوم توسعه و نظریه ها ی مربوط به آن را بیان کند .	توسعه و نظریه های مربوط به آن
با توجه به شاخص ها مدلی برای یک کشور در حال توسعه ارائه کند .	شاخص های کمی و کیفی توسعه را در کشورهای مختلف مقایسه کند .	شاخص های کمی و کیفی توسعه را بیان کند .	شاخص های کمی و کیفی توسعه
با توجه به برنامه چشم انداز بیست ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران مدلی برای توسعه ارائه نماید .	اهداف و پیامدهای این برنامه را توضیح دهد .	برنامه چشم انداز بیست ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران را بیان کند	برنامه چشم انداز بیست ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

مقدمه

کلیات ماهیت و قلمرو توسعه

- مفهوم توسعه

- نظریه های توسعه

- انواع زمینه های توسعه (سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی)

- فعالیت های یادگیری : مطالعه کلیات و مفاهیم توسعه ، بررسی نظریه های توسعه و انواع زمینه های آن

- فعالیت های عملکردی : در جدولی نظریات متفاوت توسعه را تبیین کند .

.

فصل دوم :

مدل ها و الگوهای رایج توسعه فضایی - جغرافیایی

- قطبی

- خوشه ای

- خطی

- صنعت محور

- کشاورزی محور

- تجارت محور

توسعه متوازن

- توسعه پایدار

- توسعه دانایی محور

- فعالیت های یادگیری : شناسایی انواع مدل های مذکور و نحوه اجرایی شدن آن ..

- فعالیت های عملکردی : اجرایی کردن یکی از مدل ها ی رایج در یکی از مناطق ایران .

فصل سوم :

- ویژگی ها و ساختار کشورها از نظر توسعه

- مثلث توسعه آمریکا ، اروپا و جنوب شرق آسیا

- کشورهای در حال توسعه

- کشورهای فقیر

- فعالیت های یادگیری : مطالعه و بررسی ویژگی ها و ساختار کشورها از نظر توسعه.

- فعالیت های عملکردی : بررسی ویژگی ها و ساختار یک کشور از نظر توسعه به عنوان نمونه .

فصل چهارم :

مفهوم و شاخص های کمی و کیفی توسعه انسانی

-مدل مناسب توسعه برای کشورهای جهان سوم

فعالیت های یادگیری :تعیین شاخص های کمی و کیفی توسعه انسانی (میزان سواد ، مرگ و میر کودکان ، در آمد ملی اشتغال زنان ، رشد جمعیت و.....) ارائه مدل مناسب توسعه برای کشورهای جهان سوم ..

فعالیت های عملکردی : مقایسه شاخص های کمی و کیفی توسعه انسانی حداقل در سه کشور .

فصل پنجم :

جهان بینی ، ایدئولوژی و توسعه

-شاخص های توسعه پایدار بر اساس فرهنگ و اندیشه اسلامی

-ملاحظات فرهنگی در برنامه ریزی های توسعه ملی و ناحیه ای

-محتوا و اهداف و پیامدهای برنامه پنج ساله توسعه ایران پس از انقلاب اسلامی

- بررسی چارچوب و مبانی فرهنگی برنامه چشم انداز بیست ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران

فعالیت های یادگیری :بررسی شاخص های توسعه پایدار بر اساس فرهنگ و اندیشه اسلامی، تبیین محتوا و اهداف و پیامدهای برنامه پنج ساله توسعه ایران پس از انقلاب اسلامی و بررسی چارچوب و برنامه چشم انداز بیست ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران .

فعالیت های عملکردی: ---

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد متخصص در یکی از رشته های جغرافیای انسانی تدریس می شود. مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های مطرح شده در کلاس و آوردن نمونه های ملموس و مشارکت در انجام فعالیت های عملی برای درک عمیق ترکمک بزرگی در تدریس این درس است به عنوان مثال :بررسی شاخص های کمی و کیفی در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته ، مفاهیم و مصداق های توسعه پایدار، ارائه مدلهایی برای توسعه کشورها .و بررسی چارچوب و مبانی فرهنگی برنامه چشم انداز بیست ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران .

۴. منابع آموزشی

: منابع اصلی :

- نظری، علی اصغر(۱۳۷۵).ویژگیهای جغرافیایی کشورهای توسعه یافته: انتشارات دانشگاه پیام نور

- ازکیا، مصطفی(۱۳۶۹).نظریه های توسعه یافتگی:تهران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

منابع فرعی :

سعیدی، خلیل(۱۳۸۶).نظریه هاو قانونمندیهای توسعه: انتشارات تعاونی کار آفرینان

فاضلی، نعمت الله(۱۳۷۶).فرهنگ و توسعه:تهران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۲ نمره
 ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۳ نمره
 ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود .

تدوین کننده: نازیا ملک محمودی

سرفصل درس « منابع آب ایران و بهره برداری از آنها »

معرفی درس و منطق آن

منابع آب در ایران و جهان با محدودیتهایی روبه روست . تغییرات محیطی طی نیم قرن اخیر باعث محدودیت بیشتر منابع آب شده و نیاز به مدیریت صحیح منابع آب را محسوس تر کرده است . به همین جهت آشنایی با حوضه های آبریز و منابع آب کشور و مسایل و محدودیتهایی که در بهره برداری از آنها ایجاد شده از اولویت ویژه ای برخوردار است . دانشجویان با یادگیری این درس متوجه محدودیت منابع آب کشور شده و ضمن مطالعه مباحث نظری و جمع آوری داده های مرتبط با آب به شیوه جغرافیایی به ارزش و ماهیت منابع آب پی برده و درخواهند یافت که بهره برداری از این منبع حیاتی نیازمند برنامه ریزی و مدیریت منابع موجود می باشد. با یادگیری این درس ، دانشجویان قادر خواهند شد مبحث منابع آب را که در کتابهای درسی فصل جداگانه ای را به خود اختصاص داده به دانش آموزان به شیوه ای فعال و موثر بیاموزند.

نام درس: به فارسی: منابع آب ایران و بهره برداری از آنها به انگلیسی: Iranian Water Resources and Using It.				مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: جغرافیای آبها نحوه تدریس: روشهای فعال
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: دانشجویان ضمن فراگیری تقسیمات حوضه های آبریز ایران ، منابع آبهای سطحی و زیر زمینی و روشهای بهره برداری از آنها را شناسایی کرده و پراکندگی استفاده از منابع آبهای ایران را در بخشهای مختلف فعالیتهای اقتصادی توضیح می دهند با علم به محدودیتهای منابع آب و چگونگی بهره برداری پایدار از منابع آب ، شیوه های مدیریت آنها را تحلیل می کنند و شیوه های مختلف بهره برداری از منابع آب و جلوگیری از هرز روی آن را گزارش می کنند.				شایستگی اساسی:
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
حوضه های آبریز ایران	حوضه های آبریز ایران را بر روی یک نقشه معرفی نماید	تفاوتهای داخلی یا خارجی بودن حوضه های آبریز را توضیح دهد	نقش هر یک از حوضه های آبریز را در وضعیت منابع آب کشور توضیح دهد	

بهترین راه استفاده از آبهای زیرزمینی را تحلیل و تفسیر کند	وضعیت آبدهی سفره های زیرزمینی را با یکدیگر مقایسه کند	تاریخچه و انواع سفره های آب زیرزمینی را معرفی نماید	آبهای زیرزمینی
مزایا و معایب هر یک از روشهای گسترش منابع آب را تشریح نماید	راهکارهای گسترش منابع آب را در ایران از نظر پایداری و هزینه نگهداری با هم مقایسه کند	راهکارهای گسترش منابع آب را در ایران توضیح دهد	مدیریت منابع آبها

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. آشنایی با حوضه های آبریز ایران

۲. آبهای سطحی ایران، دریاها، دریاچه ها، رودها

۳. منابع آبهای زیر زمینی ایران، قناتها، چاهها، چشمه ها و سفره های آبدار

۴. روش های بهره برداری از آبهای سطحی و زیر زمینی در ایران

فعالیت یادگیری: دانشجویان به ارزش منابع آب و شیوه های بهره برداری بهینه از آنها پی می برند و راهکارهایی ارائه می کنند

فعالیت عملکردی: دانشجویان می توانند حوضه های آبریز ایران را در نقشه ایران مشخص نمایند.

فصل دوم:

۱. چگونگی استفاده از آبهای سطحی و زیر زمینی (در کشاورزی، صنعت، مصارف شهری و روستایی)

۲. محدودیت های بهره برداری از منابع آب در ایران

۳. مدیریت، تولید، توزیع و مصرف آب

فعالیت یادگیری: دانشجویان می توانند حوضه های آبریز ایران را دسته بندی کرده و محدودیت بهره برداری از هر یک از آن ها را ذکر کنند

فعالیت عملکردی: دانشجویان می توانند نمودارهای مرتبط با موضوع منابع آب را بخوانند و ترسیم کنند.

فصل سوم:

۱. تقسیم بندی مدیریت منابع آب در حوضه های آبی کشور

۲. پایداری منابع آب و ملاحظات زیست محیطی و اجتماعی

۳. بهره برداری بیش از حد از منابع آب و پیامدهای زیست محیطی آن

فعالیت یادگیری: دانشجویان پیامدهای زیست محیطی بهره برداری نامناسب از آب را در یافته و برای بهبود شرایط محیطی راهکار ارائه می کنند.

فعالیت عملکردی: دانشجویان می توانند راهکارهای بهره گیری از منابع آب را فهرست کرده و اولویت بندی کنند.

فصل چهارم:

۱. آبهای مجازی و ملاحظات آن در بهره برداری بهینه از منابع آبی کشور

۲. روشهای توسعه منابع آب، کاربری نامناسب و پیامدهای زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی آن

۳. روشهای جلوگیری از هرز روی و آلودگی منابع آب

فعالیت یادگیری:

دانشجویان به ارزش منابع آب با توجه به آب مجازی پی برده و آب مجازی مورد نیاز برای تولید محصولات مختلف کشاورزی و صنعتی را با هم مقایسه می کنند.

فعالیت عملکردی: دانشجویان با توجه به مسئله آب مجازی می توانند محصولات کشاورزی و صنعتی متناسب با منابع آب را در منطقه مورد بررسی/ محل زندگی یا تحصیل خود فهرست کرده، انتخاب نموده و توصیه کنند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدریس با شیوه های فعال زیر صورت گیرد: این درس توسط استاد متخصص جغرافیا در گرایش های طبیعی تدریس می شود. برای اطمینان از تحقق اهداف آن علاوه بر شیوه های مرسوم در تدریس، از روش های فعال و امکانات فناوری می بایست استفاده شود. بخشی از آموخته های این درس توسط دانشجو پیگیری می شود و فعالیت های عملی در قالب انجام یک نمونه کار بر روی یک منطقه یا ناحیه مورد ارزیابی استاد قرار خواهد گرفت. در تدریس این درس می بایست ضمن بیان پراکندگی منابع آب، مثال های آن را از شرایط ملموس نظیر وضعیت منابع آب در محیط های نزدیک ارایه نماید

-بهره برداری از نقشه ها و عکسها

-بررسی های میدانی توسط خود دانشجویان در مورد شیوه های مصرف آب در یکی از بخشهای فعالیتهای اقتصادی

-بهره گیری از نمودارها و مهارتهای جغرافیایی در نمایش یافته های تحقیق و تدریس

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

کردوانی، پرویز (۱۳۸۸)، منابع و مسایل آب در ایران، انتشارات دانشگاه تهران

منابع فرعی:

- بحرینی، سید حسن و کریمی، کیوان (۱۳۸۱)، برنامه ریزی محیطی برای توسعه زمین
 - صالح، علیرضا، پور اصغر، فرزاد (۱۳۸۴)، تحلیل اقتصادی پیامدهای محیط زیست، تهران: سازمان مدیریت و برنامه ریزی
 - بررسی روزنامه ها و اخبار رسانه های گروهی و پیگیری اخبار مرتبط با منابع آب و محدودیتهای و مسایل بهره برداری از آنها.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره با ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت
 ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول ترم داده می شود
 ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد .
 ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سایر نکات

تدوین کننده: سیاوش شایان

سرفصل درس «جغرافیای ناحیه ای (کوهستانی و کوهپایه ای) ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن:

بیش از نیمی از وسعت کشور ایران کوهستانی است. ناحیه کوهستانی ایران بر خلاف ناحیه گرم و خشک و ناحیه ساحلی که بر اساس موقعیت جغرافیایی و شرایط ناشی از آن شکل گرفته اند تابع عرض جغرافیایی به طور اعم نمی باشد و به طور اخص هر جا ارتفاع وجود داشته باشد، شرایط اقلیمی حاکم را تعدیل کرده یا تغییر می دهد. آموزش این واحد درسی به دانشجویان کمک می کند تا شناخت صحیحی از نواحی کوهستانی ایران کسب کنند و در صورت نیاز تصمیمات صحیحی برای این نواحی در بگیرند.

نام درس: به فارسی: جغرافیای ناحیه ای (کوهستانی) ایران	مشخصات درس
به انگلیسی: Regional Geography of Iran, (Mountainous Regions)	نوع درس: نظری ۲

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه کامل و جامع وضعیت جغرافیای ناحیه کوهستانی اطلاعات کافی را کسب کرده و لیستی از پتانسیل‌های موجود در ناحیه مذکور تهیه کند. نقش و اهمیت اقتصادی این ناحیه در اقتصاد کلان کشور تحلیل و تفسیر نماید. راه کارهای جدید برای بهبود شرایط زیست و حفظ محیط زیست ناحیه کوهستانی را پیشنهاد دهد.				تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی:
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نواحی کوهستانی	نواحی کوهستانی ایران را بر روی نقشه نمایش دهد	نواحی کوهستانی ایران را با یکدیگر مقایسه نماید	تأثیرات نواحی کوهستانی بر وضعیت آب و هوایی و معیشت و... تجزیه و تحلیل نماید	
نقش و اهمیت اقتصادی نواحی کوهستانی	برخی از نقش‌های اقتصادی نواحی کوهستانی را فهرست نماید	نقش اقتصادی نواحی کوهستانی را بر وضعیت اقتصادی کشور را بررسی نماید	تأثیر اقتصادی نواحی کوهستانی بر رشد اقتصادی کشور را تجزیه و تحلیل نماید	
نقش محیط زیستی نواحی کوهستانی	اثرات محیط زیستی نواحی کوهستانی را بیان کند	تأثیرات نواحی کوهستانی بر محیط زیست و توسعه پایدار را بررسی نماید	راهکار هایی در جهت بهبود شرایط محیط زیست نواحی کوهستانی ارائه دهد	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. تعاریف، مفاهیم و اهمیت مطالعات ناحیه کوهستانی
۲. نقش عوامل طبیعی در تقسیمات ناحیه کوهستانی (نقش ناهمواری، شیب و اقلیم...)
۳. نقش عوامل انسانی در تقسیمات ناحیه کوهستانی (جمعیت، معیشت و...)

۴. بررسی نقشه ناهمواری‌های ایران

فعالیت یادگیری:

بررسی موقعیت و وسعت ناحیه کوهستانی ایران بر روی نقشه ناهمواری‌های ایران و شرکت فعال در بحث‌های کلاسی

فعالیت عملکردی:

با توجه به نقش ارتفاع در ناحیه کوهستانی دانشجویان نقشه‌ای از خرده نواحی کوهستانی ایران تهیه کرده به کلاس ارائه دهند.

فصل دوم:

۱. چگونگی تشکیل نواحی کوهستانی ایران (زمین شناسی و ژئومورفولوژی)

۲. نقش ناهمواری‌ها در تقسیم‌بندی نواحی کوهستانی

۳. نواحی جغرافیایی کوهستانی ایران و تقسیمات آن با توجه به ویژگی‌های توپوگرافیک

فعالیت یادگیری:

- تغییرات ناهمواری‌های ایران در طی دوران‌های زمین‌شناسی در گزارشی ارائه نماید

فعالیت عملکردی: نقشه واحد های ژئومورفولوژی را با ناحیه مورد مطالعه تطبیق دهد

فصل سوم:

۱. ویژگی های طبیعی نواحی کوهستانی ایران (ژئومورفولوژی ، آب و هوا ، منابع آب ، خاک ، پوشش گیاهی و زندگی جانوری ...)

۲. ویژگی های انسانی نواحی کوهستانی ایران (جمعیت ، معیشت ، سکونتگاهها و...)

۳. جغرافیای اقتصادی نواحی کوهستانی ایران

۴. بررسی تغییرات طبیعی و انسانی در نواحی کوهستانی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و بررسی نقش انسان در تغییرات بوجود آمده در ناحیه کوهستانی همراه با ارائه گزارش به کلاس

فعالیت عملکردی:

ارائه مستنداتی از تغییرات بوجود آمده در ناحیه کوهستانی (بریده روزنامه، تصویر، آمار و ارقام و...)

فصل چهارم:

۱. تحول در معیشت نواحی کوهستانی

۲. شیوه‌های جدید برای بهبود شرایط زیست نواحی کوهستانی (انرژی های نو و....)

۳. اکوتوریسم در نواحی کوهستان

۴. تکنیک‌های مطالعه جغرافیای ناحیه‌ای کوهستانی ایران

فعالیت یادگیری: وضعیت معیشت ساکنین دامنه و کوهپایه ای را مورد مقایسه قرار دهد.

فعالیت عملکردی: یکی از واحد های کوهستانی ایران را با یکی از تکنیک های مطالعه ناحیه ای گزارش نماید

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد جغرافیا در گرایش های انسانی تدریس می شود. برای تحقق اهداف درس استفاده از روش‌های فعال و مشارکت دانشجویان مناسب است. بکارگیری نقشه و نمایش فیلم از ناحیه کوهستانی ایران درک فضایی مناسب‌تری برای دانشجویان فراهم می‌آورد. طراحی بازدید میدانی و تهیه گزارش توسط دانشجویان و ارائه گزارش از بازدید فوق در پایان ترم توسط استاد درس مربوطه پیشنهاد می‌شود

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- رهنمایی ، محمد تقی (۱۳۸۴) ، توان های محیطی ایران ، تهران مرکز مطالعات و تحقیقات شهر سازی و معماری

منابع فرعی :

۱- جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۱۳۸۴) حجازی زاده ، زهرا و دیگران ، دفتر برنامه‌ریزی و تالیف کتاب‌های درسی ، تهران وزارت آموزش و پرورش

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره ارزشیابی کتبی پایان ترم

ارزشیابی فرایند: ۲ نمره شرکت در فعالیت میدانی و فعالیت‌های دانشجو در کلاس درس

ارزیابی از پوشه کار: ۳ نمره ارائه گزارش ناشی از فعالیت‌های تعیین شده در کلاس

سایر نکات: این درس با انجام یک سفر علمی کامل می شود. استاد و دانشجویان بایستی حداقل به مدت ۲ روز و حداکثر ۵ روز به یکی از مناطق ایران سفر نمایند. پردیس ها بایستی امکانات قانونی، وسائل و ابزار لازم در اختیار گروه ها قرار دهند.

تدوین کننده: مریم نادری

سرفصل درس «اصول و روش های آمایش سرزمین»

۱. معرفی درس و منطق آن

در دنیای امروز اگر به ساخت و بنا و به همان نسبت به محیط، فضا، ساختار فضایی توزیع فضایی و بسیاری از اصطلاحات مکانی فضایی توجه نماییم در همه آنها بحث استاندارد ها از مهمترین موارد بنا در یک مجموعه محیطی و در قالبی هماهنگ و همساز با محیط شکل می گیرد. حتی مسئله فقر و ثروت، توزیع نامتناسب عدالت اجتماعی، نامتناسب بودن امکانات و ساختارهای زیر بنایی آلودگی، بلایای طبیعی و... در اثر توسعه ناموزون بر محیط زیست طبیعی شکل گرفته است. زیرا بستر و بنای همه فعالیتهای انسانی در اثر رفتار های ناهنجار انسانی ممکن است آنچنان آسیبی بر آن وارد شود، که دیگر راهی برای اصلاح و بهبود شرایط حاصله وجود نداشته باشد. از این روز بشر امروز به یک تفکر مثبت و نو اندیش رسیده است که اگر خواهان بقای طولانی بر روی زمین است، می بایست اندیشه سازگاری و همگامی با محیط را در خود تقویت کرده و در جهت آمویدن و توان سنجی استعداد های محیط گام بردارد. بنابراین تفکر امروز به نوعی عدالت محوری در جهت محیط زیست و نحوه استفاده از آن رسیده است. چرا که اگر خواهان مساوات طلبی و عدالت محوری در جامعه باشیم باید به نقش محیط در توسعه فضایی یک ناحیه توجه خاص نموده و با ارائه یک مدل مناسب توان سنجی و استعداد شناسی در جهت رفع بنیانهای نامطلوب و ارتقای روشهای کارآمد گام برداریم. مبنای این روشها و مدلها نقطه آغازین مطالعات آمایش سرزمین است. در این درس مبانی و اصول آمایش سرزمین مورد بحث و بررسی قرار می گیرد و دانشجویان با گذراندن این درس توانایی تدریس بخش توسعه پایدار را در کتب متوسطه کسب کرده و می توانند در بررسی های جغرافیای خود، یافته های درس را به کار گیرند.

مشخصات درس	نام درس: به فارسی: اصول و روشهای آمایش سرزمین
نوع درس: نظری ۲	به انگلیسی: Spatial Planning: Fundamentals and Methods

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه مفاهیم و تعاریف مربوط به آمایش سرزمین ، ضمن بیان سابقه آمایش سرزمین در جهان و ایران ، اشتراکات و تفاوتهای زمانی ، مفهومی آنها را در فهرستی ارایه کند و نقاط ضعف و قوت طرح های ارائه شده در ایران و جهان را گزارش نماید با دریافت اصول آمایش سرزمین ، آنها را در برنامه ریزیهای آتی مورد بهره برداری قرار دهد و بتواند با استفاده از روش های مطالعات در آمایش سرزمین توانایی های هر یک را برای کاربرد در برنامه ریزیها فهرست نماید. یک پژوهش اولیه را بر اساس دیدگاه اکولوژیک و محیطی با هدایت استاد در زمینه آمایش سرزمین انجام دهد.	تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ پیشنیاز: نحوه تدریس:
	<u>شایستگی اساسی:</u>

ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
مفاهیم و اصطلاحات آمایش سرزمین	تعاریف و اصطلاحات عمده آمایش سرزمین را فهرست نماید	سابقه آمایش سرزمین در ایران و جهان را بیان نماید	ضرورت انجام مطالعات آمایش سرزمین را تشریح نماید
ابعاد سرزمینی آمایش سرزمین و روشهای آن	عناصر طبیعی دخیل در آمایش سرزمین را تشریح نماید	روشهای انجام مطالعات آمایش سرزمین را توضیح دهد	مزایای روش اکولوژیکی مطالعات آمایش سرزمین را نسبت به سایر روشها مقایسه کند
استراتژیها و کاربردهای آمایش سرزمین	عوامل سیاستگذاری دخیل در آمایش سرزمین را توضیح دهد	عوامل اقتصادی ، اجتماعی دخیل در آمایش سرزمین را تشریح نماید	بین عوامل موثر در آمایش سرزمین مقایسه نموده و نتیجه را گزارش نماید

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. - مفاهیم و تعاریف مربوط به آمایش سرزمین

۲. اصول و مبانی آمایش سرزمین

۳. سابقه آمایش سرزمین در جهان

فعالیت یادگیری: مفاهیم و تعاریف پایه آمایش سرزمین را تشریح نماید

فعالیت عملکردی: اصول آمایش سرزمین را در جدولی فهرست نماید

فصل دوم:

۱. سابقه آمایش سرزمین در ایران

فعالیت یادگیری: نقاط ضعف و قوت طرح های آمایش سرزمین در ایران را تحلیل نماید
فعالیت عملکردی: ----

فصل سوم:

(۱) روش مطالعات در آمایش سرزمین :

(a) بررسی های اکولوژیکی و محیطی منطقه

(b) بررسی توزیع جمعیت و نظام فعالیت ها

(c) تحلیل نظام شهری منطقه

(d) تحلیل نظام استقرار سکونتگاه ها

(e) تحلیل پیوندهای اصلی میان سکونتگاه ها

فعالیت یادگیری: روش های گوناگون انجام مطالعات آمایش سرزمین را توضیح داده از هم تفکیک نماید
فعالیت عملکردی: -----

فصل چهارم:

۱. تهدیدهای اجتماعی و اقتصادی سیاسی و فرهنگی منطقه

۲. تبیین استراتژی های توسعه بر مبنای آمایش سرزمین.

فعالیت یادگیری: اجزای روش توان اکولوژیک و داده های جغرافیایی آن را تشریح نماید
فعالیت عملکردی: دانشجویان یک پژوهش تمرینی با روش اکولوژیک انجام داده و به استاد ارائه می کنند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدریس توسط متخصص جغرافیا آشنا به آمایش سرزمین ، به صورت تئوری و عملی انجام می شود این درس به روش فعال ، بحث و مذاکره ، حضور یک کارشناس آمایش در کلاس درس و گفت و گو با وی پیشنهاد می شود . همچنین دانشجویان یک پژوهش تمرینی با روش اکولوژیک انجام داده و به استاد ارائه می کنند.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی :

- سرور، رحیم(۱۳۸۵)، جغرافیای کاربردی و آمایش سرزمین، تهران: سمت.

منابع فرعی :

- مخدوم، مجید(۱۳۸۰)، شالوده آمایش سرزمین ، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.

- زیاری، کرامت اله(۱۳۸۶)، اصول و روش های برنامه ریزی منطقه ای ، یزد: انتشارات دانشگاه یزد.

- زیاری ، کرامت اله(۱۳۸۴)، مکتبها، نظریه ها و مدل های برنامه ریزی منطقه ای، یزد : دانشگاه یزد

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره از یافته های تئوریک درس

ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره از شرکت در مباحث و جمع آوری اسناد و مدارک مورد نیاز برای یک برنامه آمایش سرزمین

ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره برای انجام یک پژوهش اولیه و تمرینی آمایش سرزمین با هدایت استاد

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای

ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سایر نکات

تدوین کننده: سیاوش شایان

سرفصل درس «مسایل محیطی جهان امروز از دیدگاه جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن:

جهان امروز با مسایل گوناگون زیست محیطی روبه روست که برخی از آنها زاده محیط طبیعی و فعالیت مداوم آن است و فعالیت های ناسنجیده انسان آغازگر برخی دیگر بوده اند . درک سازو کارهای طبیعی زمین و انطباق فعالیت های بهره برداری انسان از منابع زمینی و رفتار صحیح به هنگام دخالت در ژئوسیستم ها کلید اصلی فائق آمدن بر مشکلات کنونی در مقیاسهای جهانی ، منطقه ای و محلی است . در این درس ضمن ارائه دیدگاه های زیست محیطی مختلف ، عوامل بروز تغییرات محیطی دسته بندی می شوند و نقش برنامه ریزی محیطی و مدیریت محیط با ارائه راهکارهایی از سوی دانشجویان مشخص می گردد.

مشخصات درس	نام درس: به فارسی: مسایل محیطی جهان امروز از دیدگاه جغرافیایی
نوع درس: نظری ۲	به انگلیسی: Global Environmental Issues , Geographic View

تعداد واحد: ۲	اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:			
زمان درس: ۳۲	پیشنیاز:			
نحوه تدریس:	با مطالعه دیدگاههای محیط زیستی در مکاتب مختلف ، دیدگاه جغرافیایی نسبت به محیط زیست را توضیح دهند و مسایل محیط زیستی ناشی از تغییر طبیعت زمین را فهرست کرده و گزارش کنند.			
شایستگی اساسی:	مسایل محیطی زیستی ناشی از بهره برداری بی رویه انسان(آلودگی ها، بیابان زایی ، بهره برداری بی رویه از منابع خاک و..) و محدودیت منابع آب و مدیریت غلط در بهره برداری از آنها را (تنوع زیستی، منابع جنگلی و انقراض گونه ها) تحلیل و تبیین نماید.			
	پیامدهای گسترش بی رویه شهرنشینی و پیامدهای محیط زیستی آنها را تحلیل و نتایج بهره برداری بی رویه از منابع فناپذیر و پیامدهای آنها (سوخت های فسیلی ، منابع معدنی و....) را تشریح نمایند.			
	مخاطرات محیطی را دسته بندی کرده و ضمن توضیح علل و راهکارهای تعدیل آنها، نقش سیاست، تکنولوژی و محیط زیست را در بروز مسایل محیطی تحلیل نماید و بتواند راهکارهای مدیریتی برای آنها را ارائه نماید.			
	ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	دیدگاهها و نظریات محیط زیستی	انواع دیدگاههای عمده محیط زیستی را بیان نماید	دیدگاههای مرتبط با جغرافیا مثل نظریه گایا را توضیح دهد	کارایی و کارآمدی هر یک از نظریات عمده محیط زیستی را استدلال نماید
	مسایل و مشکلات محیط زیستی	فهرست مسایل عمده محیط زیستی را از نظر طبیعی و انسانی توضیح دهد	مسایل محیط زیستی انسان ساخت را توضیح داده و فهرست نماید	راهکارهایی برای مسایل محیط زیستی انسان ساخت پیشنهاد نماید
	سیاستها و برنامه ریزی در مسایل محیط زیستی	انواع سیاستها و برنامه های دخیل در مسایل محیط زیستی را توضیح دهد	نقش سیاستها و مدیریت برنامه ریزی محیط زیستی در موضوع منابع فناپذیر و تجدید شونده بیان نماید	شیوه های مدیریت مسایل محیط زیستی را توضیح و تفسیر نماید

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. دیدگاه جغرافیایی و محیط زیستی در مکاتب مختلف

۲. نظریه گایا و محیط زیست انسان امروز

۳. مسایل محیط زیستی (تنوع زیستی) ناشی از تغییر طبیعت زمین و نقش انسان در کاهش آن

۴. علل و نتایج تغییرات اقلیمی (گرمایش جهانی و...)

فعالیت یادگیری: بیان وجوه تفاوت و اشتراک دیدگاههای محیط زیستی و مقایسه آن با جغرافیایی
فعالیت عملکردی:---

فصل دوم:

۱. مسایل محیطی زیستی ناشی از بهره برداری بی رویه انسان

۲. آلودگی ها (آب ، هوا، خاک ، صدا)

۳. بیابان زایی و بهره برداری بی رویه از منابع خاک

۴. محدودیت منابع آب و مدیریت غلط در بهره برداری از آنها

فعالیت یادگیری: دسته بندی مسایل زیست محیطی ناشی از بهره برداری انسان و تعاریف پایه آن را بیان نماید
فعالیت عملکردی: یک جدول از منابع آب ایران و روش های گوناگون توسعه آن را ارائه نماید .

فصل سوم:

۱. کاهش منابع جنگلی و علل انسانی آن

۲. انقراض گونه های جانوری و نقش انسان

۳. گسترش بی رویه شهرنشینی و پیامدهای محیط زیستی آنها

۴. بهره برداری بی رویه از منابع فناپذیر و پیامدهای آنها (سوخت های فسیلی ، منابع معدنی و....)

فعالیت یادگیری: علل فشار بر منابع زیستی (جنگلی و گونه های گیاهی و جانوری) توسط انسان را توضیح دهد .
فعالیت عملکردی: جدولی از بهره برداری منابع فنا پذیر ارائه کرده و پیامد های آتی بهره برداری غلط آنها را تجزیه و تحلیل نماید

فصل چهارم:

۱. مخاطرات محیطی

۲. سیاست، تکنولوژی و محیط زیست

۳. برنامه ریزی و مدیریت محیطی.

فعالیت یادگیری:تاثیر فن آوری و سیاست را بر چگونگی بهره برداری از منابع طبیعی و ایجاد دشوار های محیطی توضیح دهد.
فعالیت عملکردی: طرح یا الگویی برای تعدیل تاثیر فن آوری و سیاست بر مسائل زیست محیطی تهیه و به کلاس ارائه دهد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد متخصص جغرافیا در گرایش های طبیعی تدریس می شود . برای اطمینان از تحقق اهداف آن علاوه بر شیوه های مرسوم در تدریس ، از روش های فعال و امکانات فناوری می بایست استفاده شود . بخشی از آموخته های این درس توسط دانشجو پیگیری می شود و فعالیت های عملی در قالب انجام یک نمونه کار بر روی یک منطقه یا ناحیه مورد ارزیابی استاد قرار خواهد گرفت . در تدریس این درس می بایست ضمن بیان دیدگاههای جغرافیایی و زیست محیطی مثال های آن را از شرایط ملموس نظیر وضعیت محیط زیست ایران ارایه نماید

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی :

- شایان، سیاوش ،مسایل جهان امروز از دیدگاه جغرافیا (جغرافیای کلان)، تهران : انتشارات مدرسه، ۱۳۷۸

منابع فرعی :

- میلر، جی، تی (۱۳۷۱)، زیستن در محیط زیست، ترجمه مجید مخدوم، تهران، انتشارات دانشگاه تهران

- وات، کنت (۱۳۷۲)، مبانی محیط زیست، ترجمه عبدالحسین وهاب زاده، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره با ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت
ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول ترم داده می شود
ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد .
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سایر نکات

تدوین کننده: سیاوش شایان

سرفصل درس «جغرافیای ناحیه ای (سواحل) ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن:

شناخت نواحی گوناگون ایران که در نتیجه عملکرد شرایط ویژه طبیعی، انسانی، فرهنگی، اقتصادی و تاریخی مختلفی شکل گرفته است، نقش تعیین کننده ای برای برنامه ریزان در جهت توسعه پایدار دارد. از انواع تقسیم بندی نواحی می توان به تقسیم بندی بر مبنای آب و هوا آب اشاره کرد. براساس این ناحیه بندی ایران به سه ناحیه بزرگ آب و هوایی تقسیم می شود. نواحی ساحلی شمال و جنوب ایران در یکی از این تقسیمات قرار می گیرد. آموزش این واحد درسی به دانشجویان کمک می کند

تا شناخت صحیحی از نواحی ساحلی شمال و جنوب ایران و همچنین جزایر متعلق به آنها کسب کنند و در صورت نیاز تصمیمات صحیحی برای نواحی ساحلی در نظر بگیرند.

نام درس: به فارسی: جغرافیای ناحیه‌ای (سواحل) ایران به انگلیسی: Regional Geography of Iran, (Coastal plains)				مشخصات درس نوع درس: نظری ۲ تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: - نحوه تدریس:
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه کامل و جامع وضعیت جغرافیای نواحی ساحلی شمال و جنوب اطلاعات کافی را کسب کرده و لیستی از پتانسیل‌های موجود در ناحیه مذکور تهیه کند. نقش و اهمیت اقتصادی، سیاسی و فرهنگی این نواحی را تحلیل کند و ناحیه ساحلی شمال و جنوب را از لحاظ استراتژیکی مقایسه نماید.				شایستگی اساسی:
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نواحی جغرافیایی ساحلی	نواحی جغرافیایی ساحلی ایران را بر روی نقشه جغرافیایی نشان دهد	نواحی جغرافیایی ساحلی ایران را با هم مقایسه نموده تفاوتها و تشابهات آنها را توضیح دهد	تأثیرات، مزایا و محدودیت های نواحی ساحلی را بر زندگی انسان گزارش نماید	
نقش ها و اهمیت نواحی ساحلی	نقش اقتصادی - سیاسی سواحل ایران را فهرست نماید	تأثیر اقتصادی - سیاسی نواحی ساحلی ایران را مقایسه نماید	نقش نواحی ساحلی بر رشد اقتصادی و سیاسی کشور را تجزیه و تحلیل نماید	
وضعیت استراتژیکی سواحل	مفهوم استراتژیکی نواحی ساحلی را بیان نماید	اهمیت استراتژیکی ناحیه ساحلی شمال و جنوب ایران را با یکدیگر مقایسه نماید	اهمیت جهانی نواحی ساحلی ایران را تجزیه و تحلیل نماید	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. تعاریف، مفاهیم و اهمیت مطالعات ناحیه ساحلی
۲. مبانی تقسیمات ناحیه‌ای ایران (نقش عوامل طبیعی ، توپوگرافی، اقلیم، پوشش گیاهی، در شکل بندی نواحی)
۳. بررسی نقشه ناهمواری‌های ایران

فعالیت یادگیری:

- بررسی موقعیت نواحی ساحلی و دریایی ایران بر روی نقشه ناهمواری‌های ایران و مشارکت در بحث‌های کلاسی

فعالیت عملکردی:

- با توجه به نقش عوامل طبیعی و انسانی با استناد به یک عامل از عوامل شکل‌دهنده نواحی دانشجویان نقشه‌ای از ناحیه‌بندی ایران به کلاس ارائه داده و وضعیت نواحی شمالی و جنوبی ایران را در آن مشخص کنند.

فصل دوم:

۱. چگونگی تشکیل جلگه های شمالی ایران (زمین شناسی، ژئومورفولوژی،...)
۲. ویژگی های طبیعی ناحیه جلگه های شمالی ایران (آب و هوا، منابع آب، منابع خاک، پوشش گیاهی و زندگی جانوری)
۳. ویژگی های انسانی ناحیه جلگه های شمالی ایران (جمعیت، شهر، روستا، فعالیتهای اقتصادی، توریسم

۴. جغرافیای اقتصادی سواحل و دریای شمالی ایران

فعالیت یادگیری:

- مطالعه منابع مختلف در زمینه نواحی ساحلی و دریایی ایران

فعالیت عملکردی: تهیه فهرستی از تفاوت‌های جغرافیایی نواحی ساحلی ایران

فصل سوم:

- چگونگی تشکیل جلگه های جنوبی ایران (زمین شناسی، ژئومورفولوژی،...)

- ویژگی های طبیعی ناحیه جلگه های جنوبی ایران (آب و هوا، منابع آب، منابع خاک، پوشش گیاهی و زندگی جانوری)
- ویژگی های انسانی ناحیه جلگه جنوبی ایران (جمعیت، شهر، روستا، فعالیتهای اقتصادی،)
- جغرافیای اقتصادی سواحل و دریاهاى جنوبى ایران
- اهمیت سواحل جنوب از نظر مسائل سیاسى واستراتژیکی
- فعالیت یادگیری: بررسی تغییر نقش برخی از بخش های مناطق ساحلی در اقتصاد ملی
- فعالیت عملکردی: -تهیه گزارش از خبرهای جاری در نواحی ساحلی و دریایی

فصل چهارم:

- مناطق آزاد تجاری در نواحی ساحلی شمالی و جنوبی
- اکوتوریسم در نواحی ساحلی ایران
- تکنیک های مطالعه جغرافیای ناحیه ای
- فعالیت یادگیری: سواحل شمالی و جنوبی ایران رابر مبنای تفاوتها و تشابهات ناحیه ای مقایسه نماید
- فعالیت عملکردی: برقراری ارتباط مناسب بین دانسته های قبلی (مباحث ارائه شده در کلاس)و آنچه بطور مستقیم در بازدید میدانی مشاهده می شود.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس توسط استاد جغرافیا در گرایش های انسانی تدریس می شود. برای تحقق اهداف درس استفاده از روش های فعال و مشارکت دانشجویان مناسب است. بکارگیری نقشه و نمایش فیلم از نواحی ساحلی شمال و جنوب ایران درک فضایی مناسب تری برای دانشجویان فراهم می آورد. طراحی بازدید میدانی و تهیه گزارش توسط دانشجویان و ارائه گزارش از بازدید فوق در پایان ترم توسط استاد درس مربوطه پیشنهاد می شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- رهنمایی، محمد تقی (۱۳۸۴) توان های محیطی ایران، تهران مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری

منبع فرعی:

- جغرافیای ناحیه ای ایران (۱۳۸۴) حجازی زاده، زهرا و همکاران، دفتر برنامه ریزی و تالیف کتب درسی، تهران وزارت آموزش و پرورش
- خانیکی، محمد (۱۳۸۳) سواحل ایران، تهران مرکز تحقیقات خاک و آبخیزداری وزارت جهاد سازندگی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره ارزشیابی کتبی پایان ترم

ارزشیابی فرایند: ۲ نمره شرکت در فعالیت میدانی و فعالیت‌های دانشجو در کلاس درس

ارزیابی از پوشه کار: ۳ نمره ارائه گزارش ناشی از فعالیت‌های تعیین شده در کلاس

سایر نکات: این درس با انجام یک سفر علمی کامل می‌شود. استاد و دانشجویان بایستی حداقل به مدت ۲ روز و حداکثر ۵ روز به یکی از مناطق ایران سفر نمایند. پردیس‌ها بایستی امکانات قانونی، وسائل و ابزار لازم در اختیار گروه‌ها قرار دهند.

تدوین کننده: مریم نادری

سرفصل درس «روش تحقیق در جغرافیا»

معرفی درس و منطق آن:

تحقیق به معنی پژوهش، ثابت کردن، رسیدگی و ارسای کردن به مطلب رسیدن است و منظور از آن تلاش در جهت شناخت و بی بردن واقعیت‌ها و بررسی و یا اثبات صحت ثقم و فرضیه است.

به بیان دیگر تحقیق عبارت از مجموعه اقدامات است که به کمک مشاهدات در جهان ظاهری برای کشف قسمت از مشخصات جهان حقیقی انجام میگردد. کلمه روش تحقیق معادل میتود Method در زبان های اروپائی بکار رفته است این کلمه از ریشه یونانی Methodos که مرکب M eta and odos به معنای بعد، راه، طریق، روش، شیوه، اخذ شده است و در اصل جستجو تحقیق "پیگیری ورسیده گی" طریقه انجام کار، میباشد.

روش را مجموعه شیوه های تدابیری دانسته اند که برای شناخت حقیقت و بر کناری از خطا بکار برده میشود و در تعریف دیگر از روش آمده است: روش به معنای جستجو، طریقه انجام کاری و ترتیب و تنظیم کار فکری است و مقصود از آن عبارت است از مجموعه شیوه ها و تدابیر که برای شناخت حقیقت و بر کناری از خطا بکار رود.

این درس یکی از دروس بنیادی برای رشته های مختلف علم و از جمله جغرافیاست که در آن سازماندهی علمی ذهن پژوهشگر برای انجام یک پژوهش علمی- جغرافیایی مورد نظر بوده و دانشجویان پس از آموختن آن می توانند به پژوهشهای بنیادی، توسعه ای و یا کاربردی در علم جغرافیا بپردازند.

مشخصات درس	نام درس: به فارسی: روش تحقیق
نوع درس: ۱ واحد نظری و	به انگلیسی: Research Methods

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن درک مفاهیم پایه در تحقیق علمی، فلسفه و قواعد پژوهش علمی را شناسایی و انواع تحقیقات و پژوهش های علمی (بر اساس هدف – بر اساس ماهیت و روش) را از یکدیگر تمییز دهند. مراحل انجام و فرایند پژوهش علمی را تشریح نموده و چگونگی تنظیم و تدوین یک گزارش تحقیق و الگوها و روشهای ارجاع دهی در انتهای تحقیق را دریافته و تمرین و اجرا نمایند. با تشریح بنیادهای ارثه و تدوین فرضیه، جامعه آماری مورد نیاز برای تحقیق را درک نموده و نمونه گیری (انواع، روش و برآورد حجم نمونه) را در یک تحقیق فرضی بیان کنند. ضمن اینکه روشهای گردآوری اطلاعات (کتابخانه ای – میدانی) را از یکدیگر تمییز داده و انجام میدهند، فرایند تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده ها و ارزیابی فرضیه ها را توضیح دهند برخی تکنیکها و نرم افزارهای آماری و گرافیکی در تبیین و تنظیم گزارش تحقیق را دریافته و یک طرح تحقیق به استاد خود ارائه نمایند				۱ واحد عملی (۱+۱) تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
				<u>شایستگی اساسی:</u>
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
مفاهیم پایه در روش تحقیق جغرافیا	مفاهیم پایه در روش تحقیق جغرافیا را بیان نماید	انواع تحقیقات جغرافیایی را معرفی نموده و قواعد آن را بیان نماید	کاربردهای هر یک از انواع تحقیقات را در مطالعات جغرافیایی را مقایسه نماید	
فرآیند پژوهش جغرافیا	یک مساله جغرافیایی را گزینش نموده و فرضیاتی برای آن بیان نماید	جامعه آماری و نمونه گیری در مساله تعیین شده را مشخص نماید	روشهای گردآوری و اصلاح خطاها را توضیح و تفسیر کند	
کاربرد پژوهش های جغرافیایی	الگوریتمی برای انجام یک پژوهش پیشنهاد نماید	طرح پژوهشی بر مبنای الگوریتم پیشنهادی تهیه نماید	نتایج تحقیق مورد نظر را توضیح، تفسیر و گزارش نماید	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:

۱. فلسفه و قواعد پژوهش علمی

۲. تعریف مفاهیم پایه (علم، نظریه، قانون علمی، استدلال، متغیر و انواع آن)

۳. انواع تحقیقات و پژوهش های علمی (بر اساس هدف – بر اساس ماهیت و روش)

فعالیت یادگیری: مفاهیم اولیه و انواع پژوهش و مراحل آن را بشناسد و توضیح دهد.
فعالیت عملکردی: از یک تحقیق انجام شده موارد فوق الذکر را جدا و فهرست نماید

فصل دوم:

۱. فرایند پژوهش علمی (پنج مرحله)

۲. گزینش و تشریح مسئله پژوهش

۳. تدوین فرضیه

فعالیت یادگیری: برای یک تحقیق جغرافیایی، جامعه آماری را بشناسد و معرفی نماید .
فعالیت عملکردی: پنج مرحله فرایند پژوهش را در یک تحقیق جغرافیایی از یکدیگر تفکیک کند.

فصل سوم:

۱. جامعه آماری و نمونه گیری (انواع، روش و برآورد حجم نمونه)

۲. روش گردآوری اطلاعات (کتابخانه ای - میدانی)

۳. تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده ها و ارزیابی فرضیه ها

۴. تنظیم و تدوین گزارش تحقیق

فعالیت یادگیری: روش ها و فرایند تجزیه و تحلیل اطلاعات در ارزیابی فرضیه ها را توضیح دهد
فعالیت عملکردی: حجم متناسب یک جامعه آماری برای یک تحقیق معرفی نماید .
مراحل تجزیه و تحلیل داده ها را دسته بندی نماید

فصل چهارم:

۱. روش تهیه طرح تحقیق

۲. الگوها و روشهای ارجاع دهی

۳. کاربرد تکنیکها و نرم افزارهای آماری و گرافیکی در تبیین و تنظیم گزارش تحقیق

فعالیت یادگیری: چگونگی آزمون فرضیه ها را تشریح نماید
فعالیت عملکردی: دانشجویان در پایان درس یک تحقیق سردستی/ تمرینی را که نشانه تسلط نسبی آنها به روش تحقیق است
به استاد تحویل می دهند

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

گرچه این درس بیشتر جنبه تئوریک دارد اما استاد می تواند با ذکر مثالهایی از مسایل جغرافیایی محل زندگی دانشجویان، آنان را به مشاهده دقیق تر محیط پیرامون علاقه مند ساخته و آنان را به انجام یک تحقیق جغرافیایی مستدل تشویق نماید.

دانشجویان در پایان درس، یک تحقیق سردستی / تمرینی را که نشانه تسلط نسبی آنها به روش تحقیق است به استاد تحویل می دهند. بهتر است مسئله مورد تحقیق از جلسات اولیه برای دانشجو مشخص گردد تا بر روی آنها تمرکز بیشتری شود و داده ها، اسناد و مدارک لازم جمع آوری شوند.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی :

- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۶)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران، سمت

منابع فرعی :

- خاکی، غلامرضا (۱۳۷۸)، روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی، تهران: مرکز تحقیقات علمی کشور با همکاری کانون فرهنگی انتشارات درایت .

- آسایش، حسین، مشیری، سید رحیم (۱۳۸۱)، روش شناسی و تکنیکهای تحقیق علمی در علوم انسانی با تاکید بر جغرافیا، تهران، نشر قومس.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره از یافته های تئوریک درس

ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره از شرکت در مباحث و جمع آوری مدارک دست اول و دست دوم برای انجام یک تحقیق
ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره برای انجام یک پژوهش اولیه و تمرینی مرتبط با مسایل جغرافیایی محل زندگی دانشجو

سایر نکات: دانشجو یک پژوهش اولیه و تمرینی مرتبط با مسایل جغرافیایی محل زندگی خود را انجام داده و به استاد تحویل دهد.

تدوین کننده: سیاوش شایان

سرفصل درس « فلسفه معلمی در آموزش جغرافیا »

۱. معرفی درس و منطق آن

آگاهی معلم جغرافیا از چپستی معلمی و چرایی معلمی کردن، زمینه لازم برای احساس تعهد و تلاش برای توسعه توان شخصی را فراهم می‌کند. این آگاهی در فرایند تربیت معلم می‌تواند به دانشجومعلم جغرافیا کمک کند تا از سویی به ادراک ارتباطات درونی برنامه‌های درسی رشته جغرافیا دست یابد و از سوی دیگر فهمی از نواقص آموزش معلمان آینده در فرایندهای جاری تربیت معلم به دست آورد؛ که چنین شناخت‌هایی او را برای فهم عمیق‌تر موضوعات برنامه‌های درسی و ترمیم و تکمیل آموزش‌های رسمی، هدایت‌گر خواهد بود. همچنین، این نوع شناخت می‌تواند زمینه‌ای مناسب برای خودارزیابی جهت ایفای نقش حرفه‌ای در شغل معلمی ایجاد کند و دانشجومعلم را برای ورود آگاهانه‌تر به عرصه اشتغال مدد رساند. فلسفه معلمی در واقع تشریح شغل و حرفه معلمی به عنوان یک مسئولیت سازمانی و یک تعهد اجتماعی است. در این درس دانشجومعلم هم بر رسالت‌های حرفه معلمی آگاهی می‌یابد و هم از وضعیت اجتماعی شغل معلمی باخبر می‌شود. چنین سطحی از درک پدیده معلمی، انتخاب آگاهانه‌تر شغل آینده را نیز در پی خواهد داشت.

نام درس: فلسفه معلمی در آموزش‌زیست‌شناسی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود: تبیینی مدلل از «معلمی‌کردن» و توجیهاتی منطقی برای ورود به این حرفه و شغل ارائه کند. همچنین، تصویری قابل دفاع از آینده شغلی و حرفه‌ای معلمی کردن دارد و به استناد آن می‌تواند برخی از نیازهای اساسی یادگیری کنونی خود را اعلام کند. در این درس، دانشجومعلمان جغرافیا با منابع مربوط به تجربه‌های معلمی گذشتگان آشنا می‌شوند و خود بارقه‌هایی از علاقه به تدوین تجارب خود را نشان می‌دهند.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: ندارد نحوه آموزش: انفرادی (و با حضور معلمان سرآمد دارای تجربه خاص)
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
- شناخت حرفه و شغل معلمی	توانسته است به بیان مجدد آنچه در درس مطرح شده یا در منابع آمده، اقدام کند.	به تبیینی از معلمی کردن در سطح شغل سازمانی دست یافته که دارای توجیهات، شواهد و استدلال است و می‌تواند مقبول قلمداد شود.	برای ورود به معلمی به عنوان حرفه سازمانی و تعهد اجتماعی دلایل و توجیهات ویژه شناسایی و ارائه کرده و ضمن قضاوت در باره توان خود و نیازهای آموزشی معلمی کردن، از تجارب دیگران و منابع دیگر بهره گرفته است.	شایستگی اساسی: PK ۱-۲، ۲-۲ & ۳-۲ PCK ۱-۳، ۲-۳، ۳-۳ & ۴-۳
ارزیابی خود و ارزیابی آموزش‌ها برای کسب آمادگی معلمی	توانسته است به شکلی سطحی به قضاوت و انتخاب اقدام کند.	بر اساس موقعیت‌های عمومی عمل معلمان و به استناد وضعیت معلم در سازمان آموزش و پرورش و متغیرهای عام زندگی اجتماعی توانسته است تبیینی برای معلمی کردن به عنوان یک شغل فراهم کند.	توانسته خود را در نقش معلم حرفه‌ای دارای شغل سازمانی و تعهد اجتماعی متصور شود و بر آن اساس نیازهای حرفه‌ای موقعیت‌های واقعی را شناسایی و در باره توان خود براب ایفای نقش حرفه‌ای قضاوتی مدلل کند که از عمق و پوشش مناسبی	

برخوردار است.				
پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه خود و دیگری دیده می‌شود.	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	انجام تکالیف	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تشریح معلمی کردن	شرح معلمی کردن در شرایط امروز ایران و گستره مفهومی «معلم» برای معرفی شغل و حرفه. تکلیف ۱: همه دانشجومعلمان موظفند به بررسی مقایسه‌ای «معلمی کردن» در نهادهای مختلف جامعه اقدام و نتیجه را در جلسه آینده به کلاس ارائه کنند.
سوم	تشریح معلمی کردن به عنوان شغل سازمانی	تشریح و تبیین معلمی کردن و منطق آن بر اساس مقررات سازمانی؛ وضعیت کنونی وظایف و اختیارات معلم و سوابق تحولی آن.
چهارم	تشریح معلمی کردن به عنوان تعهد اجتماعی	تشریح و تبیین معلمی کردن و منطق آن بر اساس واقعیات و ضروریات حیات اجتماعی؛ وضعیت کنونی نقش‌های اجتماعی معلم و تحولات آن در ایران. تکلیف ۲: دانشجویان به شناسایی یک فیلم معرف نقش معلم در جامعه اقدام می‌کنند.
پنجم	سابقه معلمی کردن در کشورهای غربی	تشریح نقش‌ها و اقدامات و اخلاق معلمی و جایگاه اجتماعی معلمان. تکلیف ۲: دانشجویان به شناسایی یک فیلم معرف نقش معلم در جامعه اقدام می‌کنند.
ششم	سابقه معلمی کردن در کشورهای شرقی	تشریح نقش‌ها و اقدامات و اخلاق معلمی و جایگاه اجتماعی معلمان. تکلیف ۳: دانشجویان به شناسایی یک فیلم معرف نقش معلم در جامعه اقدام می‌کنند.
هفتم	منطق معلمی در جغرافیا	تشریح نقش‌های مدرسه‌ای، اجتماعی، فرهنگی، مشاوره‌ای و ... معلمان در رشته زیست شناسی و چگونگی ایفای آن نقش‌ها در مدارس ایران: از واقعیت تا آرمان فعالیت خاص: معرفی درس پروژه پایانی دوره و تشریح چگونگی ساماندهی تجربه‌های کسب شده دوره تحصیلی برای تنظیم آن پروژه.
هشتم	استاتید و معلمان سرآمد: ۱	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن. تکلیف ۴: دانشجو معلم باید آموزه عمل سه تن از معلمان سرآمد را در ارتباط با معلمی کردن خود تشریح نماید و گزارش مکتوب را به مدرس ارائه کند.

نهم	استاتید و معلمان سرآمد (گذشته) در حوزه: جغرافیا ۲	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
دهم	استاتید و معلمان سرآمد (گذشته) حوزه: جغرافیا ۳	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
یازدهم	استاتید و معلمان سرآمد (گذشته) حوزه: جغرافیا ۴	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
دوازدهم	استاتید و معلمان سرآمد (کنونی) حوزه: جغرافیا: ۵	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
سیزدهم	استاتید و معلمان سرآمد (کنونی) حوزه: جغرافیا: ۶	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
چهاردهم	استاتید و معلمان سرآمد (کنونی) حوزه: جغرافیا: ۷	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
پانزدهم	نظرسنجی و بررسی مقایسه‌ای عمل استاتید و معلمان سرآمد توسط دانشجومعلم‌ان جغرافیا: ۸	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
شانزدهم	بررسی‌های مقایسه‌ای عمل استاتید و معلمان سرآمد توسط استاد	بررسی عمل معلمی معلمان سرآمد و مقایسه آنان برای تشریح آنچه توفیق آنان را سبب شده و آموزه‌های آن برای معلمان آینده.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر و البته با مشارکت همه‌جانبه دانشجومعلم‌ان انجام می‌شود. آموزشگر در بخشی از درس بر بنیاد گفتارهای درسی در نوبت‌های مقرر به معرفی هر یک از موضوعات اقدام می‌کند و بخشی دیگر از درس با شناسایی و دعوت از معلمان سرآمد کنونی، فرصت آشنایی دانشجومعلم‌ان و معلمان سرآمد را فراهم می‌کند و فرصت گفتگوی آنان را ایجاد و آن را مدیریت می‌کند. به تشخیص آموزشگر و با اتخاذ تدابیر هدایتی، واگذاری معرفی معلمان سرآمد گذشته می‌تواند به دانشجومعلم‌ان واگذار شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نمایند. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به صورت سازمان یافته ارائه نظر کنند. در عین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب تا سال ۱۳۹۸ الزامی نیست؛ اما آموزشگر تلاش خواهد کرد منابع مفید را شناسایی و معرفی کند. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر، در همان رشته بلامانع است.

- همه آموزشگران موظفند منابع و مستندات از «معلمان سرآمد» به دانشجومعلمان معرفی نمایند و نشانی سایت‌های مفید برای دریافت اطلاعات را ارائه کنند. همچنین، آموزشگر این درس موظف است به جستجوی اجتماعات تخصصی معلمان مخصوصاً در فضای مجازی اقدام کند و موارد مفید را به دانشجویان معرفی و آنان را برای مشارکت، تشویق کند.

آموزشگران این درس از سال ۱۳۹۴ به بعد موظف‌اند تمامی دانشجومعلمان را برای عضویت در «تالار گفتگوی معلمان آینده» در پورتال دانشگاه هدایت کنند و خود نیز در آن مشارکت نمایند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس فلسفه معلمی در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از گفتارهای درس، گفتگوهای کلاسی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی، به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۵۰ درصد امتیاز

- آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

✚ آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.

✚ مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.

✚ رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.

✚ رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.

✚ مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.

✚ ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

✚ در صورت کاهش تعداد جلسات آموزشی در آن نیمسال لازم است که موضوع جلسات ۱۵ و ۱۶ حتماً اجرا گردد.

✚ با توجه به اینکه تعداد زیادی از جلسات در حوزه جغرافیا صورت گرفته و از اساتید و معلمان سرآمد زیست‌شناسی دعوت می‌شود و یا شناسایی آنها را دربر دارد، بهتر است اجرای درس به عهده استاد گروه جغرافیا باشد.

سرفصل درس «برنامه‌ریزی درسی در آموزش جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن

برنامه‌ریزی درسی به عنوان یک «فرایند»، یکی از فعالیت‌های اساسی در آموزش و پرورش نوین است. آموزش نظام‌مند و گسترده، نیازمند آن است که با اتخاذ تدابیر قبلی همراه شود. چنین تدابیری می‌تواند فعالیت‌های عاملان فرایند تربیتی را هدایت کند. اتخاذ تدابیر هدایت‌گر فعالیت‌های معلم و متعلم در موقعیت تربیتی، برنامه‌ریزی درسی نامیده می‌شود. برنامه‌ریزی درسی با این معنا، یکی از فعالیت‌های ضروری معلم است. معلم حتی در نظام‌های متمرکز برنامه‌ریزی درسی هم «برنامه‌ریز درسی بهره‌گیر» یا «برنامه‌ریز درسی اجرایی» است. چنین تکلیف و البته چنین اختیاری سبب می‌شود یادگیری استفاده از این پدیده مهم حیات آموزشی برای معلمان ضروری گردد. دانستن زبان برنامه‌ریزی درسی یا آشنائی با دانش آکادمیک برنامه‌ریزی درسی برای معلمان حتی در یک سیستم متمرکز که تصور می‌شود معلم نقش عمده‌ای در تولید ندارد و مصرف‌کننده صرف است، ضرورت دارد؛ زیرا برنامه درسی در «سطوح مختلف» تعریف می‌شود و در بسیاری از این سطوح در نظام‌های آموزشی متمرکز هم معلم (به شکل فردی یا جمعی) نقش دارد. پس معلم به جای آنکه به حلقه سست زنجیره تعلیم و تربیت بدل شود، باید اتفاقاً در نقش مقوم برنامه و تقویت‌کننده آن ظاهر شود. برنامه درسی در دستان معلم می‌تواند به یک پدیده «پوچ» (برنامه درسی پوچ) تبدیل شود. یعنی معلم می‌تواند آنچه در مرحله تولید به درستی تدوین شده است، را از دستور کار خارج کند یا به صورت غیر موثر آموزش دهد. پرهیز از این دام، یکی از لوازم عمل حرفه‌ای معلم است. معلم می‌تواند به ضعیف‌ترین حلقه زنجیره نظام آموزشی بدل شود و چنانکه گفته‌اند «زنجیر، همانقدر قوت دارد که ضعیف‌ترین حلقه آن». به بار نشستن تلاش‌های دیگران نیاز به همت و دقت معلم دارد تا محرومیت ناشی از حذف آنچه باید آموزش داده شود، بر شاگردان تحمیل نشود. معلمان آینده به دلیل چنین شرایطی نیاز دارند با مبانی، اصول و مراحل برنامه‌ریزی درسی آشنا شوند و بتوانند از فنون آن در عمل بهره بگیرند. کسب این مهارت به همراه فهم برنامه درسی، لازمه عمل حرفه‌ای معلم در موقعیت مدرسه است. برای تحقق دستاوردی، ضروری است معلمان با منابع این حوزه علمی، با نمونه‌هایی از برنامه‌های درسی و با برخی از اعمال و فعالیت‌های برنامه‌ریزی درسی آشنا شوند و برای اقدام به آن، تمرین‌هایی داشته باشند. چنین شرایطی می‌تواند به آنان کمک کند تا معلمان آینده در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم‌گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت‌های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته‌های علمی و پژوهشی باشند.

مشخصات درس	نام درس: برنامه‌ریزی درسی در آموزش جغرافیا
نوع درس: نظری	
تعداد واحد: ۲	
زمان درس: ۳۲ ساعت	
پیشنیاز: اصول و مبانی آموزش و پرورش	
نحوه آموزش: انفرادی	
	اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
	به تشریح مبانی، اصول و مراحل برنامه‌ریزی درسی اقدام کند و با تحلیل برنامه‌های درسی مصوب، به برنامه‌ریزی درسی اجرایی دروس اقدام کند و ضمن تشخیص و تبیین انواع برنامه‌های درسی حادث در مدرسه، قادر خواهد بود برنامه درسی خود برای اداره یک درس را تولید و ارائه کند و به استناد دانش معتبر از برنامه خود دفاع نماید. همچنین، دانشجو معلم ضمن آشنایی با برخی منابع معتبر حوزه برنامه‌ریزی درسی، قادر است به شیوه مناسبی دانش خود را در این موضوع به روز کند.

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
شایستگی اساسی: PK کد ۲-۲ & ۳-۲ PCK کد ۲-۳	توانسته است به بیان تعاریفی از برنامه درسی و برنامه‌ریزی درسی اقدام کند.	توانسته است به تبیین برنامه درسی بر اساس متغیرهای مختلف متمایزکننده آن اقدام کند و تشریحی به زبان خاص خود ارائه کند.	توانسته است به شناسایی انواع برنامه‌های درسی در موقعیت‌های مختلف مدرسه‌ای اقدام کند و عوامل مؤثر بر شکل‌گیری هر یک از انواع برنامه درسی را تشریح و پیامدهای آنها را آشکار نماید.
نقش معلمان در برنامه‌ریزی درسی	توانسته است به شرح آنچه در منابع درس در ارتباط با موضوع آمده است، اقدام کند.	توانسته است به زوایایی از نقش‌های معلمان توجه دهد که در منابع درس بر آنها تاکید نشده است و حاصل مطالعه بیشتر است.	توانسته است خود را در نقش معلم متصور شود و بر آن اساس به تبیین نیازهای یادگیری دانش‌جو معلم برای ایفای نقش حرفه‌ای اقدام کند.
انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه شده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده علاوه بر رعایت قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی، سطحی عمیق از بازخوانی تجربه دیده می‌شود و بیان نهایی دارای قابلیت پذیرش است.	پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد. تکلیف ۱: دانشجویان درباره مفهوم، ضرورت، انواع، و عوامل مؤثر بر برنامه‌ریزی، مطالعه و اعلام نظر مکتوب می‌کنند.
دوم	تشریح برنامه‌ریزی درسی جغرافیا	مفهوم‌شناسی و شرح گستره موضوعی حوزه برنامه‌ریزی درسی جغرافیا (به عنوان یک علم)، تشریح سطوح و انواع برنامه‌های درسی و معرفی وضعیت ایران از حیث برنامه‌ریزی درسی جغرافیا (مشمول بر نهادهای برنامه‌ریزی درسی، منابع معتبر و اشخاص مهم) و تشریح وضعیت چند کشور از حیث جایگاه برنامه‌ریزی درسی جغرافیا.
سوم	ارائه نمونه‌ها و یادآوری تجربه‌ها	ارائه نمونه‌هایی از برنامه‌های درسی جغرافیا که دانشجویان در مدرسه تجربه کرده یا هم‌تایان‌شان تجربه می‌کنند، و بحث در باره آنها بر اساس تجربه دانشجویان. تکلیف ۲: از دانشجو خواسته شود تا یکی از تجربیات مواجهه خود با برنامه درسی مدرسه‌ای را یادآوری و آن را روایت و تحلیل کند و بر اساس آن تحلیل به معرفی انواع برنامه درسی در تجربه خود اقدام نماید.
چهارم	تبیین نقش معلم در تحقق انواع برنامه‌های درسی جغرافیا	تبیین سطوح و انواع برنامه‌های درسی در نظام‌های آموزشی و معرفی عوامل (کارگزاران) برنامه‌ریزی درسی جغرافیا و نقش‌های گوناگون معلمان در ظهور شکل‌های متفاوت برنامه درسی با تشریح وضعیت ایران. تکلیف ۳: چرا معلمان ایران باید در برنامه‌ریزی درسی جغرافیا نقش فعال داشته باشند و چگونه می‌توانند چنین کنند؟

پنجم	مراحل برنامه‌ریزی درسی	تشریح مراحل برنامه‌ریزی درسی به عنوان عمل تولید برنامه درسی آشکار مشتمل بر موقعیت‌شناسی و تعیین منطق تولید برنامه درسی، تعیین اهداف، انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری، سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری، شیوه‌های ارائه محتوا و فرصت‌های یادگیری، زمان برنامه درسی، مکان (فضا و روابط) برنامه درسی جغرافیا و ارزشیابی یادگیری مخاطبان.
ششم	موقعیت‌شناسی و منطقی‌یابی برای تولید برنامه درسی جغرافیا	موقعیت‌شناسی مشتمل بر شناخت مخاطب (ابعاد مختلف حیات یادگیرنده)، شناخت جامعه (ابعاد مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و ...)، شناخت علم جغرافیا (جنبه‌های محتوایی و روشی مورد تاکید است) و شناخت زیست‌محیطی - جغرافیایی (زندگی در کره خاکی و الزامات آن) تکلیف ۴: پرسش‌هایی مطرح شود تا دانشجو به مطالعه مقالات یا منابع علمی در زمینه موضوع بیش از آنچه در کتاب (های) منبع درس ارائه شده، اقدام کند و نتیجه را مکتوب عرضه کند.
هفتم	آزمون و شرح نسبت آن با اهداف برنامه درسی	آزمون: از تمام دروس قبلی به طور کتبی یا شفاهی آزمون به عمل می‌آید. همزمان، تشریح اینکه چگونه آزمون (برنامه درسی آزمون شده) با اهداف ارتباط دارد، به طور عملی تبیین می‌شود.
هشتم	تعیین اهداف برنامه درسی	تشریح چگونگی تعیین اهداف در هنگام تولید برنامه درسی جغرافیا (اعم از مراحل، منابع، انواع و اصول)، مشتمل بر: معرفی انواع الگوهای انتخاب اهداف، معرفی انواع هدف‌ها و نقش آنها در فرایند برنامه‌ریزی درسی، شرح اصول انتخاب اهداف و معرفی برخی از اهداف برنامه‌های درسی به تناسب رشته تحصیلی دانشجویان. تکلیف ۵: تحلیل یک نمونه از اهداف و تبدیل آنها به هدف‌های یک درس بر اساس اصول تدوین اهداف و ارائه کتبی آن است.
نهم	انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری	تبیین ضرورت، روش‌ها و اصول انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری؛ تشریح انواع تجارب و فرصت-های یادگیری و نقش هر یک در یادگیری شاگردان. تکلیف ۶: شناسایی یک فرصت یادگیری لازم برای یک هدف و بازسازی آن در قالبی دیگر جهت استفاده شاگردان.
دهم	سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری	تشریح ضرورت سازمان‌دهی و معرفی انواع، اصول (وحدت، مداومت، توالی و تعادل) و روش‌های آن جهت سازماندهی فرصت‌های یادگیری در سطح کلان و خرد. تکلیف ۷: تحلیل و ارزیابی سازماندهی یک درس واقعی جغرافیا بر اساس اصول سازماندهی محتوا.
یازدهم	ارائه محتوا و فرصت‌های یادگیری	معرفی انواع روش‌های ارائه محتوا در فضای واقعی و فضای مجازی (سپهری) و اصول حاکم بر هر یک و آثار آنها بر مخاطبان برنامه درسی.
دوازدهم	زمان برنامه درسی	تبیین زمان به عنوان عنصر برنامه درسی جغرافیا و اهمیت توجه به آن و تشریح انواع زمان در برنامه درسی و اصول تخصیص زمان به برنامه‌های درسی و چگونگی بهره‌گیری از زمان برنامه درسی جغرافیا. تکلیف ۸: نسبت زمان و هدف‌های مورد انتظار درس برنامه‌ریزی درسی (همین درس) را تحلیل کنید.
سیزدهم	مکان برنامه درسی	شرح ابعاد مکان (فضای فیزیکی، عوامل فعالیت و روابط بین آنها)، ابعاد مقیاسی در جغرافیا، تحلیل چگونگی تاثیر مکان جغرافیایی بر برنامه درسی و شاگردان و ضرورت‌های مربوط به فهم نسبت مکان جغرافیا بی و برنامه درسی.
چهاردهم	ارزشیابی یادگیری شاگردان	برنامه درسی آزمون شده و نقش آن در یادگیری و تحقق برنامه درسی آشکار، روش‌های آزمون و سنجش پیشرفت تحصیلی، انواع آزمون‌ها و مزایا و معایب آنها در ارتباط با اهداف برنامه درسی جغرافیا.
پانزدهم	اجرای برنامه درسی جغرافیا در نظام‌های آموزشی	نظریه‌های اجرا، عوامل موثر بر اجرا، مقاومت، فرهنگ سازمانی، مجریان، اقدامات اساسی برای اجرای برنامه شامل: شناخت وضعیت، آماده سازی عمومی و اختصاصی، تدارک نیروی انسانی، هدایت و نظارت. تکلیف ۹: مقاومت معلم در برابر تغییرات برنامه درسی به چه علت‌هایی و با چه شکل‌هایی ممکن است ظهور یابد؟

شانزدهم	ارزشیابی برنامه های آموزشی و درسی	مفهوم ارزشیابی برنامه، ضرورت ارزشیابی برنامه، روش های ارزشیابی برنامه، مراحل ارزشیابی برنامه در نظام آموزشی، بازنگری در برنامه ها.
---------	-----------------------------------	--

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش های کلاس درس با محوریت آموزشگر انجام می شود؛ هرچند که در هر جلسه درس دانشجویان مشارکت دارند و آنها موظف اند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به ارائه نظر بپردازند. در عین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش ها می تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- مجموعه مقالات منتشر شده مرتبط با برنامه ریزی درسی جغرافیا، فصلنامه رشد آموزش جغرافیا، دفتر انتشارات کمک آموزشی، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
- در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
- منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۵ برای استفاده در این درس پیشنهاد می شود، عبارتند از:
موسی پور، نعمت الله. (۱۳۹۳): مبانی برنامه ریزی آموزش متوسطه. مشهد: به نشر.
- ملکی، حسن. (۱۳۸۷): مقدمات برنامه ریزی درسی. تهران: سمت.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس برنامه ریزی درسی در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می گیرد که در آن دانشجویان یادگیری ها و تجارب خود از مطالعه منابع و مباحثات کلاس درس را بر اساس پرسش های آموزشگر، ارائه می کنند. ارزشیابی ضمن نیمسال: ارزشیابی ضمن نیمسال برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری انجام می شود و دستاورد آن جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می شود.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می شوند. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می شود:

- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۲۵ درصد امتیاز
- آزمون ضمن نیمسال: ۲۵ درصد امتیاز
- آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.

مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.

رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.

رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.

مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.

ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس «راهنمای تدریس در آموزش جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش در تمامی نظام‌های آموزش و برنامه درسی، عرصه‌ای است که در اختیار معلم است و شایستگی‌های معلم حرفه‌ای بر کم و کیف آن تاثیر می‌گذارد. فهم و پذیرش این نقش بی‌بدیل معلم در آموزش و اختیارات ناشی از آن سبب می‌شود تا معلمان به سلاح «قابلیت اجتهاد در موقعیت تربیتی» مجهز شوند. آشنایی معلم با راهنمای آموزش در رشته تخصصی، یکی از ابزارهای لازم و ضروری برای دستیابی به شایستگی اجتهاد در موقعیت آموزشی است. مسئولیت معلم برای موثر ساختن آموزش، موضوعی است که در دیدگاه‌های مختلف و متعارض آموزش مطرح است و چنین مسئولیتی را معلمان باید در موقعیت‌های متنوع و متغیر آموزشی به انجام رسانند که از سویی نیازمند عمل بر بنیاد دانش و یافته‌های علمی و از سوی دیگر نیازمند انطباق یافته‌های علمی با موقعیت‌های خاص تربیتی است. به همین علت، دانش در باره راهنمای آموزش و توانایی تبدیل این دانش به عمل در موقعیت‌های آموزشی، ضروری‌ترین «ابزار» معلمان آینده برای هرگونه فعالیت موثر و موفق است. آنچه دانشجومعلمان را برای موثر بودن کمک می‌کند، کسب دانش در باره راهنمای آموزش در رشته تخصصی به همراه قابلیت‌های تبدیل دانش آموزش به روش‌های تدریس متناسب با موقعیت‌های واقعی بر اساس تجربه‌های شخصی و توان هنری است. در این درس، دانشجومعلمان با انواع راهنمای آموزش با تشریح مبانی، اصول، مراحل و شرایط بکارگیری راهنما و نمونه‌های عملی آنها آشنا می‌شوند و توان و تعهد لازم برای فهم و بکارگیری آن دانش را کسب می‌کنند.

نام درس: راهنمای آموزش				مشخصات درس
Teaching Strategies				نوع درس: کارگاهی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:				تعداد واحد: ۱
فهمی مدلل و دارای شواهد تجربی از راهنمای آموزش در رشته تخصصی خود ارائه کند و چگونگی تدریس بر بنیاد یک راهنمای آموزش در یک موقعیت خاص رشته‌ای را طراحی نماید و از ایده‌های خود برای عمل در آن موقعیت دفاع کند. همچنین، دانشجومعلم در پایان این واحد یادگیری برخی از راهنمای آموزش رشته تخصصی خود را می‌شناسد و ضمن شناخت برخی منابع معتبر، قادر و متعهد است با بکارگیری روش‌های جستجوی دانش در این حوزه، دانش خود را روزآمد کند.				زمان درس: ۴۸ ساعت
				پیشنیاز: اصول و روش‌های تدریس
				نحوه آموزش: انفرادی
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	

شایستگی اساسی: PK ۲-۲ & ۳-۲ PCK ۳-۳ & ۴-۳	- شناخت راهبردهای آموزش	توانسته است به بیان تعاریفی از راهبرد آموزش و معرفی انواع آن اقدام کند و شرحی از هر راهبرد به استناد منابع درس و گفتارهای کلاس ارائه نماید.	به تبیین راهبردهای آموزش مدرسه‌ای بر اساس متغیرهای مختلف متمایزکننده آن مبتنی بر منابع علمی اقدام می‌کند و تشریحی به زبان خاص خود ارائه می‌نماید.	به توسعه دانش مربوط به راهبردهای آموزش با مراجعه به منابع دیگر اقدام می‌کند و بر اساس تاملات خود، طبقه‌بندی دیگری از راهبردها در رشته تخصصی خود تنظیم و از آن دفاع می‌کند.
	تولید روش بر بنیاد آموزه- های راهبرد آموزش	توانسته است برای عمل در یک موقعیت، یک راهبرد را معرفی کند و برای دفاع از آن، شرح آنچه در منابع و مباحث درس در ارتباط با موضوع آمده است، مورد استناد است.	بر اساس یک موقعیت خاص به استناد نقش معلم رشته تخصصی و متغیرهای واقعی موقعیت توانسته یک راهبرد متناسب را معرفی کند و از آن با استناد به منابع (مخصوصاً منابع خارج از درس) و استدلال شخصی دفاع نماید.	توانسته است خود را در نقش معلم تخصصی متصور شود و بر آن اساس به تصمیم‌گیری در موقعیت‌های واقعی یا فرضی اقدام و به عنوان معلم ایفای نقش حرفه‌ای کند به گونه‌ای که راهبردها را به طور منحصربه‌فرد برای موقعیت خاص تخصصی بکار گرفته است.
	انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه دیده می‌شود که قابل پذیرش است.	پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تشریح چپستی و چرایی راهبرد آموزش	مفهوم‌شناسی و شرح گستره موضوعی راهبردهای آموزش (تاکید بر ارتباطها و تمایزهای راهبرد آموزش با تدریس)، تبیین کارکرد راهبردهای آموزش در فعالیت‌های مدرسه‌ای، معرفی انواع طبقه‌بندی‌های راهبردهای آموزش، تشریح چارچوب معرفی راهبردهای آموزش در این درس. تکلیف ۱: همه دانشجومعلمان موظفند به بررسی مقایسه‌ای راهبردهایی که در کلاس ارائه می‌شود اقدام نمایند و نتیجه را در جلسه هشتم (برای پنج راهبرد دسته اول) و جلسه چهاردهم (برای پنج راهبرد دسته دوم) به صورت شفاهی و در جلسه شانزدهم (همه راهبردهای یازده‌گانه) به صورت کتبی ارائه کنند.
سوم	آموزش مستقیم (مبتنی بر سخنرانی بهبودیافته)	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. تکلیف ۲: دانشجویان به شناسایی یک فیلم مرتبط با یکی از راهبردها اقدام می‌کنند و آن

		را در جلسه پنجم نمایش می‌دهند.
چهارم	آموزش مباحثه محور (گفتگویی)	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.
پنجم	آموزش گروه محور	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. فعالیت خاص: نمایش فیلم
ششم	آموزش بهره‌مند از فناوری اطلاعات و ارتباطات	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. تکلیف ۳: شما برای بکارگیری این راهبرد تصمیم دارید چه کوشش‌های را به عمل آورید؟
هفتم	آموزش متکی به ظرفیت انتقادی	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.
هشتم	آزمون یادگیری و بررسی مقایسه‌ای راهبردهای آموزش	برگزاری یک آزمون از مباحث جلسات گذشته به روش مورد نظر مدرس. ایجاد فرصت برای گفتگوی جمعی جهت مقایسه راهبردهای مورد بحث بر اساس تکالیف انجام شده.
نهم	آموزش مشاوره محور	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. تکلیف ۴: دانشجویان به شناسایی یک فیلم مرتبط اقدام می‌کنند و آن را در جلسه دوازدهم نمایش می‌دهند. فعالیت خاص: گزارش نتایج آزمون و اعلام بازخورد مدرس.
دهم	آموزش شبکه محور	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.
یازدهم	آموزش مبتنی بر رای‌گیری کلاسی	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.

دوازدهم	آموزش مبتنی بر بازی‌های کوتاه	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. فعالیت خاص: نمایش فیلم
سیزدهم	آموزش مبتنی بر یادداشت تحلیلی	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.
چهاردهم	آزمون یادگیری و بررسی مقایسه‌ای راهبردهای آموزش	برگزاری یک آزمون از مباحث جلسات گذشته به روش مورد نظر مدرس. ایجاد فرصت برای گفتگوی جمعی جهت مقایسه راهبردهای پنج‌گانه بر اساس تکالیف انجام شده.
پانزدهم	آموزش با واگذاری مسئولیت تدریس به شاگردان	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. فعالیت خاص: گزارش نتایج آزمون و اعلام بازخورد مدرس.
شانزدهم	بررسی مقایسه‌ای راهبردهای آموزش	بررسی مقایسه‌ای راهبردهای آموزش بر اساس مبانی نظری، شواهد پژوهشی و الزامات اجرایی و ارزیابی وضعیت آنها در مدارس ایران. فعالیت خاص: ارائه گزارش کتبی مقایسه راهبردهای آموزش توسط دانشجویان.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با مشارکت همه‌جانبه آموزش‌گر - دانشجو انجام می‌شود. آموزش‌گر در قالب گفتارهای درسی در نوبت‌های مقرر به معرفی هر یک از راهبردها اقدام می‌کند و دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس ارائه نظر کنند. در همه جلسات درس، یک مبحث به صورت نظری ارائه می‌گردد و به صورت عملی در باره بکارگیری آن در نظام مدرسه‌ای ایران، بحث و گفتگو می‌شود. در عین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزش‌گر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- مجموعه مقالات منتشر شده مرتبط با راهبردهای آموزش جغرافیا، فصلنامه رشد آموزش جغرافیا، دفتر انتشارات کمک آموزشی، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
- منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۸ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از:
 - جویس، ب؛ کالهن، ا. و هاپکینز، د. (۱۳۹۱): الگوهای یادگیری: ابزارهایی برای تدریس، ترجمه محمود مهرمحمدی و لطفعلی عابدی. تهران: سمت.
 - فنسترمیچر، گ. و سولتیس، ج. (۱۳۹۰): رویکردهای تدریس. تهران: مهریستا.
 - منبع تکمیلی:
 - تابر، ر. ت. (۱۳۷۹): القبای مدیریت کلاس درس: راهبردهایی برای آموزش اثربخش، ترجمه محمدرضا سرکارآرانی، تهران: مدرسه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس راهبردهای آموزش در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از کار عملی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.

ارزشیابی ضمن نیمسال: ارزشیابی ضمن نیمسال از سویی تمام فعالیت‌های بخش عملی درس را شامل می‌شود و از سوی دیگر برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری بر اساس زمان‌بندی اعلام شده انجام می‌گیرد و دستاورد هر دو قسمت جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می‌شود.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۳۰ درصد امتیاز
- آزمون ضمن نیمسال: ۴۰ درصد امتیاز
- آزمون پایانی: ۳۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

- مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:
- آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.
- مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
- رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
- رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
- مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
- ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس « طراحی آموزشی در آموزش جغرافیا »

۱. معرفی درس و منطق آن

معلمان زیست شناسی باید بتوانند در راستای اهداف نظام آموزشی فرصت های یادگیری نظام مندی را طراحی کنند که تفاوت های فردی، علایق و روش های یادگیری دانش آموزان، و نیز تأثیرات بافت و زمینه اجتماعی بر یادگیری را مد نظر قرار داده و بتواند موفقیت یادگیرندگان را تضمین نماید. این امر مستلزم آن است که معلمان طراحی آموزشی را به عنوان یک رویکرد سیستمی بشناسند و بتوانند فرآیند آن را از مرحله شناسایی مسئله تا ارزیابی در یک موقعیت های واقعی تجربه نمایند. در چنین شرایطی معلمان به جای اجرای طرح های از پیش تعیین شده، خود به خلق موقعیتهای یادگیری دستخواهند زد و طرحهای اثربخشی را برای پاسخ به نیاز یادگیرندگان در موقعیت های منحصر بفرد تولید خواهند نمود.

نام درس: طراحی آموزشی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: مؤلفه های طراحی آموزشی را به صورت نظام مند برای شناسایی، تحلیل، تصمیم گیری، و ارزیابی حل مسئله یادگیری در آموزش زیست شناسی مورد استفاده قرار می دهد.				نوع درس: نظری- عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنهاد: برنامه ریزی درسی در آموزش زیست شناسی
				شایستگی اساسی: $pck \& pk \& ck$ کد ۱-۲ $۳-۴ \& ۳-۲ \& ۳-۱ \& ۲-۲$
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	

تبيين مساله	مسئله تبیین شده است، اما اطلاعات جمع آوری شده از طریق نیاز سنجی و تحلیل آن از تبیین مسئله پشتیبانی نمی کند.	مسئله تبیین شده است، و اطلاعات جمع آوری شده از طریق نیاز سنجی و تحلیل آن از تبیین مسئله پشتیبانی می کند.	مسئله تبیین شده است، و اطلاعات جمع آوری شده از طریق نیاز سنجی و تحلیل آن از تبیین مسئله پشتیبانی می دهد که چگونه موقعیت ها و نیاز های متفاوت یادگیرندگان را مورد توجه قرار داده است.
طراحی	فرایند شناسایی و تبیین مسئله / مشکل را تا تعیین تکالیف یادگیری عملیاتی نموده اما میان مراحل مختلف طراحی ارتباط نظام مندی وجود ندارد.	فرایند شناسایی و تبیین مسئله / مشکل را تا تعیین تکالیف یادگیری عملیاتی نموده و میان مراحل و مؤلفه های طراحی ارتباط نظام مندی وجود دارد.	فرایند طراحی آموزشی را در تمامی مراحل به صورت نظام مند عملیاتی شده و مسئله / مشکل، روش نیاز سنجی، اهداف آماج، محتوا و تکالیف یادگیری با توجه به تفاوت های فردی از یکدیگر پشتیبانی می نمایند.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات طراحی آموزشی

تعریف ضرورت و منطق طراحی آموزشی
 مراحل طراحی آموزشی (تحلیل، تصمیم گیری، راهبرد، ارزشیابی)
 گستره طراحی آموزشی
 ارتباط تکنولوژی آموزشی با طراحی آموزشی
 ارتباط نظریه های آموزش / یادگیری با طراحی آموزشی

تکالیف یادگیری:

مطالعه حداقل سه منبع علمی - پژوهشی در زمینه مباحث مطرح شده، تلخیص در قالب مقاله کوتاه و ارائه در کلاس.

فصل دوم: فرایند طراحی آموزشی (تحلیل)

تعریف مسئله / مشکل
 شناسایی و تجزیه و تحلیل منبع مسئله / مشکل
 تجزیه و تحلیل نیازها
 روشهای نیازسنجی (الگوی ساندرز، الگوی هوتون، الگوی هناس)
 تحلیل نیازهای مربوط به یادگیرندگان
 تحلیل نیازهای مربوط به موقعیت
 تعیین راه حل های ممکن

تکالیف یادگیری:

با بکارگیری یکی از روشهای نیازسنجی، نیازهای یکی از گروه ها (معلمان، دانش آموزان، کارکنان، اولیاء) را شناسایی و با تحلیل آن راه حل هایی برای مشکل / مسئله ارائه دهد.

فصل سوم: فرایند طراحی آموزشی (تصمیم گیری)

تدوین اهداف آماج
 بازنگری در اهداف و تعیین اولویت دست یابی به اهداف آماج

مقایسه تحلیل نیازها و اهداف آماج
تبدیل اهداف آماج به اهداف و پیامدهای یادگیری
اهداف آموزشی
محتوای آموزشی
تکالیف یادگیری

تکالیف عملکردی:

۱. با استفاده از گزارش تکلیف عملکردی فصل دوم (تحلیل نیازها و تعیین راه حل مشکل یا مساله) اهداف آماج را اولویت بندی نموده و آنها را به پیامدهای یادگیری تبدیل نماید.
۲. با توجه به اهداف آموزشی تدوین شده، محتوای اصلی و تکمیلی و تکالیف یادگیری با توجه را با توجه به انواع سبک های یادگیری تعیین نماید.

فصل چهارم: فرایند طراحی آموزشی (راہبرد)

بهره گیری از راهبرد در طراحی آموزشی
الف) راهبردهای طراحی آموزشی بر اساس نوع محتوا
طراحی آموزشی ۱) به خاطر سپردن اطلاعات (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)
طراحی آموزشی ۲) به کار گیری مهارت طبقه بندی مفاهیم (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)
طراحی آموزشی ۳) به کارگیری مهارت روش کار (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)
طراحی آموزشی ۴) به کار گیری مهارت اصل (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)
طراحی آموزشی ۵) درک ارتباط مفهومی (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)
طراحی آموزشی ۶) درک ارتباط علت و معلولی (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)
طراحی آموزشی ۷) مهارتهای تفکر برتر (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)

ب) راهبردهای طراحی آموزشی بر اساس نیازهای یادگیرندگان

- ۱) ویژه دانش آموزان فراگیر
- ۲) ویژه دانش آموزان تیزهوش
- ۳) ویژه دانش آموزان با مشکلات عاطفی شدید

ج) راهبردهای طراحی آموزشی بر اساس موقعیت

- ۱) ویژه کلاسهای چند پایه
- ۲) ویژه مسائل بومی خاص

تکالیف عملکردی:

دو طرح آموزشی مبتنی بر یکی از راهبردها (محتوا، نیازهای یادگیرندگان و موقعیت) و با در نظر گرفتن مراحل طراحی آموزشی، تهیه نماید.

فصل پنجم: فرایند طراحی آموزشی (ارزشیابی)

منطق ارزشیابی طرح آموزشی (چرا؟ چه موقع؟ به منظور چه هدفی؟ چگونه)

بازنگری توسط متخصص

ارزشیابی تکوینی

ارزشیابی نهایی

ارزشیابی از طرح آموزشی

تکالیف عملکردی

تهیه ملاک ها و سطوح کیفیت طرحهای آموزشی و روش بازنگری طرحهای آموزشی فصل چهارم
ارزیابی نقاط ضعف و قوت طرحهای تهیه شده در کلاس و ارائه بازخورد برای اصلاح آن.

فصل ششم: طراحی تعاملی پیام

تعامل در آموزش

نظامهای تعامل متکی بر انسان

نظامهای تعامل متکی بر چاپ

نظامهای تعامل متکی بر وسایل دیداری- شنیداری

نظامهای تعامل متکی بر رایانه

تکالیف یادگیری:

یک نمونه از گزارش مشاهدات کارورزی را بازنگری کند و آن را بر اساس نظامهای تعامل تحلیل نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

روش مطالعه غیر مستقیم در قالب مطالعه موقعیت و تحلیل نقاد برای شناسایی و تبیین مسئله، تعیین نیاز یادگیرندگان و موقعیت یادگیری، روش مستقیم در مرور منابع علمی در زمینه نظریه های یادگیری، مدل های نیاز سنجی، و مدل های طراحی آموزشی برای طراحی و حل مسئله شناسایی شده است. برای طراحی، تولید و ارزیابی یک نمونه طراحی آموزشی از روش حل مسئله استفاده می شود.

۴. منابع آموزشی

کتاب ها:

۱. راهبردها و فنون طراحی آموزشی، لشین، پولاک و رایگلوث. ترجمه هاشم فردانش، انتشارات سمت
۲. اصول طراحی آموزشی، نویسندگان: گانیه، بریگز و ویگر، ترجمه خدیجه علی آبادی، نشر دانا
۳. طراحی نظامهای آموزشی، نویسنده: رمی زفسکی، ترجمه هاشم فردانش، انتشارات سمت
۴. نیازسنجی برنامه ریزی درسی مدرسه محور، نویسندگان: فتحی واجارگاه، آقازاده و ابوالقاسمی. انتشارات بال

مقالات:

- ۵- مجموعه مقالات منتشر شده مرتبط با راهبردهای آموزش جغرافیا، فصلنامه رشد آموزش جغرافیا، دفتر انتشارات کمک آموزشی، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
۶. مقاله: شناسایی الگوی طراحی آموزشی مطلوب برای آموزش های صنعتی، نویسندگان: هاشم فردانش و مرتضی کرمی. نشریه مطالعات برنامه درسی. سال ۱۳۸۷، شماره ۸
۵. مقاله: طراحی آموزشی از منظر رویکردهای رفتارگرایی، شناخت گرایی و ساخت گرایی، نویسنده: هاشم فردانش، نشریه علوم انسانی دانشگاه الزهراء، زمستان ۱۳۷۶ و بهار ۱۳۷۷

۶. مقاله: نقد و بررسی دو دیدگاه سیستمی و ساخت گرایی در طراحی آموزشی، نویسنده هاشم فردانش، نشریه مدرس علوم انسانی، پاییز ۱۳۷۸

i. Disigning Effective Hnstruction , Morroson, Ross & Kemp

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۵ نمره
کارتولیدی: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۱۰ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «طراحی واحد یادگیری در آموزش جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن

معلمان باید بتوانند در راستای اهداف نظام آموزشی فرصت های یادگیری نظامندی را طراحی کنند که تفاوت های فردی، علایق و روش های یادگیری دانش آموزان، و نیز تأثیرات بافت و زمینه اجتماعی بر یادگیری را مد نظر قرار داده و بتواند موفقیت یادگیرندگان را تضمین نماید. این امر مستلزم آن است که معلمان طراحی آموزشی را به عنوان یک رویکرد سیستمی بشناسند و بتوانند فرآیند آن را از مرحله شناسای مسئله تا ارزیابی در یک موقعیت های واقعی تجربه نمایند. در چنین شرایطی معلمان بجای اجرای طرح های از پیش تعیین شده، خود به خلق موقعیت دست خواهند زد و طرحهای اثربخشی را برای پاسخ به نیاز یادگیرندگان در موقعیت های منحصر بفرد تولید خواهند کرد.

مشخصات درس	نام درس: طراحی واحد یادگیری در جغرافیا
نوع درس: عملی	اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
تعداد واحد: ۱	
زمان درس: ۳۲ ساعت	
پیشنیاز: طراحی آموزشی در آموزش جغرافیا	
	با تحلیل برنامه درسی/ استاندارد های محتوا در یک حوزه یادگیری یک واحد یادگیری طراحی، تدوین، اجرا و و بر اساس نتایج ارزیابی آن را مورد بازنگری قرار دهد.

شایستگی اساسی: کد <i>pck&pk&ck</i> ۳-۱ & ۲-۲ & ۱-۲ ۳-۲ & ۳-۴			
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
منطق و اهداف محتوا	در تبیین چپستی، چرایی و چگونگی منطق واحد یادگیری ارتباط آن‌ها را با یکدیگر برای مشخص نمودن ماهیت اهداف و محتوای واحد یادگیری تعیین تکلیف نکرده است.	در تبیین چپستی، چرایی و چگونگی منطق واحد یادگیری ارتباط میان اهداف و محتوای واحد یادگیری مشخص شده است.	چپستی، چرایی و چگونگی تبیین شده در منطق واحد یادگیری به وضوح برای اهداف و محتوای واحد یادگیری تعیین تکلیف نموده است.
طراحی	واحد یادگیری طراحی شده شامل کلیه مؤلفه‌ها است اما عناصر آن به صورت نظام مند و هماهنگ از یکدیگر پشتیبانی نمی‌کند.	واحد یادگیری طراحی شده شامل کلیه مؤلفه‌ها است و عناصر دارای انسجام و هماهنگی است.	واحد یادگیری طراحی شده شامل کلیه مؤلفه‌ها است و عناصر دارای انسجام و هماهنگی است به گونه‌ای که منطق واحد یادگیری در هر یک از عناصر انعکاس یافته است.
نقد و ارزیابی	گزارش اجرای و ارزیابی واحد یادگیری منعکس کننده برخی از نقاط قوت و ضعف برجسته واحد یادگیری است و پیشنهادات منجر به اصلاح/ بهبود واحد یادگیری نمی‌شود.	گزارش اجرای و ارزیابی واحد یادگیری منعکس کننده نقاط قوت و ضعف واحد یادگیری است و پیشنهادات منجر به ایجاد انسجام و بیشتر واحد یادگیری شده است.	گزارش اجرای و ارزیابی واحد یادگیری منعکس کننده نقاط قوت و ضعف واحد یادگیری است و پیشنهادات منجر به ایجاد انسجام و تأثیر گذاری بیشتر بر نتایج یادگیری دانش آموزان است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات طراحی واحد یادگیری

رویکرد برنامه درسی جغرافیا و ارتباط آن ساختار واحد یادگیری

ارتباط واحد های یادگیری در ساختار یک موضوع درس

ارتباط ساختار/مدل و عناصر واحد یادگیری

منطق واحد یادگیری (چرایی)

اهداف/ پیامدهای یادگیری (چپستی)

وسعت و توالی واحد یادگیری

فرصت های یادگیری (چگونگی)

تکلیف یادگیری:

چند نمونه واحد های یادگیری را از منظر منطق واحد یادگیری و ارتباط اجزاء آن را با یکدیگر با توجه به منطق آن بررسی و

تحلیل و نقش آن را در هماهنگی عناصر واحد یادگیری گزارش نماید.

تکلیف عملکردی:

برای یک واحد یادگیری جغرافیا متن منطق آن را با توجه به چپستی، چرایی و چگونگی تدوین نماید.

فصل دوم: استاندارد های محتوا و سازماندهی آن

ایده کلیدی

مفاهیم اساسی
ترسیم نقشه مفهومی
حقایق و اطلاعات جزئی
مهارت های اساسی
ترسیم نمودار مهارت ها
ارتباط نقشه مفهومی، نمودار مهارت ها و حقایق و اطلاعات جزئی با پیامد ها
تعیین سطح توانایی دانش آموزان
بازتعریف پیامد های یادگیری

تکلیف عملکردی:

با تحلیل استاندارد های محتوا/ اهداف در برنامه درسی برای آموزش **جغرافیا** یک ایده کلیدی مفاهیم/ مهارت اساسی مرتبط با آن در برنامه درسی یکی از موضوعات درسی نقشه مفهومی/ نمودار مهارت ها را ترسیم و ارتباط حقایق و اطلاعات جزئی را با آن به نمایش بگذارد.

فصل سوم: سازمان دهنده ها

طبقه بندی پیامد های یادگیری
سازمان دهنده مرکزی/ پایه
وابسته به دنیا
وابسته به مفهوم
وابسته به کاوشگری
وابسته به یادگیری
وابسته به کاربرد ها
سازمان دهنده آموزشی (ایده کلیدی)
معیار ها (انعطاف، قابلیت، تناسب)
شناسایی عنوان ها

تکلیف عملکردی:

با توجه به نقشه مفهومی/ نمودار مهارت ها روش سازمان دهنده را برای تولید واحد یادگیری مشخص و آن را تبیین نماید.

فصل چهارم: فرصت های یادگیری

انتخاب راهبرد آموزشی اصلی/ کلی
انتظارات عملکردی
پرسش های اساسی
بافت و زمینه فرهنگی/ اجتماعی
دانش و تجربیات پیشین
برانگیختن
سبک های یادگیری
مهارت های فراشناخت
تکالیف یادگیری
نظم منطقی فرصت های یادگیری
تکلیف عملکردی:

با توجه به سازمان دهنده های مشخص شده فرصت های یادگیری را با در نظر گرفتن انتظارات عملکردی، سبک های یادگیری، مهارت های فراشناختی و... طراحی و تولید نماید.

فصل پنجم: ارزشیابی

پیامد های یادگیری و ملاک های سنجش

راهبرد های سنجش

رسمی

غیر رسمی

خود ارزیابی

ارزشیابی توسط همسالان

ارزشیابی توسط معلم

ارزشیابی از واحد یادگیری

چگونه یادگیری را بهبود دهیم؟

تکلیف عملکردی:

۱. پیامد های یادگیری واحد یادگیری طراحی شده را در قالب راهبرد های رسمی و غیر رسمی تدوین نماید.
۲. واحد یادگیری طراحی شده را در یک موقعیت آموزشی اجرا و نتایج ارزشیابی از عملکرد یادگیرندگان را برای اصلاح/ارتقاء واحد یادگیری مورد استفاده قرار دهد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

از روش مستقیم برای مطالعه و تحلیل برنامه درسی و سایر منابع علمی برای طراحی واحد یادگیری، و از روش حل مسئله برای طراحی، تولید و ارزیابی یک نمونه واحد یادگیری می شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:-

منبع فرعی: مجموعه مقالات منتشر شده مرتبط با واحد یادگیری در آموزش جغرافیا، فصلنامه رشد آموزش جغرافیا، دفتر انتشارات کمک آموزشی، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت-

های گروهی ۶ نمره

کار تولیدی: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۱۴ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای

ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آزمون‌های تحصیلی و آزمون‌سازی در آموزش جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن

سنجش در برنامه درسی فعالیتی مستمر و برنامه ریزی شده است که نتایج آن، نه تنها انعکاس دهند سطح توانایی های کسب شده از سوی دانش آموزان است بلکه، باید بتواند اطلاعات لازم را برای ارزیابی برنامه درسی جغرافیا، فرصت های یادگیری و قضاوت حرفه‌ای از سوی معلم تدارک ببیند. توانایی دانشجویان در تهیه طرح سنجش متناسب با اهداف یادگیری و سطوح آن، شیوه تهیه انواع آزمون و بررسی پایایی و اعتبار آن، و نحوه استفاده از آزمون های هنجار شده به آنان کمک می نماید تا متناسب با اهداف برنامه درسی جغرافیا، موقعیت آموزشی و ویژگی یادگیرندگان از انواع آزمون ها برای ارزیابی سطح توانایی های کسب شده از سوی دانش آموزان استفاده نموده و برای ارتقاء آن برنامه ریزی نمایند.

نام درس: آزمون‌های تحصیلی و آزمون‌سازی در آموزش جغرافیا				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: برای یک موضوع درسی جدول دویعدی را بر اساس اهداف/ محتوا ی یک درس جغرافیا تدوین نموده و متناسب با ظرفیت های موضوع درسی از انواع آزمون ها برای سنجش عملکرد دانش آموزان در سطوح مختلف استفاده نماید. یافته های پژوهشی/ آزمون های اجرا شده را به جهت پایایی و روایی بررسی و میزان اعتبار یافته ها را با توجه به روش های بکارگرفته شده گزارش کند.				نوع درس: نظری- عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنهاد:-
				شایستگی اساسی: ck&pck کد ۱-۱ & ۲- ۱&۳-۱ & ۳-۳ & ۳-۴
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
جدول دویعدی	در جدول دو بعدی تهیه شده سطوح اهداف/ انواع محتوا مورد توجه قرار گرفته اما رابطه نوع آزمون/ سئوالات با سطوح اهداف/ انواع محتوا در نظر گرفته نشده است.	در جدول دو بعدی تهیه شده سطوح اهداف/ انواع محتوا مورد توجه قرار گرفته اما رابطه نوع آزمون/ سئوالات با سطوح اهداف/ انواع محتوا در نظر گرفته شده است و در این رابطه ماهیت هدف/ محتوا مورد توجه قرار گرفته است.	در جدول دو بعدی تهیه شده سطوح اهداف/ انواع محتوا مورد توجه قرار گرفته اما رابطه نوع آزمون/ سئوالات با سطوح اهداف/ انواع محتوا در نظر گرفته شده است و آزمون/سئوالات با توجه به ماهیت هدف/ محتوا از تنوع برخوردار است و امکان پاسخ به تفاوت های فردی را فراهم می کند.	
تجزیه و تحلیل آزمون	در تجزیه و تحلیل گزارش های پژوهشی پایایی و روایی آزمون ها را با یکدیگر مقایسه نموده اما ارتباط آن را با نتایج پژوهش گزارش نکرده است	در تجزیه و تحلیل گزارش های پژوهشی پایایی و روایی آزمون ها را با یکدیگر مقایسه نموده و ارتباط آن را با نتایج پژوهش گزارش کرده است	در تجزیه و تحلیل گزارش های پژوهشی پایایی و روایی آزمون ها را با توجه به نتایج پژوهش گزارش نموده و پیشنهادات اصلاحی برای استفاده از آزمون ها یا بالا بردن میزان پایایی و روایی را نیز ارائه نموده است.	

طراحی آزمون عملکردی با رعایت ویژگی ها صورت گرفته است و برای تفسیر نتایج ملاک ها و سطوح عملکرد را به صورت واضح تبیین نموده و تفسیر نتایج نشان دهنده لحاظ نمودن تفاوت های فردی در سطح بندی عملکرد دانش آموزان است.	طراحی آزمون عملکردی با رعایت ویژگی ها صورت گرفته است و در تفسیر نتایج ملاک ها و سطوح عملکرد را به صورت واضح تبیین و نتایج را بر اساس آن تفسیر نموده است.	طراحی آزمون عملکردی با رعایت ویژگی ها صورت گرفته است اما برای تفسیر نتایج نتوانسته است ملاک ها و سطوح عملکرد را به صورت واضح تبیین و نتایج را بر اساس آن تفسیر نماید.	آزمون عملکردی
--	--	---	----------------------

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: دسته بندی آزمون ها

مفاهیم پایه

انواع آزمون ها از نظر:

ساخت (استاندارد – معلم ساخته)

اجرا (فردی – گروهی)، زمان اجرا (تشخیصی، تکوینی و پایانی یا دسته بندی: قبل، ابتدا، حین و پایان تدریس)

کاربرد (پیشرفت تحصیلی، استعداد، هوش، شخصیت، رغبت و ...)، هدف (سرعت – قدرت)

پوشش اهداف (طبقه بندی اهداف)

تصحیح (عینی – ذهنی)

وابستگی به فرهنگ (وابسته و ناوابسته)

فعالیت آزمودنی (شفاهی، مداد-کاغذی، عملی)

تکالیف یادگیری:

چند مقاله علمی پژوهشی در خصوص انواع آزمون ها را مطالعه و نقاط قوت و ضعف هر یک را در قالب یک مقاله کوتاه به

همراه نقد و نظر شخصی ارائه نماید.

فصل دوم: طرح ریزی آزمون

بودجه بندی محتوای آموزشی:

برپایه اهداف

سرفصل ها

ساخت جدول دو بعدی اهداف و سؤالات / آزمون ها

ساخت جدول دو بعدی سرفصل ها و سؤالات / آزمون ها

تهیه جدول مشخصات / صفات (ویژگی ها) برای سنجش نگرش ها

تکالیف عملکردی:

دو نمونه جدول بودجه بندی یکی بر اساس اهداف و دیگری بر اساس سرفصل ها را برای یک موضوع درسی تهیه و مشخص

نماید از چه نوع آزمون هایی/سؤالاتی برای ارزشیابی اهداف و محتوا استفاده می کند. توصیه: کلاس بر روی موضوعات و درس

های مختلف جدول دو بعدی را تهیه کنند.

فصل سوم: تجزیه و تحلیل آزمون ها

انواع اعتبار، انواع روایی

☐ محاسبه شاخص های مرکزی و پراکندگی

☐ بررسی سطح دشواری و تمیز پرسش ها و کل آزمون (برپایه نظریه کلاسیک $T=X-E$)

- محاسبه اعتبار آزمون
- محاسبه روایی آزمون
- ساخت بانک پرسش

تکالیف یادگیری:

نتایج چند گزارش های علمی در زمینه محاسبه شاخص های آماری، روش های محاسبه پایایی و روایی را مطالعه و با مقایسه روش های بکارگرفته شده در خصوص میزان اعتبار و پایایی آزمون های بکارگرفته شده و نتایج گزارش شده با استفاده از شواهد علمی اظهار نظر کند.

تکلیف عملکردی:

نتایج یک آزمون برگزار شده در سطح کلاس درس را از جهت روایی و پایایی نتایج مورد بررسی قرار داده و نتایج آن را به همراه پیشنهادات گزارش کند.

تهیه یک نمونه آزمون برای سنجش یادگیری دانش آموزان در یکی از مباحث درسی، اجرا بررسی میزان پایایی و اعتبار آن

فصل چهارم: روش ها و ابزار های جدید در سنجش

● آزمون کتبی عملکردی

● آزمون شناسایی

● آزمون موقعیت شبیه سازی شده

● نمونه کار

● فهرست وارسی

● مقیاس درجه بندی

● واقعه نگاری

● سنجش رفتار

● پوشه کار

● روش تعیین روایی و اعتبار روش ها/ ابزار های فوق

تکالیف یادگیری:

یک نمونه پوشه کار دانش آموزی را تحلیل و نقاط قوت و ضعف آن را شناسایی و با استفاده از روش های ارائه شده در منابع علمی پوشه کار را حاشیه نویسی و ارائه نماید.

بر اساس جدول دوبعدی تهیه شده در فصل دوم یک نمونه آزمون عملکردی طراحی، اجرا و نتایج آن را گزارش کند.

فصل ششم: آزمون های هنجار شده

مفهوم هنجار(نورم)

انواع نورم (ملی؛ محلی، سنی، کلاسی، درصدی، نمره تراز شده، نمره ۹ بخشی

انتخاب گروه، مراحل ساخت یک آزمون استاندارد هنجار شده

انواع نیمرخ ها، بایددها و نبایددهای استفاده از آزمون های هنجار شده.

آشنایی و به کار بستن یک یا چند ابزار هنجار شده: چون استعداد، هوش، خلاقیت، رغبت، مهارت های زبانی، ریاضی...

آشنایی با آزمون های زبان، ریاضی، علوم در سطح بین المللی

تکلیف یادگیری:

نتایج اجرای آزمون های هنجار شده در سطح ملی یا بین المللی را با مراجعه به مقالات ارائه شده در این زمینه مطالعه و یافته های آن را همراه با اظهار نظر شخصی ارائه کند.

نمونه ای از آزمون های هنجار شده را بر روی یکی گروه از دانش آموزان اجرا و نتایج آن را تحلیل و گزارش کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

روش مطالعه مستقیم و فردی در مطالعه گزارش های پژوهشی و بررسی میزان اعتبار یافته های پژوهش / آزمون. از روش حل مسئله برای طراحی، اجرا و تفسیر آزمون عملکردی و از پروژه برای تولید جدول دویعدی استفاده می شود.

۴. منابع آموزشی

سنجش فرآیند و فرآورده یادگیری، روش های قدیم و جدید، علی اکبر سیف، ۱۳۸۹، نشر دوران.
اندازه گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی، علی اکبر سیف، ۱۳۸۵، نشر دوران.
مجموعه مقالات منتشر شده مرتبط با آزمون سازی در آموزش جغرافیا، فصلنامه رشد آموزش جغرافیا، دفتر انتشارات کمک آموزشی، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۵ نمره
کارتولیدی: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۱۰ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «تحلیل محتوای مواد آموزشی در آموزش جغرافیا»

۱. معرفی درس و منطق آن

درک دانشجویان نسبت به ملاک هایی که کیفیت مواد آموزشی بر اساس آن مورد ارزیابی قرار می گیرد این امکان را فراهم می کند تا آنان نقاط قوت و کاستی های مواد آموزشی را شناسایی کنند و آن را با اقتضائات محیط یادگیری و نیاز دانش آموزان تطبیق دهند. کسب تجربه در زمینه تحلیل مواد آموزشی زمینه مشارکت در فرایند تولید مواد آموزشی را آینده افزایش می دهد و منجر به شکل گیری ظرفیت در سطح مدارس و مناطق آموزشی برای فاصله گرفتن از سیستم متمرکز فعلی در نظام آموزشی و رفتن به سمت کاهش تمرکز می شود.

نام درس: به فارسی: تحلیل محتوای مواد آموزشی در آموزش جغرافیا ^{۱۴} به انگلیسی:				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با تحلیل ساختار برنامه درسی، میزان همخوانی/سازگاری مواد آموزشی تدوین شده با برنامه درسی را شناسایی و گزارش نماید. با استفاده از روش های کمی و کیفی تحلیل محتوا، موادآموزشی را به جهت تبعیت از ملاک های در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا مورد ارزیابی قرار دهد.				نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: برنامه ریزی درسی در آموزش جغرافیا نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: pck کد ۱-۳ & ۲-۳ ۳-۴
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را با توجه به سازگاری این عناصر با مواد آموزشی و نقش آن در یادگیری گزارش نموده است.	ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را با تحلیل عناصر برنامه درسی و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی گزارش نموده است.	میزان ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را بدون تحلیل عناصر برنامه درسی و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی گزارش نموده است.	تحلیل برنامه درسی	
از روش های کمی و کیفی در تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و رابطه روش های تحلیل محتوا را با نوع محتوا و ملاک ها در هر یک	از روش های کمی و کیفی برای تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و نشان داده است که ارتباط روش و نوع محتوا را مشخص سازد اما	صرفاً از روش های کمی برای تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و این تحلیل را بیشتر بر ویژگی های ظاهری مواد آموزشی	روش های تحلیل محتوا	

^{۱۴} - در این درس تحلیل برنامه درسی به انتخاب استاد و دانشجو بر روی یکی از موضوعات انجام می شود و سایر موضوعات در تحلیل محتوای ۲ مورد بررسی قرار می گیرند.

از دو بعد مد نظر قرار داده است.	تحلیل خود برخی از ملاک ها در هر یک از دو بعد را متمرکز نموده است.	متمرکز نموده است.		
تحلیل انجام شده نشان می دهد که از ملاک های تحلیل محتوا و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی بر اساس جهت گیری های برنامه درسی آگاه است	تحلیل انجام شده نشان می دهد که از ملاک های تحلیل محتوا و تأثیر آن در شکل دهی مواد آموزشی که از یادگیری عمیق پشتیبانی می کند آگاه است.	تحلیل انجام شده نشان می دهد که نسبت به ملاک های تحلیل محتوا و نقش آن در شکل دادن مواد آموزشی که تأثیر تعیین کننده ای بر یادگیری دارد آگاه نیست.	ملاک های تحلیل	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: ساختار برنامه درسی جغرافیا

- ۱- رویکرد برنامه درسی
- ۲- اهداف برنامه
- ۳- اصول حاکم برانتخاب و سازماندهی محتوا
- ۴- روش های یاددهی - یادگیری
- ۵- روش های ارزش یابی
- ۶- مواد آموزشی در برنامه درسی

تکلیف یادگیری:

مطالعه منابع برنامه ریزی درسی (مقالات کتاب ها) و پژوهش های انجام شده در زمینه تحلیل محتوای کتاب های درسی و تهیه گزارشی از نقش مواد آموزشی/ نقاط قوت و ضعف در یادگیری دانش آموزان دوره متوسطه اول و دوم. مطالعه مشارکت معلمان در طراحی و تدوین مواد آموزشی در سایر کشور ها.

تکلیف عملکردی:

ساختار برنامه درسی زیست شناسی را به جهت نقش هر یک از عناصر در سازماندهی مواد آموزشی بررسی و گزارش کند.

فصل دوم: روش های تحلیل محتوا

- مفاهیم، اصول و تکنیک های تحلیل محتوا
- روش های کمی در تحلیل محتوا

- مراحل روش تحلیل کمی
- اعتبار یافته ها
- روش های کیفی در تحلیل محتوا
- مراحل روش تحلیل کیفی
- اعتبار یافته ها

تکلیف یادگیری:

۱. مطالعه حداقل دو گزارش پژوهشی در زمینه تحلیل محتوای مواد آموزشی جغرافیا (کتاب، اطلس نقشه ها ، کره جغرافیایی ، فیلم، مقاله نرم افزار و...) و نحوه استفاده از روش های کمی و کیفی در تحلیل مطالعه و نظر خود را در مورد یافته های هر یک از این دو روش در شناسایی نقاط قوت و ضعف محتوا به همراه پیشنهادات ارائه کند.
۲. با

تکلیف عملکردی:

یک نمونه از مواد آموزشی مربوط به جغرافیا را انتخاب و با استفاده از روش های کمی و کیفی آن را تحلیل و یافته ها را گزارش نماید.

فصل سوم: تحلیل محتوای مواد آموزشی

تحلیل یکی از موضوعات درسی جغرافیا در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا.

- مقوله های مورد بررسی در بعد ظاهری:
- صفحه آرایی
- قلم و فونت
- تصاویر گرافیکی و پویا نمایی
- جداول و نمودار ها
- ویژگی های فنی

- مقوله های مورد بررسی در بعد سازماندهی محتوا:
- توالی
- اعتبار
- تعادل

- پوشش اهداف

- فرصت ها و تکالیف یادگیری

- راهبرد های آموزش

- راهبرد های ارزشیابی

تکلیف عملکردی:

دانشجو می تواند یکی از دروس جغرافیا را انتخاب کند و در مرحله اول ارتباط مواد آموزشی با عناصر برنامه درسی و چگونگی تحقق آن را مورد بررسی قرار دهد. در مرحله دوم نیز هر یک از مواد آموزشی را بر اساس ملاک ها در هر یک از دو بعد سازماندهی محتوا و ویژگی های ظاهری مورد بررسی قرار می دهد. تحلیل های انجام شده به جهت استفاده از روش های کمی و کیفی و ملاک های هر یک از دو روش به صورت گروهی مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

مطالعه فردی و تهیه خلاصه نظام مند از منابع علمی در زمینه روش های تحلیل محتوا/ روش های بکارگرفته شده در پژوهش های تحلیل محتوا و ارائه آن در سمینار های کلاسی یا در سطح واحد آموزشی. استفاده از شیوه مشارکتی در ارزیابی فعالیت های فردی و گروهی بر اساس ملاک های تحلیل محتوا. شرکت در سمینار هایی که در محیط آموزشی/ مراکز علمی و اظهار نظر در مورد گزارش های ارائه شده.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: کوروش فتحی واجارگاه، (۱۳۸۸). اصول و مبانی برنامه ریزی درسی، هولستی، ال-آر (۱۳۸۰). تحلیل محتوا در علوم اجتماعی و انسانی. ترجمه نادر سالار زاده امیر. انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی. تهران چاپ دوم.

منابع فرعی: نوریان، محمد (۱۳۸۱). راهنمای عمل تحلیل محتوای رسانه های آموزشی. انتشارات آموزش امیر. چاپ اول.

- مجموعه مقالات منتشر شده مرتبط با مواد آموزشی در آموزش جغرافیا، فصلنامه رشد آموزش جغرافیا، دفتر انتشارات کمک آموزشی، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

- مقالات فصل نامه برنامه درسی و نوآوری های آموزشی در زمینه تحلیل محتوای برنامه های درسی و کتاب های درسی/ مواد آموزشی دوره ابتدایی، مواد آموزشی دوره ابتدایی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل های دروس کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در جغرافیا

۱. معرفی درس و منطق آن

زندگی بشر در عصر کنونی به گونه ای با فناوری اطلاعات و ارتباطات عجین شده است، که برخورداری از ابعاد گوناگونی از سواد از جمله سواد اطلاعاتی، سواد رسانه ای، سواد رایانه، سواد فناوری، سواد دیجیتال، سواد اینترنتی، یک ضرورت در زندگی محسوب می گردد. ضرورت توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب گردیده است که آموزش آن در آموزش های رسمی وارد گردد. لذا آشنایی و بهره مندی از این بعد سواد یکی از نیازهای دانش آموزان امروز و شهروندان فردا است. از این رو معلمان جغرافیا که وظیفه آماده سازی دانش آموزان را برای ورود به عرصه زندگی دارند، خود نیز باید ضمن برخورداری از شایستگی ها و سواد لازم در حوزه ی فناوری اطلاعات و ارتباطات، از این ظرفیت در آموزش های خود بهره گیرند و با تلفیق این فناوری در فرصت های یاددهی - یادگیری علاوه بر بهره گیری از افزایش و بهبود کارایی آموزش، دانش آموزان را آموزش دهند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت های پیش آمده بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

مشخصات درس	نام درس: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در جغرافیا
نوع درس: کارگاهی	اهداف/ پیامدهای یادگیری: جدول شایستگی ها دانشجو معلمان جغرافیا در ۶ مولفه ۱- درک ICT در آموزش، ۲- برنامه درسی و ارزشیابی، ۳- پداگوژی، ۴- مهارت های فاوا، ۵- سازمان بندی و مدیریت و ۶- یادگیری حرفه ای معلم در سواد فناوری^{۱۵} به شرح جدول زیر می باشد.
تعداد واحد: ۳ درس ۱ واحدی	
زمان درس: هر واحد ۴۸	
ساعت در مجموع ۱۴۴	
ساعت	
پیش نیاز: مهارت های هفتگانه	

ملاک ها	سطح ۱ (سواد فناوری)	سطح ۲ (تعمیق دانش)	سطح ۳ (تولید دانش)
درک ICT در آموزش	آگاهی از سیاست ها		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	با آگاهی از سیاست های ملی، تعدادی راهکار و روش را برای حمایت فعالیت های کلاسی رشته خود از این سیاست ها، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست های ملی، تعدادی راهکار و روش عملیاتی را برای تطابق و حمایت فعالیت های کلاسی رشته خود از سیاست های فوق، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست های ملی، فهرستی از راهکارها و روش های عملیاتی ماهرانه را برای تطابق و حمایت فعالیت های کلاسی رشته خود از سیاست های فوق، پیشنهاد نماید.
مهارت های	ابزارهای پایه		

^{۱۵} سواد فناوری: استفاده از فاوا برای یادگیری کارآتر و موثرتر

فاوا			
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	
فعالیت‌های آموزشی طراحی شده‌مبتنی بر استفاده از نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای کاربردی را در حضور گروه هم‌تا تشریح نموده و با کسب نظرات از ریبانه‌ی آن‌ها، طراحی خود را اصلاح نماید.	ضمن آگاهی از عملکرد و نحوه کار سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای پایه، نرم‌افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم‌افزارهای ارتباطی، نرم‌افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت، سه فعالیت آموزشی مبتنی بر استفاده از آن‌ها را طراحی نماید.	عملکرد و نحوه کار تعدادی از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای پایه، نرم‌افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم‌افزارهای ارتباطی، نرم‌افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت را به هم‌تایان خود نمایش دهد.	
دانش پایه			برنامه درسی و ارزشیابی
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	
با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، روش‌ها و راه‌های گوناگونی برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید.	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، پنج روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید.	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، سه روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید.	
تلفیق فناوری			پداگوژی
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	
با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت‌های کلاسی و ارائه‌های خود بکار گیرد، فهرستی از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص تهیه نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت‌های کلاسی و ارائه‌های خود بکار گیرد، حداقل ۵ مورد از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت‌های کلاسی و ارائه‌های خود بکار گیرد، حداقل سه مورد از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	
کلاس استاندارد			سازمان بندی و مدیریت
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	
با استفاده از فاوا چندین فعالیت را به صورت فردی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات فراهم شده دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا یک فعالیت را گروه‌های کوچک کلاسیه گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات فراهم شده دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا یک فعالیت را برای کل کلاس (کلاس در قالب یک گروه بزرگ) به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات فراهم شده دسترسی داشته باشند.	
سواد دیجیتال			یادگیری حرفه‌ای معلم
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	
با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، منابع وب جغرافیایی متعددی را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل ده منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل پنج منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	

			فهرستی از آن‌ها تهیه نمایند و به گروه جغرافیا ارائه دهد.
--	--	--	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: درک فاوا در آموزش

شایستگی

آگاهی از سیاست‌ها		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش را برای حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از این سیاست‌ها، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش عملیاتی را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست‌های ملی، فهرستی از راهکارها و روش‌های عملیاتی ماهرانه را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.

همسوسازی فعالیت‌های کلاسی مبتنی با فاوا با سیاست‌های ملی نظام آموزشی^{۱۶}

- سیاست‌های نظام آموزشی در مورد فاوا
- ویژگی‌های کلیدی فعالیت‌های کلاسی در رشته درسی مربوطه
- چگونگی بکارگیری ویژگی‌های فعالیت‌های کلاسی در جهت اجرای سیاست‌های ملی فاوا

تکالیف یادگیری و عملکردی

دانشجو معلمان:

- در مورد سیاست‌های ملی فاوا بحث نمایند
- در مورد شیوه‌های متداول فعالیت‌ها و تمرین‌های کلاسی زیست‌شناسی بحث کلاسی داشته باشند.
- با جستجو در منابع مکتوب و اینترنتی ویژگی‌های فعالیت‌های کلاسی را که بتواند در عمل از سیاست‌های ملی حمایت کند، شناسایی نموده و به صورت دیجیتال در کلاس ارائه و آن‌ها را مورد تحلیل قرار دهد و فهرستی از این فعالیت‌ها را در رشته درسی خود ارائه نماید.

فصل ۲: مهارت‌های فاوا

شایستگی

ابزارهای پایه		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
عملکرد و نحوه کار تعدادی از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای پایه، نرم‌افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم‌افزارهای ارتباطی، نرم‌افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت را به هم‌تایان خود نمایش دهد.	ضمن آگاهی از عملکرد و نحوه کار سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای پایه، نرم‌افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم‌افزارهای ارتباطی، نرم‌افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت، سه فعالیت آموزشی مبتنی بر استفاده از آن‌ها را طراحی	فعالیت‌های آموزشی طراحی شده مبتنی بر استفاده از نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای کاربردی را در حضور گروه هم‌تا تشریح نموده و با کسب نظرات از زبان‌های آن‌ها، طراحی خود را اصلاح نماید.

^{۱۶} به اسناد بالادستی مراجعه شود.

سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای رایج

- معرفی سخت‌افزارهای متداول (تشریح و نمایش ضمن معرفی)
- معرفی پردازشگر لغات (تشریح و نمایش مانند: وارد کردن، ویرایش، قالب بندی و چاپ) و یادداشت‌برداری^{۱۷}
- معرفی نرم‌افزارهای ارائه و دیگر منابع دیجیتال.
- معرفی نرم‌افزارهای گرافیکی و ترسیمی و عملکرد اساسی آن‌ها (یک بسته نرم افزار ترسیم برای ایجاد یک نمایش ترسیمی ساده توسط مدرس در کلاس استفاده گردد).
- اینترنت و دنیای گسترده وب WWW، مرورگرها و URL و دسترسی به یک وب سایت
- موتورهای جستجو، کلید واژه‌های جستجوی و راهبردهای استفاده از آن‌ها و کلید واژه‌های جستجوی در رشته علمی
- ایمیل و مکاتبات الکترونیکی پایدار باز کردن حساب کاربری^{۱۸}
- ذخیره‌سازهای برخط و برون خط^{۱۹}

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- عملکرد اساسی انواع سخت افزارها از قبیل رایانه، لپ تاپ، پرینتر، اسکنر، و دستگاه‌های دستی را نمایش داده و در مورد آن‌ها بحث و گفتگو نمایند.
- وظایف اصلی پردازشگر کلمات در کلاس نمایش و توضیح داده شود.
- با استفاده از وان‌نوت از موارد مورد نیاز یادداشت‌برداری نماید.
- نمایش چگونگی بکارگیری پردازشگر کلمات در فرآیند آموزش بکار گرفته و نمایش داده شود.
- تولید سند متنی با استفاده از پردازشگر کلمات که در آن وظایف پردازشگر لغات را برای تولید یک سند نشان دهد.
- به انتخاب و با استفاده از منابع دیجیتال مربوط به رشته خود یک ارائه تهیه و در کلاس اجرا نمایند و بهبود آن توسط گروه هم‌تا مورد ارزیابی قرار گیرد.
- یک نمایش ترسیمی ایجاد نموده و به اشتراک بگذارند.
- با استفاده از یک مرورگر به یک سایت مردمی دسترسی یابند.
- بکارگیری موتور جستجو را نمایش داده، در مورد کلید واژه‌های یک جستجوی ساده بحث شود و یک نمونه جستجو انجام و نتایج نشان داده شود نمایش داده شود
- با استفاده از کلید واژگان رشته خود برای موضوع مورد نظر وب سایت‌ها را جستجو نمایند و در مورد راهبردهای انتخاب کلید واژگان مورد استفاده با گروه بحث نمایند
- چگونگی ایجاد و بکارگیری حساب کاربردی ایمیل نمایش داده و یک حساب کاربری ایمیل ایجاد و تعدادی پیغام های ایمیلی را به هم‌تایان خود در کلاس ارسال نمایند.
- سند متنی ایجاد شده در فعالیت قبلی را به صورت برخط و برون خط در ذخیره سازهای مربوطه ذخیره نماید.

^{۱۷} Onenote

^{۱۸} صندوق‌های پست الکترونیک برخط (مانند یاهو) و برون خط (آت‌لوک و تاندربرد)، آشنایی با توانایی‌ها و ابزارهای صندوق پست الکترونیک مانند، تعیین قلم و اندازه، راست، میان و چپ چین نمودن، امضاء، ایجاد زمینه، الصاق فایل، ایجاد گروه، مسدود کردن اسپم یا ایمیل‌های ناخواسته و... ذخیره نامه‌ها و الصاقیات در پوشه‌های صندوق پست الکترونیک.

^{۱۹} Online and Offline

سخت افزارها، نرم افزارهای و سیستم عامل های آموزشی

- معرفی سخت افزارهای آموزشی و سخت افزارهای خاص رشته
- معرفی نرم افزارهای آموزش، تمرین و تکلیف، نمایش عملکرد مخصوص رشته درسی و تشریح اهداف در راستای کسب دانش توسط دانش آموزان از موضوعات درسی
- معرفی چند نمونه سیستم عامل متن باز^{۲۰} آموزشی (در صورت وجود در رشته مورد نظر معرفی گردد)^{۲۱}

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- کار با سخت افزارهای آموزشی و سخت افزارهای خاص رشته را نمایش دهند و در مورد قابلیت های آن در کلاس بحث نمایند.
- از طریق جستجو در اینترنت سخت افزارهای آموزشی جدیدی را شناسایی و به کلاس معرفی نمایند.
- بسته های متنوعی از نرم افزارهای آموزش، تمرین و تکلیف در رشته مربوطه را شناسایی و در کلاس معرفی و نحوه کار را نمایش دهند.
- توضیح و بحث کلاسی در مورد چگونگی کاربرد نرم افزارها برای یک موضوع خاص دانشی توضیح داده شده و در کلاس بحث شود.
- بسته های نرم افزاری رشته و تشریح چگونگی استفاده در جهت کسب دانش در رشته و موضوع خاص مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند و مورد قضاوت قرار گیرند.
- یک نمونه سیستم عامل آموزشی متنایب با رشته درس خود را در کلاس معرفی، نصب و ویژگی های آن نمایش داده شود.

کاربرد نرم افزارهای آموزشی در برنامه درسی

- تعیین جایگاه بسته های نرم افزاری آموزشی و منابع مبتنی بر فاوا در برنامه درسی جغرافیا، (ارزیابی صحت و قرار گیری آنها مطابق با استانداردهای برنامه درسی جغرافیا و تطابق با نیازهای خاص و ویژه دانش آموزان)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- با جستجو در وب سایت ها و کاتالوگ ها، نرم افزارهای مناسب برای تهیه LO^{۲۲} های ر جغرافیا شناسایی نموده
- در مورد انطباق استانداردهای برنامه درسی جغرافیا با نرم افزارهای آموزشی رشته مورد نظر بحث نمایند.
- بسته های نرم افزاری جغرافیا از نظر صحت مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند.
- چگونگی ورود نرم افزارها و بسته های آموزش الکترونیکی در برنامه درسی جغرافیا را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.
- معیارهای مناسبی برای تجزیه و تحلیل و ارزیابی نرم افزارهای آموزشی ارائه دهند.

فصل ۳: برنامه درسی و ارزشیابی

^{۲۰} Open source

^{۲۱}

به عنوان نمونه در آموزش ابتدایی: [Edubuntu](#)، [UKnow4Kids](#)، [OLPC](#)، [Qimo 4](#)

[Debian](#)، [Fedora Education Spin](#)، [Guadalinex-Edu](#)، [EduOpenSuse](#)، [Uberstudent](#)، [Kids](#)

[DoudouLinux](#)، [Sugar](#)، [Ubermix](#)، [Edu](#)

^{۲۲} Learning Object

شایستگی

دانش پایه		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، حداقل سه روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، پنج روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، روش‌ها و راه‌های گوناگون و متنوعی برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید

متناسب سازی نرم افزارها و برنامه‌های کاربردی با استانداردهای برنامه درسی رشته مربوطه

- استانداردهای برنامه‌های درسی رشته علمی مربوطه
- چگونگی تطابق استانداردها با بسته‌های نرم‌افزاری و برنامه‌های کاربردی ویژه‌ی آن رشته (حمایت استانداردها توسط برنامه‌های کاربردی)
- راهبردها و روش‌های تلفیق فاوا (نرم افزارها و برنامه‌های کاربردی) در برنامه درسی رشته مربوطه

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- تعدادی از بسته‌های نرم‌افزاری ویژه رشته درسی خود را انتخاب نموده و استانداردهای برنامه درسی رشته علمی را که با این بسته نرم‌افزاری مطابقت دارد، را شناسایی نموده
- راهبردهایی را برای تلفیق بسته‌های نرم‌افزاری متفاوت در برنامه درسی مربوطه ارائه دهد.
- در مورد چگونگی و معیارهای حمایت این استانداردها توسط برنامه‌های کاربردی در کلاس بحث نمایند.
-

فصل ۴: پداگوژی^{۲۳}

شایستگی

تلفیق فناوری		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت‌های کلاسی و ارائه‌های خود بکار گیرد، حداقل سه مورد از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت‌های کلاسی و ارائه‌های خود بکار گیرد، حداقل ۵ مورد از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت‌های کلاسی و ارائه‌های خود بکار گیرد، فهرستی از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص تهیه نماید.

فاوا در آموزش

- مروری بر رویکردهای یادگیری چهره به چهره، برخط و ترکیبی و موارد کاربرد در رشته درسی
- فاوا و بهبود و تکمیل راهبردهای یاددهی - یادگیری در رشته درسی^{۲۴}
- متناسب‌سازی فعالیت‌های فاوا با طرح درس (برای توسعه و بهبود یادگیری دانش موضوع درسی)

^{۲۳} پیش نیاز این بخش آگاهی از راهبردهای یاددهی-یادگیری است

^{۲۴} توضیحات مدرس در مورد این‌که چگونه بکارگیری فاوا و انواع خاص نرم افزار می‌تواند به معلمان کمک نماید یادگیری دانش رشته درسی در دانش‌آموزان را بهبود دهند..

• پشتیبانی از آموزش با نرم افزارهای ارائه و منابع دیجیتال

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد مزایا و محدودیت‌های رویکردهای یادگیری چهره به چهره و برخط در کلاس بحث شود و نتایج بدست آمده با رویکرد ترکیبی مقایسه گردد.
- یک نمونه فعالیت که در آن‌ها کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات فرآیند تدریس در کلاس‌های درس را تکمیل می‌نماید، طراحی نموده و در کلاس درس اجرا نموده و توسط گروه همتایان ارزیابی گردد.
- یک نمونه طرح درس ترکیبی که نرم افزارهای آموزشی، تمرین و تکلیف در آن جای داده شده باشد و یک نمونه طرح درس برخط، طراحی گردد و موارد کاربرد هر کدام در کلاس توضیح داده شود.
- طرح درس‌های مربوطه را بین گروه همتایان به اشتراک گذاشته و پیشنهادات ارائه شده جهت بهبود آن طراحی را دریافت و اعمال نمایند.
- طرح درس بهبود یافته با استفاده از نرم افزارهای ارائه را در کلاس ارائه دهند.
- چگونگی بکارگیری نرم افزارهای ارائه و سایر رسانه های دیجیتال در پشتیبانی از روش سخنرانی نمایش دهند.
- نمونه‌های متنوعی از ارائه‌های آموزشی تقویت شده با فاوا را برای موقعیت‌های یادگیری خاص تهیه نمایند.

فصل ۵: سازمان بندی و مدیریت

شایستگی

کلاس استاندارد

سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱
با استفاده از فاوا چندین فعالیت‌های را به صورت فردی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات و امکانات فراهم شده، دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا یک فعالیت را برای گروه‌های کوچک کلاسی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات و امکانات فراهم شده، دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا یک فعالیت را برای کل کلاس (کلاس در قالب یک گروه بزرگ) به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات و امکانات فراهم شده، دسترسی داشته باشند.

مدیریت فاوا در کلاس درس

- تلفیق آزمایشگاه رایانه در فعالیت‌های مداوم یادگیری و روش‌های مختلف آزمایشگاه رایانه (برای تکمیل آموزش‌های کلاسی متناسب با رشته درسی)
- چگونگی مدیریت منابع مکمل فاوا (به صورت فردی و یا گروه‌های کوچک دانش آموزی در کلاس درس بدون ایجاد اختلال در سایر فعالیت‌های کلاسی)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- نمونه هایی از روش‌های مختلف آزمایشگاه رایانه (یا مجموعه‌ای از لپ تاپ های کلاسی) که می‌توانند برای تکمیل آموزش کلاسی مورد استفاده قرار گیرند، طراحی نموده و در مورد آن‌ها بحث نماید و طرح درس‌هایی که شامل استفاده از فعالیت‌های آزمایشگاه رایانه است را طراحی نمایند.
- مثال‌هایی از روش‌های متنوع که منابع فاوای محدود کلاسی می‌توانند به صورت فردی، دو نفری یا گروهی برای

تکمیل فرآیند آموزش مورد استفاده قرار گیرند و در مورد آن بحث نماید و طرح درس‌هایی را که شامل استفاده از فاوا برای تکمیل فرآیند آموزش کلاسی است، طراحی و تهیه نمایند.

سازمان بندی تجهیزات در کلاس درس

- بررسی قرارگیری و چینش اجتماعی (مناسب و نامناسب) برای بکارگیری فناوری‌های گوناگون (فردی، دو نفره، گروه‌های کوچک و یا بزرگ متناسب با رشته و سن دانش‌آموزان)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- فناوری‌های نرم افزاری و سخت افزاری گوناگون را شناسایی نموده و در مورد چینش‌های متناسب دانش‌آموزان برای کاربردهای آموزشی (فردی، دو نفره، گروه‌های کوچک و گروه‌های بزرگ) در رشته بحث نمایند.

فصل ۶: یادگیری حرفه‌ای معلم

شایستگی

سواد دیجیتال

سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱
با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، منابع وب مورد نیاز متعددی را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل ده منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل پنج منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.

توسعه دانش موضوعی و پداگوژی با استفاده از منابع فاوا

- چگونگی افزایش بهره‌وری حرفه‌ای با استفاده از منابع فاوا و ارائه مثال‌هایی در این مورد (بیان چند نمونه اقدام پژوهی یا مقاله و تجربه در این مورد)
- فاوا منبعی برای کسب دانش موضوعی و دانش پداگوژی (ارائه مثال‌هایی در این مورد مانند موضوعات دانشی جدید و تحولات جدید در دانش پداگوژی)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- فهرستی از وظایف و کارهای مختلف معلمی که منابع فاوا موجب افزایش راندمان بالاتر آن‌ها می‌شود تهیه نمایند
- چند نمونه از وظایف کلاسی که استفاده از رایانه، لپ‌تاپ و دستگاه‌های دستی و قابل حمل و نرم افزارهایی مانند پردازشگر لغات، بلاگ‌ها و ویکی‌ها و سایر ابزارهای ارتباطی کمک به افزایش کارایی آن‌ها می‌گردد نمایش دهند.
- در مورد منابع گوناگون فاوا که می‌توانند از آن‌ها برای افزایش دانش موضوعات درسی و دانش پداگوژی استفاده نمایند بحث نمایند.
- اهداف یادگیری حرفه‌ای شخصی خود را شناسایی و تعیین نمایند و طرحی برای استفاده از ابزارهای متنوع فاوا برای نیل به اهداف خود ایجاد نمایند (مانند مرورگرهای وب، فناوری‌های ارتباطی) و طرح را در کلاس به هم‌تایان خود ارائه دهد.

مسائل امنیتی در بکارگیری فاوا و حرفه‌ی معلمی

• شناسایی و مدیریت مسائل امنیتی اینترنت شامل: زورگویی‌های سایبری^{۲۵}، انجمن‌های ارتباطی، مسائل حفظ حریم خصوصی و دزدی اطلاعات، ویروس‌ها، کلاهبرداری، اسپم، کوکی‌ها، پاپ آپ. حقوق مالکیت معنوی، کپی رایت، محتوای نامناسب. شهروندی دیجیتال؛ قوانین و مقررات ایمیل. اخلاق. الزامات قانونی. محرمانه بودن اطلاعات شخصی. مسائل مربوط به رمز عبور، به روز رسانی نرم‌افزارها و برنامه‌های کاربردی و سیستم‌عامل‌ها
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: – گزارش‌هایی در مورد هر یک از موارد بالا تهیه و در کلاس ارائه و به بحث بگذارند – راهبردها و روش‌هایی برای شناسایی، مدیریت و مقابله با مسائل امنیتی را معرفی و بکارگیری یکی از این راهبردها را به صورت عملی نمایش دهند.
مسائل اخلاقی و قانونی در بکارگیری فاوا و حرفه‌ی معلمی • آشنایی با مسائل قانونی در دسترسی و استفاده از اطلاعات • مروری بر معیارهای اخلاقی در بهره‌گیری از منابع فاوا (سرقت علمی، قانون مالکیت معنوی و فکری، و قانون Copy Right)
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: – با جستجو در اینترنت، شواهدی در مورد پیامدهای عدم رعایت قوانین رایانه‌ای در کلاس ارائه گردد. – در مورد پیامدهای منفی و مثبت رعایت /عدم رعایت اخلاق در استفاده از منابع فاوا توسط معلم بر دانش‌آموزان بحث شود

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- سخنرانی-نمایشی
- آزمایشگاه
- پروژه
- کشفی (کاوشگری+ آزمایشگاه) فردی و گروهی
- حل مسئله
- حل خلاق مسئله
- پرسش‌ها و پاسخ‌های هدایت شده و مباحثه
- طوفان مغزی
- و.....

حداقل امکانات سخت و نرم افزاری

- منابع اطلاعاتی مکتوب یا برخط

^{۲۵} مانند Ransom wares cyber bullying

- شبکه آزمایشگاهی (آزمایشگاه رایانه) مجهز به اینترنت پرسرعت
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- انواع رسانه‌های قابل در دسترس
- امکانات لازم برای تهیه رسانه آموزشی مورد نظر مدرس
- نرم افزار بسته آفیس، ورژن‌های جدید (ترجیحا اصلی)
- رایانه با انواع سیستم‌های عامل
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- تلفن‌های همراه با انواع سیستم‌های عامل (تلفن‌های دانشجویان)
- نرم افزارهای windows, Mac, Linux
- انواع ذخیره کننده‌های برون خط
- چند رایانه که به اینترنت متصل نباشد و از طریق یکی از شیوه‌های رایج و قابل دسترس قابلیت اتصال به اینترنت را داشته باشد (با خط تلفن (از طرق دایال آپ، ADSL⁺ به صورت lan یا wireless) کارت دیتا، Wimax
- حداقل یک پردازشگر موجود در بازار
- سخت افزارهای داخلی و خارجی و جانبی رایانه
- انواع موبایل، تبلت، لپ‌تاپ و رابط OTG
- نرم‌افزارها، سخت‌افزارها و سیستم‌عامل‌های آموزشی مربوط به رشته
- برای نرم افزارها و سیستم‌عامل‌های مخصوص کودکان استثنایی می‌تواند مواردی چون ^{۲۶}Vinu^x, Deaf Apps^{۲۷} (for chat) را پیشنهاد نمود.
- نرم افزارهای

Flash, Photoshop, paint, DVD cutter, sound recorder , sound cutter, concept mapping or mind mapping, Simulators

- امکانات لازم برای راه اندازی شبکه شامل:

Cross cable, Wi-Fi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall

- حداقل ۲ رایانه و یا لپ تاپ (در مورد لپ تاپ‌ها مجهز به Bluetooth) برای هر گروه
- فیلم و کلیپ‌های نمونه در زمینه کاربرد سخت افزار های آموزشی
- بروشورهای معرفی سخت‌افزارها
- نرم افزارهای و سیستم عامل‌های آموزشی گروه‌های مربوطه به انتخاب گروه
- راهنمای نرم‌افزارهای مربوطه
- سخت افزارها و نرم افزارهای لازم برای ضبط و ویرایش صدا و تصویر و فیلم دیجیتال
- نرم‌افزارهای شبیه ساز متناسب با رشته
- نرم‌افزارهای LCMS, CMS, LMS

۴. منابع آموزشی

^{۲۶}<http://distrowatch.com/table.php?distribution=linux>
^{۲۷}<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.successfulmatch.deafs&hl=en> (نرم افزارهای مخصوص ناشنوایان در

۱. سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی
۲. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۳. مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۴. برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران
۵. نقشه جامع علمی کشور
۶. اساسنامه دانشگاه فرهنگیان
۷. هوشمندسازی مدارس راهبرد تحول وزارت آموزش و پرورش در توسعه فاوا.
۸. مهر محمدی، محمود و نفیسی، عبدالحسین (۱۳۸۳)، تدوین سیاست های راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش.
۹. علی‌آبادی، خدیجه (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور
۱۰. محمدی داود، احدیان، محمد، رضائی، عمران (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، آبیژ.
۱۱. هارت دیویس گای، (۱۳۸۹) مرجع کامل سیستم عامل مکتبتاش، مترجم محمدرضا اصغرزاده، تهران نشر: نوآور
۱۲. راهنماهای لینوکس و ویندوز آخرین نسخه‌های موجود در هنگام تدریس
۱۳. سازمان فناوری اطلاعات ایران (۱۳۹۲) الزامات و چارچوب‌های تولید محتوای الکترونیکی آموزشی.
۱۴. محتوای الکترونیکی تولید در پروژه لوک شارپ کانادا <http://www.projectlooksharp.org/>
15. Bianco, A. M., Marsico, M. De., TEMPRIN, M. (2005) Standards for E-learning, The TISIP Foundation.
16. Brendan G. Lim, Martin Conte Mac Donell (2014) iOS 7 in Action, Manning.
17. Clark, Ruth Colvin and Mayer Richard E. (2008) e-Learning and the Science of Instruction, 2nd Ed, Wiley & Sons, Inc.
18. Devedzic, V. (2006) SEMANTIC WEB AND EDUCATION, Springer.
19. Earnshaw, R., Vince, J., (2001) Digital Content Creation, London, Springer.
20. Ehler, U. D., Pawlowski, J. M., (2006) Hand book on Quality and standardization in E learning, Springer.
21. Freitas S.de and Yapp, C. (2005) Personalizing learning in the 21st century, Network Educational Press.
22. Griffin, P., McGaw B. Care E. (2012) Assessment and Teaching of 21st Century Skills, Springer.
23. Honey Margaret A. and Hilton Margaret (2011) Learning Science Through Computer Games and Simulations, Committee on Science Learning: Computer Games, Simulations, and Education; National Research Council
24. Marko Gargenta (2011) Learning Android, O'Reilly Media.
25. McConnell, D. (2002). Collaborative assessment as a learning process in e-learning. The proceedings of Computer Support for Collaborative Learning: Foundations for a CSCL Community, 7(11), 566-567.
26. McDonald, J. (2003). Assessing online collaborative learning: Process and product. Computers & Education, 40(4), 377-391.
27. Morrison, D. (2003) E-learning Strategies , John Wiley & Sons Ltd
28. Pozzi, F., Manca, S., Persico, D., & Sarti, L. (2007). A general framework for tracking and analyzing learning processes in computer-supported

collaborative learning environments. Innovations in Education and Teaching International, 44(2), 169-179

29. Rae Earnshaw and John Vince (2001) Digital Content Creation, Springer-Verlag London.
30. Timothy Binkley-Jones, Massimo Perga, Michael Sync, Adam Benoit (2013) Windows Phone 8 in Action, Manning.
31. UNICCO (2011) "Media and Information Literacy, Curriculum for Teachers" Published by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

در ارزشیابی هر واحد درسی دو الی سه نوع ارزشیابی انجام خواهد شد. ۱- ارزشیابی ورودی یا تشخیصی در فاوا ۱ که در بخش مهارت های اساسی فاوا برای تعیین سطح کلاس و استفاده بهینه از زمان به منظور ایجاد و یا تقویت مهارت ها صورت می گیرد، ۲- ارزشیابی تکوینی که در حین فرآیند آموزش و در طول کلاس انجام می گیرد که در هر بخش مواردی به عنوان پیشنهاد در فعالیت های عملکردی و یادگیری پیشنهاد شده که می توانند بخشی از این ارزشیابی را تشکیل دهند و ۳- ارزشیابی نهایی یا پایانی که پیشنهاد می گردد ۱۰ نمره از نمره نهایی به ارزشیابی تکوینی و ۱۰ نمره به پروژه پایانی اختصاص یابد که در اجرای آن دانشجو معلم ملزم به رعایت تمامی موارد مورد آموزش در آن واحد درسی (فاوا ۱ الی ۳) می باشد و مدرس مربوطه موضوع آن را با توجه به سال تحصیل دانشجو معلم، دانش و مهارت موضوعی و مهارت حرفه ای دانشجو معلم تعیین می نماید.

۶. پیوست ها

• شبکه

شبکه و شبکه سازی

- * تعریف شبکه
- * دلایل شبکه سازی، مزایا و محاسن ایجاد شبکه
- * تاریخچه شبکه
- * معرفی بزرگترین شبکه
- * سلسه مراتب ایجاد شبکه و مولفه های شبکه
- * cable, Wifi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall, DNS Server, Mail Server

ایجاد یک شبکه کوچک (دو یا سه کاربر) با استفاده از امکانات موجود، **Wi-Fi, Bluetooth, cable** شبکه های اجتماعی

• سیستم عامل های دانش آموزی

به عنوان نمونه موارد زیر با هایپر لینک مربوطه آورده شده‌اند.

به عنوان نمونه در آموزش ابتدایی :

[Guadalinux](#)، [EduOpenSuse](#)، [Uberstudent](#)، [Qimo 4 Kids](#)، [OLPC](#)، [Uknow4Kids](#)، [Edubuntu](#)

[DoudouLinux](#)، [Sugar](#)، [Ubermix](#)، [Debian-Edu](#)، [Fedora Education Spin](#)، [Edu](#)

- جهت ارتقاء کیفیت این درس به صورت تخصصی و فراهم آمدن امکانات لازم در رشته مربوطه از نظرات گروه تخصصی جغرافیا استفاده شود.

سرفصل‌های درس کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در جغرافیا ۲

۱. معرفی درس و منطق آن

زندگی بشر در عصر کنونی به گونه‌ای با فناوری اطلاعات و ارتباطات عجین شده است، که برخورداری از ابعاد گوناگونی از سواد از جمله سواد اطلاعاتی، سواد رسانه‌ای، سواد رایانه، سواد فناوری، سواد دیجیتال، سواد اینترنتی، یک ضرورت در زندگی محسوب می‌گردد. ضرورت توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب گردیده است که آموزش آن در آموزش‌های رسمی وارد گردد. لذا

آشنایی و بهره‌مندی از این بعد سواد یکی از نیازهای دانش‌آموزان امروز و شهروندان فردا است. از این‌رو معلمان جغرافیا که وظیفه آماده‌سازی دانش‌آموزان را برای ورود به عرصه جغرافیا بی‌زندگی دارند، خود نیز باید ضمن برخورداری از شایستگی‌ها و سواد لازم در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، از این ظرفیت در آموزش‌های خود بهره‌گیرند و با تلفیق این فناوری در فرصت‌های یاددهی-یادگیری علاوه بر بهره‌گیری از افزایش و بهبود کارایی آموزش، دانش‌آموزان را آموزش دهند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت‌های پیش‌آمده بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

نام درس: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در جغرافیا ۲	مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: جدول شایستگی‌ها دانشجو معلمان جغرافیا در ۶ مولفه ۱- درک ICT در آموزش، ۲- برنامه درسی و ارزشیابی، ۳- پداگوژی، ۴- ICT، ۵- سازمان بندی و مدیریت و ۶- یادگیری حرفه ای معلم در سواد فناوری ^{۲۸} به شرح جدول زیر می‌باشد.	نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ واحد کارگاهی زمان درس: هر واحد ۴۸ پیشنیاز: مهارت های هفتگانه

ملاک ها	سطح ۱ (سواد فناوری)	سطح ۲ (تعمیق دانش)	سطح ۳ (تولید دانش)
درک ICT در آموزش	درک سیاست‌ها		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، <u>حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی نماید.</u>	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، <u>حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی و سپس با توجه ارزیابی گروه هم‌تا و خود طراحی مورد نظر را مورد اصلاح قرار دهد.</u>	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، <u>چندین فعالیت کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی، اصلاح، و پیاده سازی نماید.</u>
مهارت‌های فاوا	ابزارهای پیچیده		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، <u>یک موقعیت مسئله محور را طراحی نمایند که در آن با استفادهی منعطفانهی فاوا از جمله منابع شبکه به دانش‌آموزان در جهت دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسئله انتخاب شده کمک نماید.</u>	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، <u>یک موقعیت‌های مسئله محور و یک موقعیت پروژه محور را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفادهی منعطفانهی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی</u>	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، <u>موقعیت‌های متنوع مسئله و پروژه محوری را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفادهی منعطفانهی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی</u>

^{۲۸} سواد فناوری: استفاده از فاوا برای یادگیری کارآتر و موثرتر

		پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی را پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نماید.	دانش‌آموزی پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نماید.
برنامه درسی و ارزشیابی	کاربرد دانش		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، حداقل <u>یک مسئله پیچیده</u> در رشته درسی برای دانش‌آموزان طراحی نماید و <u>راه حل‌های ارائه شده توسط دانش‌آموزان را در پاسخ به این مسئله مورد ارزیابی قرار دهد.</u>	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، <u>در رشته درسی برای دانش‌آموزان را به گونه‌ای طراحی نماید که راه حل (های) ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسئله را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.</u>	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، <u>مسائل پیچیده‌ای</u> در رشته درسی را برای دانش‌آموزان به گونه‌ای طراحی نماید که <u>راه حل‌های ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسائل را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.</u>
پداگوژی	حل مسائل پیچیده		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	<u>دو تکلیف مسئله محور</u> (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش‌آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و <u>ضمن طرح مسائل در گروه هم‌تا با استفاده از نظرات ارزیابانه آن‌ها، طراحی خود را مورد اصلاح قرار دهد.</u>	<u>دو تکلیف مسئله محور</u> (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش‌آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نموده و <u>ضمن اصلاح طرح خود، مراحل پیاده‌سازی طرح را تشریح نماید.</u>	<u>چندین تکلیف مسئله محور</u> (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش‌آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و <u>مراحل طراحی، پیاده‌سازی و ارائه راه حل‌ها توسط دانش‌آموزان در تکالیف مسئله محور و پروژه‌های گروهی را مورد نظارت و ارزیابی قرار دهد.</u>
سازمان بندی و مدیریت	گروه‌های مشارکتی		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	<u>یک محیط یادگیری</u> انعطاف پذیری را در کلاس درس طراحی نماید که در آن قادر به <u>تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور</u> و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت باشد.	<u>یک محیط یادگیری</u> انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نماید که در آن قادر به <u>تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور</u> و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت و همکاری گروهی باشد.	<u>محیط های یادگیری</u> انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت‌ها و همکاری گروهی باشد.
یادگیری حرفه‌ای معلم	مدیریت و راهنمایی		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	با استفاده از مهارت و دانش لازم <u>یک پروژه پیچیده</u> در راستای	با استفاده از مهارت و دانش لازم <u>دو پروژه پیچیده</u> را در راستای	ب با استفاده از مهارت و دانش لازم <u>پروژه های پیچیده‌ای</u> را در

یادگیری حرفه‌ای را طراحی نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه‌ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه‌ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	راستای یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه‌ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.
--	--	---

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

کاربرد فاوا در رشته علمی ۲

فصل ۱: در ک فاوا در آموزش

شایستگی		
درک سیاست‌ها		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی نماید.	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی و سپس با توجه ارزیابی گروه هم‌تا و خود طراحی مورد نظر را مورد اصلاح قرار دهد.	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، چندین فعالیت کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی، اصلاح، و پیاده‌سازی نماید.
درک سیاست‌های آموزشی در باره‌ی فاوا در تدریس		
- فرصت‌ها و موانع در اجرای فعالیت‌های مبتنی بر فاوا - معرفی نمونه‌هایی از مسائل واقعی به هنگام پیاده‌سازی فعالیت‌های کلاسی جغرافیا مبتنی بر فاوا در مدرسه - تجزیه و تحلیل مزایا و معایب روش‌های مختلف برای اجرای اهداف سیاست‌های فاوا		
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: - یک نمونه از اسناد مربوط به سیاست‌های فاوا را تجزیه و تحلیل نموده و تاثیرات بالقوه آن را بر یادگیرنده و جنبه‌های متفاوت کار معلمان تعیین کنند - در مورد اصول بکارگیری فاوا در آموزش و پرورش توضیح داده و این اصول را مورد و تجزیه و تحلیل قرار دهند - در مورد چگونگی جای دادن این اصول در فرآیند آموزش پیشنهاداتی ارائه گردد - مسائلی که با اجرای این اصول ایجاد می‌گردد مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و در مورد چگونگی اداره و نظارت بر مسائل راهکارهایی ارائه دهند.		

فصل ۲: مهارت‌های فاوا

شایستگی
ابزارهای پیچیده

سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، یک موقعیت مسئله محور را طراحی نمایند که در آن با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا از جمله منابع شبکه به دانش آموزان در جهت دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسئله انتخاب شده کمک نماید.	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، یک موقعیت‌های مسئله محور و یک موقعیت پروژه محور را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی را پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نمایند.	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، موقعیت‌های متنوع مسئله و پروژه محوری را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نمایند.

کاربرد فاوا در طراحی و مدیریت یادگیری مشارکتی و پروژه محور دانش‌آموزان

- معرفی بسته‌های نرم افزاری متن باز متناسب با رشته خود و نرم افزارهای تولید محتوا
- ویژگی منابع وب (صحت مطالب و سودمندی منابع وب) مورد استفاده در یادگیری‌های مسئله محور و پروژه محور در رشته علمی.
- آشنایی با انواع وب‌های آموزشی جغرافیا (I، II و معنایی) و ویژگی‌های (مزایا و محدودیت‌های) هر کدام
- طراحی فعالیت‌های مسئله محور و پروژه محور مبتنی بر یکی از انواع وب
- طراحی مواد آموزشی جغرافیایی با استفاده از محیط نوشتاری^{۲۹} یا ابزار های خاص برخط
- معرفی شبکه یا نرم افزار مناسب برای مدیریت، نظارت، ارزیابی پیشرفت پروژه‌های گوناگون دانش آموزی
- نقش فاوا در ارتباط و همکاری با دانش‌آموزان، هم‌تایان، والدین و جوامع بزرگتر در جهت پرورش یادگیری دانش‌آموزان.
- شبکه و پشتیبانی از همکاری دانش‌آموزان داخل و خارج از کلاس درس
- موتورهای جستجو، پایگاه‌های داده بر خط و ایمیل منابعی برای یافتن افراد و منابع برای پروژه‌های مشترک

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- جستجو در مورد بسته‌های نرم افزاری آموزشی جغرافیا را به طور عملی نمایش دهند و چگونگی استفاده از این بسته های متنوع نرم افزاری را در یک موضوع خاص در رشته خود در کلاس نشان دهند.
- در مورد ویژگی‌های هر کدام از منابع آموزشی I، II و معنایی مزایا و محدودیت‌های آن‌ها برای طراحی فعالیت‌های تعاملی و مشارکتی بحث و گفتگو نمایند.
- یک یا چند فعالیت آموزشی جغرافیایی مسئله محور و پروژه محور مبتنی بر یکی از انواع وب را طراحی نمایند و طراحی خود را در کلاس ارائه و با استفاده از نظرات ارزیابانه آن طراحی را اصلاح نمایند.
- در وب سایت‌ها و کاتالوگ ها نرم افزارهای مناسب برای یادگیری مسئله محور و پروژه محور در موضوع زمینه تخصصی خود را جستجو نماید. معیارهای و دستورالعمل های ارزیابی را توسعه داده و انتخاب‌های خود برای موثر بودن در جهت اهداف خاص آموزشی قصد شده توجیه نماید.
- طرز استفاده از محیط نوشتاری یا ابزارهای آن را به نمایش در آورد. به صورت گروهی دانشجویان یک واحد مطالعه در رشته مربوطه را به صورت بر خط طراحی نمایند.

^{۲۹} authoring environment مجموعه ابزارهایی برای تولید محتوای دیجیتال یا ساخت نرم افزار

- چگونگی استفاده از نرم افزارهای شبکه‌ای پروژه برای مدیریت، نظارت و ارزیابی پروژه دانش‌آموزی را به نمایش درآورد و داده‌های پروژه کارهای دانش‌آموزان را در آن وارد کنند.
- در مورد استفاده از محیط‌های ارتباطی و همکاری بر خط توسط معلم برای پشتیبانی از یادگیری دانش‌آموزان بحث شود. دانشجویان در محیط‌های مذکور یک لاگ را برای خود تهیه نموده، ونتایج چاپی خود را در آن به اشتراک بگذارند و نمونه‌هایی از تعاملات برخط خود را نمایش دهند.
- در مورد مزایای محیط‌های ارتباطی و همکاری برخط که دانش‌آموزان را در انجام پروژه‌های مشترک کاری و یادگیری پشتیبانی می‌کند بحث نمایند. معلمان یک لاگ را برای خود تهیه نموده، ونتایج چاپی خود را به اشتراک گذاشته و تعاملات برخط دانش‌آموزان را نمایش دهند.
- در مورد استفاده از موتورهای جستجو، پایگاه‌های داده برخط و ایمیل برای یافتن افراد و منابع جغرافیا برای پروژه‌های مشترک بحث نمایند، جستجوهای خود را در راستای پروژه رشته خود هدایت نمایند، در پروژه مشترک بر خط شرکت و تعامل نمایند، تجربیات خود را در آن جا منعکس نمایند و آن‌ها را با افراد دیگر به اشتراک گذاشته و در مورد آن‌ها بحث نمایند.

فصل ۳: برنامه درسی و ارزشیابی

شایستگی

کاربرد دانش		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، حداقل یک مسئله پیچیده در رشته درسی برای دانش‌آموزان طراحی نماید و راه حل‌های ارائه شده توسط دانش‌آموزان را در پاسخ به این مسئله مورد ارزیابی قرار دهد.	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، یک مسئله پیچیده در رشته درسی برای دانش‌آموزان را به گونه‌ای طراحی نماید که راه حل (های) ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسئله را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، مسائل پیچیده‌ای در رشته درسی را برای دانش‌آموزان به گونه‌ای طراحی نماید که راه حل‌های ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسائل را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.

دستیابی به اهداف برنامه درسی و ارزشیابی از طریق فاوا

- نقش فاوا در معرفی مفاهیم و فرآیندهای کلیدی در جغرافیا
- عملکرد و اهداف بکارگیری بسته‌های نرم افزاری در جغرافیا
- چگونگی افزایش درک دانش‌آموزان از مفاهیم و فرآیندهای کلیدی با بکارگیری بسته‌های مربوطه در محیط‌های داخل و خارج از کلاس (فاوا در نظریه‌های یادگیری)
- دستورالعمل‌های مبتنی بر فاوا در ارزشیابی برای ارزیابی درک دانش‌آموزان از مفاهیم و فرآیندهای کلید برنامه درسی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجومعلم

- در بخشی از برنامه درسی داده شده، مفاهیم و فرآیندهایی جغرافیایی که می‌توانند بوسیله فاوا آموزش داده شوند انتخاب شود. (فاوا باید منجر به درک عمیقتر از مفاهیم گردد)
- برای متن آموزشی (متناسب با رشته) داده شده، مفاهیم و فرآیندهایی که می‌توانند با فاوا آموزش داده شوند، شناسایی نمایند.
- تعداد متنوعی از بسته‌های نرم افزاری جغرافیا را شناسایی و در کلاس به نمایش در آورند.

- در مورد دستیابی به اهداف برنامه درسی و ارزشیابی جغرافیا از طریق فاوا، با یک کارشناس به صورت برخط در کلاس تعامل و گفتگو ترتیب دهند. - از پدیده های جغرافیایی بازدید برخط در کلاس ترتیب دهند. - برنامه های شبیه ساز مبتنی بر وب را در کلاس اجرا و در خصوص اینکه چگونه این برنامه ها می توانند درک دانش آموزان از مفاهیم کلیدی جغرافیا و کاربرد آن ها در حل مسائل پیچیده توسعه دهند، بحث و گفتگو نمایند. - از طریق جستجو در اینترنت در مورد فاوا در یکی از نظریه های یادگیری، یک مقاله علمی و پژوهشی شناسایی و در مورد آن در کلاس بحث و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. - بسته های نرم افزاری ویژه جغرافیا را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند و توضیح دهند که چگونه این بسته ها مفاهیم و حل مسائل پیچیده در محیط یادگیرنده محور را حمایت می کنند.	دستورالعمل های استفاده از محصولات فاوا در برنامه درسی • دستورالعمل های دانشی و عملکردی معلمان در استفاده از محصولات فاوا برای افزایش درک دانش آموزان از مفاهیم، مهارت ها و فرآیندهای موضوع کلیدی درسی.
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: - در مورد ویژگی های واکنش دانش آموزان در سال های مختلف آموزش و کیفیت و ویژگی محصولات فاوا ویژه ی سن و موضوع درسی خاص بحث شود. - دستورالعمل هایی که از این ویژگی ها تبعیت می کنند و آن ها را توسعه و بهبود می دهند، ارائه دهند. - دستورالعمل های ارائه شده در کلاس ارزیابی شده و پیشنهاداتی برای بهبود آن ها ارائه گردد. - برای متن آموزشی و اهداف ارزشیابی (متناسب با رشته) داده شده، دستورالعمل های مبتنی بر فاوا طراحی کنند. - برای محصولات فاوا دستورالعمل هایی را تهیه نموده و در فرآیند آموزش بکار گیرند. (به عنوان نمونه دستورالعملی برای ارائه گزارش های دانش آموزی از نتایج بازدید علمی در جغرافیا)	ارزشیابی مبتنی بر فاوا • ارزشیابی مبتنی بر فاوا (بر خط و برون خط) و بررسی دیدگاه های مربوطه • ویژگی های ارزشیابی های مبتنی بر فاوا • معرفی ابزارهای ارزشیابی مبتنی بر فاوا • راهبردهای طراحی آزمون های مبتنی بر فاوا
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان - ابزارهای ارزشیابی فاوای در اختیار قرار داده شده، را از منظر این که کدامیک برای ارزیابی مهارت های سطوح بالاتر (از جمله مهارت های حل مسئله، تفکر انتقادی، و ..) و درک بنیادی از مفاهیم کلیدی مناسب هستند مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. - برای متن آموزشی و اهداف مهارت ارزشیابی (متناسب با رشته) داده شده، یک ابزار مناسب را شناسایی نمایند. - برای موضوعی در برنامه درسی دستورالعمل های مبتنی بر فاوا برای ارزشیابی را طراحی نماید که در آن درک دانش آموزان از مفاهیم و فرآیندهای کلیدی برنامه درسی مورد ارزیابی قرار گیرد. - در مورد دیدگاه های حاکم بر ارزشیابی مبتنی بر فاوا (برخط و برون خط) در کلاس بحث کنند و مزایا و محدودیت های	

آن‌ها را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.

- یک نمونه آزمون برخط و برون خط برای یک موضوع در رشته خود طراحی نموده و آن را در کلاس ارائه نموده تا مورد ارزیابی قرار گیرد و اصلاحات لازم را با توجه به بازخوردها انجام دهند.

فصل ۴: پداگوژی

شایستگی

حل مسائل پیچیده		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
دو تکلیف مسئله محور (آموزش دانش آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش آموز مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و ضمن طرح مسائل در گروه هم‌تا با استفاده از نظرات ارزیابانه آن‌ها، طراحی خود را مورد اصلاح قرار دهد.	دو تکلیف مسئله محور (آموزش دانش آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش آموز مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نموده و ضمن اصلاح طرح خود، مراحل پیاده‌سازی طرح را تشریح نماید.	چندین تکلیف مسئله محور (آموزش دانش آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش آموز مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و مراحل طراحی، پیاده‌سازی و و ارائه راه حل‌ها توسط دانش آموزان در تکالیف مسئله محور و پروژه‌های گروهی را مورد نظارت و ارزیابی قرار دهد.

طراحی و پیاده‌سازی فعالیت‌های یادگیری مشارکتی و پروژه محور مبتنی بر فاوا با تمرکز بر مسائل واقعی زندگی

- نقش یادگیری پروژه‌محور مبتنی بر فاوا و ایجاد در توسعه تعاملات اجتماعی و تفکر در دانش‌آموزان از طریق بکارگیری مفاهیم و فرایندها و مهارت‌های کلیدی در حل مسائل واقعی
- چگونگی طراحی مسائل پیچیده و مسائل زندگی واقعی (که با کمک موضوعات کلیدی درسی قابل حل هستند) در پروژه‌های دانش‌آموزی با استفاده از منابع فاوا
- ویژگی‌های طراحی، واحد طرح درس مشارکتی و پروژه محور مبتنی بر فاوا
- معرفی ابزارهای متن باز و برنامه‌های کاربردی موضوعات ویژه برای فعالیت‌های کلاسی که قدرت استدلال، گفتگو، مشارکت و حل مسائل پیچیده را در دانش‌آموزان تقویت می‌نماید.
- داستان و بازی‌های دیجیتال و شبیه سازی یکی از روش‌های مناسب برای پیاده‌سازی تکالیف مسئله محور و پروژه‌های گروهی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد چگونگی بکارگیری فاوا و انواع ویژه نرم افزارهایی که می‌تواند درک دانش‌آموزان و بکارگیری علمی دانش رشته مربوطه را حمایت کند بحث نموده
- در یک ارائه کلاسی راه‌هایی که در آن‌ها یادگیری پروژه محور می‌تواند مورد حمایت شود شرح داده شود.
- نمونه‌های مختلفی در این خصوص تولید نموده و پس از ارائه نمونه‌ها در کلاس در باره‌ی آن‌ها در کلاس بحث شود (به عنوان نمونه شناسایی راه‌های حفاظت از سامانه‌های اکولوژی با استفاده از وب و مفاهیم کاربردی)
- از طریق ارتباط و گفتگو برخط کلاسی با کارشناسان مربوطه همکاری نمایند.
- با جستجو در اینترنت برای اهداف یادگیری داده شده، مسائل زندگی واقعی مناسبی انتخاب شود.
- با توجه به مسائل واقعی داده شده، در فرایند طراحی فعالیت‌های پروژه محور فاوا را در آن تلفیق نمایند.
- برای مسائل واقعی زندگی منتخب، روش‌های مناسب مبتنی بر فاوا برای معرفی آن‌ها به دانش‌آموزان ارائه دهند.
- راهبردهای یاددهی- یادگیری گوناگون را که در فعالیت‌های یادگیری مورد استفاده قرار می‌گیرند، توصیف نموده و

توضیح دهند که فاوا چگونه می‌تواند در آن‌ها تلفیق گردد.

- طراحی و یا شناسایی یک داستان و بازی دیجیتال و یا شبیه‌سازی برای حل مسائل پیچیده و واقعی زندگی و یا فعالیت‌های پروژه محور، ارائه سناریو در کلاس و نقد و ارزیابی آن

فصل ۵: سازمان بندی و مدیریت

شایستگی

گروه‌های مشارکتی

سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
یک محیط یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس طراحی نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت باشد.	یک محیط یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت و همکاری گروهی باشد.	محیط‌های یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت‌ها و همکاری گروهی باشد.

مدیریت و سازمان‌بندی منابع فیزیکی، انسانی و زمان برای تلفیق فاوا در محیط یادگیری

- سازمان بندی رایانه‌ها یا سایر منابع دیجیتال در کلاس درس (به منظور پشتیبانی و تقویت فعالیت‌های یادگیری و تعاملات اجتماعی)
- شبکه و شبکه‌سازی (از طریق کابل، Wifi، Bluetooth و...) در کلاس درس^{۳۰}
- چگونگی مدیریت فعالیت‌های یادگیری پروژه محور دانش‌آموزان در محیط‌های مبتنی بر فناوری

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- به طور عملی در یک کلاس چالش‌های متفاوت رایانه و سایر منابع دیجیتال را برحسب این که هر کدام یک از آن‌ها شرکت و تعاملات دانش‌آموزان را حمایت نموده یا ممانعت می‌نماید را بیازماید. یک نوع چالش را طراحی نموده و در مورد منطق خود برای این طراحی بحث نماید.
- با استفاده از امکانات موجود در کلاس یک آزمایشگاه فاوا در کلاس ایجاد کنند.
- در مورد روش‌های مدیریت فعالیت‌های کلاسی پروژه محور دانش‌آموزی درضمن انجام یک پروژه بحث نمایند. درمورد طرح درس خود بر حسب مدیریت کلاسی با تمرکز روی مزایا و معایب چالش‌های گوناگون رایانه و منابع دیجیتال بحث نمایند.

فصل ۶: یادگیری حرفه‌ای معلم

شایستگی

مدیریت و راهنمایی

سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با استفاده از مهارت و دانش لازم یک پروژه پیچیده در راستای یادگیری حرفه‌ای را طراحی نماید که در آن‌ها همکاری با سایر	با استفاده از مهارت و دانش لازم دو پروژه پیچیده را در راستای یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر	ب با استفاده از مهارت و دانش لازم پروژه‌های پیچیده‌ای را در راستای یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر

^{۳۰} به پیوست مراجعه شود.

معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.

معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.

معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.

استفاده از منابع دیجیتال و همکاری برخط برای یادگیری حرفه‌ای

بررسی نقش فاوا در:

- اشتراک منابع برای پشتیبانی از فعالیت‌ها و یادگیری حرفه‌ای
- دسترسی به کارشناسان بیرون از محیط کار و جوامع یادگیری به منظور پشتیبانی از فعالیت‌ها و یادگیری حرفه‌ای خود
- مدیریت، تجزیه تحلیل، تلفیق و ارزیابی اطلاعات به منظور حمایت از یادگیری حرفه‌ای

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد منابع اطلاعاتی برخط گوناگون و استفاده از سایر منابعی که می‌توانند یادگیری حرفه‌ای را حمایت نمایند بحث نمایند.
- جستجوهای برخط خود را برای مواد آموزشی در جهتی که اهداف یادگیری حرفه‌ای آنان را حمایت می‌کند هدایت نمایند
- نتایج این جستجو را به اشتراک گذاشته و در مورد آن بحث نمایند و برای اجرای آن برنامه ریزی نمایند.
- در مورد منابع گوناگون کارشناسی برخط و جوامعی که می‌تواند یادگیری حرفه‌ای را حمایت کنند بحث نمایند. ملزم به انجام تحقیقات برخط خود برای یافتن چنین کارشناسان و جوامعی باشند. با کارشناسان ارتباط برقرار نموده و در این جوامع شرکت نموده و سپس مباحثات و نتایج فعالیت‌های خود در این زمینه را به اشتراک بگذارند.
- در مورد اهمیت توسعه مهارت‌های مدیریت دانش مربوطه در جهت تجزیه و تحلیل منابع برخط بحث نمایند و آن‌ها در فعالیت‌ها خود تلفیق نمایند و کیفیت آن‌ها را مورد ارزیابی قرار داده. دانشجو معلمان نمونه هایی از فعالیت‌های خود را در این مورد توصیف نموده و به نمایش در آورده و در مورد آن بحث نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- سخنرانی-نمایشی
- آزمایشگاه
- پروژه
- کشفی (کاوشگری + آزمایشگاه) فردی و گروهی
- حل مسئله
- حل خلاق مسئله
- پرسش‌ها و پاسخ‌های هدایت شده و مباحثه
- طوفان مغزی
-

حداقل امکانات سخت و نرم افزاری

- منابع اطلاعاتی مکتوب یا برخط
- شبکه آزمایشگاهی (آزمایشگاه رایانه) مجهز به اینترنت پرسرعت
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- انواع رسانه‌های قابل در دسترس
- امکانات لازم برای تهیه رسانه آموزشی مورد نظر مدرس
- نرم افزار بسته آفیس، ورژن‌های جدید (ترجیحا اصلی)
- رایانه با انواع سیستم‌های عامل
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- تلفن‌های همراه با انواع سیستم‌های عامل (تلفن‌های دانشجویان)
- نرم افزارهای windows, Mac, Linux
- انواع ذخیره کننده‌های برون خط
- چند رایانه که به اینترنت متصل نباشد و از طریق یکی از شیوه‌های رایج و قابل دسترس قابلیت اتصال به اینترنت را داشته باشد (با خط تلفن (از طرق دایال آپ، ADSL⁺ به صورت lan یا wireless) کارت دیتا، Wimax
- حداقل یک پردازشگر موجود در بازار
- سخت افزارهای داخلی و خارجی و جانبی رایانه
- انواع موبایل، تبلت، لپ‌تاپ و رابط OTG
- نرم‌افزارها، سخت‌افزارها و سیستم‌عامل‌های آموزشی مربوط به رشته
- برای نرم افزارها و سیستم‌عامل‌های مخصوص کودکان استثنایی می‌تواند مواردی چون Vinu^{۳۱}x, Deaf Apps^{۳۲} (for chat) را پیشنهاد نمود.
- نرم افزارهای

^{۳۱} <http://distrowatch.com/table.php?distribution=vinux>

^{۳۲} (نرم افزارهای مخصوص ناشنوایان در <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.successfulmatch.deafs&hl=en>)

Flash, Photoshop, paint, DVD cutter, sound recorder , sound cutter, concept mapping or mind mapping, Simulators

- امکانات لازم برای راه اندازی شبکه شامل:

Cross cable, Wi-Fi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall

- حداقل ۲ رایانه و یا لپ تاپ (در مورد لپ تاپ‌ها مجهز به Bluetooth) برای هر گروه
- فیلم و کلیپ‌های نمونه در زمینه کاربرد سخت افزارهای آموزشی
- بروشورهای معرفی سخت‌افزارها
- نرم افزارهای و سیستم عامل‌های آموزشی گروه‌های مربوطه به انتخاب گروه
- راهنمای نرم‌افزارهای مربوطه
- سخت افزارها و نرم افزارهای لازم برای ضبط و ویرایش صدا و تصویر و فیلم دیجیتال
- نرم‌افزارهای شبیه ساز متناسب با رشته
- نرم‌افزارهای LCMS, CMS, LMS

۴. منابع آموزشی

۳۲. سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی
۳۳. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۳۴. مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۳۵. برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران
۳۶. نقشه جامع علمی کشور
۳۷. اساسنامه دانشگاه فرهنگیان
۳۸. هوشمندسازی مدارس راهبرد تحول وزارت آموزش و پرورش در توسعه فاوا.
۳۹. مهرمحمدی، محمود و نفیسی، عبدالحسین (۱۳۸۳)، تدوین سیاست‌های راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش.
۴۰. علی‌آبادی، خدیجه (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور
۴۱. محمدی داود، احدیان، محمد، رضائی، عمران (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، آییژ.
۴۲. هارت دیویس گای، (۱۳۸۹) مرجع کامل سیستم عامل مکینتاش، مترجم محمدرضا اصغرزاده، تهران نشر: نوآور
۴۳. راهنماهای لینوکس و ویندوز آخرین نسخه‌های موجود در هنگام تدریس
۴۴. سازمان فناوری اطلاعات ایران (۱۳۹۲) الزامات و چارچوب‌های تولید محتوای الکترونیکی آموزشی.
۴۵. محتوای الکترونیکی تولید در پروژه لوک شارپ کانادا <http://www.projectlooksharp.org/>

46. Bianco, A. M., Marsico, M. De., TEMprin, M. (2005) Standards for E-learning, The TISIP Foundation.
47. Brendan G. Lim, Martin Conte Mac Donell (2014) iOS 7 in Action, Manning.
48. Clark, Ruth Colvin and Mayer Richard E. (2008) e-Learning and the Science of Instruction, 2nd Ed, Wiley & Sons, Inc.
49. Devedzic, V. (2006) SEMANTIC WEB AND EDUCATION, Springer.
50. Earnshaw, R., Vince, J., (2001) Digital Content Creation, London, Springer.
51. Ehler, U. D., Pawlowski, J. M., (2006) Hand book on Quality and standardization in E learning, Springer.

52. Freitas S.de and Yapp, C. (2005) Personalizing learning in the 21st century, Network Educational Press.
53. Griffin, P., McGaw B. Care E. (2012) Assessment and Teaching of 21st Century Skills, Springer.
54. Honey Margaret A. and Hilton Margaret (2011) Learning Science Through Computer Games and Simulations, Committee on Science Learning: Computer Games, Simulations, and Education; National Research Council.
55. Marcus A., Cereijo-Roibas A., Sala R (2010) Mobile TV: Customizing Content and Experience: Mobile Storytelling, Creation and Sharing, Human-Computer Interaction Series, Springer, London
56. Marko Gargenta (2011) Learning Android, O'Reilly Media.
57. McConnell, D. (2002). Collaborative assessment as a learning process in e-learning. The proceedings of Computer Support for Collaborative Learning: Foundations for a CSCL Community, 7(11), 566-567.
58. McDonald, J. (2003). Assessing online collaborative learning: Process and product. Computers & Education, 40(4), 377-391.
59. Morrison, D. (2003) E-learning Strategies , John Wiley & Sons Ltd
60. Pozzi, F., Manca, S., Persico, D., & Sarti, L. (2007). A general framework for tracking and analyzing learning processes in computer-supported collaborative learning environments. Innovations in Education and Teaching International, 44(2), 169-179
61. Rae Earnshaw and John Vince (2001) Digital Content Creation, Springer-Verlag London.
62. Timothy Binkley-Jones, Massimo Perga, Michael Sync, Adam Benoit (2013) Windows Phone 8 in Action, Manning.
63. UNICCO (2011) "Media and Information Literacy, Curriculum for Teachers" Published by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

در ارزشیابی هر واحد درسی دو الی سه نوع ارزشیابی انجام خواهد شد. ۱- ارزشیابی ورودی یا تشخیصی در فاوا ۱ که در بخش مهارت های اساسی فاوا برای تعیین سطح کلاس و استفاده بهینه از زمان به منظور ایجاد و یا تقویت مهارت ها صورت می گیرد، ۲- ارزشیابی تکوینی که در حین فرآیند آموزش و در طول کلاس انجام می گیرد که در هر بخش مواردی به عنوان پیشنهاد در فعالیت های عملکردی و یادگیری پیشنهاد شده که می توانند بخشی از این ارزشیابی را تشکیل دهند و ۳- ارزشیابی نهایی یا پایانی که پیشنهاد می گردد ۱۰ نمره از نمره نهایی به ارزشیابی تکوینی و ۱۰ نمره به پروژه پایانی اختصاص یابد که در اجرای آن دانشجو معلم ملزم به رعایت تمامی موارد مورد آموزش در آن واحد درسی (فاوا ۱ الی ۳) می باشد و مدرس مربوطه موضوع آن را با توجه به سال تحصیل دانشجو معلم، دانش و مهارت موضوعی و مهارت حرفه ای دانشجو معلم تعیین می نماید.

۶. پیوست ها

- تولید محتوای الکترونیکی:

استانداردهای تولید محتوای الکترونیکی

* آشنایی با استانداردهای SCORM و AICC در تولید محتوای الکترونیکی و آموزش الکترونیکی

تولید محتوای الکترونیکی

رسانه‌های الکترونیکی دیداری

- * معرفی پوستر، انواع چارت، اسلایدها، نمودار، کاربرد، مزایا و محدودیت ها
- * فرآیند انتخاب رسانه‌های الکترونیکی دیداری در آموزش
- * طراحی پیام‌های آموزشی رسانه‌های الکترونیکی دیداری (نوشته، شکل، عکس، ..)
- * تولید رسانه‌های الکترونیکی دیداری از طریق نرم‌افزارهای publisher, power point, و

photo shop

معرفی برخی از محتواها

- * LO^{۳۳} اشیاء یادگیری،
- * کارآموزی مبتنی بر شبکه
- * خودآموزی، مطالعه راهنمایی شده ناهمزمان
- * پیشامدها با هدایت مربی^{۳۴} (یادگیری همزمان)
- * همکاری گروه کوچک
- فرآیند طراحی تولید محتوای یادگیری الکترونیکی:
- * طراحی آموزشی واحد (یا موضوع) یادگیری براساس نظریه‌های یادگیری و راهبردهای آموزشی مربوطه
- * انتخاب مدل آموزشی مربوطه
- * طراحی فرصت‌های یادگیری
- * انتخاب و طراحی فعالیت‌های یادگیری
- فرآیند انتخاب رسانه مناسب با هر فعالیت یادگیری
- * طراحی پیام‌های آموزشی
- * تنظیم جدول ارائه محتوای نهایی
- معرفی نرم‌افزارهای تولید محتوای الکترونیکی (برخط و برون خط)
- * Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- * power point , hyper studio , flash , mu. Builder

• کلاس هوشمند:

طراحی آموزشی کلاس هوشمند

- * طراحی محیط یادگیری الکترونیکی براساس راهبردهای آموزشی مناسب

^{۳۳} Learning Object
^{۳۴} Instructor – led Events

* طراحی فرصت های یادگیری ، فعالیت های یادگیری و راهبردهای ارزشیابی براساس مدل های نوین آموزشی

* طراحی مدل ارتباطی (ارتباط استاد با شاگرد ، استاد بامحتوا ، محتوا بامحتوا ، گروه با گروه ، کلاس باخارج کلاس و...) کلاس هوشمند براساس نیازها وامکانات (تجهیزات الکترونیکی و..)

اجرای و ارزشیابی آموزشیکلاس هوشمند

- * ثبت نام از شاگردان (از طریق LMS)
- * اجرای ارزشیابی ورودی(آزمون رفتار ورودی ، پیش آزمون ، آزمون تشخیصی سبک های شناختی ، نیازسنجی و...) از طریق LMS و ثبت گزارشات آزمون ها
- * گروه بندی شاگردان براساس نتایج و گزارشات آزمون ها از طریق LMS
- * انتخاب مدل آموزشی ، محتوا و فعالیت های یادگیری مناسب برای هر گروه
- * به اشتراک گذاری و ارسال محتواها و فعالیت های یادگیری برای هر گروه از طریق LCMS
- * ارائه تکالیف تکمیلی و بازخورد آن به روش برخط (همزمان و ناهمزمان)
- * ارائه بازخورد مناسب ، اجرای ارزشیابی مستمر و توصیفی با استفاده از روش های ارزشیابی معلم ، خود ارزشیابی ، دگر ارزشیابی ، گروه ارزشیابی از طریق LCMS و LMS
- * اجرای ارزشیابی پایانی به شکل متنوع (انواع آزمون های الکترونیکی) از طریق LMS
- * ثبت نتایج و گزارشات آزمون
- * اجرای پس آزمون و اصلاح برنامه براساس گزارشات آزمون
- * تنظیم و ثبت پوشه کار

• شبکه

شبکه و شبکه سازی

- * تعریف شبکه
- * دلایل شبکه سازی، مزایا و محاسن ایجاد شبکه
- * تاریخچه شبکه
- * معرفی بزرگترین شبکه
- * سلسه مراتب ایجاد شبکه و مولفه های شبکه
- * cable, Wifi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall, DNS Server, Mail Server

ایجاد یک شبکه کوچک (دو یا سه کاربر) با استفاده از امکانات موجود، **Wi-Fi, Bluetooth, cable** شبکه های اجتماعی

• نمونه هایی از نرم افزارهای تولید محتوای الکترونیکی و انتشار الکترونیکی محتوا

تولید

- Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- power point , hyper studio , flash , mu. Builder

انتشار

- Forums, networks, Atutor, Moodle, emails, Educreations, snagit, blendspace, bayanbox, net support school, softgozar, aparat, googlesite, electa, kelas,...(online)

- جهت ارتقاء کیفیت این درس به صورت تخصصی و فراهم آمدن امکانات لازم در رشته مربوطه از نظرات گروه تخصصی زیست شناسی استفاده شود.

سرفصل‌های درس کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در جغرافیا^{۳۵}

۱. معرفی درس و منطق آن

زندگی بشر در عصر کنونی به گونه‌ای با فناوری اطلاعات و ارتباطات عجین شده است، که برخورداری از ابعاد گوناگونی از سواد از جمله سواد اطلاعاتی، سواد رسانه‌ای، سواد رایانه، سواد فناوری، سواد دیجیتال، سواد اینترنتی، یک ضرورت در زندگی محسوب می‌گردد. ضرورت توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب گردیده است که آموزش آن در آموزش‌های رسمی وارد گردد. لذا آشنایی و بهره‌مندی از این بعد سواد یکی از نیازهای دانش‌آموزان امروز و شهروندان فردا است. از این‌رو معلمان زیست شناسی که وظیفه آماده سازی دانش‌آموزان را برای ورود به عرصه زندگی دارند، خود نیز باید ضمن برخورداری از شایستگی‌ها و سواد لازم در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات، از این ظرفیت در آموزش‌های خود بهره گیرند و با تلفیق این فناوری در فرصت‌های یاددهی-یادگیری علاوه بر بهره‌گیری از افزایش و بهبود کارایی آموزش، دانش‌آموزان را آموزش دهند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت‌های پیش آمده بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

مشخصات درس	نام درس: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در جغرافیا ^{۳۵}
نوع درس: کارگاهی	
تعداد واحد: ۱ واحد کارگاهی	
زمان درس: هر واحد ۴۸	
پیشنیاز: مهارت‌های هفتگانه	
	اهداف/ پیامدهای یادگیری:
	جدول شایستگی‌ها دانشجو معلمان زیست شناسی در ۶ مولفه ۱- درک ICT در آموزش، ۲- برنامه درسی و ارزشیابی، ۳- پداگوژی، ۴- ICT، ۵- سازمان بندی و مدیریت و ۶- یادگیری حرفه ای معلم در سواد فناوری ^{۳۵} به شرح جدول زیر می‌باشد.

ملاک‌ها	سطح ۱ (سواد فناوری)	سطح ۲ (تعمیق دانش)	سطح ۳ (تولید دانش)
درک آموزش ICT	نوآوری در سیاست‌ها		
	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد مشاقتانه و داوطلبانه شرکت نماید.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد و در بحث‌ها و گفتگوهای مرتبط، پیشنهاداتی ارائه دهد.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده، و علاوه بر شرکت در بحث‌ها و گفتگوها، نظرات ارزیابانه‌ای در

^{۳۵} سواد فناوری: استفاده از فاوا برای یادگیری کارآتر و موثرتر

		خصوص طراحی، کاربرست و بازبینی برنامه‌های در نظر گرفته شده برای اجرای این سیاست‌ها ارائه دهد.
مهارت‌های فاوا	ابزارهای فراگیر	
	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت، یادگیری دائمی و انعکاسی حداقل یک جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت و یادگیری دائم و بازتابی دانش آموزان، ۲ الی ۳ جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.
برنامه درسی و ارزشیابی	مهارت های جامعه دانشی	
	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای مشکلات احتمالی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای مشکلات واقعی دانش‌آموزی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.
پداگوژی	خود مدیریت	
	با استفاده از فاوا، دو موقعیت متفاوت از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.	با استفاده از فاوا، دو موقعیت متفاوت از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.
سازمان بندی و مدیریت	سازمان‌های یادگیری	
	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن

	آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.	عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.	که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.
یادگیری حرفه ای معلم	معلم به عنوان مدل یادگیرنده		
	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمون، دائما این منظور یک جامعه آموزشی حرفه ای را با هدف خلق دانش طراحی نماید.	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمون، دائما یادگیری حرفه ای باشد و یک جامعه آموزشی حرفه ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمون، دائما درحال یادگیری حرفه ای باشد و جوامع آموزش حرفه ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

کاربرد فاوا در رشته علمی ۳

تذکر: فصول این واحد در دوره کارورزی و با حضور در کلاس درس و مدرسه قابل اجرا می باشد.

فصل ۱: در ک فاوا در آموزش

شایستگی

نوآوری در سیاست‌ها

ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد، مشتاقانه و داوطلبانه شرکت نماید.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد، شرکت نموده و در بحث‌ها و گفتگوهای مرتبط، <u>پیشنهادهای ارائه دهد.</u>	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده، و علاوه بر شرکت در بحث‌ها و گفتگوها، نظرات ارزیابانه‌ای در خصوص طراحی، کاربست و بازبینی برنامه‌های در نظر گرفته شده برای <u>اجرای این سیاست‌ها ارائه دهد.</u>
--	---	--

طراحی و اجرای برنامه‌های اصلاحی آموزشی مدرسه‌ای برای پیاده‌سازی سیاست‌های نظام آموزشی در مورد فاوا (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش)

- راهبردهای طراحی، پیاده سازی و اصلاح برنامه های آموزشی مدرسه‌ای در راستای پیاده‌سازی سیاست های اصلاحی نظام آموزش ملی

تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان:

- بحث کلاسی در مورد قصد سیاست‌های اصلاحی نظام آموزش ملی (با تاکید بر فاوا) و ارائه راه‌کارهایی که می‌تواند موجب اجرای این سیاست‌ها در سطح برنامه‌های مدرسه گردد..
- تشکیل گروه‌های کاری که در آن دانشجو معلمان برنامه‌ای در سطح مدرسه را که می‌تواند مولفه‌های سیاست‌های

اصلاحی را پیاده‌سازی نماید، طراحی نمایند.

- اجرای برنامه‌ی طراحی شده در فاز ابتدایی
- ارزیابی میزان پیشرفت برنامه
- شناسایی و بررسی چالش‌های پیش روی
- اشتراک موارد ذکر شده با گروه همتا و ارائه راهبردهای پیشنهادی توسط گروه و همتایان برای غلبه بر چالش‌ها

فصل ۲: مهارت‌های فاوا

شایستگی

ابزارهای فراگیر

در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت، یادگیری دائمی و بازتابی دانش آموزان، چندین جامعه دانشی متفاوت مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت و یادگیری دائمی و بازتابی دانش آموزان، ۲ الی ۳ جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت، یادگیری دائمی و انعکاسی حداقل یک جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.
--	--	---

نرم افزارهای تولید محتوا و منابع آموزشی برای ایجاد خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان

- عملکرد و اهداف ابزارهای تولید محتوای الکترونیکی و منابع آموزشی مبتنی بر فاوا (ضبط چند رسانه‌ای و تجهیزات و نرم‌افزارهای تولید محتوای الکترونیکی تولید، ابزارهای ویرایش، نرم‌افزارهای چاپ، ابزارهای طراحی وب و...) و نرم افزارهای انتشار محتوای الکترونیکی^{۳۶}
- فرآیند تولید محتوای الکترونیکی^{۳۷} در جهت ایجاد نوآوری و خلاقیت در دانش‌آموزان
- راهبردهای چگونگی بکارگیری منابع و طراحی محتوای آموزشی الکترونیکی در جهت نوآوری و خلاقیت دانش توسط دانش‌آموزان

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- تعداد متنوعی از بسته‌های نرم‌افزاری و منابع تولید دیجیتال جغرافیا را نمایش داده و در مورد اینکه آن‌ها چگونه می‌توانند در جهت حمایت و پیشرفت دانش‌آموزان در تمرین‌های نوآورانه و خلق دانش کمک نمایند، توضیح دهند.
- نمونه‌های خاصی از این منابع جغرافیا را مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند و توضیح داده شود که چگونه برای نوآوری و خلق دانش می‌توانند دانش‌آموزان را پشتیبانی می‌نمایند.
- با توجه به رشته جغرافیا، طرح درسی طراحی نموده که در آن از ابزارها و نرم‌افزارهای مربوطه برای ایجاد خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان استفاده شده باشد، طرح درس در کلاس توسط گروه همتایان مورد ارزیابی قرار گیرد. این طرح درس می‌تواند در کلاس واقعی اجرا گردد و نتایج حاصل در گروه همتایان مورد نقد و ارزیابی و اصلاحات قرار گیرد.
- محتوای الکترونیکی تولید شده را به منظور استفاده دانش‌آموزان دیگر و گروه همتا با استفاده از فاوا به منتشر نمایند

^{۳۶} به پیوست مراجعه شود.

^{۳۷} به پیوست مراجعه شود.

فصل ۳: برنامه درسی و ارزشیابی

شایستگی

مهارت های جامعه دانشی

با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند و نتایج حاصله را مورد ارزیابی قرار دهد.	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای یکی از مشکلات احتمالی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.
--	---	---

پرورش مهارت‌های پیچیده شناختی با استفاده از فاوا

- معرفی مهارت‌های پیچیده شناختی و چگونگی آموزش و بروز این مهارت‌ها در دانش‌آموزان با استفاده از فاوا (از جمله مدیریت اطلاعات، حل مسئله، همکاری و تفکر انتقادی^{۳۸})
- معرفی راهبردهایی برای ایجاد مهارت‌های جستجو، مدیریت و تجزیه و تحلیل و بکارگیری اطلاعات در دانش‌آموزان
- فرآیند طراحی واحدهای مطالعه و فعالیت‌های کلاسی در رشته مربوطه با استفاده از ابزارها و دستگاه‌های فاوا به منظور ایجاد و توسعه مهارت‌های استدلال، برنامه‌ریزی، یادگیری انعکاسی^{۳۹}، ساخت دانش و برقراری ارتباط
- راهبردهای تشویق دانش‌آموزان برای بکارگیری فاوا در جهت بهبود مهارت‌های ارتباطات و همکاری
- راهبردهای تشویق دانش‌آموزان برای توسعه و استفاده از خود و دیگر ارزیابی دانشی و عملکردی مبتنی بر فاوا در موضوعات درسی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- ارائه کلاسی در مورد مهارت‌های پیچیده شناختی
- ارائه ویژگی‌های فرایندهای پیچیده شناختی و پیشنهاد و ارائه راه‌کارهایی برای چگونگی کسب و توسعه‌ی و بروز آن‌ها توسط دانش‌آموزان
- طراحی یک طرح درس مبتنی بر فاوا در رشته مربوطه به گونه‌ای که کسب منجر به بروز یک یا چند مهارت پیچیده شناختی توسط دانش‌آموزان در آن جای داده شود در کلاس در س واقعی اجرا نموده و بازخوردها و انعکاس‌های

^{۳۸} در کارورزی اجرا گردد.

^{۳۹} Reflective learning

در این مورد می‌توانید از مدل ۴ عنصری تجربیات عینی، مشاهده و انعکاس، خلق مفاهیم ذهنی، آزمودن در موقعیت‌های جدید تئوری کلب و یا ... کمک بگیرید.

Kolb, D. A. and Fry, R. (1975) Toward an applied theory of experiential learning. in C. Cooper (ed.) *Theories of Group Process*, London: John Wiley

- ناشی از اجرای این طرح درس در جمع همتایان بررسی نموده و پیشنهادات اصلاحی دریافتی را اعمال نمایند.
- در مورد ویژگی‌های مهارت‌های جستجو و مدیریت اطلاعات بحث و گفتگو نمایند و در مورد ویژگی‌های فعالیت‌های یادگیری مبتنی بر فاوا که منجر به توسعه و بروز مهارت‌های فوق می‌گردد بحث شود و نمونه‌هایی از این فعالیت‌ها تهیه و در کلاس درس ارائه و ارزیابی گردد.
 - در مورد مهارت‌های استدلال، برنامه‌ریزی و یادگیری انعکاسی، ساخت دانش و این که چگونه فعالیت‌های مبتنی بر فاوا می‌توانند این مهارت‌ها را ایجاد و توسعه دهند، بحث شود و مثال‌هایی از این فعالیت‌ها در واحدهای مطالعه مرتبط با رشته، تولید و در میان گروه همتایان به اشتراک گذاشته شود و سپس واحدهای مطالعه تولیدی را مورد ارزیابی و نقادی قرار داده و پیشنهادهایی برای منابع اضافی ارائه دهند.
 - در مورد ویژگی‌های مهارت‌های ارتباطی و همکاری و اینکه چگونه فعالیت‌های یادگیری فاوا محور می‌تواند این مهارت‌ها را مورد حمایت قرار دهد در کلاس بحث و گفتگو نموده و نمونه‌هایی از این فعالیت‌ها را تولید نمایند.
 - در مورد ارتباط و همکاری موثر از طریق شرکت در مجامع یادگیری حرفه‌ای مجازی یک نمونه مدل پیشنهاد و ارائه دهند.
 - در مورد مشخصات ارزیابی خود و همتایان بحث شود همچنین دستورالعمل‌های مبتنی بر دانش و عملکرد که برای انعکاس ارزیابی روی آموخته‌های خود و دیگران مورد استفاده قرار می‌گیرد بحث گردد و نمونه‌هایی از چنین فعالیت‌ها و دستورالعمل‌ها تولید و سپس در کلاس ارزیابی گردد.
 - دستورالعمل‌های دانش و عملکرد محوری را که انتظارات یادگیری مهارت‌های کلیدی موضوع درسی و فاوا را از طریق تلفیق فناوری‌های نو ظهور را افزایش دهد، را توسعه دهند.

فصل ۴: پداگوژی

شایستگی

خود مدیریتی

با استفاده از فاوا، دو موقعیت مشابه از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.	با استفاده از فاوا، دو موقعیت متفاوت از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.	با استفاده از فاوا، چندین موقعیت گوناگون از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.
--	---	---

نقش فاوا در ایجاد موقعیت‌های یادگیری که منجر به ایجاد و بکارگیری مهارت‌های دانش‌آموزی می‌گردد

- ویژگی‌های معلم جغرافیا در ضمن تدریس به عنوان الگویی برای استدلال، حل مسئله و تولید دانش
- ویژگی‌ها و چگونگی طراحی برخط مواد و فعالیت‌های رشته درسی برای درگیر نمودن دانش‌آموزان در حل مشارکتی مسئله، تحقیق و یا خلق اثر
- معرفی راهبردهایی برای راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان برای ایجاد طرح‌های پروژه‌ای و فعالیت‌هایی که آن‌ها را در حل مشارکتی مسئله، تحقیق و آفرینش اثر درگیر می‌نماید.
- معرفی راهبردهایی برای راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان برای تولید چند رسانه‌ای مشارکتی، تولید وب سایت و فناوری‌ها و نرم‌افزارها و برنامه‌های کاربردی انتشار پروژه‌های جغرافیایی دانش‌آموزی به صورتی که موجب حمایت از

روند در حال انجام تولید دانش و ارتباط با سایر مخاطبان و همتایان شود.

- ارائه راهبردهایی برای راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان در انعکاس آموخته‌های خود (بررسی تئوری‌ها^{۴۰} و مدل‌های یادگیری انعکاسی^{۴۱})

- تکالیف عملکردی و یادگیری
- دانشجو معلمان:
- مباحثاتی بر پایه مهارت‌های شناختی خود برای نمایش عملی بکارگیری مهارت‌های حل مسائل واقعی در موضوع درسی جغرافیا طراحی نموده و راهبردها و فرآیندهای خود را برای حل مسائل و خلق دانش با همتایان خود به اشتراک بگذارند.
- در مورد ویژگی‌های مواد درسی برخط جغرافیا که دانش‌آموزان را در طراحی و برنامه ریزی فعالیت‌های یادگیری خود شان پشتیبانی می‌کند، بحث نموده و در گروه کاری خود چند نمونه مواد درسی برخط را تولید، در کلاس اجرا و سپس ارزیابی نمایند و در انجمن‌های یادگیری حرفه‌ای خود در حل مسائل مشارکتی یا تحقیقات و خلق اثر به صورت برخط به عنوان الگو و نمونه باشند.
- در مورد ویژگی‌های فعالیت‌های معلم که دانش‌آموزان را در طراحی و برنامه‌ریزی فعالیت‌های یادگیری خود را پشتیبانی می‌کند بحث نمایند و نمونه‌های از این فعالیت‌ها را تولید نمایند و در کلاس درس اجرا نمایند و نتیجه را مورد ارزیابی قرار دهند.
- در مورد ویژگی‌های فعالیت‌های معلم جغرافیا که دانش‌آموزان را در بکارگیری فناوری‌های مختلف در فعالیت‌های یادگیریشان پشتیبانی می‌کند، بحث نموده و نمونه‌هایی از چنین فعالیت‌ها تولید نمایند و در کلاس درس اجرا نمایند و نتیجه را مورد ارزیابی قرار دهند.
- نمونه‌هایی از فناوری‌های تولید چند رسانه‌ای جغرافیا، تولید صفحات وب و روش‌های انتشار آن‌ها را (برای پشتیبانی از دانش‌آموزان) در جوامع یادگیری حرفه‌ای بر خط به نمایش بگذارند.
- در مورد ویژگی‌های آن دسته از فعالیت‌های معلم که یادگیری انعکاسی دانش‌آموزان را تقویت و حمایت می‌نماید، در کلاس بحث نمایند و نمونه‌هایی را نیز در این مورد تولید نموده و به اشتراک بگذارند، و کارهای انجام شده در این مورد را در جوامع یادگیری حرفه‌ای برخط مورد نقد و بررسی قرار دهند.

فصل ۵: سازمان بندی و مدیریت

نمایشگری

⁴⁰ Dewey, J. (1933). *How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process*. Boston: D.C. Heath and Company.

Kolb, D. A. and Fry, R. (1975) Toward an applied theory of experiential learning. in C. Cooper (ed.) *Theories of Group Process*, London: John Wiley

Pedler, M., Burgoyne, J. and Boydell, T. (1991, 1996) *The Learning Company. A strategy for sustainable development*, London: McGraw-Hill.

Schön, D.A. (1983). *The reflective practitioner: How professionals think in action*. New York: Basic Books.

<http://www.open.ac.uk/blogs/openminded/?p=318>

^{۴۱} Reflective learning

از جمله مدل ۴ عنصری تجربیات عینی، مشاهده و انعکاس، خلق مفاهیم ذهنی، آزمودن در موقعیت‌های جدید در تئوری کلب

سازمان‌های یادگیری

ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، برنامه‌های مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.
---	--	---

مدرسه، جامعه ای مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم

- معرفی، عملکرد محیط‌های مجازی جغرافیا و محیط‌های ساخت دانش^{۴۲} برای افزایش دانش و درک موضوعات برنامه درسی و توسعه جوامع یادگیری برخط و چهره به چهره و ترکیبی
- معرفی، عملکرد ابزارهای فکری و برنامه‌ریزی^{۴۳} در حمایت از خلاقیت و برنامه‌ریزی های فعالیت‌های یادگیری و تفکر و یادگیری پیوسته انعکاسی دانش‌آموزان
- کلاس و مدرسه هوشمند، LMS، CMS و LCMS (پایاده‌سازی، بکارگیری و مدیریت)^{۴۴}

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- ضمن نمایش مجموعه‌ای متنوع از محیط‌های مجازی جغرافیا و ساخت دانش، توصیف کند که چگونه این محیط‌ها از جوامع یادگیری دانش‌آموزی حمایت می‌کنند و نمونه‌هایی خاص از منابعی را که در موضوع درسی‌اش مورد استفاده قرار می‌گیرد مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و در مورد این که این محیط‌ها چگونه جوامع یادگیری دانش‌آموزان را مورد پشتیبانی قرار می‌دهند توضیح دهد. کارایی محیط‌های یادگیری برخط و ترکیبی، را در واحد مطالعه‌ای که طراحی نموده‌اند را نشان دهد.
- ضمن نمایش انواع متنوعی از ابزارهای برنامه‌ریزی و فکری جغرافیا شرح دهد که چگونه این ابزارها می‌توانند از ایجاد و برنامه‌ریزی فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان حمایت نمایند. نمونه‌هایی خاص از این ابزارها در موضوع درسی خود را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند و از این ابزارها در واحد مطالعه طراحی شده استفاده نموده، واحد مطالعاتی را در کلاس درس اجرا نماید نتایج را بر اساس میزان حصول به اهداف مورد ارزیابی قرار دهد.
- پیشنهاداتی برای بهبود عملکرد نرم افزارهای LMS، LCMS، CMS در جهت توسعه نوآوری و خلاقیت دانش‌آموزان ارائه دهند.
- یک کلاس هوشمند را طراحی، اجرا، و ارزشیابی نمایند به گونه‌ای که علاوه بر دستیابی به اهداف برنامه درسی، موجب تقویت و توسعه روحیه نوآوری و خلاقیت در دانش‌آموزان گردد.

فصل ۶: یادگیری حرفه‌ای معلم

شایستگی

معلم به عنوان مدل یادگیرنده

^{۴۲} knowledge-building با مدل‌های ارائه شده در این مورد آشنا شوند از جمله نمونه زیر :

Hyo-Jeong So, Lay Hoon Seah, Hwee Leng Toh-Heng (2010) Designing collaborative knowledge building environments accessible to all learners: Impacts and design challenges, Computers & Education, Volume 54, Issue 2, February 2010, Pages 479-490

مانند^{۴۳} Graphing 'Glossary of terms 'Flow chart 'concept map planning and thinking tools

http://www.sac.sa.edu.au/Library/Library/Topics/thinking_skills/thinking.html

^{۴۴} به پیوست مراجعه شود.

با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمون، دائما درحال یادگیری حرفه‌ای باشد و جوامع آموزش حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمون، دائما درحال یادگیری حرفه‌ای باشد و یک جامعه آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی نماید.	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمون، دائما درحال یادگیری حرفه‌ای باشد و به این منظور یک جامعه آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی نماید.
---	---	--

معرفی ویژگی‌های معلم به عنوان مدل یادگیرنده

- ایفای نقش رهبری در ایجاد چشم اندازی مناسب برای مدرسه با تلفیق فاوا در برنامه درسی و تمرین های کلاسی
- ایفای نقش رهبری در میان همکاران در حمایت از نوآوری در مدرسه و ارتقاء یادگیری مداوم مبتنی بر فاوا
- خود ارزیابی دائم و انعکاس فعالیت‌های حرفه‌ای خود برای ارتقاء نوآوری و بهبود حرفه‌ای مبتنی بر فاوا
- بهره‌گیری از منابع فاوا برای شرکت در مجامع حرفه‌ای، شرکت و بحث در مورد بهترین تمرین‌ها در آموزش رشته علمی (معرفی انجمن‌ها و مجامع مجازی و... معلمان در رشته علمی)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد راه‌های مختلفی که مدارس می‌توانند فاوا را در برنامه درسی و کلاس درس خود تلفیق نمایند بحث نمایند.
- برنامه عملیاتی که در آن معلمان نقش کلیدی در کار با همکاران و مدیران مدرسه در جهت استفاده از فاوا در مدارس را ایفا می‌نمایند، طراحی نمایند و سپس مواردی را برای چگونگی اجرای این پیشرفت‌ها در نظر بگیرند (پیش بینی چالش‌ها و ارائه راهکارهایی برای برطرف نمودن چالش‌ها)
- در مورد انواع حمایت‌های اجتماعی مبتنی بر فاوا که محتاج آموزش حرفه‌ای برای شرکت در برنامه‌های نوآورانه و حفظ نوآوری در مدرسه هستند، بحث نمایند. برنامه عملیاتی مبتنی بر فاوا برای ایجاد محیط حمایتی و خلاقانه با همکاری مدیران و همکاران طراحی نموده و به اشتراک بگذارند و راهبردهایی برای بکارگیر ابزارها و منابع خلاقانه در مدرسه خود ارائه دهد.
- در مورد فعالیت‌های حرفه‌ای نوآورانه خود در حوزه‌ی فاوا بحث نمایند. نمونه‌هایی از تجربیات خود را بیان نمایند.
- در مورد اینکه چگونه منابع فاوا برای حمایت دائم نوآوری و توسعه از طریق انجمن‌های یادگیری حرفه‌ای می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد بحث نماید. نمونه‌هایی از تجربیات مبتنی بر فاوا خود را ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- سخنرانی-نمایشی
- آزمایشگاه
- پروژه
- کشفی (کاوشگری+ آزمایشگاه) فردی و گروهی
- حل مسئله
- حل خلاق مسئله
- پرسش‌ها و پاسخ‌های هدایت شده و مباحثه
- طوفان مغزی
- و.....

حداقل امکانات سخت و نرم افزاری

- منابع اطلاعاتی مکتوب یا برخط
- شبکه آزمایشگاهی (آزمایشگاه رایانه) مجهز به اینترنت پرسرعت
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- انواع رسانه‌های قابل در دسترس
- امکانات لازم برای تهیه رسانه آموزشی مورد نظر مدرس
- نرم افزار بسته آفیس، ورژن‌های جدید (ترجیحا اصلی)
- رایانه با انواع سیستم‌های عامل
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- تلفن‌های همراه با انواع سیستم‌های عامل (تلفن‌های دانشجویان)
- نرم افزارهای windows, Mac, Linux
- انواع ذخیره کننده‌های برون خط
- چند رایانه که به اینترنت متصل نباشد و از طریق یکی از شیوه‌های رایج و قابل دسترس قابلیت اتصال به اینترنت را داشته باشد (با خط تلفن (از طرق دایال آپ، ADSL⁺ به صورت lan یا wireless) کارت دیتا، Wimax
- حداقل یک پردازشگر موجود در بازار
- سخت افزارهای داخلی و خارجی و جانبی رایانه
- انواع موبایل، تبلت، لپ‌تاپ و رابط OTG
- نرم افزارها، سخت‌افزارها و سیستم‌عامل‌های آموزشی مربوط به رشته
- برای نرم افزارها و سیستم‌عامل‌های مخصوص کودکان استثنایی می‌تواند مواردی چون ^{۴۵}Vinu^x, Deaf Apps^{۴۶} (for chat) را پیشنهاد نمود.
- نرم افزارهای

Flash, Photoshop, paint, DVD cutter, sound recorder , sound cutter, concept mapping or mind mapping, Simulators

- امکانات لازم برای راه اندازی شبکه شامل:

Cross cable, Wi-Fi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall

- حداقل ۲ رایانه و یا لپ تاپ (در مورد لپ تاپ‌ها مجهز به Bluetooth) برای هر گروه
- فیلم و کلیپ‌های نمونه در زمینه کاربرد سخت افزارهای آموزشی
- بروشورهای معرفی سخت‌افزارها
- نرم افزارهای و سیستم‌عامل‌های آموزشی گروه‌های مربوطه به انتخاب گروه
- راهنمای نرم‌افزارهای مربوطه
- سخت افزارها و نرم افزارهای لازم برای ضبط و ویرایش صدا و تصویر و فیلم دیجیتال
- نرم‌افزارهای شبیه ساز متناسب با رشته جغرافیا

^{۴۵}<http://distrowatch.com/table.php?distribution=linux>

^{۴۶}(نرم افزارهای مخصوص ناشنویان در <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.successfulmatch.deafs&hl=en>)

۴. منابع آموزشی

۶۴. سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی
۶۵. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۶۶. مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۶۷. برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران
۶۸. نقشه جامع علمی کشور
۶۹. اساسنامه دانشگاه فرهنگیان
۷۰. هوشمندسازی مدارس راهبرد تحول وزارت آموزش و پرورش در توسعه فاوا.
۷۱. مهرمحمدی، محمود و نفیسی، عبدالحسین (۱۳۸۳)، تدوین سیاست های راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش.
۷۲. علی آبادی، خدیجه (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور
۷۳. محمدی داود، احدیان، محمد، رضانی، عمران (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، آییژ.
۷۴. هارت دیویس گای، (۱۳۸۹) مرجع کامل سیستم عامل مکینتاش، مترجم محمدرضا اصغرزاده، تهران نشر: نوآور
۷۵. راهنماهای لینوکس و ویندوز آخرین نسخه های موجود در هنگام تدریس
۷۶. سازمان فناوری اطلاعات ایران (۱۳۹۲) الزامات و چارچوب های تولید محتوای الکترونیکی آموزشی.
۷۷. محتوای الکترونیکی تولید در پروژه لوک شارپ کانادا <http://www.projectlooksharp.org/>
78. Bianco, A. M., Marsico, M. De., TEMprin, M. (2005) Standards for E-learning, The TISIP Foundation.
79. Brendan G. Lim, Martin Conte Mac Donell (2014) iOS 7 in Action, Manning.
80. Cellary W. and Walczak K. (2012) Interactive 3D Multimedia Content, Models for Creation, Management, Search and Presentation, Springer, London.
81. Clark, Ruth Colvin and Mayer Richard E. (2008) e-Learning and the Science of Instruction, 2nd Ed, Wiley & Sons, Inc.
82. Devedzic, V. (2006) SEMANTIC WEB AND EDUCATION, Springer.
83. Earnshaw, R., Vince, J., (2001) Digital Content Creation, London, Springer.
84. Ehler, U. D., Pawlowski, J. M., (2006) Hand book on Quality and standardization in E learning, Springer.
85. Freitas S.de and Yapp, C. (2005) Personalizing learning in the 21st century, Network Educational Press.
86. Griffin, P., McGaw B. Care E. (2012) Assessment and Teaching of 21st Century Skills, Springer.
87. Honey Margaret A. and Hilton Margaret (2011) Learning Science Through Computer Games and Simulations, Committee on Science Learning: Computer Games, Simulations, and Education; National Research Council.
88. Lockyer L., Bennett S., Agostinho Sh., Harper B. (2009) Handbook of Research on Learning Design and Learning Objects: Issues, Applications, and Technologies, Information science reference, New York.
89. Marko Gargenta (2011) Learning Android, O'Reilly Media.

90. McConnell, D. (2002). Collaborative assessment as a learning process in e-learning. The proceedings of Computer Support for Collaborative Learning: Foundations for a CSCL Community, 7(11), 566-567.
91. McDonald, J. (2003). Assessing online collaborative learning: Process and product. Computers & Education, 40(4), 377-391.
92. Morrison, D. (2003) E-learning Strategies, John Wiley & Sons Ltd
93. Northrup, Pamela T. (2007) Learning Objects for Instruction: Design and Evaluation, Information Science Publishing, New York.
94. Pozzi, F., Manca, S., Persico, D., & Sarti, L. (2007). A general framework for tracking and analyzing learning processes in computer-supported collaborative learning environments. Innovations in Education and Teaching International, 44(2), 169-179
95. Rae Earnshaw and John Vince (2001) Digital Content Creation, Springer-Verlag London.
96. Timothy Binkley-Jones, Massimo Perga, Michael Sync, Adam Benoit (2013) Windows Phone 8 in Action, Manning.
97. UNICCO (2011) "Media and Information Literacy, Curriculum for Teachers" Published by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

در ارزشیابی هر واحد درسی دو الی سه نوع ارزشیابی انجام خواهد شد. ۱- ارزشیابی ورودی یا تشخیصی در فاوا ۱ که در بخش مهارت های اساسی فاوا برای تعیین سطح کلاس و استفاده بهینه از زمان به منظور ایجاد و یا تقویت مهارت ها صورت می گیرد، ۲- ارزشیابی تکوینی که در حین فرآیند آموزش و در طول کلاس انجام می گیرد که در هر بخش مواردی به عنوان پیشنهاد در فعالیت های عملکردی و یادگیری پیشنهاد شده که می توانند بخشی از این ارزشیابی را تشکیل دهند و ۳- ارزشیابی نهایی یا پایانی که پیشنهاد می گردد ۱۰ نمره از نمره نهایی به ارزشیابی تکوینی و ۱۰ نمره به پروژه پایانی اختصاص یابد که در اجرای آن دانشجو معلم ملزم به رعایت تمامی موارد مورد آموزش در آن واحد درسی (فاوا ۱ الی ۳) می باشد و مدرس مربوطه موضوع آن را با توجه به سال تحصیل دانشجو معلم، دانش و مهارت موضوعی و مهارت حرفه ای دانشجو معلم تعیین می نماید.

۶. پیوست ها

• تولید محتوای الکترونیکی:

استانداردهای تولید محتوای الکترونیکی

* آشنایی با استانداردهای SCORM و AICC در تولید محتوای الکترونیکی و آموزش الکترونیکی

تولید محتوای الکترونیکی

رسانه های الکترونیکی دیداری

- * معرفی پوستر، انواع چارت، اسلایدها، نمودار،، کاربرد، مزایا و محدودیت ها
- * فرآیند انتخاب رسانه های الکترونیکی دیداری در آموزش
- * طراحی پیام های آموزشی رسانه های الکترونیکی دیداری (نوشته، شکل، عکس، ..)

* تولید رسانه های الکترونیکی دیداری از طریق نرم افزارهای publisher, power point, و

photo shop

معرفی برخی از محتواها

* LO^{۴۷} اشیاء یادگیری،

* کارآموزی مبتنی بر شبکه

* خودآموزی، مطالعه راهنمایی شده ناهمزمان

* پیشامدها با هدایت مربی^{۴۸} (یادگیری همزمان)

* همکاری گروه کوچک

فرآیند طراحی تولید محتوای یادگیری الکترونیکی:

* طراحی آموزشی واحد جغرافیا (یا موضوع) یادگیری براساس نظریه های یادگیری و راهبردهای

آموزشی مربوطه

* انتخاب مدل آموزشی مربوطه

* طراحی فرصت های یادگیری

* انتخاب و طراحی فعالیت های یادگیری

فرآیند انتخاب رسانه مناسب با هر فعالیت یادگیری

* طراحی پیام های آموزشی

* تنظیم جدول ارائه محتوای نهایی

معرفی نرم افزارهای تولید محتوای الکترونیکی (برخط و برون خط)

- * Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- * power point , hyper studio , flash , mu. Builder

• کلاس هوشمند:

طراحی آموزشی کلاس هوشمند

* طراحی محیط یادگیری الکترونیکی براساس راهبردهای آموزشی مناسب

* طراحی فرصت های یادگیری ، فعالیت های یادگیری و راهبردهای ارزشیابی براساس مدل های نوین آموزشی

* طراحی مدل ارتباطی (ارتباط استاد با شاگرد ، استاد بامحتوا ، محتوا بامحتوا ، گروه با گروه ، کلاس باخارج کلاس و...) کلاس هوشمند براساس نیازها وامکانات (تجهیزات الکترونیکی و...)

اجرای و ارزشیابی آموزشیکلاس هوشمند

* ثبت نام از شاگردان (از طریق LMS)

* اجرای ارزشیابی ورودی (آزمون رفتار ورودی ، پیش آزمون ، آزمون تشخیصی سبک های شناختی ، نیازسنجی و...) از طریق LMS و ثبت گزارشات آزمون ها

^{۴۷} Learning Object
^{۴۸} Instructor – led Events

- * گروه بندی شاگردان براساس نتایج وگزارشات آزمون ها از طریق LMS
- * انتخاب مدل آموزشی ، محتوا وفعالیت های یادگیری مناسب برای هر گروه
- * به اشتراک گذاری و ارسال محتواها وفعالیت های یادگیری برای هر گروه از طریق LCMS
- * ارائه تکالیف تکمیلی وبازخورد آن به روش برخط (همزمان و ناهمزمان)
- * ارائه بازخورد مناسب ، اجرای ارزشیابی مستمر وتوصیفی با استفاده از روش های ارزشیابی معلم ، خود
- ارزشیابی ، دگر ارزشیابی ،گروه ارزشیابی از طریق LCMS و LMS
- * اجرای ارزشیابی پایانی به شکل متنوع (انواع آزمون های الکترونیکی) از طریق LMS
- * ثبت نتایج وگزارشات آزمون
- * اجرای پس آزمون واصلاح برنامه براساس گزارشات آزمون
- * تنظیم وثبت پوشه کار

• شبکه

شبکه و شبکه سازی

- * تعریف شبکه
- * دلایل شبکه سازی، مزایا و محاسن ایجاد شبکه
- * تاریخچه شبکه
- * معرفی بزرگترین شبکه
- * سلسه مراتب ایجاد شبکه و مولفه های شبکه
- * cable, Wifi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall, DNS Server, Mail Server

ایجاد یک شبکه کوچک (دو یا سه کاربر) با استفاده از امکانات موجود، **Wi-Fi, Bluetooth, cable** شبکه های اجتماعی

• نمونه هایی از نرم افزارهای تولید محتوای الکترونیکی و انتشار الکترونیکی محتوا

تولید

- Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- power point , hyper studio , flash , mu. Builder

انتشار

- Forums, networks, Atutor, Moodle, emails, Educreations, snagit, blendspace, bayanbox, net support school, softgozar, aparat, googlesite, electa, kelas,...(on line)
- جهت ارتقاء کیفیت این درس به صورت تخصصی و فراهم آمدن امکانات لازم در رشته مربوطه از نظرات گروه تخصصی جغرافیا استفاده شود.

به نام خدا
دانشگاه فرهنگیان

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

سرفصل درس تجربه‌های خاص حرفه‌ای در آموزش جغرافیا

۱. معرفی درس و منطق آن

عمل معلمی برای معلمانانی که به آن به منزله فرصتی برای اعتلای آموزش و رشد شخصی نظر می‌کنند، سرشار از تجربه‌های نادری است که آگاهی از آنان برای دانشجومعلمان دو خاصیت دارد: اول آشنایی با تجربه خاص و دوم کسب انگیزه و اعتماد برای عمل خلاقانه در موقعیت‌های واقعی تربیت. آنچه آگاهی از تجربه‌های خاص را برای آموزش معلمان توجیه می‌کند، ایجاد شرایط «همزادپنداری» است؛ یعنی آنچه می‌تواند امید به موفقیت را در موقعیت‌های متنوع و متغیر، افزایش دهد. درعین حال، تجربه‌های خاص دربردارنده دانش‌هایی مفید هستند که در قالب‌های معمول «دانش زیست‌شناسی» و «دانش تربیتی» وارد نشده‌اند اما «کارآمدی حرفه‌ای» داشته‌اند. این درس می‌تواند برای افزایش توانایی حرفه‌ای معلمان در طراحی فعالیت‌های خلاقانه و کارآمدی موقعیتی در ارتقاء کیفیت آموزش زیست‌شناسی موثر باشد.

نام درس: تجربه‌های خاص حرفه‌ای جغرافیا				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود: به مواردی از زمینه‌های تحقق یک تجربه خاص، اشاره و به تحلیل چنین زمینه‌ایی اقدام کند و برخی از اساتید و معلمان جغرافیا دارای تجربه خاص را بشناسد. همچنین، دارای احساس مثبت به عمل ابتکاری در موقعیت‌های مساله‌دار حرفه معلمی است و خود را آماده برای چنین عملی می‌داند.				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۱
				زمان درس: ۱۶ ساعت
				پیشنیاز: ندارد
				نحوه آموزش: انفرادی (و با حضور معلمان سرآمد دارای تجربه خاص)
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	

شایستگی اساسی: PK کد ۱-۲، ۲-۲ ۳-۲ PCK کد ۱-۳، ۲-۳ ۳-۳ & ۴-۳	آشنایی با تجربه‌های خاص	از تجربه‌های برخی اساتید و معلمان موفق مطلع است و این تجارب را گزارش می‌کند اما تحلیلی از دلایل و پیامد آنها ندارد.	تجربه‌های خاص معلمان رشته تخصصی خود را می‌شناسد و قادر است به تبیین عمل ابتکاری معلمان دارای تجربه خاص اقدام کند.	نه تنها تجربه‌های خاص معلمان رشته تخصصی خود را تبیین می‌کند، که بر بنیاد موارد گزارش شده به شناسایی اشخاص دیگر اقدام کرده و برای ارتباط بین آنها در جهت تولید یک نظریه اقدام کرده است.
	مواجهه با تجربیات	توانسته است ضمن پذیرفتن تجارب خاص در جغرافیا، از این تجارب در موقعیت های خاص حرفه ای خود استفاده میکند.	ضمن به کار گیری برخی از تجارب خاص در آموزش جغرافیا، ارتباط بین این تجارب و موقعیت های خاص را گزارش میکند.	ضمن شرکت در اجتماع یادگیری اساتید و معلمان دارای تجارب خاص در رشته به جغرافیا مرتبط کردن آن تجارب در زمینه های جدید اقدام می‌کند.
	انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه خود و دیگری دیده می‌شود.	پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	نظرسنجی از دانشجویان جغرافیا در مورد این درس و بررسی سطح دانش مربوطه، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تبیین تجربه خاص معلم	تشریح شرایط معمول و مساله‌های متنوع کلاس درس و ضرورت‌ها و زمینه‌های شکل‌گیری تجربه‌های خاص معلمی و اهمیت بکارگیری آنها در اعتلای آموزش. تکلیف ۱: یک کتاب و یک مقاله از تجربه‌های خاص اساتید و معلمان جغرافیا را مطالعه و از آن گزارش ارائه کند.
سوم تا هشتم	ارائه تجربه‌های خاص	ارائه تجربه خاص توسط اساتید و معلمان جغرافیا و مدعوین(اساتید و معلمان دارای تجربه خاص) و گفتگوی در باره تجربه

		گزارش شده. تکلیف ۲: همه دانشجومعلم‌ان موظفند به بررسی در موقعیت‌های ممکن برای شناسایی «تجربه خاص حرفه‌ای» اقدام و نتیجه را در جلسه آینده به کلاس ارائه کنند.
نهم	نقد و ارزیابی فرایند کار کلاس	تشریح منطق روش کار توسط مدرس و گفتگوی در باره چگونگی ادامه کار. تکلیف ۳: دانشجویان به بازخوانی تجربه آموزش معلمان خود اقدام می‌کنند و نمونه‌هایی از خاص بودن آن را آشکار می‌کنند.
دهم و یازدهم	ارائه تجربه های جدید	ایجاد فرصت برای ارائه تجربه خاص برای دانشجو معلمان و گفتگو درباره تجربه گزارش شده.
دوازدهم تا پانزدهم	اجرای تجربه های خاص	طراحی نقشه های جغرافیایی، کره جغرافیایی، آشنایی و ساخت دست سازه ها، بازدید از مراکز تولید دست ساخته ها و ابزارهای آموزشی تکلیف ۴: دانشجویان به ارائه طرح های جغرافیا، دست ساخته ها و تهیه گزارش از بازدید اقدام کند.
پانزدهم	ارائه تجربه‌های خاص معلمان	ایجاد فرصت برای ارائه تجربه خاص برای معلمان و گفتگوی در باره تجربه گزارش شده.
شانزدهم	نقد و ارزیابی فرایند کار کلاس	تشریح منطق روش کار توسط مدرس و گفتگوی در باره چگونگی ادامه کار. تکلیف ۴: دانشجویان به بازخوانی تجربه آموزش همین درس خود اقدام می‌کنند و آن را نقد و بررسی می‌کنند.

راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر و البته با مشارکت همه‌جانبه دانشجومعلم‌ان انجام می‌شود. آموزشگر در بخشی از درس بر بنیاد گفتارهای درسی در نوبت‌های مقرر به معرفی هر یک از موضوعات اقدام می‌کند و بخشی دیگر از درس با شناسایی و دعوت از معلمان دارای تجربه خاص، فرصت آشنایی دانشجومعلم‌ان و معلمان خاص رشته‌های تخصصی را فراهم می‌کند و فرصت گفتگوی آنان را ایجاد و آن را مدیریت می‌کند. به تشخیص آموزشگر و با اتخاذ تدابیر هدایتی، واگذاری معرفی تجربه خاص معلمان می‌تواند به دانشجومعلم‌ان واگذار شود. دانشجوی این درس موظف است براساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع و جستجوی در واقعیات پردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش پردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با

درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به صورت سازمان یافته ارائه نظر کنند. در عین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب تا سال ۱۳۹۸ الزامی نیست؛ اما آموزشگر تلاش خواهد کرد منابع مفید را شناسایی و معرفی کند. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی جغرافیا برای مدت مقرر، در همان رشته بلامانع است.
- همه آموزشگران موظفند منابع و مستندات از «معلمان سرآمد» به دانشجومعلمان معرفی نمایند و نشانی سایت‌های مفید برای دریافت اطلاعات را ارائه کنند. همچنین، آموزشگر این درس موظف است به جستجوی اجتماعات تخصصی معلمان مخصوصاً در فضای مجازی اقدام کند و موارد مفید را به دانشجویان معرفی و آنان را برای مشارکت، تشویق کند.
- آموزشگران این درس از سال ۱۳۹۴ به بعد موظف‌اند تمامی دانشجومعلمان را برای عضویت در «تالار گفتگوی معلمان آینده» در پورتال دانشگاه هدایت کنند و خود نیز در آن مشارکت نمایند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس تجربه‌های خاص حرفه‌ای در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از گفتارهای درس، گفتگوهای کلاسی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی، به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۵۰ درصد امتیاز
- آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

مدرس مربوطه از اساتید باتجربه گروه زیست شناسی می باشد.

آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.

مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.

رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.

رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.

مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید جغرافیایی.

ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می شود.

تدوین کننده: نعمت الله موسی پور

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: پژوهش روایی »
متعاقبا ارائه می‌شود.

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: اقدام پژوهی »

۱. معرفی درس و منطق آن:

قائل شدن وظیفه تولید یافته‌های پژوهشی برای معلم در کنار دو وظیفه مهم دیگر او مبنی بر وظیفه استفاده از یافته‌های پژوهشی تولید شده توسط دیگران و وظیفه آموزش پژوهش به دانش‌آموزان، ضرورت دانا و توانا کردن آنها در حوزه اقدام پژوهی را روشن می‌سازد. این امر بدان معناست که معلم باید از تدریس و عمل تربیتی عادی شده^{۴۹} فاصله گرفته و به سوی تدریس و عمل فکورانه^{۵۰} پیش برود، به نحوی که با بینشی پژوهشی مسائل کلاس و مدرسه را بکاود و با اقدام پژوهی و ژرف‌اندیشی به یافتن راه‌حل‌ها، کاربرد بلافصل یافته‌ها و اخذ بازخورد مداوم به اصلاح و بهبود مسائل آموزشی و پرورشی بپردازد. بر این اساس، تفکر و مهارت اقدام پژوهی یکی از حوزه‌های اساسی است که می‌بایست در برنامه درسی پیش از خدمت و حین خدمت معلمان گنجانده شود.

نام درس: پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: اقدام پژوهی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه گستره و سطوح پژوهش در آموزش و پرورش و فلسفه و روش اقدام پژوهی (چیستی، چرایی و چگونگی آن)، به تحلیل اهمیت کاربست یافته‌های پژوهشی و اقدام پژوهی در اصلاح و بهبود نتایج و فرایندهای آموزشی و پرورشی و رشد حرفه‌ای معلمان بپردازد و با استفاده از دانش و نگرش کسب شده به انجام اقدام پژوهی به تناسب رشته تخصصی خود مبادرت ورزد.				نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: اصول و روش‌های تدریس، روانشناسی تربیتی
				شایستگی اساسی: <i>Ck&pck</i> کد ۱-۲-۳-
				۳-۴-۳ &
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
سطوح و گستره پژوهش در حرفه معلمی را تحلیل می‌کند و مصادیق آنها را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهد و رابطه اقدام پژوهی با رشد حرفه‌ای و ادراک هنرمندانه معلم از موقعیت‌های تربیتی را تحلیل می‌کند	جایگاه و روابط سطوح مختلف پژوهش را مورد بررسی و مقایسه قرار می‌دهد و امکانات و محدودیت‌های کاربرد هریک از سطوح را در موقعیت‌های مختلف توضیح می‌دهد	سطوح و گستره پژوهش در حرفه معلمی را توضیح می‌دهد. نقش معلم در مقام مصرف کننده، آموزش دهنده و تولید کننده پژوهش را توضیح می‌دهد.	شناخت پژوهش در آموزش و پرورش و در حرفه معلمی	

⁴⁹-routinized
⁵⁰ - reflective

شناخت فلسفه اقدام پژوهی	مفهوم اقدام پژوهی را تعریف می کند و ضرورت، اهداف، پیامدها و امکانات محدودیت های آن را توضیح می دهد و با خاستگاه و رویکردهای موجود در این زمینه آشناسـت.	دلالت های مبانی فلسفی اقدام پژوهی را برای عمل پژوهش تبیین می کند و ضرورت و کاربردهای آن را در تفکر و عمل تربیتی توجیه می کند.	با توجه به مبانی فلسفی اقدام پژوهی ایده ها و روش هایی را برای اقدام پژوهی در موقعیت خاص ارائه می کندو نقش اقدام پژوهی را در اصلاح و بهبود امور آموزشی و پرورشی مورد تحلیل قرار می دهد.
شناخت مراحل و روش اجرای اقدام پژوهی	هریک از مراحل اقدام پژوهی و روش اجرای آن را توضیح می دهد.		بر اساس دانش و مهارت کسب شده، نمونه ای از گزارش های اقدام پژوهی انجام شده توسط معلمان را مورد نقد و ارزیابی قرار می دهد.
کسب مهارت در انجام اقدام پژوهی متناسب با رشته تخصصی	با ژرف اندیشی موقعیت ها و مسائل آموزشی و پرورشی را مورد بررسی قرار می دهد و مسئله مناسب برای انجام اقدام پژوهی را انتخاب می کند.	خاستگاه، ابعاد و پیامدهای مسئله را مورد بررسی قرار می دهد و داده ها و شواهد مهم و ابزار مناسب برای گردآوری آنها را تشخیص می دهد.	روش، مراحل و اقدامات لازم برای ارزشیابی، اعتباریابی و نقد نتایج و اخذ بازخورد برای اصلاح و بهبود را پیش بینی و طرح نهایی را تدوین می کندو در صورت دسترسی به موقعیت مناسب آن را اجرا می کند.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول :

- انواع، سطوح، گستره، ماهیت و اهداف پژوهش در آموزش و پرورش
- پژوهش در حرفه معلمی (معلم به عنوان بکارگیرنده یافته های پژوهش های دیگران، معلم به عنوان پژوهشگر، معلم به عنوان مدرس پژوهش به دانش آموزان)
 - استلزامهای پژوهش های معلم محور (برخورد آزادمنشانه، هم افزایی، تفکر و بازاندیشی ، دغدغه های رشد حرفه ای، اشتراک دانش و تجربیات، مشارکت و کار گروهی ، نقادی و نقد پذیری، تعهد و مسئولیت برای عمل مبتنی بر پژوهش، اخلاق پژوهشی و ...)
 - عمل پژوهی و ادراک هنرمندانه معلم
 - عمل پژوهی و رشد حرفه ای معلم

فعالیت یادگیری:

- مطالعه منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث های کلاسی
- پاسخ به پرسش های طرح شده

- مشارکت در نقد مطالب گزارش شده در کلاس (گزارش حاصل از فعالیت عملکردی گروه‌ها)
فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در تحلیل جایگاه و نقش پژوهش در آموزش و پرورش و حرفه معلمی و تهیه گزارش برای ارائه به کلاس

بخش دوم :

- چپستی عمل پژوهی در آموزش و پرورش (ماهیت، تعریف، ابعاد، گستره،)

- چرایی عمل پژوهی در آموزش و پرورش (اهداف ، پیامدها، ضرورت و اهمیت)

- تاریخچه و خاستگاه‌های عمل پژوهی

- نظریه‌ها و دیدگاه‌های موجود در زمینه اقدام پژوهی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه منابع معرفی شده

- مشارکت در بحث‌های کلاسی

- پاسخ به پرسش‌های طرح شده

- مشارکت در نقد مطالب گزارش شده در کلاس (گزارش حاصل از فعالیت عملکردی گروه‌ها)

فعالیت عملکردی:

- تهیه یک نوشته انتقادی در مورد باورها و عقاید شخصی خود در مورد چپستی و ضرورت اقدام پژوهی در آموزش و پرورش و ارائه آن در کلاس برای بررسی و نقد

بخش سوم :

- چگونگی تشخیص مسئله،

- چگونگی تدوین طرح اقدام پژوهی،

- روش اجرای مراحل اقدام پژوهی

- چگونگی گردآوری داده‌ها و شواهد مهم در اقدام پژوهی

- باز اندیشی در باره داده‌ها و شواهد و اصلاح فرایند اقدام پژوهی

- نقش مشورت و مشارکت در اقدام پژوهی

- ارزشیابی، نقادی و اعتباریابی در اقدام پژوهی

- چگونگی بازخورد، اصلاح و کاربرد نتایج در اقدام پژوهی

- چگونگی مستند سازی، ثبت و ضبط مراحل و تهیه گزارش نهایی و اطلاع رسانی و اشاعه دستاوردهای اقدام پژوهی

فعالیت یادگیری:

مطالعه منابع معرفی شده

مشارکت در بحث‌های کلاسی

پاسخ به پرسش‌های طرح شده

مشارکت در نقد مطالب گزارش شده در کلاس (گزارش حاصل از فعالیت عملکردی گروه‌ها)

فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در نقد نمونه‌ای از اقدام پژوهی انجام شده توسط معلمان دیگر و تهیه گزارش نقد برای ارائه به کلاس

بخش چهارم :

- تدوین طرح و انجام مراحل اقدام پژوهی

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در ارزشیابی و نقد طرح اقدام پژوهی دانشجو معلمان و یکایک مراحل اجرایی آن در خلال جلسات متناظر با روند پیشرفت اجرای طرح (در هر مرحله از تدوین طرح و اجرای آن، دانشجویان گزارش لازم را به کلاس ارائه و از مشورت، ارزشیابی و نقد دیگران استفاده می کنند).

فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در مراحل زیر:
- بررسی متأملاًنه کلاس درس و مدرسه و انتخاب مسئله برای اقدام پژوهی
- تدوین طرح
- انتخاب روش و تدوین مراحل
- مشخص کردن شواهد مهم و ساختن یا یافتن ابزار گردآوری داده ها
- باز اندیشی در باره داده ها و شواهد و اصلاح فرایند
- انجام مشورت و جلب مشارکت افراد ذی ربط
- ارزشیابی، نقادی و اعتباریابی فرایند و نتایج
- اخذ بازخورد، اصلاح و کاربرد نتایج در حل مسئله یا بهبود امر مورد پژوهش
- مستند سازی، ثبت و ضبط مراحل و تهیه گزارش نهایی و اطلاع رسانی و اشاعه دستاوردها

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

- راهبردهای اصلی شامل پرسش و پاسخ، حل مساله، نقادی و پژوهش به صورت گروهی و مشارکتی است. در کلاس در خلال بیان فلسفه، مبانی، اصول، روش و مراحل اجرای اقدام پژوهی به تحلیل و نقادی گزارش های مطالعات اقدام پژوهی معلمان (به تناسب رشته آموزشی دانشجو معلمان) و آشنا سازی دانشجو معلمان با تجارب معلمان پژوهنده پرداخته می شود.
- در بخش عملی، دانشجو معلمان در قالب گروه‌های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین پیشنهاد کامل اقدام پژوهی و اجرای آن در محیط واقعی (در صورت دسترسی به کلاس و مدرسه) می پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به کلاس ارائه داده و از نقد و مشارکت سایر دانشجو معلمان استفاده می کنند. در صورت عدم دسترسی به کلاس و مدرسه، صرفاً به تدوین طرح اقدام پژوهی و پیش بینی مراحل اجرا و سازوکار لازم برای گردآوری داده ها و شواهد مهم و تهیه ابزار و مشخص کردن چگونگی استفاده از مشورت و مشارکت دیگران بسنده می شود.

۴. منابع آموزشی

منبع:-

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است که در آن استاد، شخص دانشجو و سایر همکلاس‌های با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه‌های کمی بر جنبه‌های کیفی تأکید و توجه ویژه‌ای می شود. این ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت های انجام شده توسط دانشجو - که در پوشه کار^{۵۱} او گردآوری می شود- صورت می گیرد و بر ارزیابی توسط خود دانشجو تأکید ویژه‌ای می شود.

در این ارزشیابی، ۴ نمره به ارزشیابی دانشجو به صورت تکوینی طی نیمسال ، ۸ نمره به کار عملی در حوزه اقدام پژوهی و ۸ نمره به آزمون پایانی اختصاص می یابد .

سایر نکات

اقدام پژوهی قبل از آغاز کارورزی به دانشجویان ارایه شود.

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی »

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس پژوهی یک رویکرد برای توسعه حرفه ای است که در ، آن معلمان با یکدیگر در تدوین طرح درس پژوهشی ، اجرا و اعتبار یابی آن همکاری می کنند . این رویکرد ظرفیت شگرفی برای تحقق اهداف مدرسه بعنوان سازمان یادگیرنده و بستری برای گفتگوهای حرفه ای در باره آموزش ، تدریس و فرایندهای یاددهی – گیری در مدرسه فراهم می سازد. درس پژوهی دانش آموزشی محتوا را در معلمان توسعه بخشیده و با سازوکارهای خود ، قدرت و شایستگی معلمان را برای مواجهه با مسایل فراروی یاددهی – یادگیری توسعه می بخشد . به این ترتیب دانشجو معلمان با گذراندن این درس ، با کار گروهی و هم افزایی در جهت رشد شایستگی و توان تخصصی خود بطور همزمان در حوزه دانش تربیتی ، دانش موضوعی ، دانش فناوری آموزشی و دانش آموزشی محتوا گام بر می دارند.

نام درس: پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ماهیت ، اهداف و اهمیت کاربرد درس پژوهی و نقش آن در توسعه حرفه ای معلمان و فرایند یاددهی – یادگیری رادرك نموده و با کسب دانش و مهارتهای لازم ، به طراحی و اجرای برنامه درس پژوهی در قالب یک گروه همکار و براساس رشته تخصصی خود پردازد .				نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: اصول و روش‌های تدریس نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: Ck&pck کد ۱-۲ & ۳- ۳-۴ & ۳
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
تاثیر درس پژوهی را بر ابعاد مختلف شایستگیهای معلمی به تفکیک مشخص و پیامدهای آن را در افزایش کیفیت نتایج فرایندهای یاددهی – یادگیری مورد تحلیل قرار می دهد .	امتیازات درس پژوهی را نسبت به سایر رویکردهای توسعه حرفه ای برمی شمارد و نقش آن را در اصلاح و بهبود فرایند یاددهی – یادگیری درک می کند.	جایگاه درس پژوهی را در تحقق مدارس بعنوان سازمان یادگیرنده توضیح می دهد .	درک ماهیت ، اهداف ، ضرورت و اهمیت کاربرد درس پژوهی	

کسب شایستگی مورد نیاز درس پژوهی	دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای طراحی و اجرای مراحل درس پژوهی را بر می‌شمارد و اجرای اثربخش آنها را توضیح می‌دهد.	استلزام‌های درس پژوهی را می‌شناسد و پیوستگی مراحل درس پژوهی و نحوه اخذ بازخورد از آنها را توضیح می‌دهد.	نمونه‌های اجرا شده درس پژوهی را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهد.	
طراحی و اجرای یک برنامه درس پژوهی	در قالب گروه، طرح و برنامه درس پژوهی را با توجه بر کاستی‌های مشاهده شده در فرایند یاددهی - یادگیری و یا در حین کارورزی تدوین می‌کند.	در قالب گروه، طرح درس پژوهشی را تدوین و در حین کارورزی اجرا می‌کند. نتایج آن را مورد بازنگری قرار داده، طرح جدید را تدوین و اجرا می‌کند.	با کمک گروه، نتایج اجرای طرح درس پژوهشی را بر اساس سوالات گروه، مورد نقد و ارزیابی قرار داد، گزارش کامل را تدوین می‌نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول :

تمهید شرایط و آماده سازی

- مدرسه بعنوان یک سازمان یادگیرنده
- تاریخچه، تعریف و اهداف درس پژوهی
- درس پژوهی انتخابی استراتژیک برای توسعه دانش و شایستگی‌های معلمان
- ابعاد و گستره درس پژوهی
- فرایند درس پژوهی
- شرایط، فرهنگ و حمایت‌های مورد نیاز درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

با مشارکت در بحث به ضرورت و اهمیت درس پژوهی و نقش آن در تولید دانش بومی تدریس می‌پردازد. همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوع مطرح می‌نماید. همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوعات مطرح می‌نماید.

فعالیت عملکردی:

تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در تحلیل جایگاه و نقش درس پژوهی در حرفه معلمی و تهیه گزارش برای ارائه به کلاس،

فصل دوم :

چگونگی تدوین برنامه درس پژوهی :

- تشکیل گروه درس پژوهی
- تبیین رویکرد درس پژوهی در گروه
- برنامه ریزی و تدوین جدول فعالیت‌های اجرایی گروه
- انتخاب زمینه پژوهشی برای فعالیت گروه
- تعریف مساله و انتخاب موضوع

- پیش بینی شرایط و نیازمندیهای اجرای درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

با مشارکت در بحث موضوعاتی را برای فعالیت درس پژوهی مطرح می کند . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوعات مطرح می نماید .

فعالیت عملکردی:

در قالب کارگروههای دانشجویی ، یک زمینه پژوهشی را تعریف و مساله و موضوع مرتبط با آن را مشخص می کند .

فصل سوم :

چگونگی تدوین طرح درس مورد پژوهش

تعیین اهداف و سوالهای پژوهشی

تدوین طرح درس پژوهشی متناسب با سوالهای پژوهشی:

- ترسیم وضع موجود و مطلوب
- شناسایی تغییرات مورد نیاز
- تعیین هدفهای درس
- تعیین تجارب و فعالیتهای یادگیری
- تعیین رفتار ورودی
- پیش بینی منابع و وسایل آموزشی
- پیش بینی نحوه مدیریت و سازماندهی کلاس
- پیش بینی نحوه تفکر و واکنش دانش آموزان به تدریس
- تعیین معیارهای تحقق هدفها
- تعیین روش سنجش و ارزشیابی
- تعیین چارچوب اجرایی طرح در س پژوهشی

فعالیت یادگیری:

در باره چارچوب طرح درس پژوهشی بحث می کند . و دلایل و اهمیت هر یک از مولفه ها را بر می شمارد.

فعالیت عملکردی:

در قالب کارگروههای دانشجویی یک طرح درس پژوهشی را تهیه و به کلاس ارایه می نمایند.

فصل سوم :

چگونگی اجرای طرح درس مورد پژوهش

- تعیین شواهد و مستندات مورد نظر گروه
- تعیین روش و چگونگی مشاهده طرح درس
- تقسیم وظایف اعضای گروه در حین مشاهده
- طراحی فرمهای گردآوری اطلاعات و مستند سازی مشاهده

فعالیت یادگیری:

در باره چگونگی اجرای طرح درس پژوهشی بحث می کنند و نکات جدیدی را برای اجرای بهینه آن مطرح می سازند .

فعالیت عملکردی:

طرح درس پیش بینی شده در گروه را بصورت آزمایشی در کلاس اجرا می کنند .

فصل چهارم:

ژرف اندیشی در باره داده ها و شواهد

- نحوه انتخاب چارچوب تجزیه و تحلیل داده ها و شواهد

- تجزیه و تحلیل داده ها و شواهد :

تحلیل نتایج یادگیری

تحلیل انگیزش

تحلیل رفتار اجتماعی دانش آموزان

طراحی مجدد درس و اجرای آن

اجرای طرح درس جدید و مشاهده آن

ژرف اندیشی در باره اجرای دوم درس و اصلاح نهایی طرح درس

فعالیت یادگیری:

در باره چگونگی نقد مناسب تر نحوه اجرای طرح درس پژوهشی در کلاس بحث می کنند و نکات جدیدی را در این زمینه مطرح می سازند .

فعالیت عملکردی:

نحوه اجرای آزمایشی طرح درس گروه را مورد نقد و بررسی قرار می دهند .

فصل پنجم : چگونگی ژرف اندیشی در باره روند اجرای فعالیت گروه

الف) نحوه تحلیل نتایج مربوط به یادگیری و رشد دانش آموزان (تحلیل نتایج یادگیری، تحلیل انگیزش،

تحلیل رفتار اجتماعی دانش آموزان)،

ب) نحوه تحلیل نتایج مربوط به رشد حرفه ای معلمان عضو گروه.

فعالیت یادگیری:

در باره نتایج فعالیت گروه بر توسعه یادگیری و رشد حرفه ای خود بحث می کنند .

فعالیت عملکردی

با ارایه مستندات لازم به جمع بندی از تاثیر فعالیت گروه خود بر یادگیری دانش آموزان و رشد حرفه ای خود می پردازند .

فصل ششم : تهیه گزارش نهایی و اشاعه دستاوردهای گروه درس پژوهی

- ضرورت اشاعه نتایج درس پژوهی

- روش های اشاعه و انتشار دستاوردهای گروه

- نحوه تدوین گزارش نهایی درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

در باره ضرورت اشاعه نتایج درس پژوهی بحث می کنند .

فعالیت عملکردی:

گزارش کار گروه خود را تدوین و ارایه می نمایند .

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- راهبردهای اصلی شامل پرسش و پاسخ، حل مساله، نقادیو پژوهش به صورت گروهی و مشارکتی است. در کلاس در

فرایند تدریس به تحلیل و نقادی گزارش های مطالعاتدرس پژوهی (به تناسب رشته آموزشی دانشجومعلم) و آشنا سازی دانشجو معلمان با تجارب معلمان درس پژوه پرداخته می شود.

- در بخش عملی، دانشجو معلمان در قالب گروه های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین

برنامه درس پژوهی و اجرای آن در محیط واقعی (در صورت دسترسی به کلاس و مدرسه) یا نمونه ای (مشابه سازی شرایط

کلاس درس) می‌پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به کلاس ارائه داده و از نقد و مشارکت سایر دانشجو معلمان استفاده می‌کنند.

-

۴. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است که در آن استاد، شخص دانشجو و سایر همکلاس‌های با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه‌های کمی بر جنبه‌های کیفی تأکید و توجه ویژه‌ای می‌شود. این ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت‌های انجام شده توسط دانشجو – که در پوشه کار^{۵۲} او گردآوری می‌شود- صورت می‌گیرد و بر ارزیابی توسط خود دانشجو تأکید ویژه‌ای می‌شود. در این ارزشیابی، ۴ نمره به ارزشیابی دانشجو به صورت تکوینی طی نیمسال ، ۸ نمره به کار عملی در حوزه درس پژوهی و ۸ نمره به آزمون پایانی اختصاص می‌یابد .

۵. منابع آموزشی

درس پژوهی ، مبانی ، اصول و روش اجرا ، دکتر رضا ساکی ، انتشارات جهاد دانشگاهی ، ۱۳۹۲ .
استیپانک و همکاران (۱۳۸۹) درس پژوهی راهنمایی عملی برای مدیران و معلمان ، ترجمه دکتر رضا ساکی و داریوش مدنی ، انتشارات حکمت علوی

سایر نکات

تدریس درس پژوهی پس از تدریس اقدام پژوهی و همزمان با اجرای کارورزی انجام می‌شود .

سرفصل درس «کارورزی ۱»^{۵۳}

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش اثربخش نیازمند آن است که معلمان در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته های علمی و پژوهشی باشند. برنامه کارورزی فرصت به تجربه گذاشتن آموخته ها و گفتگو برای تعدیل، تعمیق تجربیات و توسعه شایستگی های حرفه ای را فراهم کند. این فرآیند از مشاهده تأملی آغاز و به درس پژوهی در سطح مدرسه و کلاس درس جهت کسب مهارت های یادگیری مادام العمر و قرار گرفتن در چرخه توسعه حرفه ای مداوم ختم می شود. مطالعه مسئله های آموزشی/تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه زمینه ساز عمل مستقل حرفه ای معتبر و کسب تجربیات دست اول است. فرصت های یادگیری تدارک دیده شده باید امکان تلفیق نظر و عمل تربیتی را در موقعیت های واقعی، برای یافتن راه حلهای قابل دفاع (با پشتوانه نظری و پژوهشی) جهت پاسخ به مسئله های آموزشی/ تربیتی تدارک ببیند. در برنامه کارورزی دانشجو با درک مبانی نظری قادر خواهند بود تصمیمات اتخاذ شده در موقعیت های تربیتی/ آموزشی را با ارائه شواهدی از پژوهش ها/ یافته های علمی پشتیبانی نموده و نشان دهند که چگونه این تصمیمات در برنامه ریزی، اجرا و ارزیابی برای حمایت از یادگیری دانش آموزان از پشتوانه نظری لازم برخوردار است. در کارورزی یک دانشجویان توانایی تحلیل موقعیت های واقعی و انطباق آن با یافته های نظری را در قالب پژوهش روایتی کسب کرده و ظرفیت های حرفه ای خود را توسعه خواهند داد.

نام درس: کارورزی ۱				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مشاهده تأملی مسئله های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را شناسایی و با استفاده از شواهد و مستندات علمی آن را تبیین نماید. مشاهدات تأملی و یافته های تجربی خود را در قالب پژوهش روایتی ثبت و گزارش نماید.				نوع درس: کارورزی
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۱۲۸ ساعت
				پیشنیاز: روانشناسی تربیتی، اصول و روش های تدریس
				نحوه آموزش: مشترک
				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	

^{۵۳} - کارورزی ۱ و ۲ در برنامه درسی ابتدایی به ترتیب در سه ساله اول و سه ساله دوم ابتدایی به ارزش یک واحد برای هر دوره اجرا می شود.

پژوهش‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن ۲-۲-۳ & ۳-۱ & ۲-۱	مسئله شناسی	توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات توصیف نماید اما نتوانسته است اطلاعات را به صورت نظام مند تحلیل و تبیین نماید.	توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام مند توصیف نموده و با استفاده از شواهد و مستندات آن را تبیین نماید.	توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام مند توصیف نموده و با کمک شواهد معتبر مسئله را تبیین و برای آن مستندات علمی و پژوهشی ارائه نماید.
پژوهش‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن	پژوهش‌های روایی	گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده اما نتوانسته است کدگذاری‌ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته‌ها را گزارش کند.	گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته‌ها را گزارش نموده است.	گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازماندهی نموده و با ایجاد ارتباط میان مضامین در قالب یک مسئله آموزشی/ تربیتی تبیین نموده است.
تدوین و ارائه گزارش	در گزارش ارائه شده ساختار کلی گزارش نویسی رعایت شده اما شواهد و مستندات کافی برای یافته‌ها ارائه نشده است.	در گزارش ارائه شده ساختار کلی گزارش نویسی به صورت نظام مند در ثبت و ارائه یافته‌ها رعایت شده است و یافته‌ها به کمک برخی شواهد و مستندات پشتیبانی شده است.	در گزارش ارائه شده ساختار گزارش نویسی به صورت نظام مند در ثبت و ارائه یافته‌ها رعایت شده است و یافته‌ها به کمک برخی شواهد و مستندات پشتیبانی شده است.	در گزارش ارائه شده ارتباط میان فصل‌ها و عناوین ذیل فصل‌ها رعایت شده و یافته‌ها مبتنی بر شواهد و مستندات تجربی و علمی گزارش شده است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول: معرفی برنامه کارورزی و تکالیف عملکردی، برنامه زمان بندی سمنارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.

جلسه دوم و سوم: کارگاه مسئله شناسی (مطالعه موقعیت)

تکلیف یادگیری: مشاهده فیلم تدریس/ موقعیتی در سطح مدرسه و تبیین مسئله بر اساس گام‌های زیر:

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی‌ها و مشخصه‌های متمایز کننده)

ب: تشریح توضیح موقعیت (شناسایی اجزاء و روابط)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن/ از زاویه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک‌های اگر، آنگاه، شش کلاه تفکر و اسکمپر.

د: تعیین نقطه کانونی (انتخاب، جمع‌آوری شواهد، درک و تحلیل، ارائه مسئله).

ه: تبیین مسئله با استفاده از استدلال قیاسی یا استقرایی به کمک شواهد و مستندات.

شرح تنظیم پوشه کار: نسخه‌ای از مسئله تبیین شده به همراه بازخوردهای ارائه شده در محورهای مختلف تبیین مسئله در پرونده توسعه حرفه‌ای دانشجوی ضبط گردد.

جلسه چهارم: مشاهده آزاد

سازماندهی دانشجویان در مدارس و معارفه آنان به مدارس (جلسه آشنایی با مدرسه، مدیر و معلم راهنما)

تکلیف یادگیری: تجربه اولین روز کارورزی من در مدرسه. از دانشجو خواسته شود تا اولین تجربیات خود را از اولین روز کارورزی از زمان آماده شدن برای رفتن به مدرسه تا زمان برگشتن در قالب داستان یا خاطره یادداشت روزانه ثبت و ارائه نماید. دانشجو در اولین روز کارورزی مشاهده آزاد دارد و آنچه را مشاهده می کند بدون هیچ محدودیتی ثبت و ضبط خواهد نمود. این مورد می تواند شامل رخ داد ها در مسیر رفت و آمد به مدرسه، فضا و موقعیت مدرسه، تصورات و انتظارات، نحوه برخورد کادر مدرسه، نحوه مواجهه شدن با دانش آموزان، گفتگو با کارکنان مدرسه، معلمان و.... باشد.

پوشه کار: داستان نگارش شده در اولین روز کارورزی در پوشه کار.

جلسه پنجم: کارگاه پژوهش روایتی

تعریف و کاربرد پژوهش روایتی

انواع طرح های پژوهش روایتی

ابزارهای پژوهش روایتی

ویژگی های پژوهش روایتی

فرآیند پژوهش روایتی

کاربردهای پژوهش روایتی در کارورزی

تکلیف یادگیری: مطالعه مقالات یا منابع علمی در زمینه پژوهش روایتی در یکی از محورهای فوق و جمع بندی یافته ها برای ارائه به کلاس.

تکلیف عملکردی: تحلیل نمونه ای از پژوهش روایتی و شناسایی نوع پژوهش، ابزار های بکارگرفته شده، ویژگی ها و فرآیند بکارگرفته شده برای تدوین گزارش بررسی و یافته ها به کلاس ارائه گردد.

جلسه ششم: کارگاه پژوهش روایتی

تحلیل ساختاری روایت ها

۱) کدگذاری باز

۲) کدگذاری محوری و انتخاب مضامین

۳) ارتباط مضامین با یکدیگر

۴) تبیین مسئله

تکلیف عملکردی:

الف: تحلیل یک نمونه پژوهش روایتی بر اساس مراحل ذکر شده

ب: تنظیم گزارش تهیه شده از مشاهده آزاد مدرسه در قالب پژوهش روایتی

جلسه هفتم: مشاهده تأملی و مسئله شناسی موقعیت فیزیکی مدرسه/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار

در سطح مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت فیزیکی مدرسه شامل: موقعیت جغرافیایی و محیط بیرونی مدرسه، انواع فضا ها (کتابخانه، زمین ورزش، آبخوری، سرویس ها، کلاس ها، راهرو ها....) نور، جریان هوا، وضعیت بهداشت، امکانات و تجهیزات (کارگاهی، آزمایشگاهی، شبکه مجازی، سایت و.....) شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) ارائه یافته ها در سمینار مدرسه.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخورد های ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط گردد.

جلسه هشتم: مشاهده تأملی و مسئله شناسی ساختار و سازمان مدرسه/ بازدید از مدرسه و تشکیل

سمینار در سطح مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از ساختار سازمانی، روش های بکارگرفته شده در اداره مدرسه، ساختار سازمانی، نحوه گردش کار در سطح مدرسه، تعاملات میان مدیر، معلمان، کارکنان و نحوه تعامل با اولیاء مدرسه و تدوین آن در قالب پژوهش روایتی پوشه کار: گزارش تهیه شده به همراه بازخورد های ارائه شده از سوی استاد در پرونده توسعه حرفه ای دانشجو ضبط گردد.

جلسه نهم: مشاهده تأملی و مسئله شناسی موقعیت عاطفی روانی/ تعاملات در سطح مدرسه/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت عاطفی روانی مدرسه شامل: روابط عاطفی میان معلم و دانش آموزان (درک حالات روانی دانش آموزان، برنامه ریزی برای ایجاد جو مثبت و سازنده در فضای کلاس و...) تعاملات دانش آموزان با یکدیگر (میزان احترام، همدلی، همکاری و...)، روابط عاطفی میان معلمان و کارکنان و مدیر شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) و ارائه یافته ها در سمینار مدرسه.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخورد های ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط گردد.

جلسه دهم: سمینار کلاسی (بررسی گزارش ها و تحلیل ساختار آن بر اساس فرآیند شناسایی و تبیین مسئله)

در این نشست دانشجویان یافته های خود از مطالعه موقعیت مدرسه در ابعاد مختلف ساختار سازمانی، موقعیت فیزیکی و عاطفی را در قالب مسئله های تبیین شده به همراه راه حل های مبتنی بر یافته های علمی ارائه نموده و یافته ها مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

جلسه یازدهم: مشاهده تأملی کلاس درس و مسئله شناسی فرآیند آموزشی/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت آموزشی شامل: جو و فضای عاطفی و روانی، طراحی آموزشی، راهبردهای آموزش، سازماندهی تکالیف یادگیری، تعاملات میان معلم و دانش آموزان و دانش آموزان با یکدیگر، وضوح و شفاف بودن مباحث، میزان درگیر نمودن دانش آموزان در فرآیند یادگیری، مواد و منابع آموزشی، ارزشیابی از یادگیری و...) شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) و ارائه یافته ها در سمینار مدرسه.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخورد های ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط گردد.

جلسه دوازدهم، سیزدهم، چهاردهم: سمینار (بررسی گزارش ها و تحلیل ساختار آن بر اساس فرآیند شناسایی و تبیین مسئله در سطح مدرسه/ واحد آموزشی)

در این نشست دانشجویان یافته های خود از مطالعه موقعیت آموزشی کلاس درس را در قالب مسئله های تبیین شده به همراه راه حل های مبتنی بر یافته های علمی ارائه نموده و یافته ها مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

جلسه پانزدهم: سمینار (بررسی گزارش ها و تحلیل ساختار آن بر اساس چارچوب پژوهش روایتی در سطح مدرسه/ واحد آموزشی)

تکلیف عملکردی: دانشجویان مجموعه یافته های خود را در طول ترم در قالب یک پژوهش روایتی زیر نظر استاد تنظیم نمایند. در این گزارش دانشجو باید یافته های خود را از مسئله های مطالعه شده و تبیین و آن را به کمک شواهد و مستندات علمی پژوهشی قابل دفاع نماید. یافته ها در کلاس مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

پوشه کار: گزارش تنظیم شده در پوشه کار توسعه حرفه ای ضبط می گردد.

جلسه شانزدهم: ارزیابی کارپوشه دانشجو بر اساس ملاک ها و سطوح عملکرد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

راهبردهای مستقیم، غیر مستقیم، در قالب ارائه شیوه مشاهده تأملی، بکارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت های واقعی، تحلیل نقادانه برای شناسایی و تبیین مسئله، راهبرد های مشارکتی، پژوهش روایتی، سمینار های گروهی و فردی ارائه می گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

منبع فرعی:

(متعاقبا اعلام می شود)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی یک در قالب سمینار پایانی صورت می گیرد که در آن دانشجویان باید یافته های خود از مطالعه موقعیت های تربیتی و آموزشی را ارائه و با استناد به یافته های علمی پژوهشی (مطالعه شده در دروس نظری) از آن دفاع نمایند. این جلسه با حضور معلم راهنما تشکیل می شود.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخورد های داده شده به گزارش های ارائه شده در طول ترم و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می گیرد. میزان مشارکت در بحث ها، ارائه یافته های جدید، پاسخ به بازخورد های داده شده و...

ارزیابی پوشه کار: کلیه گزارش ها به همراه بازخورد های داده شده در پوشه توسعه حرفه ای دانشجویان ضبط و مبنای برنامه ریزی برای آموزش های بعدی و نیز دفاع از توانایی های حرفه ای در پایان دوره قرار می گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می گردد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان ترم مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی، سمینارها و مدرسه: ۲۰ امتیاز

- گزارش های عملکردی مرحله ای: ۴۰ امتیاز

- تدوین و ارائه گزارش پایانی: ۴۰ امتیاز

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۷. تنظیم فهرست و فصل بندی

۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی

۹. نگارش ادبی و فنی

۱۰. اعتبار داشتن گزاره ها

۱۱. ظرافت و زیبایی ظاهری

۱۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره ها

۱۳. ارایه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل

۱۴. ارائه راه حل ها و پیشنهادهای برخاسته از یافته ها

۱۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست ها

سرفصل درس «کارورزی ۲»^{۵۴}

۱. معرفی درس و منطق آن

اگر تدریس را فرایندی سازمان یافته، اخلاقی و متعهدانه بدانیم که نیازمند بهره گیری از یافته های علمی، شهود^{۵۵} و خلاقیت در موقعیت های بی بدیل و منحصر به فرد است، در آن صورت برنامه کارورزی به جای تمرکز انحصاری بر آموزش فنون، نیازمند آن است که دانشجومعلم، فعالانه با موقعیت های واقعی در سطح کلاس درس روبرو شود تا با به کارگیری روش های استدلالی/ منطقی به بررسی موقعیت های یادگیری پرداخته، با آگاهی انتقادی نسبت به تجربیات اندوخته شده، به آفرینش الگوهای ذهنی و طرحواره های پیچیده که به وی در اتخاذ تصمیمات اثربخش و ارزیابی نتایج حاصل از آن تصمیمات جهت برنامه ریزی کمک کند.

تدریس عملی وابسته به موقعیت است و با ویژگی های شخصی معلم و آن چه او در یک مکان و زمان خاص انجام می دهد، مرتبط است. از این رو فرصت های یادگیری تدارک دیده شده در کارورزی ۲، به دنبال آن است تا دانشجومعلم را در معرض دانش کاربردی که ترکیبی از انواع مختلف دانش (بیانی^{۵۶}، رویه ای^{۵۷}، موقعیتی^{۵۸}، فراشناختی^{۵۹}) است قرار داده، به آنان کمک کند تا به تامل در باره موقعیت های تربیتی بپردازند. این برنامه از طریق طراحی فرصت های یادگیری عملی امکان کسب تجربیات مستقیم، بررسی نتایج و بازاندیشی در خصوص دریافت های خود را از موقعیت واقعی آموزش به دست آورند. در برنامه کارورزی ۲ دانشجو با قرار گرفتن در معرض تکالیف ژرف نگرانه، توانایی تأمل در عمل را به طور مقدماتی از طریق مشارکت در فرآیند آموزش (فردی، گروه های کوچک/ بزرگ) و نهایتاً اجرای مستقل فعالیت های یادگیری در سطح کلاس درس کسب کرده، به درک صحیحی نسبت به آنچه در کلاس جریان دارد دست می یابد. آگاهی نسبت به تصمیمات ناظر به برنامه ریزی، اجرا و ارزیابی، به عنوان یک فرآیند تأملی، به شناخت جهت گیری حرفه ای، نوع تفکر و سبک تدریس دانشجو کمک خواهد کرد.

مشخصات درس	نام درس: کارورزی ۲
------------	--------------------

^{۵۴} - کارورزی ۱ و ۲ در برنامه درسی ابتدایی به ترتیب در سه ساله اول و سه ساله دوم ابتدایی به ارزش یک واحد برای هر دوره اجرا می شود.

^{۵۵} - Intuition

^{۵۶} - Declarative knowledge

^{۵۷} - Procedural knowledge

^{۵۸} - Conditional knowledge

^{۵۹} - Metacognitive Knowledge

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱. با تداوم مطالعه موقعیت یادگیری (در سطح کلاس درس یا مدرسه) مشکلات/ نیازهای فردی، گروه های کوچک/ بزرگ را شناسایی/ بازشناسی کند و فعالیت هایی را برای رفع مشکلات/ نیازهای یادگیری طراحی، تولید، اجرا و ارزیابی نماید. ۲. تجربیات خود را از مشارکت در فرآیند آموزش واکاوی نموده، یافته های خود را روایت نماید.				نوع درس: کارورزی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۱۲۸ ساعت پیشنیاز: کارورزی ۱ نحوه آموزش: مشترک
				<u>شایستگی اساسی:</u> ۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن
ملاک شایستگی	سطح موفقیت ۱	سطح موفقیت ۲	سطح موفقیت ۳	
مطالعه موقعیت	توانسته است موقعیت های یادگیری را با جمع آوری اطلاعات توصیف نماید اما نتوانسته است مشکل/ نیاز را به کمک شواهد تبیین نماید.	توانسته است موقعیت- های یادگیری را با جمع- آوری اطلاعات به صورت نظام مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز در تعامل با معلم راهنما توصیف نموده و راه حل/ های بهینه و مداخله را با کمک شواهد معتبر و یافته های علمی تبیین کند.	توانسته است موقعیت های یادگیری را با جمع آوری اطلاعات به صورت نظام مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز در تعامل با معلم راهنما توصیف نموده و راه حل/ های بهینه و مداخله را با کمک شواهد معتبر و یافته های علمی تبیین کند.	
فعالیت آموزش/ یادگیری	فعالیت یادگیری طراحی شده ناظر به نیاز/ مسئله شناسایی شده در یکی از انواع فردی، گروه کوچک، جمعی است، اما گزارش اجرا و ارزیابی نشان دهنده تأثیر گذاری بر حل مشکل/ رفع نیاز نیست.	فعالیت یادگیری طراحی شده از انسجام برخوردار است و گام های اجرای آن را با مشارکت معلم راهنما به وضوح مشخص نموده است. ارزیابی از اجرای فعالیت نشان دهنده تأثیر گذاری بر حل مسئله/ رفع نیاز در سطح فردی، گروه کوچک/ جمعی است.	فعالیت یادگیری طراحی شده، امکان ایجاد انعطاف و اتخاذ تصمیمات آگاهانه با مشارکت معلم راهنما ناظر به موقعیت آموزش/ یادگیری را فراهم نموده و نتایج ارزیابی از اجرای نیز منعکس کننده تأثیر راه حل های بکارگرفته شده در حل مسئله/ رفع نیاز در سطح فردی، گروه کوچک/ جمعی و بازنگری در آن فراهم کرده است.	

	یافته های تأملی	گزارش عملکرد شامل فعالیت های انجام شده در طول نیمسال است اما یافته ها به گونه ای که انعکاس دهنده دلایل موفقیت/ توانایی ها، محدودیت های حرفه ای دانشجوی است.	گزارش عملکرد شامل فعالیت های انجام شده در طول نیمسال است و یافته ها انعکاس دهنده دلایل موفقیت/ توانایی ها، محدودیت های حرفه ای دانشجوی است.	گزارش عملکرد شامل فعالیت های انجام شده در طول نیمسال است و یافته ها انعکاس دهنده دلایل موفقیت/ توانایی ها، محدودیت های حرفه ای دانشجوی است و دانشجو توانسته است راهکار های عملی برای توسعه حرفه ای خود ارائه کند.
	تدوین و ارائه گزارش	در واکاوی تجربیات شخصی از موقعیت های یادگیری صرفاً به کد گذاری، طبقه بندی کد ها، و شناسایی مضامین بسنده نموده است.	در گزارش ارائه شده تجربیات شخصی از موقعیت های یادگیری را به کمک کد گذاری، و طبقه بندی کد ها، و شناسایی مضامین مورد واکاوی قرار داده اما یافته ها را با استفاده از شواهد روایت نکرده است.	در گزارش ارائه شده تجربیات شخصی از موقعیت های یادگیری با کمک کد گذاری، و طبقه بندی کد ها، شناسایی مضامین مورد واکاوی قرار گرفته و یافته ها را مبتنی بر شواهد تجربی و علمی روایت کرده است.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

معرفی برنامه کارورزی و تکالیف عملکردی، نحوه طراحی فعالیت های یادگیری، شیوه تنظیم روایت ها، برنامه زمان بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس ملاک ها و سطوح موفقیت بر اساس پیامد های یادگیری

جلسه دوم تا شانزدهم :

در طول این جلسات دانشجوی در مدرسه حضور خواهد داشت و جلسات بحث کارورزی بر حسب مورد می تواند در سطح مدرسه یا واحد آموزشی تشکیل شود. از آنجایی که در برنامه کارورزی ۲، دانشجو در مقیاس خرد در فعالیت های یادگیری که در سطح کلاس درس مشارکت می کند و از این طریق به تجربیات دست اول در زمینه یادگیری دست خواهد یافت لذا، ضروری است دانشجویان بر اساس گزارش پایانی ارائه شده در نیمسال اول، مسئله ها/ نیاز های تأثیر گذار بر یادگیری دانش آموزان را در سطح فردی، گروه های کوچک، گروه کلاسی شناسایی و آن ها را در قالب فعالیت های یادگیری طراحی و تدوین نموده و با راهنمایی و مشارکت معلم راهنما (به صورت مشترک با معلم راهنما یا به صورت مستقل زیر نظر معلم راهنما اجرا نماید) به حل

مسئله / پاسخ به نیازها اقدام نماید. این مسئله ها/ نیازها می توانند ناظر به عملکردهای شناختی یا عاطفی-هیجانی دانش آموزان باشند. گفتگو با دانشجو قبل و بعد از اجرا در ارتباط با طرح طراحی شده، و فرآیند اجرای فعالیت باید در فضایی امن و راحت به گونه ای که منجر به یک خود ارزیابی و شناسایی نقاط قوت و ضعف و راهکارهای ارتقاء/ بهبود آن باشد، ضروری است (فرم پیشنهادی^{۶۰} گفتگو میان استاد/ معلم راهنما قبل و پس از اجرای فعالیت ضمیمه است).

توصیه: با توجه به این که مسئله های شناسایی شده از سوی دانشجویان در ترم یک دارای عمق و پیچیدگی متفاوتی است، می توان بر حسب ماهیت مسئله ها نسبت به اجرای فعالیت های یادگیری به صورت فردی، گروه کوچک/ بزرگ اقدام نمود. تعداد فعالیت ها توسط هر دانشجو در طول ترم باید بین ۴ تا ۶ فعالیت در هر یک از دو مرحله (مشارکت با معلم راهنما در اجرای فعالیت ها و اجرای مستقل فعالیت ها زیر نظر زیر نظر معلم راهنما) باشد. تصمیم گیری در این خصوص بر عهده مدرس راهنما است.

در صورتی که بنا به دلایلی دانشجو امکان کار بر روی مسئله های شناسایی شده در ترم یک را نداشته باشد، طی نشست مشترکی میان معلم راهنما، استاد کارورزی و دانشجو نسبت به شناسایی مسئله ها/ نیازها اقدام شده و فعالیت های یادگیری بر اساس آن طراحی، اجرا و ارزیابی شود. دانشجویانی که بنا به دلایلی موفق به اتمام کار در ترم یک نشده اند می توانند با در نظر گرفتن یک برنامه ترمیمی از یک تا چهار هفته نسبت به تهیه/ تکمیل گزارش ها و شناسایی مسئله ها برای ورود به عرصه با نظر استاد راهنما اقدام نمایند. بدیهی است که نمره این گروه از دانشجویان بر اساس آیین نامه آموزشی نا تمام اعلام می گردد.

تکالیف عملکردی برای مشارکت در فعالیت های کلاسی:

۱. تهیه طرح کلی برای مشارکت در فعالیت های یادگیری در طول ترم و اجرای مستقل فعالیت ها زیر نظر استاد راهنما و با هماهنگی معلم راهنما.

۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی و مشارکت در اجرای آن زیر نظر استاد راهنما و با هماهنگی معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله برای گروه کوچک و مشارکت در اجرای آن زیر نظر استاد راهنما و با هماهنگی معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۴. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس درس و مشارکت در اجرای آن زیر نظر استاد راهنما و با هماهنگی معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

تکالیف عملکردی برای اجرا توسط دانشجو

۱. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی زیر نظر استاد راهنما و معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی زیر نظر استاد راهنما و معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

^{۶۰} - فرم ها می تواند با توجه به شرایط و اقتضائات مورد بازنگری قرار گیرد.

۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس درس به صورت فردی زیر نظر استاد راهنما و معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

محور طراحی فعالیت های الزامی

- طراحی فعالیت یادگیری برای شناسایی ظرفیت ها و توانایی های دانش آموزان
- طراحی فعالیت یادگیری برای درگیر نمودن (انگیزشی، تحصیلی و رفتاری) دانش آموزان در موقعیت یادگیری
- طراحی فعالیت یادگیری برای مرور مباحث
- طراحی فعالیت یادگیری برای آموزش مهارت های کار مشارکتی
- طراحی فعالیت برای پرورش مهارت های تفکر
- طراحی تکلیف یادگیری برای یکی از موضوعات درسی
- طراحی فعالیت رفع بد فهمی های دانش آموزان
- طراحی فعالیت برای رفع عقب ماندگی های تحصیلی
- طراحی فعالیت برای تقویت/ بهبود عملکرد های عاطفی (مثل بی نظمی، عدم رعایت قوانین)
- طراحی فعالیت یادگیری برای سنجش آموخته ها
- سایر فعالیت ها به تشخیص معلم راهنما

ساختار طراحی فعالیت ها:

- هدف/ پیامد
- مراحل/ گام های اجرای فعالیت
-
-
-
-
- مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز
- روش بازخورد دادن به دانش آموزان در فرایند اجرا
- سنجش آموخته ها/ سنجش عملکرد

ارزیابی و بازخورد فعالیت

- بررسی پیش بینی ها
- تعیین موانع و محدودیت ها
- تغییرات اعمال شده در فرآیند اجرا
- بررسی نتایج حاصل شده از اجرا
- واکاوی تجربه بکارگرفته شده
- اتخاذ تصمیمات برای طراحی فعالیت بعدی

سمینارها

سمینارها در دو شکل اجرا می شود:

الف: در سطح مدرسه و پس از مشاهده عملکرد دانشجو در اجرای فعالیت ها و بر اساس طرح کلی پیش بینی شده با مشارکت معلم راهنما برای کمک به دانشجو در ارزیابی عملکرد خود و برنامه ریزی برای ادامه فعالیت

ب: در سطح واحد آموزشی به صورت مشارکتی برای به مشارکت گذاشتن تجربیات و یافته ها و دستیابی به درک عمیق تر از تجربیات کسب شده.

انواع سمینار ها

سمینار با حضور معلمان راهنما و دانشجویان دو نوبت در نیمسال (الزامی)

سمینار های جمعی برای انتقال یافته ها و تجربیات و تبادل نظر به صورت ماهیانه و الزامی (با برنامه ریزی و اعلام قبلی از سوی مدرس)

سمینار گروهی دانشجویان بر حسب موضوعات مشترک (اختیاری و با درخواست دانشجویان)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

برگزاری کارگاه آموزشی برای طراحی فعالیت های یادگیری با رویکرد شناختی، و بکارگیری راهبرد های شناختی برای مطالعه و تحلیل نقادانه موقعیت های یادگیری در سطح کلاس درس، رویکرد تجربی برای اجرای فعالیت ها در سطح کلاس درس به صورت فردی، گروه های کوچک/ جمعی، راهبرد های مشارکتی، برای مشارکت در سمینار های کلاسی و به بحث گذاشتن تجربیات و ارائه یافته.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی ۲ بر اساس تهیه طرح فعالیت در سطح کلاس، مشارکت با معلم راهنما در اجرای فعالیت های یادگیری، اجرای مستقل فعالیت های یادگیری و ارزیابی از نتایج بر اساس پیش بینی ها، شرکت در سمینار های کلاسی برای ارائه یافته ها و تجربیات به سایر دانشجویان. در این سمینار ها دانشجویان باید یافته های خود را از مطالعه موقعیت های تربیتی و آموزشی ارائه و با استناد به یافته های علمی پژوهشی (مطالعه شده در دروس نظری) ارائه و از آن دفاع نمایند.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخورد های داده شده به گزارش های ارائه شده در طول نیمسال و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می گیرد. میزان مشارکت در بحث ها، ارائه یافته های جدید، پاسخ به بازخورد های داده شده و...

ارزیابی پوشه کار: طرح تهیه شده و کلیه گزارش ها از اجرای فعالیت ها به همراه بازخورد های داده شده در پوشه توسعه حرفه ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه ریزی برای آموزش های بعدی و نیز دفاع از توانایی های حرفه ای در پایان دوره قرار می گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می گردد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان نیمسال مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی (معلم راهنما)، سمینارها (استاد راهنما): ۲۰ امتیاز
- نظر معلم راهنما در مورد سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک های ذکر شده در پیامد های یادگیری: ۳۰ امتیاز
- نظر استاد راهنما در طراحی، تدوین، اجرا و ارزیابی فعالیت ها با توجه به سطح موفقیت دانشجو بر اساس ملاک های ذکر شده در پیامد های یادگیری ۳۰ امتیاز

- تدوین و ارائه گزارش پایانی توسط استاد راهنما با کسب نظر از معلم راهنما با توجه به سطح موفقیت دانشجو بر اساس ملاک های ذکر شده: ۲۰ امتیاز
- حد نصاب قبولی در درس کارورزی ۲ ۷۰٪ امتیاز یا نمره ۱۴ می باشد.

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۱۷. تنظیم فهرست و فصل بندی
۱۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی
۱۹. نگارش ادبی و فنی
۲۰. اعتبار داشتن گزاره ها
۲۱. ظرافت و زیبایی ظاهری
۲۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره ها
۲۳. ارائه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل
۲۴. ارائه راه حل ها و پیشنهادهای برخاسته از یافته ها
۲۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست ها
۲۶. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی

سرفصل درس «کارورزی ۳ و ۴»

متعاقبا ارائه می شود.

سرفصل درس «پروژه»

۱ - معرفی درس و منطق آن

در هر دوره آموزشی، سطح عالی مورد انتظار این است که یادگیرنده بتواند با درونی و نهادینه سازی دانش اندوخته شده، آن را در قالب مهارت‌هایی برای حل مسائل، بهبود امور و تولید کالاها و خدمات مورد نیاز در حوزه تخصصی خود تجسم بخشد. گنجاندن درس پروژه پایانی در برنامه درسی تربیت معلم می‌تواند با فراهم کردن زمینه لازم برای انجام پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در حد ظرفیت دانشجویان، به آنها کمک کند تا با برقراری پیوند میان دانش تخصصی و دانش آموزش شناسی خود به کارآموزی و دست‌ورزی در حوزه تولید دانش، حل مسائل گریبانگیر و ساخت محصولات آموزشی بپردازند و تحت نظارت اساتید خود در فرایندی مستمر به فراگیری روش کار، چگونگی اخذ بازخورد، اصلاح و تکمیل پژوهش یا اثر و محصول آموزشی مورد نظر خود بپردازند.

انتظار می‌رود این درس نگرش و کنش دانشجو معلمان را در انجام فعالیت‌های پژوهشی یا عملیاتی فکورانه گسترش داده و دانشجو معلم بتواند سطح توانمندی خود را در کاربری نظریه‌های آموزشی و یادگیری با استفاده از دانش‌های نظری و مهارت‌های کسب شده در درس‌های مختلف به ویژه اقدام پژوهی، درس پژوهی و کارورزی به صورت فردی و یا گروهی تکمیل کند. در این راستا دانشجو باید با استفاده از تجارب کسب شده بتواند ایده، نیاز یا مساله‌ای را در حوزه تعلیم و تربیت به صورت پروژه‌ای پژوهشی یا عملیاتی در قالب اقدام پژوهی، درس پژوهی، طراحی و تولید برنامه، مواد و رسانه‌های آموزشی، تولید جزوه‌های کمک درسی و غیره ... با استفاده از روش‌های کمی و کیفی یا آمیخته، طراحی نموده، به اجرا درآورد و پس از ارزشیابی نتایج یا محصول بدست آمده را همراه یک گزارش پایانی مستدل و مبتنی بر شواهد علمی قابل دفاع ارائه کند تا بدین وسیله بخشی از توانمندی خود را در جهت توسعه صلاحیت‌های حرفه معلمی در زمینه تدریس و یادگیری به اثبات برساند.

نام درس: پروژه	مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با استفاده از دانش و مهارت اندوخته شده، اقدام به تدوین طرحی ^{۶۱} در حوزه مورد علاقه در رشته تخصصی خود برای انجام پژوهش، تولید اثر علمی یا ساخت محصول آموزشی بنماید و سپس طرح را طبق مراحل پیش بینی شده اجرا کرده و تحت نظارت استاد ذی‌ربط به اصلاح، تکمیل و تولید نهایی اثر بپردازد.	نوع درس : پروژه
	تعداد واحد : ۲
	زمان درس: ۱۲۸ ساعت
	پیش نیاز ها:
	-پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲:

^{۶۱} - طرح مورد نظر با توجه به توانایی و علاقه دانشجو و تشخیص استاد ذی‌ربط می‌تواند در قالب‌های گوناگون مانند اقدام پژوهی، درس پژوهی، پژوهش کلاسیک، تدوین برنامه‌های درسی، تولید محتواهای آموزشی، تألیف کتب و راهنماهای آموزشی، تهیه مواد و رسانه‌های آموزشی، تدوین آزمون‌های معتبر و ... ارائه شود.

اقدام پژوهی - پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی نحوه تدریس : راهنمایی در حین عمل				شایستگی اساسی: <u>CK&PCK</u> کد : ۳-۴ & ۳-۳ & ۲-۱ & ۱-۲
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
طرح تدوین شده کاملاً منسجم و قابل اجراست. مسئله به خوبی تبیین شده و روش و ابزار انتخاب شده با آن تناسب دارد.	طرح تدوین شده تا حدودی مناسب است. اما در برخی زمینه‌ها نیازمند اصلاح و بهبود است.	طرح تدوین شده فاقد انسجام لازم است و میان اجزای طرح و روش کار سنخیت لازم وجود ندارد.	طراحی و تدوین طرح	
امکانات و تمهیدات لازم فراهم شده و طرح طبق مراحل و برنامه از پیش تعیین شده اجرا شده و نتایج معتبری کسب کرده است.	اجرای طرح در برخی از مراحل با کاستی روبرو بوده، اما اعتبار نتایج را خدشه‌دار ن ساخته است.	اجرای طرح در مراحل مختلف با کاستی روبرو بوده است به نحوی که نمی‌توان به اعتبار نتایج آن اطمینان داشت.	اجرای طرح	
اصلاحات مورد نظر استاد یا گروه ارزشیابی در آن اعمال شده و اثر کامل و قابل بهره‌برداری است	اصلاحات مورد نظر استاد یا گروه ارزشیابی حتی‌المقدور در آن انجام شده است و گرچه اثر در حد انتظار نیست، اما قابل قبول است.	اصلاحات مورد نظر استاد یا گروه ارزشیابی در آن اعمال نشده است و اثر ناکامل و غیر قابل استفاده نیست.	اصلاح، تکمیل و تولید اثر نهایی	

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن .

فصل اول :

- ۱- شیوه طراحی و تدوین طرح:
- چگونگی بررسی زمینه، تشخیص مسئله و بررسی ابعاد، گستره و پیامدهای آن
- چگونگی امکان‌سنجی برای پژوهش یا اقدام مورد نظر
- چگونگی هدف‌گذاری و مشخص کردن سؤال‌ها
- چگونگی انتخاب روش و مسیر مناسب برای تحقق اهداف
- چگونگی تدوین طرح پژوهشی یا طراحی نقشه و برنامه تولید اثر، خدمت یا محصول آموزشی

تکالیف یادگیری :

- بررسی زمینه و مسئله مورد نظر و مطالعه پیشینه نظری، پژوهشی یا تجربی آن
- تکالیف عملکردی :
- طراحی و تدوین طرح پژوهشی یا نقشه و برنامه تولید اثر و اصلاح و تکمیل آن تحت نظر استاد ذی ربط

فصل دوم:

چگونگی اجرای طرح طبق برنامه پیش‌بینی شده:

- چگونگی برنامه ریزی برای اجرای مراحل طرح
 - چگونگی فراهم کردن تمهیدات و امکانات مورد نیاز برای اجرای طرح
 - چگونگی اجرا، ارزشیابی، نظارت، و بازخورد تکوینی در هر مرحله
 - چگونگی تدوین گزارش پژوهش یا تولید اثر و محصول مورد نظر
- تکالیف یادگیری :
- مطالعه منابع مورد نیاز و کسب نظرات همتایان، صاحب نظران و استاد ذی ربط در هر مرحله
- تکالیف عملکردی :
- اجرای گام به گام هر یک از مراحل طرح طبق برنامه پیش بینی شده، نظارت و کنترل پروژه و تهیه گزارش پژوهش یا تولید اثر و محصول مورد نظر

فصل سوم:

- اصلاح، تکمیل و تولید اثر نهایی:
- چگونگی ارزشیابی، ارائه و دفاع از گزارش پژوهش یا اثر تولید شده
 - چگونگی اعمال اصلاحات و پیشنهادهای استاد ذی ربط یا گروه ارزشیابی
 - چگونگی تدوین و ارائه گزارش نهایی پژوهش یا اثر و محصول تولید شده
- تکالیف یادگیری :
- مطالعه منابع مربوط و کسب نظرات همتایان و صاحب نظران و استاد ذی ربط
- تکالیف عملکردی :
- اصلاح، تکمیل و تدوین گزارش نهایی پژوهش یا تولید اثر و محصول نهایی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری :

راهبردهای اصلی شامل حل مساله، نقادی و پژوهش است. هدف اصلی در این درس، انجام پژوهش یا تولید اثر و محصول آموزشی توسط دانشجویان تحت نظارت و راهنمایی استاد است. بدین منظور هر یک از دانشجویان به صورت فردی یا مرجحاً در قالب گروه‌های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین پیشنهاد کامل و اجرای آن می‌پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به استاد یا گروه ارزشیابی ارائه داده و به صورت حضوری و غیر حضوری از نقد و مشارکت آنها برای اصلاح و تولید اثر و محصول نهایی استفاده می‌کنند.

۴- راهبردهای ارزشیابی یادگیری.

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است. برای هر یک از طرح‌های فردی یا گروهی دانشجویان در بدو امر یک گروه ارزشیابی تشکیل می‌شود که در آن استاد، شخص دانشجو و سایر اعضای گروه با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند و بر مراحل مهم در تدوین طرح، اجرا و ارزشیابی از آن نظارت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه‌های کمی بر جنبه‌های کیفی تأکید و توجه ویژه‌ای می‌شود. این ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت‌های انجام شده توسط دانشجو در هر مرحله از کار صورت می‌گیرد.

در این ارزشیابی، کل ۲۰ نمره، به نسبت کم و کیف گزارش نهایی پژوهش یا اثر و محصول تولید شده به دانشجو اختصاص می‌یابد.

سایر نکات :

- باتوجه به ویژگی‌های درس پروژه و حجم کاربالای استاد در راهنمایی و نظارت مستمر بر فعالیت دانشجویان، تعداد دانشجویان در هر کلاس حداکثر ۱۵ نفر خواهد بود.
- به فراخور نیاز دانشجویان به دانش نظری مورد نیاز برای انجام پروژه پایانی، استاد می‌تواند حداکثر سه جلسه اول کلاس را به آموزش نظری و ایجاد هماهنگی برای انتخاب مسئله و گروه بندی دانشجویان اختصاص دهد.

۶- منابع آموزشی و یادگیری :

۱. ساکی ، رضا و همکاران (۱۳۸۲) اقدام پژوهی راهبردی برای بهبود آموزش و تدریس ، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

۲. ساکی ، رضا (۱۳۸۱) درس پژوهی ، انتشارات جهاد دانشگاهی

۳-نادر خرمی راد،راهنمای دانش مدیریت پروژه - (PMBOK)

<http://www.khorramirad.com/index.php%3Fid%3D360>

۴- راهنمای پروژه علمی

(راهنمایمعلمان)کارشناسیتکنولوژیوگروههای آموزشی - دفتر آموزش ابتدایی

راهنمای دانش مدیریت پروژه.PMBOK. (PMBOK). انتشارات دیباگران تهران.

-A Guide to the Project Management Body of Knowledge Amazon.com

